

Chicago Business
Chicago
Date   A
    2
Time
    303

27. a. 5

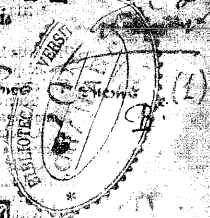
35

PETRI PONTA

R. 1860

in Cœli Brugensis Grammaticæ artis Pri
ma pars Octo succinctis discepta
capitibus eiusdem nuper lectis
pletata cura adiecit
tertio ubi opus vi
sum est resti
monis.

In te lesa spes mea recumbit.

Venundantur Parrhisjs a Bernardo Aubryrio in vico
sancti Iacobi sub intersignio Divi Martini commorante.

Il collegio de La Compagnia di Gesù di Gramatica

Abiectionum testium tapinosis ad honestum virum
magistrum Edouardum Maurum Anglum.

Pro feris humanam quae seuit lixor in orbem.
Et quae tum inuidie iurida tegna furit.
Nup er in excelsis secundos montibus ortos
Seueram: vt hibleas prosequerentur apes.
Iam q3 lagax tamis volucrum confederat agnem.
Ceperat & fructa mellificare domo.
At malus exortis virosam floribus hydram
Turbo vomit, dulces depopulare tymos
Et si non animet constans examina princeps:
Iam me us abiecta calce vacaret ager.
Propterea vindi posita est custodia campo:
Quae furio primum dissipet ense caput.
Quae si non frumee quae si non smile lagitte
Proficient: rigidam sum positurus opem.
Ac veluti lernam tyntius igne cremauit:
Emuleam stygis sacrificabo rogis.

Quibus igitur nunc succinunt testibus hi sunt.

Vergilius	Nemus.	Therentius.
Baptista Matuanus.	Phileiphus.	Plautus
Stattus.	Cornelius.	Plautinus.
Horatius.	Martialis.	Senec.
Lucretius.	Lucilius.	Gellius.
Antonius.	Tibullus.	Boetius.
Catullus.	Cicero.	Columella.
Silius.	Plinius.	Valerius.
Claudianus.	Quintilianus.	Picus.
Vallerius flaccus.	Varro.	Victrantus.
Persius.	Cato.	Hieronymus.
Aennius.	Hermolaus.	Gregorius.
Aetius.	Lactantius.	Ambrosius.
Pecunius	Fulgentius.	Augustinus.
Ouidius.	Prudentius	Bernardus.
Iuuenalis	Sedulius	& Chosroonius
Lucretius	Politianus.	

Hos autem sex postremos in medium afferre nunc me pudebit: licet ab in-
congruis repudiari videantur. Non modo enim Cicero aut Quintiliano vel
ipsa eloquentia non sunt inferiores, verum etiam illis singula recte perspicent
longe antecellere comprobantur.

20 Petri Pōtani Cæci Brugensis. In primam suæ
Grammaticæ partem Præfatio ad vniuersum suæ
declamationis auditorium.

LVSCV

lis ante diebus/cu3 ab isagogica præceptōe
receptui caneremus /ingenuæ pollicibus
mur nos aliquando metrica facilitate totū
Grammaticæ artis emporiū3 ppalaturos. vt
tenellis adolecētulorum ingenijs salutife-
re mederemur/quæ nūc (pro flagitiorum
sentinā) vel ludimagistrellorū turpi errore
vel quorūdā labirintea scribentium confu-
sione vlg3 adeo obtusa/incerta/attonita: fi-
ciuntur. vt nihil omnino firmitatis quacū
q3 in disciplina reperire valeāt. quod enī3 a
quopiā doctozum vere/luculenterq3 tradis-
tum audire/possit paulo ab quibus nescio
litterarum inuisis rabulis perperā & incons-
sulte criminatū/vitiōq3 ascriptū offendūt.
vnde fit vt quasi in arena lutoue semp̄ hesi-

tates nullo penitus stabili pede ad grāmaticā proficisci posse arbitrentur. nec
alia ex causā euenire crediderim tot linguæ latinę ignaros se vel ad dyalectico-
rum argutias/vel ad sacros precipitater cōferre canonas. Qñquidē vbi varios
leuiū grāmaticorū libros volutādo typis plurimū obtriuerūt/ & nihil quod
integrum certūq3 teneant sunt assequuti/ignoratiā suā decepti mussitāt logi-
cā/alterioresq3 disciplinas debere disci/priūq3 ad verę noticiā grāmaticę aditū
pigne referetur. hinc culinaria ista loquēdi sartago:hinc asopica illa verborum
proliuius in linguas venit. qua nō modo latinitatē egregium specimen/ sed
etiam venerabile decus corrūpitur doctrinarū: plurimū. siquidē latine ne-
scientes pro anili cerebro/noua & stulta quādam vocabulorum/ n̄ daliramenta
effecerunt/ seq3 hoc falsissimo barbarorū mendacio tuerent. nomina & verba
significāt ad placitū. nec tantopere cōgruitas vocū inspicieda est: modo rei ve-
ritas extorqueatur. O ignauū fucos pecus. o archadia pecuaria. q̄ro decētū
Aristotelicū illud in pectore souerent: & ore profiterentur. Verum. & salubra
presupponū congruū. sese isti syracusanis p̄srys vniuersos homunculi A risto-
telicos Platonicosq3 esse mendosissime gloriantur: cum neq3 sensuum/ neq3
verborum varę Philosophiā minimā scintillam vnq̄ perceperint. Q̄ si præces-
ptores illi (quos artium interpretes nūcupant) ea loquendi facultate inter-
docendum vterentur/ qua Aristoteles/ Pythagoras/cateriq3 vti solent. mule-
to festicius cum lingua latina ageretur. Nescio me Hercule quo viuida lo-

Petri Pon. In Grammaticen.

quendi virtus abcessit. Philosophos ū sensa pericrutor/ oratorū phrasibus inui-
gilo. Ecclesiasticorum documenta virorū/quotidie perlustro: nullus oīno oc-
currit/ qui tam barbare/ tam stulte loquatur: veluti nūc pas-
sim inconsultissimū quemq3 effutire audias. Illos credo latini iperij faties in-
uasi ppulsa latinitate insigni regina/ opulentum domine suę barbarici regnūq3
constituere parant. Heu ridiculos homonociones/ qui marg aritarum dices so-
zulos gestare existimantes/ nihil nisi turpes oietorum succedanturq3/ uculos
vtrōq3 humero portant. ¶ Sed (vt hac missa faciam) libelli institutio aperiē-
da est. Hęc igitur grāmatica artis p̄fessio in octo capita/ vel (si mauiis) in octo
capitales libros secerntur. Primum etenim nominum genera dilucidat. Sequū-
tum gradum nominum simplicium & compositorum/ latinorum quantitate & accē-
& patronomicorum declinationem insinuat. Tertium de etherocletis & ano-
malis noibus disputat. Quantū gradus cōparationis pellucide recludit. Quin-
tum präterita & supina oīm verborum declarat. Sextum irregularia & ano-
mala verba ostendit. Septimum formas verborum enuciat. Octauum & po-
stremum nonnulla ad verborum cognitionem spectantia referat. Sequens ve-
ro libellus quem propediem (si captis deus aspirabit) in lucem euolare sinam.
De astructione grammaticali & oratoria/ haud platarias/ vel ego fallor) p̄ce-
ptiones adolefcentibus indicabit. Cui item de syllabarum quantitate & accē-
tu/ deq3 Figuris/ & fortitā de Orthographia libelli subnectentur. At hic quis
piam multum gaudere parat?/ si cynico barbaram petulans noqaria/ velleat obla-
trauerit. Quibusnā emolumento tua hęc miscellaris triuiūq3 doctrina offere-
tur: cum tot vbiq3 & tanto pondere grammaticorum volumina habeatur: vt
ipse bybliographorum latissimę tabernę vix multitudini oneriq3 sufficiat.
Id quidem scio/ & ea ferme vnica suscepti op̄. ris est ratio. quoniam alij tam
num tempora penitus conterant. Alij tot & tantis rerū obscuritatibus quo
multa scire videantur incūbunt: vt ne sua quidem ipsi intelligant. Nonnulli ve-
ro qui hōice aspernantur per̄p̄ prolis glofseu matum in volucris sensus ob-
fundunt legentium. Vix em̄ lingua celerrimus quisq3 medio die toto glofseu
maculum vnum perlegere poterit. Nam vbi piariq3 scriptores sua dicta luce-
re posse diffidunt. (vt ait Flaccus) Purpureus late qui splendeat vnus & alter.
A sicutur pannus. Omnia quę ingenij vitibus assequi potuerit quasi vix totū
copiosam annonā parantes in vnū congerunt. hęc orator: hęc poeta: hęc phi-
losophus Propagatoresq3 sanctę ecclēsię omnes ad probandum vix pueris di-
gnum vericulum citantur. O curas hominum/ o p̄sum est i rebus inane: Cę-
terum opiniones antiquorum sępe etiam nunq3 auditorum inculcant. vt vari-
os perlustrasse auctores censeantur. Esto multa viderit: non tamen oratoria
grammaticis. Dialectica poeticis. Phisica musicis/ & vana vanis omnia misce-
ri oportet. Omnis namq3 disciplina sequendum expetitam temper de clarāda
est materiam. Quid vīsu magis alienum/ p̄ si auiibus serpentes: si tigrifur: has
gnos & cetera id genus coniungerem? Nec vāro minus indignā scriptore ho-
no rem faciunt qui omnibus thorumatis/ Synthetibus/ antitetis quę cuius-
uis gremio scientia lōge stantes sibi detraxerunt: grāmaticonū traditiūculas
(quę loje clariores esse debēt) petulāter inuoluūt. Si illos mānis oib3 passas

diuina laudat nihil inficiari tendo. sese quales sint manibus ad pedibus ob-
 nixe demōstrēt & si his satis nequeat: p̄torali tuba populis enunciari conētur.
 Attamen metri se quemq; suo modulo ac pede varū est. Itaq; grammatice grā
 maticæ. oratoria oratorie. logica logice explanētur opere precū est. Sed tanta
 plarūq; alieni laboris obtrēctādī cupidō inferbuit: vt nec quo iure quauē ini-
 ria id faciāt! animaduertere possint. Nec eorū quē dicitur causas perpendāt:
 sed sua duntaxat ineptias aliunde direptis centonibus sarcire nitātur. quorum
 ego amentiam (& si vere loquantur) nō minus demitor: q̄ illorum barbariē!
 qui funditus cecutientes In caliginosis suorum animorum tenebris scripse-
 runt. Nam vbi sua decepti ignorantia quicq; minus bene positum esse cēsent.
 aliquid ex Iōanne garlādino. Ex authore doctrinali. Eberardo. siue Græcisco.
 Hugutione. Catolico. Alijsq; pene innumeris nomine indignis tanq̄ phœbi
 oraculū assignare nō verētur. vt Baptistā/ Māthua. P̄ hieiphū/ aliosq; autho-
 res probatissimos Improbare videantur. Nam vt eum (quem patriæ candor
 non sinit nominare) semel alloquar: Heus. tu argutule Romanorum momule:
 vbi christiānorum lucem poetarum Baptistam Mantuanum insolenter ara-
 quis: assignās quasi magnum quid: & preciosum: elumbem Catulli/ Tibullij
 Propertij/ vel Martialis versiculū magnam ne tibi fidē adhibitum iri arbitra-
 ris: Ego ad epol & honestissimū quisq; animo litteratissimi Baptistæ negli-
 gentiam potius q̄ istorum & tuam obscurā diligentia emulari exoptamus.
 Instas nō ambigo/ isti quos nominas poetę iam longo hominum vsu probari
 sunt. Baptista autem Neotericus/ necdum latis inter poetas receptus. falleris
 acastor falleris in promptu melior causa est. Baptista res deo dignas non mi-
 nus splendide q̄ sanctę tractat. At quoniam sanctitati vitę perq̄ rari operam
 enauare curant libellos diuini vatis quasi tinea corroddens despiciunt. Catul-
 li vero & cæterorum igni digna volumina omni venerea spurcitię ebrietate.
 fraudibus. homicidijs conferta sunt: ideoq; a multis expetātur/ amantur &
 quibus illi magis q̄ deo delectantur. hac illorū probatio est. hac veneratio/
 qua litteratissimus vir & castitatis amator iure reprehendi possit. At forsitan
 id facis quia illi antiquitate sua decorātur quasi vero antiqui omnes recentio-
 ribus sint præferendi. hehodum Quin Vergilio Ennium. Quin Luciano Ci-
 celiū. Quin Prisciano/ cæteri q; clarissimis grammaticis Ioannem Garlandi
 non præponis: cū alijs alijs ætate longissima præcesserint? De inuentis certe
 parcius est iudicandum nisi certissima ratione inuitēs oppositum rei diluci-
 demus. vides enim (vt tecum secretius agam) q̄ me imprudēt in arte tua
 verificatoria tanq̄ cymenij (vt aiunt) excacatus tenebris carpicras/ de ma-
 la positione syllaba in dictione choragi. Tu tamen quod probum virum decet
 exequutus es/ cum in libro de defectu verbis honestam cecinisti palinodiā
 reuocationem laudo/ subitariam reprehendendi inprudētiam vitupero. Dic
 precor cur finis & clunīs dubio genere esse dicitur/ nisi q̄ apud litteratos au-
 thores nunc in masculino/ nunc in foemino reperiuntur? Vergilius in mas-
 culino. Stathius in foemino. Vter queso taxabitur? Vergilius nec in Stathi-
 us? Certe neuter. Itaq; quoties apud duos vel plures non mediocriter erudi-
 tos quippiā obuertiois mouetur neminē reprehēdere sed pluribus modis idē

Petri Pon. In Grammaticen.

posse offerri tradere vellē. Verū pleriq; tanto indigent helleboro. vt nihil pro
 ius laudandū acceptent nisi quod se suis oculis obiecit. non aliter q̄ si diuino
 spiritu afflaci: & omnia quę ab origine mundi scripta fuere; lectitarunt: & o
 mium nam certissimam memoriam in cerebro sibi confluere vint. Illorū ita mi
 hi deus propicietur stolidus. leuitatis me miseret. Scudiosi em̄ viri sunt & alio
 qui laude plurimā dignissimi. Sed dum se magnificare ac dilatate arbitra: ut
 omnibus se turpiter exhibent deprimendos. Quoniā in antiquorū verba au
 thorum vsq; deo iurare vt nihil recentioribus. vel doctissimis credamus rī
 diculū est semper enim licuit inuentis addere; semperq; licebit. Nam si ab eo
 qui nihil probat nisi quod vetustatis e fonte prodijt quereretur vnde vetusti
 illi dictiōnū hęc decoramēta indispicantur: nonne suā cuiq; criginē diuersis
 cogitatā tēporibus assignabit; minus hercleminus. Nemo autē hęc me dice
 re putet / q̄ noua quędā affingere velim meū em̄ habito; vt notum q̄ sit mihi
 curta supellex. Sed clarissima doctrinarū luminaria iniquis stultorū obtrēta
 tionib⁹ agitari nō indolere nequeo: vbi procacibus archaicorū erratis sancti
 simorū bene dicta doctorū criminari audio. Martialis ceteriq; veteris & bac
 chi poeta impudēter hallucinati sunt dum nihil recte præter veneros mores
 baccha. iq; ebrietatē expromerentuntur: optintus quisq; qui vel rectissime
 dicere studuerit vituperabitur. quia fatuorū leuitate sequutus non est. Vt in
 & verū scriptores / & litterarū interpretes nō solā antiquitatē (quę sepe stulta
 fuit) sed hominū qui scribant scientiā animaduertēt. Iatina lingua multo
 commodius (vel ego grauissime decipior) consuleretur. In Martiale Catullū
 vel Tibullū ingeris; vt quempiā doctissimorū suprimas; cuiusmodi sunt. Ba
 pristia Manruanus; quę e eo lumen omniū poetarū nostri sæculi & reputo &
 venero) philephus (qui in lingua latina nō mediocrem palmā obtinuit) fasti
 stus meus cōpater; qui inter cometarios quos vnq; secula protulerunt ve
 rā laurum & hederā sibi iure optimo assumat) quos nullus nisi litterarū om
 nino ignarus; tuis hęc poetarū multo præferat; sed de his hæcenus satis
 superq; dictū. Nā illi quod sibi maxime persuasum est faciunt. Ego simplici li
 tere per p̄ faciles glossas cū vocabulorū explanationibus breuissimis subne
 ctam. quas vel pueri labore multo intelligere (si parum insudent) valchāt
 neminē theonino dente corrodā; imitā dos aut libēter imitabor / respiciendos
 vtro; ne meo sensu fallar sine manifesta criminatione relinqua. Zoilis enim
 dentē cōcedere nō vereor; dum pueris & parū doctis hoc opusculo prodesse vā
 leam. Poemata mea a doctores lectitent; frugis nō parū (si volēt) inde comles
 quētur. Hanc autē laboris mei partē quātulacūq; sūt puerilis etas sibi deposcit
 cui neq; exigui me supero facturū operepreciū. Nā quę aliq; mira obscuritate
 inuoluerūt aut verborū plissitate cōfuderūt; lucidas iacemēt; itq; p̄ceptū cu
 he tō aperte enucleo. et altricū more oculis infantulorū masticatos (vt aiūt)
 passus infundere videar. quor & quātus ceses nabi dēbet gratias; vbi gor
 thacos nexos sine labore explicatos cōperierim; nā vt pene ināniti cōsimili volu
 ta intricatōe reticā. Quis vn p̄ recte illucidare potuit que inter declinatio
 nū & conjugatiōnū traditiōes; per p̄dūctiōnē aut correptionē vocaliū pueris
 intelligēda p̄ponitur. Nemo mediūssid⁹ nemo. qm̄ hęc q̄ quēpiam qui te

ha docēt forte percūtaberis. Miles quomodo facit in gēō respondit militis/
quia in es breu e definit. Si rursus interroges quāta sia es syllaba in dictione in
les breuis dicit: quia gtrū in itis mittit. O stulta/ o friuola/ o inepta & auribus
indigna documēti circūlatio/ ex qua prorsum nihil certē frugis elici vnq̄ vale
bit. Has igitur & cōpareis ambages omnes dissolutas & phœbea luce clarius
manifestatas studiose curauit. De ceteris autē quicquid in me commoditatis
aut prastantis comperietur/ intelligentibus iudicandum relinquo. Valete Et
me diligite. Lutecijs Anno Domini millesimo quingetesimo decimo quarto/
Ad Idus Nouembres.

✠ In te Iesu spes mea recumbit.

✠ Præambulum Artis.

Qualia cumq; tibi rerum documenta ferantur:

Veram grammaticen creber tibi suggerit vsus.

Te tamen hic paucis non a spernanda docebo.

¶ Cum ois ars/ & doctrina (testis Aristoteles) frequēti vsu pariat in fron
te omniū sciētiarū assiduus vsus/ continuūq; dicēdorū assuetudo commēda
ri debet. Omni nāq; arte valeior disciplinarū vsus esse cōprobat. Breuibus
tamen documentis multa disci possunt/ qualia in hoc opusculo traduntur.

✠ De generibus regulæ generales.

MPRIMIS

septē generū tibi dogmataponā.

¶ Primū huius artis documētū in cogno
scendis septem generibus nominiū versatur.
Est autem genus sexuū discretio. Septē ge
nera sunt. masculinū: vt hic filius; feminū:
vt hęc filia; neutrum: vt hoc mancipium; cō
mune duū: vt hic & hęc homo. cōmune tri
um: vt hic albus/ hęc alba/ hoc albū. Promi
scuum: vt hic passer/ hęc aquila; & incertū:
vt hic aut hęc margo/ dies.

Promare sit nomenq; virum: nomenq; deorum.

Petri Pont. Caput Primum.

Virorum & deorum nomina cuiuscumq; terminationis aut declinationis fuerint semper sunt masculini generis. vt Bonaventura/ Andreas/ Abraham Leo/ Paris/ Aristoteles/ Bacchus/ Cupido/ Euam. &c.

Fœmineum genus est muliebribus atq; deabus.

Nomina mulierum & dearum cuiuscumq; terminationis aut declinationis fuerint. semper sunt fœmini generis. vt Magdalene/ Margarit/ Katharina/ Glycerium/ Venus/ Iuno/ Iliphone/ Aleto &c.

Si dea sine deus stat pro re/ lex retinetur.

Dei & deę pro rebus quibus p̄sunt frequēter accipiuntur: sed suū genus seruant. vt bacchus p̄ vino/ cupido p̄ amore/ vulcanus p̄ igne/ venus pro libidine/ pallas p̄ sapientia/ vesta p̄ castitate &c. Ther. in eunuco. Sine cerere & baccho friget venus. i. sine largo cibo & potu debilis est libido carnis.

Si maribus tantum res est/ sit pro mare nomen.

Nomen cuius significatio viris tantum congruit sub quacumq; terminatione generis est masculini. vt Papa/ Pontifex/ Cardinalis.

Si res fœmineis: nomen muliebrę reponas.

Nomen cuius significatio mulieribus solum conuenit sub quacumq; terminatione generis est fœmini. vt lotrix/ obstetrix/ mater/ soror &c.

Sub duplici genere est vbi rem dat sexus vterq;.

Nomen cuius significatio tam viris q̄ mulieribus cōpetit. sub quacumq; terminatione est eōis generis duorū. vt dux/ comes/ princeps/ coniuua. Si t̄. duc sunt terminationes genus variatur. vt hic poeta hęc poetissa. Hierony. ad Eustachium. Nec poetę nec poetissę blandicijs velis obiectari.

Sub triplici tamen authores plarumq; reponunt.

Authores vel probatissimi nomen communis generis adiectiue nonnunq; vtiuntur. vt ab hic & hęc caprigena. Vergi. inquit. Caprigenumq; pecus. Ab hic & hęc alienigena. Valerius dicit. Alienigena studia. Ab hic & hęc testis Senecę pro tuli teste verbum & testia dicta. Vbi caprigenus. a. um. Alienigenus. a. um. hic & hęc. Testis & hoc teste recta declinatio est.

Neutris mancipium scortum mœchallum adaptes.

Licet tria nomina mancipium/ scortum/ mœchallū tā vtiis q̄ fœminis cōueniant. sunt t̄n generis neutrius. Est aut̄ mācipiū seruus/ vel serua/ qui vel q̄ manu capitur. scortū est puer vel puella/ qui vel q̄ ad libidinē p̄stituitur. mœchallum est q̄ vel q̄ suis nuncijs/ & intercessiōibus masculū cū fœmina iūgit.

De generibus nominum Bo. v.

Adiectiua trium generum tibi rite notentur.

¶ Nomen quod non solum viro & muliebri: sed etiam alicui tertio recte conpetit est commune trium siue adiectiuum: vt pauper. diuis. hilaris. albus.

Arboreum nomen recte muliebribus addas.

¶ Nomen arboris est feminini generis. vt hec pirus/prunus/fraxinus/abies.

Hic rubus & dumus spinus platanon oleaster.

¶ Quinq; nomina arborū sunt tantum generis masculini. Si secus inuenias caue imitari. Rubus genus est sentis siluestria mora pducens. Dumus e qua cumq; spina aut vepres. Spinus genus est pruni cuius fructus asperiorē reddat gustum. Platanon est arbor lata. Oleaster siluestris olea.

Neutris/robor/acer/suber/thus & siler addas.

¶ Quinq; nomina arborū sunt gnis neutrius. Robor vel robur est quercus durissima. Acer arbor altissima | ex cuius lignis subtilia sunt struamta. Suber arbor cuius lignum leuissimū est: & inter coriū calciamētorū fuit. Thus arbor emittens fructum sui nois. Siler species salicis. Verg. ij. Georgi. Flumina late Curua tenent vt molle siler leuteq; genisse.

Balsamus/atq; hebenus/buxus/pomus/muliebri

Sunt generis. sed in um/neutralia saepe locantur.

¶ Quattuor sunt arborū nomina que sub terminatione sunt feminini gnis: & sub terminatione um/neutrius. hec balsamus vel hoc ballamum: arbor frequens in iudea vnde saluberrimū conficitur vnguentū. hac hebenus vel hoc hebenū/ arbor cuius lignū est nigrum. hac buxus vel hoc buxū arbor est notissima. Hac Pomus vel hoc pomum. arbor generalis ad oēs arbores pducens fructū qui h3 mollem corticē: sicut est serafus/pirus/prunus. & c. Mantu. Namq; in syluis de seraso ait. Et pomum Italię genti transfertur ab indis.

Hoc astrum persepe arbor siluestris habebit.

¶ Nomen imitatum descendēs a nomine alicuius arboris vel herbe sēp fere est generis neutrius & terminatur in astrum. vt pinastrum ab hac pinus. Mentastrum ab hec menta. Siliquastrum hec siliqua. de oleaster dictū est. Si autem aliter visp inuenias non habes imitari. Nec em̄ te hic doceo omnia que veteres olim ptulerunt: sed tantum ea quibus recte vti potes. Itaq; non dices cum sereno. Mandatur apta rubus gingiuis. nec cum prudentio. Et con torta rubus. De alijs quoq; pari forma.

Lignum vel fructum neutralibus addere debes.

¶ Nomen significans vel lignum vel fructū alicuius arboris/est generis neutrius. vt ceratum prunum/malum/volemum/esculum. &c

Sed nux/castanea/glans/ficus/oliua/auelana.

Pro fructu & ligno semper muliebria ponēs.

¶ Sex noia sunt q̄ fructū & arborē sub feminino genere tantū significant. vt nux/castanea/glans/ficus/oliua/auelana. significatiōes satis notas puto.

Ventos/ & menses/fluuios/tupro mare flectēs.

¶ Nomen alicui⁹ vēti sicut boreas/notus hauster: vel mēsis: sicut Aprilis/mai⁹/septēber. art. Iunij: sicut tyber?/padus/liger/seīna/sagona: ē ḡnis mai.

Canton/stix/lethe/camerina aretusa tenent hęc.

¶ Quinq; sunt noia fluminum q̄ nunq; nisi in genere feminino cōperiuntur scz cauton. onis. de quo sic meminit Strabo lib. viij. Subinde cautonis modice riuos auxius permeat. Styx. gis. vel gos. hęc Lethe huius lethes duo i serapalia flumina. Camerina fluuius athiopia. Aretusa fons & fluuius Syclis q̄ apud vergilium & alios probatos auctores crebro inuenias.

Flumen in um neutrum est. cui iungam muthul iader.

¶ Nomen fluuij quod terminatur in um/est generis neutrius. vt hoc cruxemium/ithenum/Aphrodisium. cui iunguntur hęc duo muthul/fluuius mioris asia. Salustius muthul immentum pedibus erat traiciendum &c. Iader fluuius macedonie. Lucanus lib. iij. Et tepidum in molles zephyros excurrit Iader &c. Quę duo indeclinabilia sunt.

Ex re intellecta fluuius plerumq; mouetur.

¶ Nomen fluuij saepe est illius generis cuius est nomē appellatiuū subintellectū. vt hic sequana fluuius. hęc sequana aqua. hoc sequana flumen. propterea inq; Luca. Et danata diu romanis alia fastis. & Quid. Tāto ē albula pota deo

Cum facilem nequeas animatum nocere sexum.

Tunc sub voce vna promiscua nomina sunt.

¶ Nomen animalis in quo sexus facile discerni nō potest est promiscua siue epigeni ḡnis. In auibus. Passer/aquila/corunax. In piscibus gobio/carpio/balena cetus. In paruis bestijs. vermis/culex/pulex/pedunculus. Quia hęc oia sub vno articulo & vna voce. vtrinq; sexum important.

Alcyon est commune duum: neutris datur cęstrum.

Alcyon/onis / græce **alcedo/onis** latine ē cōis gñis duorū. Sūt em̄ alcyōes aues q̄ hiberno tpe in ags nidificāt. In quas tā mas/ q̄ femina mutat⁹ fingit Oestrū vero græce. i. **alpius** siue **mūlca** pū gēs boues ē neutrū p̄ vtroq; sexu.

At pullaster in agallus sonat/ atq; columbus.

¶ Tria sunt nomina auium que genus voce distinguunt. hic pullaster: hæc pullastra: est iuuenis pullus vel pulla. Hic gallus hæc gallina. Hic columbus hæc columba. Si qua tibi interdum alia occurrant a barbaris non a latinis esse fidea censeas: vt pauona a pauo. Ancha ab anser. & pteraq; huiusmodi.

Sed capus atq; capo sunt vnum. Picusq; picus

Sunt duo: quæ inter se multo discrimine distant.

¶ Capus. pi. & capo. onis. idē significāt. Est ei gallus cui testes aurili sunt: & ideo femininū nō h3. Sed picus & pica multū inter se differūt. Est ei pic⁹ / vel auis pua vncis vnguib⁹: q̄ cauat arbores i qbus pullos nutriat: vel est griphs siue gripho belua quadrupes aurita: visu ac forma terribilis. corpore em̄ leoni/ rostro vero/ alis/ & pedib⁹ agie p̄ similis ē. Sed pica est auis loquax satis nota.

Seu cæli/ siue inferni sit spiritus/ est mas.

¶ Nomen angeli/ siue cælestis/ siue inferni/ est generis masculini. vt Michael. Gabriel/ Vriē/ Raphael/ Belzebuth/ Lucifer/ Sathan/ &c.

Sunt cherub atq; seraph numero tibi masculula primo.

Sed cherubin seraphin nunc neutromunc mare gaudent.

¶ Cherub & seraph / indeclinabilia singularis numeri sunt masculini gñis sicut alis noia ægelorū. S3 i plurali cherubin & seraphin siue p/ n/ siue/ p/ m/ scribāf̄ indeclinabilia sūt: & nūc masculini/ nūc neutrius gñis indifferentes. Significāt em̄ choros angelorū. qui maiestati diuine proximiores esse perhibentur. Sed cherub & seraph est quis angelus illorum chororum.

Nomina quæ numerare solent genus omne receptant.

¶ Nomen numerale siue declinabile siue indeclinabile, est omnis generis: vt vnus/ duo/ tres/ quattuor.

Mille in plurali hxis vt mobile iungas:

Sed mille in primo numero (a quo milia) neutrū est.

¶ Mille pluralis numeri est adiectiuum indeclinabile. mille viri: mille femine: mille animalia. Sed mille singularis numeri est neutrum indeclinabile in singulari numero: sed in plurali hæc milia/ milium/ milibus inflectitur. vt vnū mil⁹ hominum/ tria milia armatorum.

Insula/ nauis/ & vrbs/ regio/ fabula/ poema.

Dat muliebre genus si spectas significatum.

Sed vocem magis authores quandoque tuerentur.

¶ Si ad rei significatam pericipis nomē inisule/nauis/virib/regionis/ fabula/ poematis/sub quacūq; terminatione gñis est feminini. De insula/tesbos/famos delos/ Britania/ sason. De nauis/centaurus/pystris/chimera/ argo. De vrbe/ Ephesus/ Babilō/ Hierusalē/ Tharraco. De regione/ Aegypt⁹/ Fracia/ Fiadria. De fabula: vt Andria/ Eanuc⁹/ Amphitriō/ Auuliana. De poemate/ zneis/ pharialis/ illias/ odisse. ¶ Vbi tñ authores ad terminationē respiciūt genus plerūq; variāt. Vergili⁹ Pōt⁹ & ostriferi fauces tentant abydi. abydos insula ē. It. umalis. Script⁹ & a tergo nec dū finit⁹ horet⁹ s. Horettes nomē fabule.

Ispal/cære/nepet/tybur/cim/zeuma/reate/

Et prænestre/argos/suthul/muthul/bogud/auxur.

Qui doctos sequitur semper neutralia ponit.

Si quid in his secus inuenias/pellatur ab vsu.

¶ Tridecim sunt noia vrbū qua in gñe neutro tm̄ vsus recipit. Ispal oppidū in minori arabia. Cære oppidū græcię. Nepet oppidū apulie. Tybur oppidū Italia. Cim vicus & oppidū iter Italia & Apulia. Zeuma vrbs Axiadri in dalmacia. Reate oppidū vmbrię. Præneste vrbs Italia. Argos vrbs græcię. Suthul vrbs caldeorū ppe babilone. Muthul oppidū & flumē æthiopię. Bogud vrbs armenię. Auxur oppidū iabinię. ¶ Si autē dicta noia in alio gñe cōperiantur per intellectione nois appellatiui debet excusari. vt prænestre sub ipsa. supple vt be. dic de alijs consimiliter suppledo populū vel vrbē aut aliud equiualens.

Vrbs quando fit in/i/pluraliter hi tibi donat.

Sulmo/acragas iungis quod a dat pluraliter hæc vult.

¶ No. nē vrbis pluralis numeri terminatū in i/ est gñis masculini/ vt hi gæbij/ hi veij/ hi Parhisij. Sulmo & acragas enā fere semper masculina sunt: sed nomē vrbis pluralis numeri in a est gñis neutrius. vt hæc Bactra/ orum. hæc artaxata torū. hæc solima orū. Sulmo onis. vrbs in qua Ouidius natus fuit Acragas est mons & oppidū vbi Michaeli vultur.

Quacūq; in lingua socianda est littera neutris/

Quam si for. mineo reperis aliud reticetur.

Nomen litterę sue latine vt /a/ /b/ /c/ /d/ /grecę vt alpha/ byta/ gamma sue
hebraica: vt aleph/ beth/ gimmel. est generis neutrius. Nec aliter latine nomi-
nibus litterarum recte vtaris: nisi in genere neutro. Si tamen vsq̄ alio modo in-
uenias excusa per intellectuē nominis littera/ nota/ aut alterius equiualeētis.

Dictio quę solam vocem designat: & ipsa

Quę de parte aliqua non flexa in nomen abiit

Sub neutro genere semper tibi rite locatur.

Dictio materialiter accepta & dictio indeclinabilis q̄ nomen efficitur sem-
per est generis neutrius. Vñ significatio cuiuslibet dictiōis vocatur forma/ &
vox materia. vt illa res viua q̄ est hō/ ē forma huius nominis hō. Sed illa vox
homo q̄ ore p̄fertur est materia: ergo cū dico/ hō est nominatiui casus: hō ac-
cipitur materialiter/ quia nō p̄ re sed p̄ voce tm̄ dicit̄ nri casus. Nota regulā.

Ois dictio ponit̄ ante verbum sum es est/ cui postponitur aliq̄ accidēs grā-
maticale materialiter accipitur/ & est neutra. vt filius est tertia p̄. onā/ ego est
finite qualitatis/ amo est primę cōiugatiōis &c. Dictio aut̄ sue oratio ex plu-
ribus dictiōibus cōstituta nomen efficitur: q̄n vel adiectiuo substantiuū: vel
verbo suū casum p̄stat. vt nostrū viuere. Scire tuū. Dubium cras. Nouū bene
dicamus: pulchrum Kyrie eleison. Alia id genus multa passim inuenies.

Sæpe adiectiuum notat illud quod reticetur.

Multa interdum nomina genus mutare videntur quę re vera non mutāt:
sed aliud subintelligitur ad quod adiectiuum respicit. Ouidius. Vtq̄ dedit sai-
tus e summo tessalus ossa. Intellige. monte. Idem Plurima quę s̄ama sicanus
Aethna vomit. Intellige mons. Et de alijs consimili modo.

Speciales regulę. Primo nomen in a.

Nomen in a latium primo est muliebre reflexu.

Nomen latium in a terminatum pri:na inflexionis est generis fe-
minini/ vt virga/ petra/ culpa.

Nomen a plurali quod dat/ neutrale vocatur.

Nome in a pluralis n̄. cri ē semp̄ ḡnis neutrius vt exta/ silia/ arma/ sp̄salia.

Grecum nomen in a cui terna inflexio neutrum est.

Nomen in a declinatiōis tertię est semper grecum. & generis neutrius. vt
zeuma/ crisma/ enigma/ problema.

A quod ab es greco venit est maribus sociandum

Cuius si muliebre datur sonat in tria vel tis.

¶ Nomen quod latine in a & græce in es terminatur est generis masculini. ut hic poeta vel poetes/planeta vel planetes/cometa vel cometes. quod si tale nomen femininū recipiat in tria vel tis terminatur. ut hic poeta vel poetes. hæc poetria vel poetis. hic timpanistes vel timpanista hæc timpanistra vel timpanistis. hic psaltes vel psalta hæc psaltia vel psaltis. de alijs dic pariformiter.

Adria/pirata/trapezita/holophanta/lanista.

Mastigiam/rabulam/vaciam/caculam/sicophantam/

Currucam/agrippam/proxenetam/vel appellam/

Bellicrepam/scribam/atq; popam/lixam/anacoretam/

Aseclam/scurram/vernam/seitam/vel eremi

Cultorem/turcam quod finit pola/vel istud

Quod nubes/verbum/nix parturit in gena dictis

Pro mare coniunges: muliebria si qua videbis

Dic (quis raro) communia posse vocari.

¶ Octo & viginti sunt nomina terminata in a quæ nunquam vel raro nisi in genere masculino comperiuntur. quæ si apud quempiam probatum auctoribus aliqua ex eis in genere feminino offendas dic ea interdum communia quoque reperiri. Omnes autem præsumptos volo ne mihi forte iniuste cavillentur/ si vilia quædam tatis intertio/ vel in his/ vel in similibus locis occurrat/ eam sic non ambigant/ sed vel cogente verba/ vel clarioris gratia doctrinæ positam esse non ambigant/ sed vocabula ipsa explicemus. Adria mare adriaticum. Pirata prædator mercatorum in mari. Trapezita nummularius qui pecuniam in vna urbe mutat/ in alia alteri redendum/ stulti bancarium vocant. Holophanta stultus nebulosus & deceptor. lanista qui gladiatores artem gladiatoriam docet. Mastigia/ g. st. gellator. Rabula clamor & loquax/ ut caudicus/ qui quasi aures garrulitatis sua radit. Vacia qui pedes ad exteriorē partem verlos habet. Cacula militis famulus/ quem barbari vel pagium vel mangonē appellat. Sicophanta stolidus & illiusor. Curruca est vir nutritus/ alterius liberos/ credēs esse suos. Nā curruca epicuri generis/ est avis quæ alienos pullos credens esse suos nutrit. cuculus vero oppositum facit quia in nidis aliarum avium sua ova ponit/ quas

propter vulgus unum pro altero usurpat. nā vitū cuius vxor ab altero subiigitur cuculum vocant. cum proprię curruca sit vir cuius vxor ab altero supponitur: cuculus vero qui alterius vxorem supponit. A grigga qui precedentibus plantis ab utero egreditur/cum omnis homo naturaliter caput prmitat. Pro veneta mediator inter ementem & vendentem/ vt aliquid ab utroq; lucretur. Appella circuncisus. i. iudaus/ quasi sine pelle. Bellicrepa qui tubis & lituis miles in bello ad certamen excitat. Scriba qui res quascumq; nomine alterius scribit popa venter cibo & potu confertus aut victimarius qui in sacrificio hostias vel ligat vel mactat. Lixa ministrator aquarum gratia lucris. Anachoreta solitarius qui mentem sursum habet leuatam ad deum. Asectia seruus qui dominum sequitur. Seura qui ridendo garriendoq; homines allicit/ vt questum inde habeat. Verna seruus domi nostrę ex ancilla natus. Seta subtilis famulus ad decipiendum. Eremita cultor eremi/ siue deserti. Turca/ infidelis & Barbarus. Nubigena centaurus de nube genitus. Cū em Ixion misceri cum iunone vesset illa nubem interposuit ex qua ipse Centaurus generauit/ qui nubigenę appellantur. Verbigena quiuis christianus verbo. i. dei filio regeneratus. hęreticum est christum vocare verbigenam: quinone a verbo. i. filio/ sed a patre deo eternaliter gignitur. Niuigena est puer quę Iuppiter ex niuo formauit. ¶ In hac autem dictione pola regula est. Nō me compositum ex pola semper fere est masculini generis. vt Bishopola venditor librorum. Pharmacopola venditor medicaminum. Propola qui a mercatoribus emit quod alijs vendat. *Et nōnne Propola est res que per in sacra sacra dicitur*

*Barbarorum
principium
militarij*

Mamma/ cum manna/ tarantara/ pascha/ polenta/

Neutra refert: tamen hęc multi dixerunt polenta.

¶ Quinq; sunt nomina in a fere barbara quę generis sunt neutrius. Mamma hebraice thesaurus latine. Manna celestis cibus qui sup filios Israel in deserto pluit. Tarantara nomen est anomatopeton. i. a sono fictum: quia enim cribrum dum farina colatur/ & tuba dum clangit cum tere sono facit tra et un est vt tarantara nunc pro cribro/ nunc pro tuba/ nunc pro sono tube accipitur. Pascha pasche vel pascha. atis. hebraice transitus latine dicit. Celebrat Iudei pascha die quo filij Israel transierunt de seruitute egyptiorū ad libertatem. Celebrant christiani pascha die quo Christus dñs transiuit de morte ad vitam Polenta quod tam feminini q̄ neutrius est generis/ farina & aqua mixtura quę hominum paratam significat.

Cigno/ colo/ peto/ cedo/ sequor/ fugio/ quod & vlla:

Dat regio commune duum proferre iuberis.

¶ Compositū in a s. gigno. vt francigena/ flandrigena. A colo. vt vrbicola/ caucicola. A peto vt gloripeta/ Romipeta. A cedo: & homicida peticida. A sequor vel a sequo vt iudicica/ senilica/ conlecta. A fugio vt profuga/ transfuga. Et ab

aliqua regione. vt scythia farmata est communis generis duorum. quia tam ad
femellam q̄ ad masculum spectat.

Nomen in ista caue nisi de græco pariatur.

¶ A nomine latino nunq̄ aliud nomen in ista formari potest. Barbari enim
sunt & inepti qui a termino terminista | a summa summa | ab arte arti-
sta. A decreto decretista dicunt : & in alijs consimiliter. A græco tamē nomē
in ista deduci potest : vt a canone canonista | ab origine originista | per regulas
a quod ab es græco venit. quoniam in es quoq; exeunt canonistes / originistes
quorum femina sunt canones idis. originis. idis.

☞ **Nomen in e.**

Hoc dat /e/ Sed græcum quod in /e/ muliebribus addes.

¶ Nomen in /e/ terminatū est generis neutrius : vt hoc sedile / monile / altare
Sed græca in /e/ est generis femini. vt Penthecoste / Lybie / athice.

A latio /e/ graio quæcunq; scientia donat.

¶ Nomē alicuius scientiæ latine in /a/ & græce in /e/ terminatur. sed semper est
femini generis. vt hæc grāmatica / hæc grammatice. hæc logica / hæc logice.
hæc phisica / hæc phisice.

Hæc cæte & tempe tantum pluralia dices.

¶ Cæte & tempe neutra indeclinabilia pluralis tantū sunt numeri. Cæte sunt
maximi pisces de genere Balarū. Tempe sunt loca Thessalia p̄pter varios
& saluberrimos hortos supramodū delectabilia.

☞ **Nomen in i.**

Neutrum nomen in /i/ nec declinabile pono.

¶ Nomen in /i/ terminatum est indeclinabile & generis neutrius. vt p̄numē
synapi. piperi / melli / moly / pauca vel nulla sunt alia.

Sed frugi / nihili / nauici / & quæ dant genitū.

Obliquos dices omni casu sociatos.

¶ Tria nomina frugi / nihili / nauici & composita ex duobus genitiuis / sicut
Huiusmodi / Offici per di / creduntur a plurib; esse omnis generis : sed sunt
obliqui casus qui nobis omniū casuum adiungi possunt. Frugi datus a no-
mive fuges vel frux / pro vt illi sumis. Nihili genitiuis a nihiliū nullius va-
loris. Nauici indeclinatum inuitis & vilis.

Nomen in o.

Hic dabit o. sed io quod verbum significato

Consequitur do/go/simul & caro/talio dant hæc.

¶ Nomen in o est generis masculini vt Senno/Tyro/Curgulio. Sed nomen in io habens vicinitatem significationis cum verbo est sceminini generis. Vt Lectio/Comatio/Portio. Si autem non habeat vicinitatem cum verbo est generis masculini vt Senno numerus senarius/ Teupio numerus ternarius: Quarto numerus quaternarius. Item nomen in do vel in go est generis feminini vt Formido/terro/hyrudo. Caligo/fuligo/siligo: quibus adduntur: Caro & Talio. Est autem Talio similis pene infictio quam alteri intulisti: vt pes pro pede/pugnus pro pugno.

Verbum quod fit in o dat de se pro mare nomen.

¶ Omne verbum in o terminatum potest fieri nomen masculini generis tertij declinat. vt a Comedo. es. hic comedo. onis. qui multum comest siue mandit. A mandando mandis hic mando. onis. Idem a cachinno. as. hic cachinno /onis. ¶ Irritor. Petrus satyra prima. Quid facia sed sum petulati plene cachinno.

Ordo vdo/harpago/cudo/ligo/lucro/latro/

Pugio/burgo/pedo/cerdo/conuiuio/prædo/

Et spado/maleulis doctorum scripta reponunt.

¶ Præter hæc dicta quattuordecim nomina in o vsu probatorum authorum masculina tantum reperiuntur. Ordo. ordinis. series siue ordinatio. Vdo vdonis. calciamentum cuius anterior pars forma quasi rostri habet. Harpago onis. vel inis. Io pugis instrumentum ferratum: quo aliquid vel temerari: vel ab aqua trahi solet. Cudo onis. galea ex corio alicuius rege copacta. Ligo. onis. ferratum instrumentum quo solis flores vtuntur ad effodiendam terram. Lucro onis. qui multa lucratur. Latro onis. qui latet vt insidietur. femininum eius est. Latrona. n. Pugio onis. genus est gladii: quod a pugno galli pugnatum dicunt. Burdo onis. ex alina & equo parus. Pedo onis. latos habet pedes. Cerdo onis. q. viles atq. illiberales artes exercet. Conuiuio onis. qui splendide maducat & coniuatur. Prædo onis. raptor. Spado onis. castratus.

Hic aut hæc cardo/bubo/vel margo/cupido.

¶ Quattuor nomina in o sunt dubij generis: quia nunc in masculino nunc in feminino genere apud authores copertuntur. Cardio. inis. ferruz sup qd ianua vertit. Bubo onis. iuis satis nota. Margo cuiuslibet rei extremitas. Cupido

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page, including 'bubo onis' and 'cupido'.

Petri Pon. Capitulum Primum in:

auaricia vel appetitus inordinatus. Sed quia est deus libidinis est tamen generis masculini. per regulam generale. Promare sic no. &c.

Virgo/mango/homo/nemo/per: o: gentile duorum est.

¶ Quattuor nomina in o sunt generis cuius duorum: sicut & nomen gentile in o/ terminata: vt Brito. Macedo. Phisio. Mango qui vel qua macipia aliaque res polita & planata vt pluris videntur obire. Homo. his. mas vel familia. Virgo q vel qua experta est rei venerec. nemo nullus vel nulla homo.

Pondo dat hoc. pra: o/ pseudo genus omne sequuntur.

¶ Pondo est neutrum indeclinabile. i. libra. Sed Praesto. i. paratus vel praesens/ & Pseudo. i. fallus/ etiam indeclinabilia sunt omnis generis. Praesto sere semper verbo sum es est adiungitur. vt praesto ius; psto erimus; Sed Pseudo raso sine compositione inuenitur. vt Pseudopropheta/ Pseudographa/ id est fallus scriptor. vel notarius.

Nomen in u/ & aliqua muta.

V/ dabit hoc/ & quod nauta finire solemus.

¶ Nomen quod in u/ vel in aliqua muta terminatur est generis neutrius. vt cornu/ lac/ aliquid/ caput/ occiput/ inciput/ Git herba vel legumē. Frit quod in no/ na spica minus est q granu. quae duo indeclinabilia sunt.

Halec seu piscis sit siue garum haec dabit/ aut hoc.

¶ Halec est tam femininum q neutrius generis. habetq; duas significaciones. est enim piscis satis notus qui sola aqua nutrit: & liquame factum ex intestinis piscium/ quod condimentum galentinum vocat. Martia. in epi. Cui portat gaudens ancilla paropsit rubra Halecē sed quae protinus illa vorat.

Nomen in i/

Nomen in i/ neutrum est. hic aut hoc sal bene flectes.

¶ Nomen cuius ultima littera est i/ generis est neutrius. vt tribunal/ supercal. & alia quod plurima in al. tria in el/ mel/ fel/ subter/ lis. quattuor in il. nil/ nihil/ sil/ mathil. Sed sal p oris condimento: est tam masculini q neutrius generis. max Kulino vt malim. Lucetti. lib. ix. reru naturaliu. Tempore nostra salem calido pulmaria quarunt.

Sol/ strigil/ & mugil/ semper tibi mascula dones.

¶ Tria nomina in i/ sunt tam generis masculi. sol/ planeta/ dies/ vel calor. Strigil quo hoies in balneo fricant: & equi comantur. p coade dicit & hic strigilis. Mugil vel hic eie. est piscis huiusmodi caput sere maius toto corpore. barbari cabilleta vocat

Mango

De...
sub...

Sed vigil / atq; pugil / & consul / praesul / & exul /

Hic / huiusmodi vocantur: multi adiectiva locarunt.

¶ Quing; nois in / sunt generis cois duorumque tamē adiective & saepe res peritūti / & vitupari possunt. Vigil qui vel qua vigilat. Ingeniū vigili dici potest. Pugil qui vel qua caepit bello / pugil / corpus dici nihil phibet. Coniū qui vel qua dat consiliū / verbi salutare est. consul. Praesul qui vel qua per alios saltat / scilicet in dignitate. Pectus vel caput psul saepe appellat. Exul qui vel qua exulat. Id est extra terram suam mittitur. Argentum est exul / a / crumena mea. f. farsolat

30 Nomen in / m.

Quod fit in / m / neutrum est. omnis generis tibi nequam

Et totidem sumes / nec declinare putabis.

¶ Nomen in / m / terminatum est gnis neutrius. vt tantundem templū. Sed nequam & totidē sunt omnis generis. Neq; sine declinatione tam in singulari q̄ in plurali. est. Prauus. a. um. Totidem in plurali tñ. i. nec plura nec pauciora.

31 Nomen in an / & in in

Quod fit in an vel in in graecum est: & proinare flectes.

¶ Nomen in an sicut titan / psan / acarnan. & nomen in in sicut delphin / est serua per graecum / & generis masculini. Habes tamen hic delphin / hic delphinus / hic delphis pro eodem pice.

32 Nomen in en:

En neutrum est. lichen: flamen: splen: pecten: hymen: ren:

Atq; lien: atagen: & quae cano format habent hic.

¶ Nomen in en / terminatum est gnis neutrius. vt lichen / flamen / flumen. Sed octo nota in textu / & composita a cano / terminata in es. sunt gnis masculini. Li chen. enis. graecum est. Latine metagra: morbus qui a meto inripies sordida scabie totū corp' inuoluit. Flamen inis. sacerdos: cuius femininū est flamina vel flamina. sed flamen p vete est neutru. Splē. enis. & Lien. enis. sedes risus / nō procul a corde ad partē sinistra. Pecten. inis. lex habet significatias: est em sextorium instrumentum / quod sibi talis infigit. Instrumentum ad lanam vel capillos exolicandos. Instrumentum dentatum ad radendam terram.

Petri Pontas. Caput Primum.

Locus piscorum in puribundis. Plectrum quo cythara pulsatur & piscis qui se ad morem sagitte extra aquam proijcit. Hymen, inis, pellicula & hytero virginis primo coitum punitur; cuius rptione amissa est virginitas; est & deire nuptiarum; qui tñ melius hymeneus appellatur. Ren vel rien est intestinum per quod sordes ab aluo ad possicū mittuntur. Atragen, inis, avis asarica delicatissimi saporis; dicitur & attagia, & Attages, is, & arrage es, da betq; duplicato/rt/ scribit; sed carnem ingredi non possit. Tubicen (canens tibia). Lyricē in lyra. Fidicen in fide. Organicen in organo; quorum feminina sunt Tibicina/Liricina; Fidicina &c. Nota regulam. ¶ Omnis dictio importans modum aliculus musici instrumenti componitur cum verbo tanq; vt a Cythara cytharicen; ab orclofen, inis, & de alijs pariformiter.

Hæc syrenices; tamen est promiscuus ordo;

¶ Syren cum sit marina bestia quæ pro parte inferiori vsq; ad umbilicum est piscis; & p pte superiori puella; & specie pulcherrima; & cantu dulcissima; cuius modulatioe pestes in nauis plarūq; submerguntur; ideo est epicæni generis; sub illo articulo hæc; quia nullus sexus varaciter in ea discerni potest.

¶ Nomen in on.

On ternæ mas est, reliquis neutrum genus addes.

¶ Nomen in on tertij declinatus est masculini generis, vt agon; demon; canor. Aha vero sunt generis neutrius, vt pelion; ilion; diatefferon, quæ latine in on suo inflectione sequenda (sicut templum) terminari possunt.

Icon vel sindon; dabit hæc; velut oppida donant.

¶ Duo nomina in on sunt feminini generis sicut nomen oppidi terminatum in on, vt Babilon; sydon; pro regione; & oppido. Sed de illo habes inter genera les regulas. Ibi insula nazis &c. Icon; iconis; imago vel figura. Sindon, onis, pannus quo defunctorum corpora inuoluuntur, de quo inquit; Matthæus & ac cepto corpore inuoluit illud in sindone munda.

Barbiton vt flectas specta ne forsitan erres.

¶ Barbiton genus est cythara quod calamis pulsatur; & quattuor modis inflecti potest. Primo hic barbitus, ti. Hora, in Odif. A ge dic latinū harbite carmen. Sequundo hæc barbitos barbitontis, Ouid. in epi. Nec facit ad Iacynthos mas barbitos vilia meas. Tertio hoc barbiton grece per/n. Et Quarto hoc barbitum latine per/m; caue ergo dicas hæc barbiton, sed hæc barbitos, & hic barbiton &c. Aulonius, in epygramma, Hoc genere & chordas & plectra; & barbita conde.

¶ Nomen in ar.

Nomen in ar neutrum. sed raro dicitur hic lar.

¶ Nomen in ar est generis neutrius. vt Lacunar/ Lupanar/ Puluar/ Sed Lar
pro armo est generis masculini. licet raro singulariter inueniatur. Quando aut
vel deus vel proprium hominis est ad generale: n regulam refertur.

Tu iubar hoc dices/ qd hic iubar ennius in fit.

¶ Licet ennius hoc nomen iubar genere masculino protulerit: Tu tamen in
genere neutro tantum vti potes. Est autem iubar splendor radiarum in solis.

Lucar auis tenet hæc. lucar celebratio neutrum est.

¶ Lucar lucaris bifariam capitur. primo est auis q diluculo iucunde modula
tur/ luciniolan multi vocant. Tunc est epicani generis sub illo articulo hæc.
Plautus Lucaris vocula excipiens strato profili. Sequundo est sacrificiū ido-
lorum/ quod olim in lucis. i. silais inceduis fiebat: tunc generis neutrius. See
nec. in epi. Neq3 vestrum lucar neq3 aliorum serimoniae contempnimus.

Hoc bacchar vas est. hæc bacchar denotat hærbam.

¶ Bacchar aris. etiam duobus modis sumitur. Primo est vas vinarium: sic
est generis neutrius: & scribitur cū/ h/ Plautus hoc Bacchar ipsum pape sum-
ditus eleuit. Sequundo est hærbæ radicis odorifere: qua contra falcinationes
plurimū cōducit: tunc est gr̄is feminini: & scribitur sine/ h/ Vergi. in Bucco.
Bacchare frontera. Cingite ne vari noceat mala lingua futuro.

Rem geminam par hoc/ similem par omne reponit.

¶ Par duas habet significantias: est em̄. Primo conuactio aliquarum duarū
rerum: tunc est neutrum. Pensus in saty. vlti. Dis igitur genioq3 ducis centū
paria ob res Egrege gestas induco. Sequundo est similis: & hoc simile vel des-
cens: tunc est adiectiuum omnis generis. Verg. in Bucco. Et cantare pares &
repondere parati. Hora. in epist. Scribere te nobis tibi nos accredere par est.

¶ Nomen in er.

Nomen in er. petit hic flexu quocumq; mouetur.

¶ Nomen terminatum in er quocumq; sit declinationis est generis mascu-
lini. vt hic puer: magister: hic passer: later.

Ruder/ v̄ar/ lafer/ verber/ piper/ atq; cadauer/

Zinziber/ & cœer/ atq; lauer/ sifer/ adde papauer/

(Et si fors aliud designat femina) neutrum est.

¶ Undecim sunt nomina tertiæ declinationis terminata in er & sunt gñis neutrius. quibus addatur quodcuq; aliud factum terræ significans: si forte vsq; reperitur: p̄ter q̄ cucumer; quod raro in vis est: omnes em̄ fere hic cucumeris dicunt. ¶ Rader vel potius rudus/eris/est materia p̄nimenti/ & edificij / siue noua/ siue vetus illa sit. Vt /varis/pars anni q̄ tēperatissima esse solet. Lacereris. herba & succus. q̄ exudat v̄mo laserpiti. Verber. eris. id est vel flagellū: sed in nōō rarū est. Piper. eris. nomen seminis satis noti. Cadauer. eris. est quod ruina cecidit. Zingiber. eris. species ligni multū calefactiui. Cicero. eris. quoddā legumen superius acutū. Lauer herba quedā. Siler gñis in vtraq; syllaba/ herba cuius radicem olim nobilitauit Tyberius/ flagitan: vna omnibus annis a germania. Papauer herba qua saporiferum semen habet.

Spinter cum ne sit neutrum est / cum nominat est mas.

¶ Spinter bifariā sumit. p̄rio ē sibiua qua vestes nequunt: tūc ē gñis neutri⁹ Sequūdo est cognomē letūū Romani ad quē Cicero scribit tūc ē gñis mas.

Vesper/ris/ neutro vesper/ri/pro mare pono.

¶ Vesper siue pro stella siue pro tempore serotino quando est ferus inflectiōis est generis neutrius. Lactan. Nōdam vesper erat plenum cū Christus ad vmbas. Lapsus. Sed quando est sequūda declinationis est mas. generis. Vergi. in Georg. Deniq; quid vesper serus vehat &c.

Hoc iter aut itiner via: mas iter ipse viator.

¶ Iter duobus modis accipitur. Primo est via: tunc est generis neutrius: & hoc iter pro eodē dicitur. Cic. de fato. Vbinā hoc iter tuum ip̄dens p̄uenit. &c. Sequūdo est viator: tunc est ge. mas. Seneca in tragedijs. Iter hic leuis/ est vestigio anhelabit. habemus & hic iter per duplex: ut epicani generis / est quis modulans iter vepres. Hiero. in epi. Velut iteris surdo accetu tua oblatē eratione permotus iam vt paulisper quiescerem.

Hoc tubentumor est: verum hæc tuber arbor habetur.

¶ Tuber dupliciter sumitur. Primo est callus siue tumor qdā terræ q̄ multis in regiōibus colligitur ad voluptatē pdigalius conuuantia. & pro oi tumor re capi p̄t. tunc est gñis neutri⁹. Marti. i epi. Tubera boletis poma sequūda sumus. Suetoniu aut i hoc nō ausum imitari (qui ait) pridie q̄ periret cū oblatē eos tuberes seruari iussisset &c. Sequūdo est arbor ferens gradissima poma q̄ tuberes tam i mase. q̄ in fami. ge. dicuntur. Marti. i epi. Non tibi de libycis tuberes & aporina regnis. Ne aut quis de ratione metri dubitet. Tuber qñ ē tumor priore syllabā p̄ducit: quam pro arbore corrupit. Vt in allegatis ex Martialis versiculis facile concipere est quis hunc ad locum non pertinuit.

Hic aut hæc lynter dices imitando peiasgos/

¶ Lynter est generis dubij. Nam græci sapius in masculino/ latini sapius in

feminino usurpant; nos autem vtiq; modo vti possumus. Lyncer est vel naticula qua flumen traſſiunt. Man. i. Buc. Lyncer cados adeunt. &c. Vel liliud vas in quo perci comedunt. Verg. in Georg. cauat arbore lyncres.

De generibus & pauper/puber/genus omne sequuntur.

¶ Itria nomina in eis quæ a multis communia duorum dicuntur sunt adiectiuus omnis generis quia in genere neutro passim reperiuntur. ¶ Degener viliis quia a genere virtutis suorum parentum deficiit. Lucre. de re. na. Degener ingenium nostrum pullascit in agro. Pauper qui pauca habet. Statius in syl. Crura manusq; volant certe pro paupere regno. Puber adolescens qui iam prima nubentia in sedibus pubertatis habet. In puber. eris. vel impubis huius impubis adolescens qui pubertatis annos nondum attigit. Plaut. in aulu jaria impuber ne corpusculum hoc despicias.

Hoc huber mamma est sed fertile mobilitatur.

¶ Huber bisariam sumitur. Primo est mammilla siue mulieris siue bestis: & transfatiue est magna & abundans fertilitas: tunc est generis neutrius Vergi. primo. aneid. Terra antiqua potens armis atq; hubere glebe. Idem in Bucco. Rinos alit hubere fex. Mant. ij. parth. Marian. Dulcia formose iam pendet ad vbera matris. Sequendo est ferax siue fertilis tunc est omnis generis. Lucre. xj. de re. natu. Huberibus pratis spaciari mane salubre est.

Campester/volucer/celeber/celer/acer/equester/

Siluesterq; alacerq; pedester/siue paluster/

Atq; sequester/ & his debes sociare saluber,

Et nas/is mulier/sed e neutrum ferre iubetur.

At commune duum tamen is quandoq; referuat.

¶ Duodecim sunt adiectiuum in eris et pro masculino: is pro feminino: e: pro neutro recipiunt. Is tamen pro masculino & feminino interdum ponitur.

¶ Hic Campester. hęc tris. hoc tre. ad campū spectans. Volucer. cris. cre. velox. Sed hęc volucris substantiuum est quicquid volat. Celeber. bris. bre. nobilis fortis: & frequens. Celer. ris. re. velox habilis. Acer. cris. cre. subtilis: letatus: & vehemens. Equester. tris. tre. ad equitem: vel exercitum pertinens. Siluester. tris. tre. ad syluam spectans. Alacer. cris. cre. latus: validus. Pedester. tris. tre. ad pedes pertinens. Paluster. tris. tre. spectans ad paludē. Sequester tris. tre. vel sequester. a. um. medians inter litigatores. Saluber. bris. bre. praetians ad salutem: siue sanitatem corporis.

☞ Nomen in ir.

Ir dabit hic. gaddir/hir/pyr/tibi neutra locantur.

☞ Nomen in ir/terminatū est generis masculini. vt *vir/abadr/treuis*. S 3 tria sunt generis neutrius: & sine declinatioe. Gaddir oppidū hispanie. Hir est vobis siue palma manus. Pyr ignis.

Est commune duum martyr cum compositiuis.

☞ Martyr euz suis cōpositis est cōis ge. duorū. Martyr testis. Prothomartyr primus testis. Pseudomartyr falsus testis. qui aut pro Christi nomine morte subeunt martyres appellatur: quia sua morte Christi fidem esse salutiferam testificantur.

☞ Nomen in or.

Or/mas. hęc arbor: hoc marmor/cor/ador/æquor.

☞ Nomen in or/terminatū est gñis masc. vt amor/dolor/labor. Sed arbor est gñis fem. nini. Quattuor vero sunt gñis neutrius. Marmor spēs lapidis durissimi. Cor radix cōseruatiua vite. Ador frumentum subtilissimū quo panes sacrificiorū olim fiebant. Aequor cuiuslibet rei planities siue cāpi siue aq̄.

Omne memor: sic quod corpus/color/& decus effert.

☞ Memor & cōposita in or/ab his noibus Corpus/Color/Decus: sunt adiectiua omnis generis. vt Bicolor/Tricolor/Tetracolor/Monocolor/Dicolor/Tricolor/Dedecor/Indecor Cōdecor. Est autē memor qui memoria habet vel de quo memoria habetur. Verg. aneid. iij. Si quod nō equo fardere amātes. Cure numen habet iustūq̄. memorq̄ precatur. Idē. li. ix. Nūtiā dies vn̄q̄ memori vos exinet euo.

Adiectiuum author: sed mas est auctor & actor

☞ Author sine c & p th. adiectiuū ḡg. am est ois gñis & a factior/vel factrix/Persuator/dissuator/defensor. cuius si fides in vera adhibetur. Qui in epi. Optima tu proprii nois author eris. Verg. n̄. anei. Italiaz petijt satis authoribus esto. Itaq̄ poeta siue poetis aut ingeniū est Author/ sicut Vergilius & Sapho. Sed auctor per c sine h. verbale est ab ago cuius opus auctrix. Propterea cōmentarius est auctor: quia suis glossenatis opus auget. Actor vero sine u/ & h. verbale noine est ab ago. is. est qui factias aut comedias spe & aculo exhibet. & ita auctor & actor sunt generis masculini.

Sor/sua t. ix. & tor/quod solo nomine ducis/

Atq; gradus/medius: nomen commune duorum est.

Verbale in for/nō habēs femininū in tris sicut spōsor/intercessor/pfessor.
 & nomē in tor/descendēs ab alio noie sicut aleator/balneator/senator/thator.
 & nomē coparatiui gradus sicut senior/doctor/melior/sunt cōis gñis duo-
 rum. At tñ coparatiui nomē habet us/p genere neutro. vt hic & hęc Senior
 & hoc senius. Apulleus de magia. Intercessore mea pbēte manū dō. edo. &c.
 Hermo. Barba. sup. iijj. Plinij spōsoris fide requirūt testimoniū. vlt. de adie-
 ctura est. Lactā. Balneatores aleatoresq; illic videas quorū nō est nāeris.
 de feminis loquitur. Bap. Mā. At senior tereti genitrix mixta bacillo. Sene. in
 epi. hoc verbo nich. est senius.

☉ Nomen in vr.

Vr: neutrum est. maribus dabis astur: fursur: & auxur:

Q Nomē in vr terminatū: est gñis neutrius. vt sulphur: fulgur: robur. Sed
 tris in vr/sunt masculina. Astur aliquis de asturia oppido hispaniā: cuius fos-
 mininū est asturica. Fursur purgamētū farine. Sed p scabie capitis. fursures
 rām. pluraliter tñ declinatur. Auxur aliquis de auxure oppido sabini/cuius
 ā. ni. est auxurica. Auxur vero oppidū est neutrum vt in. vauit.

Et guttur: murmur: maribus: plæriq; dederunt.

Q Guttur & murmur in gñe masculino qñq; reperitū. Mattheus in euā-
 ge. Murmur erat multus in populo. Lactā de ora. Gutturē vociferādo casta-
 bat. sed in gñe neutro tantum vti licet.

Turtur auis piscis vultur promiscua dicas.

Q Turtur & vultur sunt gñis epiceni/ quia sub vna voce & vno articulo (qui
 est hic) masculinū & femellā significant. Turtur est auis que amisso socio nūq;
 alteri inquitur: est & piscis in cuius cauda lethale venenū est quo vly. les perijt.
 Vultur/ qui & vulturius/ & vulturis appellatur/ est auis rapax satis nota. En-
 nius. Vulturis in syluis miserū mōdebat homōne.

Fur: cicur: atq; ligur: sator: augur: per tria flectes.

Q Quinq; noia in vr. sunt adiectiua triū gñm. Fur seruus/ fur serua: fur man-
 cipiu: qui vel que vel quōd furatur. Cicur vir/ Cicur mulier/ Cicur ingenium:
 māfuetus. ta. tā. Ligur puer: ligur puella: ligur edificiu: vel ligus: ligu fructus
 a. um. de liguria regioe. Sator caper: satura capra: saturū pratā. i. satis plenus
 a. um. Augur sacerdos: augur venus: augur spectaculū: docens vel cognoscēs
 auguriū. i. re futurā ex garritu auium.

☉ Nomen in as.

As petit hęc. sed que prima vel propria terna

Vel quæ rem: viam / lapidemue notare probantur

Masculis iunges: quibus as / mas / vas / vadis addas.

¶ Nomen in as terminatū est gñis sgmī. vt veritas: bonitas: pietas. Sz quæ triplicia sūt masculina. Primo nomē in as / prime declinatiōis sicut tyaras: bo reas: cecias. Secdo ppriū nomē viri tertie sicut abbas. antis. pallas. antis. (nā Pallas. adis. dea: est femininū). Tertio nomē significans aliquā rē viuā: sicut Gigas antis. cuius femininū est hęc gigātis. tis. Elephas. antis. Quarto no men significās lapidē. sicut diamas. antis. adam. s. antis. Quibus hęc tria ad duntur. A s. allis. possessio diuidenda in partes duodecim. vel exigua moneta quā obolū vocāt. vt in hoc Persano. Men moueat quippe & si cāret naufrag^o assem. Procut. in. &c. Vas vadis. fideiussor in re periculosa: vel ipsa fideiussio Mas maris. masculus.

Flecto neutra ceras / vas vasis / fasq; / ne fasq;

¶ Quattuor noia in as. sunt generis neutrius. Ceras. atis. pagus & oppidum asyrie. Vas vasis: quod aliquid continet. Fas sus: sive licitū. Ne fas iniuria sine illicitum: duo postrema sine declinatu sunt.

Nugas & nomen gentile per omnia flectes.

¶ Nugas sine declinatiōe mēdax: & nomē in as significans gentē alicuius lo ci est adiectiuū ois generis. vt Arpinas. atis. Aquinas. atis. Rouennas. at is. Lugdunas. atis. sic & Cuias atis. Nostras vero cuias & vestras habet: neutriū per enostrate: cuiate: vestrate.

☉ Nomen in es.

Es dabit hęc. maribus viginti & quatuor feruntur

Pes / arces / paries / poples / trames / tudes / ames /

Græs / palmes / stipes / limes / cum fomite / tennes /

Magnes / atq; lebes / gurges / cum cespite / merges /

Præs / velesq; / tapesq; / dies / cum verre / satelles /

Atq; diem meium (si vir) cum circite luges.

¶ Nomē in es terminatū est gñis feminini. vt ples: suboles: seges. Res: spes: dies. facies. Sed triginti quinque sunt noia in es gñis mæcu. Pes est illa part.

corporis a femore ad calcē quā tibiā vocāt. Artes maculus ouīū: & bellicum instrumentū ad dirumpēdos muros. Verg. iij. ſeni. Labat arietē crebro ianua. Paries murus. Pōples curuatura illa quę eff retro genua. sed p genu sumitur Mantu. ij. Parth. Cath. Pōples curuato dūmū numē adorāt. Itanes via vel transitus. Iudes malleus. Ames baculus quo aucupū rhatia suffētant. Cras cratēns cuius forminū est crella. Palmes ramus vitis. Stipes baculus qui in terra figitur vel truncus. Limes terminus via: & quodcuq; signū diuidēs agrū ab agro. Foras alimētum cuiuscuq; rei. Termes iurculus arboris nouella. Magnes lapis quā ferrum ad se trahit vel incola magnetis regionis in macedonia: cuius forminū est magnetis. e. vel magnetis. idis. Lebes arētū vas in quo edulia coquuntur. Barbari apud gallos marmitam vocant. Gurges locus profundus in quacūq; aqua. Cēpes terra quā cum sua vitē herba abuellit. *Meges fuscus? picarū cuiuscūq; gran.* Pras fideiusor pecunia: quā alter debet. Vcles bellator qui leuissimis armis munitur vt corpore inobtus dimittet. Lapes pannus qui varijs imaginibus & coloribus distinguit. Dies vt spatum est viginti quattuor horarum generis est malculini sub quo comprehenditur meridies sed vt generale tēpus significat generis est formini. Ista tamen differentia non semper obseruatur. Vctres porcus nō castratus vel fur. sed tūc potius est generis communis. Porcus vērō castratus malalis appellatur. Sattelles minister iustitię publicus quem aparitorem dicunt. Circites circulus sticus qui in collo reorum aliquo in loco publico stantium ponitur.

Acs/myrtites/scyllites cacoethes/ & ipsum.

Hippomanes neutri generis connectere debes.

TQinq; nomina in es sunt generis neutrius. Acs gñale nomen metallorum. Omne namq; metallum est as. Myrtites vinum quod ex sacco. Baccharum Myrti arboris conficitur. Scyllites vinum quod ex succo scylla herbę tēperatur. quā apud Pliniū crebro inuenias. Cacoethes malus mos/ siue mala consuetudo. Hippomanes triplex vengnū. Vnū etenim est quod ab equina vulua distillat. Alterū quod ex caruncula quā in frōte palli recēter pati est conficitur. aliud quod in herbā equis furorē ingerēte delictet. Sed quoduis horū insaniam parit.

Miles/eques/cocles/vates/pedes/indiges/hospes/

Antistes/diues/lospes/præstes/comes/hæres/

Præpes/hebes/locuples/perpes/teres/inquies/ales/

Expes/interpres/trigenes/manuales/veges/impes:

sicut panis/pennis/erinis. Et cōposita a noie as/ sicut tressis/ octussis/ cētussis. Priora vero sunt hęc. A edulis custos & tutor edū/ vel qui annonę inter vulgus dispēsandę curam gerit. Piscis animal notum. Sotularis calceus. A cynaris gladius apud Persas primo inuētus/ multi canipulā vocāt. Orbis cuiuslibet rei rotūditas. Callis via. Vermis bestię uucula satis nota. Genchris nomen serpens uenenosissimū. Sanguis humor vitalis in corpe: progenies vita: & peccatū. Pollis sustentaculū parietis. Falcis pōdus/ vel onus. Sed falces in plurali sunt honores. Mens pars anni. Fustis baculus ad feriendū. Torris lignū amabile. Itione appellat. Axis lignū rotā: sed pro curru & Cęlo capitur. Collis mōticulus. Follis quo ignis animatur. Caulis holus esui aptū. Vomis ferrū aratri/ vel ipsū aratrū. Pollis flos triticeę farina. Delphis piscis. Cucumis genus herbarū cuius fructus Pepo vel Melo nūcupat. Lapis petra. Libys libycus cuius formi. est libysa vel libytis libytidos. Vnguis durū excrementū digitorū vel pedū/ siue in hoibus siue in auibus: in alijs naq; non vnguis sed vulgū est. A qualis vas quo portatur aqua. Ensis gladius.

Sed finis/clunis/corbis/torquis/cinis/anguis/

Et puluis/rhetis/amnis/cum fune/canalis/

Sunt dubij generis si libros rite reuoluas:

¶ Vnde in noia in is/ sunt gene. dubij. Finis cuiuslibet rei extremitas. Glanis natiū tumor. Corbis vas vimineū. Torquis circulus aureus per cathenas ias tortus. quę magnates in collo gestāt. Cinis lignorum impulerisato. Anguis serpens. Puluis terre subtilior. Rhetis. i. rhege. Amnis fluuius. Funis testis siue chorda. Canalis cuiuscuq; rei cōcauitas per qua aqua desluit.

Glis gliris mas est: glis tis: sis: fœmina detur.

¶ Glis trisaria recipitur. Primo est animal quasi simile muri quod tota hęc me dormire fertur/ tunc est gñs mascu. vel (si mauis) pepicani sub illo articulo hic. cuius gñs est gliris. Martia. Somniculosos ille porrigit gñres. Secūdo est terra sigulorū siue argilla qua terreos potos effingunt. Cuius gñs est glis. sis. Corne. de vita Alexādi. Gisse pedes & crura mihi remorata vacillāt. Tertio est herba rapax qua pilis quos cōtingit tenaciter inhaeret/ cuius gñs est glitis. & pro duobus viticinis significatis est gñs fœmini. Fortū. de vita Christi. Multa glisse pedes & crura tenella secantur.

Hic vectis lignum est: hęc dicitur infula vectis.

¶ Vectis duobus modis sumitur. Primo est crassum lignum quo aliqd portatur/ vel repagulum quo hostia claudūtur. tunc est gñs masc. Mātū. in Alphon. Ferrea dicitur celer hostia vecte reducto. Sequūdo est infula nō pcul

a thyle que dicitur vltima terra habitabilis a Vergilio. tūc est generis feminini. Quid. in epi. Vltima terrigenis insula veſtis erat.

Handwritten: Hæc cassis capitum: prædarum hic cassis habetur.

Handwritten: Cassis bifaria sumitur. Primo est tegmē capitis qđ galæa dicitur / cuius gñis est cassidis / tūc est gñis formi. Iuvenal. saty. vi. Torca & fracta de casside buc cula pēdens. Secdo est rhete / quo siue fere siue volucres siue pisces capiuntur / cuius genitiuas est cassis / tūc est generis masculini. Persius. saty. v. Ne trepidare velis atq; arcōs rodere casses.

Handwritten: Hæc ouis est animal. verum hic ouis est tibi multa

Handwritten: Ouis duas habet significatias. Prio est aial notū / tūc est gñis formi. Man tua. in epi. Tu miseris non glubis oues seb forcipe tōdes. Secdo est minima multa siue emēda qua antiquis imponebaf / tūc est gñis masculi. Aulus Gell. noct. atti. Qui mihi infertur ouis mōrdet id est multa siue emēda qua mihi imponitur grauis est & ledit.

Handwritten: Extorris: iuuenis: ciuis: testis: canis: hostis:

Affinis: famnis: cum dite sodale: tricuspis:

Atq; molaris vtrumq; genus bene semper habebunt.

Et plerumq; adiectiuus accedere quibunt.

Handwritten: Duodecim sunt noia in is / cōis gñis dēū cōfuetiore vtu; possunt tō quedā ex his adiectiue poni sicut ista vtilis / omnis / similis. Hic & hæc extorris (& si vis) hoc extorre / dic de alijs pariformiter uest exul. Iuuenis iuuenta florens. Ciuis vrbis incolā. Testis testimonij dās. Canis aial notū. Hostis inimicus. Affinis Propinquus ā. um. Sānis populus Italię. Dis diues. sed dis pro pluto ne est masculinū p gñalez regulā. Sodalis cōmētalis. Tricuspis habes tres cuspidēs / cōprehēde bicuspis / tetracuspis & similia. Molaris quippiam molēs ac diminutēs sicut dens cibum / castillus grana.

Handwritten: Nomen in os.

Os maribus iunges. Cos: dos: arbor muliebri.

Handwritten: Nomen in os terminatum est gñis masculi. vt flos / ros / mos / logos. S; tria sunt feminina. Cos cotis lapis durus ad acendū ferrū. Dos dōtis quod marito cū vxore datur: vel aliud quodcūq; munus. Arbor. I. arbor.

Neutris argos: epos: chaos: & melos: ofq; repones.

¶ Sex nomina in os / sunt gñis neutrius. Argos oppidum græcè in numero
 singulari. Nota. Aptum ducit equis argos ditelq; mycenas. sed hi argi ar- *ve. leges & obno.*
 gos in / populi. Verg. li. ix. anei. Herculis authore comite qui missus ab argis.
 Epos epi / carne heroicâ. Sta. in syl. Græde recludit epos tui nil elegidia do-
 nant. Chaos materiâ confuso & ois confutionis locus. Melos iucundus catus
 sed melos / insula / adiacet cræte est formi. ge. Strabo lib. vij. Ex coribatis pro
 dicti proxime obuia melos offertur Os oris. pars illa qua mâdimus. Os offis
 durities corporis qua medulla includitur.

Hoc logos atq; sophos dicunt / tu rectius hic da.

¶ Plæriq; grâmaticorû hæc duo noia logos & sophos tradunt esse neutra/
 quorum exepa vix inuenias; masculinè aut apud Plautû & Ciceronè profertur
 tur quos recte imitaberis. Logos est sermo. Plautus in mercatore. Quid istic
 sibi vult logos? Sophos sapientia. Lactã. iij. institutionû. Sophon hunc de ce-
 lis traxisse arbitratur.

Chironomos: compos: impos: bos: atq; sacerdos:

Et custos recte communia pone duorum.

¶ Sex sunt noia in os / gñis cõis duorû. Chironomos / chironomõtis / qui vel
 que ædulia in cõiuuijs arte quadã scindit. Compos sanus. a. um. impos infanus
 a. um. componuntur em ab hic & hæc portis & hoc pote & ad aiam sapi⁹ referri
 tur. Bos iuuecus / & vaccha. Sacerdos qui vel que sacra tractat. Custos qui
 vel que custodit. Figurate tñ neutris etiã adiungitur. vt castelli custos.

Glos lignum vel flos mas est: glos foemina vult hæc.

Glos trifariam accipitur. Primo est lignum emortuû quod in tenebris relu-
 cet cuius gñis est gloris. Corneli⁹ de vi. Alex. Crebro glorie oculi cecis fra-
 dantur in vmbtis. Secdo est paruus flos quem margaritam multi dicunt ge-
 nitius est glosis. Plautinus. Glossem hunc prebe fauebit votis. pro duobus
 his significatis gñis est malcu. Tertio est vxor tui fratris cuius genitiuus est
 glotis / tunc est generis foeminini. Hierony. ad Eusto. Pridie q; glos mea mor-
 tem obisset. &c.

Tam varie nomen quod in os fit græcia ponit.

Vt certam nequeant latij compræhendere legem

¶ Nomina græca in os / tam dubie & latinorum & græcorum vsu passim vsur-
 pantur vt nulla omnino certa regula de ipsis apd latinos tradi possit. Quada etiã
 sũt masculina / sicut logos / zelos / gyros / istimos Queda n. minina sicut chios
 c. iij.

Petri Ponta. Caput Primum.

Isos/abyssos/methodos. Quedam neutra vt patuit. Quedam communia vt philosophos/philocalos/bubalos/chironomcs. Quedam adiectiua ornis generis & monocholos/dicolos/tetracolos/ditrophos/tetrastraphos. Nulla igitur de his regulara habes nisi vt de grecis/grecos confulas.

Nomen in vs:

Vs petit hic nisi sub terna neutrale feratur.

Nomen in vs finitū siue sequenda siue quarta declinatiois fuerit est gnis masculini. vt dominus/deus/visus/auditus. Sed nomen in vs tertia inflectio nis est generis neutrius vt corpus/tempus/hulcus/vulnus.

Diphthongus: balanus: sinoqus: periodus: eremus:

Antidotus: methodus: byblus: christallus: abyssus:

Nardus: humus: vannus: alabastrus: porticus: archus:

Idus: & socrus: nurus: & manus: atq; papyrus:

Virtus: & fuscus: incus: domus: & tribus: alius:

Intubus: atq; salus: tellus: venus: atq; senectus:

Et quod seruo vel iuue nis dat foemina constat.

Triginta quattuor sunt nomina in vs feminini ge. diphthongus litteraru vocalium connexio. Balanus vnguentum quo barbam vngere solebant. Sinoqus generalis conuentus clericorum. Periodus cuiuslibet rei circuitus. Eremus locus desertus. Antidotus medicina qua per contrarium modo adhibetur. Methodus brevis via qua cito ducit ad terminum. Byblus iuncus in cuius tegmine olim scribebant. Christallus lapis preciosus que ex indurata glacie procreas dicunt. Abyssus locus profundissimus, qui nullum pene fundum habet. Sed byssus sine a est pannus ex ligno tenuissimo. Nardus herba odorifera laudanda stulti vocant. Humus terra madida humore naturali. Vannus vas vimineum in quo grana purgantur. Alabastrus species preciosi marmoris ex qua vasa vel imagines fieri solent. Porticus anterior pars domus siue aula qua propter sua amplitudinem apta est ad ambulandum. Archus celestis syderis qua vrsanuncupatur. Idus iduum/ sine singulari sunt quidam dies in mensibus Romano more sic appellati. Soci mater vxoris vel mariti. Nurus vxor filii. Manus pars corporis. Papyrus tegmen iunci sed nunc pro charta scripti cea ponitur. Virtus honestas animi. Siccus. Illud quo tabula ad inuicem con-

*abanti dno
m...
d...
d...
d...
d...
d...
d...
d...
d...
d...*

neē / solent. Incus stramentum in quo fabri cūdur. t. Domus habitatio. Tri-
būs progenies. Aluus venter inferior vbi excrementa deſcēt. Intubus ſpe-
 cies arboris. Salus ſaluatio vel ſanitas. Tellus terra. Venus libido vel dea libi-
 dinis. Senectus aetas vel multitudo ſenū. Seruitus ſeruitium. Iuuentus etas
 vel turba iuuenum. Multa ſunt alia apud gr̄cos ſeminina: de quibus nemola
 finorum certam regulam hactenus dare potuit.

Mus / Lepus / & quę dat pus gr̄cum maſcula terne.

¶ Mus / & Lepus / & composita a nomine gr̄co pus podis / ſicut tripus / chy-
trapus / antipus. generis maſculini quīs ſint tertijs declinat? (Mus / & Lepus
 ſunt animalia ſatis nota.

Hoc vulgus / pelagus / ſexuſ / virus / bene flectes.

¶ Quattuor ſunt nomina in us / non tertia declinationis neutrius generis.
Vulgus populus. Inuenies & hic vulgus. Vergi. anci. ij. Hinc ſpargere voceſ
 in vulgum ambiguas &c. Pelagus mare. Sexuſ natura Plautuſ in aulularia
Pape ſexuſ quale hoc eſt &c. Hic ſexuſ tamen communiore uſu reperies. Vi-
ruſ ſine declinatu venenū. Antiqui dixerunt hic. Viruſ virū: ſed tu non habes
imitari: ſicut nec alia multa quę apud variouſ authoreſ inueniuntur.

Suſ commune duum. vetuſ / & liguſ ad tria pones.

¶ Suſ porcuſ vel porca eſt communiſ generiſ duorum. Vetuſ ſenex. Liguſ
de ligura / ſunt adiectiua omniſ generiſ.

Gruſ / atomuſ / groſſuſ / Paradiſuſ / carbajuſ / arcuſ /

Lecythuſ adiungeſ / & pampinuſ / atq; phaſelluſ /

Sunt etenim dubij generiſ ſi dogmata luſtraſ.

¶ Novem nomina in uſ ſunt dubij generiſ. Grū auis ſatiſ nota. Atomuſ
individiſibile corpūſ. Groſſuſ abortiuū ſicuſ quę non matuſceſcit. Paradiſuſ lo-
cuſ ancientate planuſ. Carbajuſ linuſ tenuiſſimuſ nunc pro velo ſumitur.
Arcuſ figura caeleſtiſ / vel id quo ſapirte emittit ur. Lecythuſ ampulla olea-
ria. Pampinuſ ſolluſ vitiſ. Phaſelluſ nauicula leuſ piſcatoribuſ apta. Hic
autem nihil aſſero teſtimoniū ſicut nec plurimū aliūſ in lociſ tam quia brevi-
tati ſtudeo: tūm quia ea tantum fulſſe intendo in quibuſ ab aliorum tradi-
ſione diſcrepare videor.

Hęc fert lina coluſ: peccanteſ hic coluſ angit.

¶ Coluſ biſariam ſumitur. Primo eſt illud in quo muliereſ nēt. ſue ſilant.
Tunc eſt feminiſ generiſ tam ſequunde q̄ quarte declinationiſ. Ouidiuſ in
epiſto. Dependent grauida ſerica ſila colo. Mantu. In ſpluſ. Et raptā mihī mē

cat. 7. Anus
 bra colu ferunt &c. Sequendo est *anus* quod *seors.* dicitur *primus* ut
 ut veritatem eloqui cogantur tunc est generis masculini declinationis tantum
 sequendi. Apuleius lib. ij. Emuti miser colos ne accipias.

Post hoc
 Hæc fuit. hic natitat acus. hoc tibi granâ repurgat.

¶ Acus tribus modis accipitur. Primo est instrumentum quo lictores furas
 tunc est feminini generis inflexionis quarta. Mart. in epy. Figat acus tortas
 sustineatq; comas. Sequendo est piscis habens caudam acutissimam tunc e
 generis masculini declinationis sequunda. Martia. in epi. Et satius tenues du
 cere credis acos. Tertio est purgamentum granorum. tunc est generis neu
 trius inflexionis tertia. Quintilianus sequundo de orato. Plus acris q; gra
 ni mellum est.

Post hoc
 Hæc anus est mulier: podex hic dicitur anus.

¶ Anus duas habet significantias. Primo est vetula tunc est generis femi
 nini inflexionis quarta. Marti. in epi. Famam per popula garrula portat anus
 Sequundo est podex sive culus tunc est gnis masculini declinationis sequun
 de. Plautinus. Vnguib; anus extergentis vultum obtremisco &c.

Post hoc
 Dat pecudis pecus hæc: pecoris pecus hoc tibi donat.

¶ Pecus. ndis. est feminini generis sed Pecus. oris. est neutrius utrûq; ara
 tem est omne animal quod humana caret effigie.

Post hoc
 Quando palus scœnum petit hæc. pro stipite mas est.

¶ Palus duobus modis capitur. Primo est terra lutosa. tunc est generis fem
 inini inflexionis tertia. Verg. Aneidos sexto. Flumina tant a paras stige
 amq; innare paludem. Sequundo est magnus stipes qui terrâ infigitur tunc
 est generis masculini inflexionis sequunda. Tibul. Hic docuit. ...tram palis
 adiungere vitem.

Post hoc
 Arx Pharus est dubium: pharus insula do muliebri.

¶ Pharus duas significaciones habet. Primo est turris altissima ad similitud
 dinem illius quæ in Aegypto navigantibus luminaria præstabat tunc est ge
 neris dubij. Statius. ij. theba. Lumina noctiuagæ tollit pharus gemula lina.
 Macro. v. la. carnaluz. Alter hic pharus illucebis. Sequendo est insula ægypti
 tunc est generis feminini. Luca. ij. Pharus insula quondam. In medio litetis
 illa mari. proptroq; ætatem significancia græci hæc pharos. xi. dicunt.

Post hoc
 Vm vel us vq; ferunt penus & specus: ac tria feruant.

¶ Penus & specus trium generum sunt. sed quinq; modis inflectuntur. Pri
 mo hoc penum. ni. hoc ipecum. ci. Sequendo hic penus. ni. hic ipecus. ci.
 Tertio hoc penus. oris. hoc ipecus. oris. Quarto hic vel hæc pen? huius pen?

hic vel hæc specus huius cus. Quinto hoc penus/ hoc specus declinabiliter. Est aut penus proventus/ sine annona. Specus fossa, explorã vbiq3 plena sũt oia.

Hæc costus species. hic costus vir tibi constat.

¶ Costus bifariam capitur. Primo est species aromatica barbari canellam vocant/ tunc est gene. fœ. Plinius lib. xj. natu. hist. Costusq3 leuior gingiuis nota cõhibetur. Secundo est porium nomen viri sicut patris diue Catharina tunc e gene. masc. iã. ij. parth. Cath. Quartus ab hoc Costus genitor mihi &c.

Morbum hoc. interius intercus mobile signat.

¶ Intercus duas significatones habet. Primo est morbus qui inter carnem & pellem fluit/ guttam barbari appellant/ tunc est generis neutrius. Lactan. i. libris institit. Intercute grauisimo correptus non consistit. Secundo est interior & hoc interius/ vel intimus. a un. tunc est adiectiuum ois generis. Gellii lib. iij. Intercutibus vitij s madentes oberrant.

¶ Nomen in aus. & /s/ litteram.

Laus & fraus petit hæc: vel ut /s/ si consona præsit.

¶ Nomen in aus sicut laus/ fraus. & nomen habens consonantẽ ante f in vltima syllaba e generis feminini. vt trabs/ plebs/ stipis/ vrbs/ puls/ hycens/ pars gens/ mens/ lans/ arx.

Mõs/ pös/ fons/ dens/ mars/ libs/ & quod ab asse resultat.

Atq; calybs & arabs. & /p/s/ polifyllaba dant hic.

¶ Octo sunt nomina quæ habent consonantem ante f gene. masc. quibus adduntur partes assis. vt triens dodrans. & polifyllaba in /p/s/ terminata sicut Hydrops Aethiops. cuius femininum est ethiopiissa. Mons eleuatio terra. Pons quicquid aque ad transitum superponitur. Fons eruptio aquarum. Dens quocibus masticatur. Mars deus belli vel ipm bellũ. Libs vetus libycus: hæc duo vitima per generalis regulas notantur. Calybs ferrum durissimum/ vel populus apud quem in Hispania tale ferrum inuenitur/ femininum est calybyssa. Arabs arabicus femininum est arabissa. Vt autem per noscas q sunt partes assis scire habes q. As assis est possessio in duodecim partes diuisa. Quarum prima vocatur. vncia/ sequenda sextans/ tertia quadrans/ quarta triens. Quinta quinq; uncis per x. Sexta semis. Septima septunq; per x. Octaua bes bestis. Nona dodrans dodrans. Decima dextas. Vndecima deumq; per x. Vltima ass. in textu autem de his q in /s/ finiuntur sermo est.

Princeps/ & manceps cœlebs/ nefrensq; clientq;

Municipem iungens communia pone duorum

¶ Sex noia quæ habet cōsonantē antessunt gñis cōis duorū. Princeps qui vel quæ præsidet in dignitate. Princeps qui vel quæ in auctione publica aliqñ emit vel cōducit, vel in artificio alijs præest; Corlebs qui sine uxore vel quæ sine marito siue caste siue incestu vivit. Neffrens porcellus vel porcella adhuc lasffrens/cuius dentes tam teneri/sunt v. fabas vel alia quæcūq; dura frangere nequeat. Cliens qui vel quæ alterū honorat ac defendit vt beneficium inde consequatur. Municeps cuius qui vel quæ intra eadē mōtia meū manerā capit.

Forceps/scrops/& adeps/serpensq; rudensq; vacillat.

¶ Quinq; noia habetia cōsonantē ante/si vacillant. s. sunt dubij gñis. quia nūc in masculino nūc in feminino gñe apd aucthores reperit̃ur. Forceps quo aliqñ forūū. a. calidū tenet. Barbari tenellā vocāt. nec assentias illis q̃ inter hæc nomina forceps/forfex & forpex multū differētia ponūt. vana em̃ est/ quia licet pprie non idē significant/ pro eodē tñ accipi pñt. Scrops, fossa vel Puteus/ Adeps cuiuscūq; rei pinguedo sicut flos in tritico. Serpens anguis. Rudens funis quo nauta vela ligat.

Seps serpens mas est: saps horti fœmina donat.

¶ Seps duobus modis accipit. Primo est serpens qui suo moris corpora tabificere facit in lioya reperit̃ur; tūc est gñis mas. Luc. lib. v. Ossa; dissoluēs cum corpe tabificus saps. Scdo est claustra hortorum qua & saps vocatur: tūc ē gñis fœ. Papi. in Iulius. Huc ades en virideis hortos seps florida claudit.

Mas harpago bidens sed ovis muliebris habetur.

¶ Bidens duas habet significatiōes. primo est harpago siue instrumentum habens duos dentes tūc est gñis mas. Luc. lary. v. Viue bidens amās & curti vili licus horti. Scdo est ovis tūc est gñis feminini. Verg. vj. zncid. mactant lectas de more bidentes.

Fœmina frons folium sed frons capitis dubitatur.

¶ Frōs bifariā sumitur. Primo est foliū cuius gñis est frondis; tūc serpens est gñis fœ. Ouid. de trist. Dorsum crura pedes sicaret frōde saligna. Scdo est anterior pars capitis cuius gñis est frōris; tūc ē gñis dubij. Verg. j. znei. Frō te sub aduersa scopulis pēdentibus antrū. Cecilius. hi sunt inimici pessimi frōre hilaro tristī corde. Propterea licet fere apud oēs in feminino gñe vsurpēt. Auius gellius tamē la tinorū facile princeps masculinū debere esse ostēdit. lib. bro. vij. ¶ Sed cōposita a frōs sunt adiectiua. vt effrons/ bifrons/ trifrōs. &c.

Hæc stirps progenies sed præ trunco dubitabis

¶ *Stipes* duas significantias habet. Primo est origo siue pgenies: tunc est fema per gene. formini. Vergl. eneid. j. Heu stirpem inuisam &c. Sequundo est truncus vel radix: tunc est ge. dubij: quia apud authores varie comperitur. Verg. j. Georg. Cum feruel in syluis hmo de stirpe recisum &c. Hora. in odis. Cum stirpeq; raptas & pecus & domos &c.

Hic torrens fluminis: preceps est mobile torrens.

¶ *Torrens* duas significaciones habet. Primo est fluminis plurali aqua collectus / qui tempore estiuo plarumq; exsiccat / tunc est gene. masi. Sedu. De vita Christi. De torrete bibens caput exaltauit ad astra. Sequundo est preceps & impetuose currens siue fluens / tunc est adiectiuum omnis generis. Vergil. in Bucco. Aut numerum lupus aut torrentia flumina ripas.

¶ *Stirpe parens* hic hæc a pareo mobile parens.

¶ *Parens* duobus modis accipitur. Primo est pater vel mater / tunc est nomē communis generis duorum. Iuue. saty. iij. Qui preceptorem sancti voluere parentis. Esse loco &c. Pa. den. de virgine. Salue sancta parens enixa puerpera regem. Sequendo est obediēs / tunc est participiū trium generū a verbo pareo. es. i. obediō. Hora. in epl. Et male parentem in rupes destruit aellum.

Hic simul hæc infans puer est: vix mobile fatur.

¶ *Infans* bifariam sumitur. Primo est puellus vel puella qui vel que propter ætatem adhuc loqui nescit: tunc est communis gnis duorū. Man. iij. parh. ma. Infantem geminis vates complexus in vlnis. Sequundo est infacundus & qui quis ætate satis sit prouectus vix fari potest: tunc est adiectiuum trium generum. Cice. in Bru. Ipsum Scipionem accepimus non infantem fuisse.

Adiectiua tibi diuersa voce notentur.

¶ Diuersarum terminationum sunt adiectiua / que habent consonantem ante / i / ideoq; attentius notari debent. Vt sons / insons / solers / iners / prægians / oriens / occidens / animans / antecedens / consequens / accidens. Hoc autem sermo teneas. q; omne participium est adiectiuum trium generum.

¶ Nomen in. x.

Ix / ox / vx / semper monosyllaba in ax. & in ex hæc.

¶ Nomen in ix / in / ox / & in / ux / terminatum / quotquot syllabarum fuerit est ge. x. vt nix / sinix / nox / herox / crux / efflux. Sed nomen in ax. & in ex monosyllabum tñ. i. vnus syllaba. vt fax lex. est etiam generis feminini.

Fornix / grex / phoenix / sandix / voluox / & iapix /

Trax/spadix/& orix/rex/phrix/alux/& eryx/trex.

Varix/atq; cilix/& in vnx quibus vncia feruit.

Masculæo generi semper tibi sunt adhibenda.

¶ Sedecim sunt nomina quæ a prædicta regula excipiuntur quia generis sunt masculini, quibus adduntur cõposita in vnx a noie vncia sicut qui quinx/septima deum. Errat em̄ qui p̄ ns. scribũt. Fornix cõcameratu opus & lupanar. Grex turba bestiarũ. Phornix avis vnicã q̄ cum instantẽ morte precipit cõstructis lignis lapidẽ quatit quõ hails percussõ ignis p̄lit & ipsa crematur ex cuius cinere novus phornix nascitur. Sãdix herba & color. Voluox verralis grossifluculus q̄ nõ reperit sed volui cõspicitur. Iapix vëtus flans ab apulia. Trax aliq̄s ex tracia; femininũ est tressia. Spadix quidã color. Orix getulũ aial de genere cararũ. Rex qui regit; femininum est regina. Phryx aliq̄s Phrygia; femininũ est phrygia. Alux ictus siue verberatio. Erix rex & mons scythie. Trex aliq̄s tre carum; form. est tressia. Varix inflata vena in humano corpore q̄ ex insula statione acquiritur. Cilix aliq̄s Cilicia; femininũ est cilicia.

Ax/ex pro maribus si sint polysyllaba sumas.

¶ Nomen in ax & in ex polysyllabum. i. plurium syllabarum q̄ vnus est generis masculini. vt Thorax; nicticorax. Veruex; pollex.

Carex/& fornax/halex/cum smilace/vibex/

Pellex/& forfex/vitea hæc/atq; suppellex.

¶ Nouem nomina excipiuntur a regula iã dicta quia sunt generis masculini. Carex genus herbarum acuta. cannã vel harundinẽ multi appellat. Fornax caminus i quo lapides coquantur. Halex Piscis. Vide in regula gñali de littera. c. Smilax genus hedera cuius flos candidus liliũ redolet. est & arbor quam taxum vocant. Vibex verberationis signum in corpore derelictum. Pellex mulier q̄ cum marito alienius rem habet venerea. Forfex quo sartores aliquid scindunt. Vitea salix. Suppellex tota res domesticã siue familiaris.

Duco/iugo/specio/facio/dico/lex tibi donat.

Nomen in x commune duum vel mobilitatum/

¶ Composita in x litteram finita a sex dictionibus in textu positis sunt cõiuges. ducorum | & aliquando adiectiue ponuntur. Aduco; sicut dux; redux; sedux. A iugo. as. sicut conix; subix; inix; deix. Multi per vnx proferrunt putantes esse composita a iungo cum sint a iugo. as. nõn ergo illi aquileses qui aut. Coniugis n. remouet. A specio sicut in spec; aru spec; aru spec; ex spec. A facio sicut opifex; canifex; artifex. A dico ducas. sicut index; iudex; vindex. A nomi-

ne lex / sicut exlex / illex / selen.

Cortex / linx / ramex / & onix / cum sardonice / únbrex /

Obex / atq; sílex / limax / cum pumice / natrix.

Pulex / siue culex / dubio generi sociabis.

¶ Tredecim nomina in x litteram terminata sunt generis dubii: quis apud auctores diuersimode reperitur. Cortex est cuiuslibet rei coriá siue tegmē Papi. in syl. Villo sine cortice nabis. Verg. in Buc. Musco circumdat amare cotictis &c. Lync animas acutissimo visu ex cuius vrina preciosa gēna naturaliter solidatur. Plauti. Non visu lynces equabis rapidos. Verg. j. aenei. Maculose tegmine lyncis. Ramex illa est agritudo quam patiuntur illi. In quorú scortē únae sacculi testiculorum intestina descendunt. & pro ipso scorteo nōnūq; sumitur. Col. Transmittuntur ramices qui exitus ferarū oblerent. Plau. in merato. Nō nisi infecta ramice ad nos diuertit. Onix vnguis vel lapis habēs colorem & formam vnguis humani. Mart. in epi. Calcat utiq; tuo sub pede luxet onix. Idem vnguentum fuerat quod onix modo parua gerebat. Sardonix lapis qui Sardi. & Onichis colorem habet. Iure. saty. v. In manibus densi radiant testudine tota. Sardoniches. Persi. saty. j. Et natalicia tandē cū sardonice albus. Imbrex meatus in testio p quē pluuiales aque defluunt. Apu. li. ij. Imbrice nostro plus satis maduit. Plau. i. aulula. Fregisti neq; únbres meas. Obex cuiusvis rei obstaculum. Bap. Mant. in alph. Diffugiāt anime pniciter obice rupto. Vergi. v. aenei. Ecce magna claudit nos obice pontus. Sílex lapis durus. vnde ignis excutitur. Oui. viij. met. Aut vbi terrena sílices fornace soluti. Verg. iij. aenei. Stabat acuta sílex p̄cis vndiq; faxis. Limax terrestris siue limosa testudo. Col. Implicitus p̄chellimax hirsutaq; campe. Lucr. li. xj. Limax tarda suo p̄tectum corpore seipit. Pumex cauernosus lapis ad rē quācumq; lauiganda. Verg. ix. gnei. Inclusus vt quā latebroso in pumice pastor. Vestigauit apes. Marti. in apopho. Fecundū nitida pumice terri opus. Natrix serpens aquas veneno inficiens. Luc. vj. Et natrix violator aquae. Senec. i. traep. Natrix hęc deterris quid inuenias? Pulex bestiuicula satis nota. Plau. in bacchide. De pulice captando non agimus. Apu. de magia. Nō tua seue rodāt tura pulices. Culex vermiculus alatus / qui ex gyphi humore maxime p̄creatur. Galli p̄natā vocant. Marti. in nēuip. Fede culex procul inde vola procul inde fessile. Plaut. in Bacchide. Harum impunitatem culicum quis tolerabit.

Hęc magistix gummi est: hic mastix verber habetur.

¶ Mastix bñariam capit. Primo est gummi quod ex lentisco defluit / cuius genitius est mastice tunc est generis feminini. P̄lini. libro nono. Dilutē mastice vesci ad rituitam facit. Sequundo est verber siue flagellum cuius genitius est mastigis. tunc est generis masculini. Plautus in amphitruone. Quid mastiges istos existimen.

Scribe calix latine mas est: græcæ hæret vniq.

¶ Calix duobus modis accipit. Prio est vas ligneū sive pot^o / sive alterius rei tūc scribit per i / latinū pria breui. & est gn̄is mas. Hora. in epi. Fecit calices quē nō fecere disertū. Scdo est folliculus arborū qui fructū iuoluit & cooperit tūc scribit p y / græcū pria pducta & est ge. dubij. Macrobi⁹. li. iij. saturna liū. Harū si tenellos decerpseris calices vitā simul aufers. Col. lib. vij. Primas ne calices defregeris.

Hic bombix verm̄is / hæc bombix materies est.

¶ Bōbix duas significaciones h̄z. Primo est verm̄is satis notus / tunc est gn̄is mas. Plau. de mercato. Bōbices meos nequā interemisti. Scdo est materia. vnde sunt vestes bōbicine sive serice tūc est ge. fami. Idē. Quid cū bōbicine hac intendis regia. &c.

Hæc calx in muris calx in pedibus dubitatur.

¶ Calx duas si significatias. Prio est materia qua lapides cōglutinatur: tūc est gn̄is tm̄i fami. Palladius. Calx q̄ erit ex spisso & duro saxo struaturis cōuenit. Scdo est infima pars pedis vel ipe pes: tūc est gn̄is dubij. Ouidius de tristibus. Mox sua festino predia calce ferit. Vergil. æneid. vij. Quædrupedemq; cituq; ferrata calce fatigat.

Hæc illex quærcus: omne est sine legibus illex.

¶ Illex duo significat. Prio est arbor de gñe quærcuū. tūc ē gn̄is fami. Verg. vj. æneid. Talis erat species auri frōdetis opaca. Illice. Scdo est irregularis qui nullā legē obseruat: tūc est adiectiuū ois ge. vt dictū est. Plau. in baccide. Im pugne inhoneste viuunt illex. Sed illex. cis. est alliciens & atrahēs. estq; etiā ad lectiuū ab illicio illicis. Apu. Illices ex porrige oculos.

Recto fœmineum trix est / alibi quoq; neutrū.

¶ Nōmē in trix terminatū in ntō & vti ō singularib⁹ est gn̄is tm̄i fœminini. Sed in obliquis singularib⁹ & in toto plurali neutrū etiā recipit. vt hæc victrix abito ab hac & ab hoc victrice vel victrixi. hē victricis & hac victricia. Sic v̄i trix / nutrix altrix. Sta. in Theba. vij. Sauria distūpit victrixi pectora teio. Lu ca. lib. j. Tollite iam pridem victricia tollite signa.

Adiectiua tibi generalis regula pandat.

¶ Adiectiuum in / x terminatum debet cognosci per regulam gn̄iæ adiectiuorū. vt audax / duplex / felix / atrox.

✠ Hæc de generibus nominum.

TEL.OC.

✠ In te Iesu spes mea recumbit.

30 Petri Pontani Cæci Brugenſis Grammaticæ
artis. Sequundum caput de Orthocletis.

30 Declinationum præambula.

de his simplicibus figuris.

IMPLEX

compositus *simplicis* *figuris*
compositusq; modo flectuntur eodem.

¶ Præcipue ad declinationum regulas tate accedere
re possis; aliquot præambula tibi annotata veniunt.
Primum est. Dicitio simplex sui compositi, & composita
sui simplicis declinationem sequitur. vt Potēs pos-
tentis. Omnipotēs omnipotentis. Doctus docta doctum. Indoctus indocta
indoctum. et contra.

Pes/caulis/sanguis/limus/manus/arma/bacillus/

Norma/quietes/animus/cornu/sopnus quoq; /frænum

Cæra/iugum/clivus/neruus/colus/excipiuntur.

¶ Decē & octo sunt noia in cōmuniore vſu/ quorū cōposita nō sequūtur des-
clinationē simplicis. vt Hic pes pedis. vnde Hic & hec & hoc tripes tripedis.
Hæc vulpes/vulpedis. Hec apes/apis. Hic lep⁹/leporis. &c. Hic caulis. vñ hic &
hec vnicaulis. Hic sanguis sanguinis. vñ hic & hæc exanguis & hoc exangue/
huius exanguis. Hic limus limi. vñ hic & hæc sublimis & hoc sublime/ huius
sublimis. Hec manus huius manus. vñ hic cētimanus/ huius cētimani. Hec
arma/horū armorū. vñ hic & hæc inermis & hoc inerme/ huius mis. Hic ba-
cillus. li. vñ hic & hæc imbecillus & hoc le. huius lis. Hæc norma norma. vnde
hic & hec enormis & hoc enorme/ hui⁹ mis. Hæc quietes. vñ hæc requies
huius requiei. Hic animus. mi. vñ hic & hæc magnanimis & hoc me. huius
mis. Hoc cornu/ huius cornu/ vñ hic & hec bicornis & hoc ne. huius nis.
Hic sopnus sopni. vñ hic & hec insopnis & hoc insopne/ huius insopnis. Hoc
frænum. ni. vñ hic & hæc effrenis & hoc effrene/ huius effrenis. Hæc cæra. are.
vñ hic & hec sinceris & hoc sincere/ huius sinceris. Hoc iugum. gi. vñ hic &
hæc bijugis & hoc bijuge/ hui⁹ bijugis. Hic clivus. ui. vñ hic & hec declivis
& hoc decliue/ huius. uis. Hic neruus. ai. vñ hic & hæc eneruis & hoc. e. hu-
ius. is. Hæc colus huius colus. vñ hic & hæc incolumis & hoc. me. huius. is.
Pleraq; in ex his q̄ mittūt noiativū in is/ & in/ e/ sub prima/ sc̄daq; inflexiōe
etiā declinant. vt magnanim⁹. a. ū. Sincerus. a. u. De alijs dic pariformiter.

Nil in composito nisi rectos flectere debes.

¶ Dicitio cōposita ex duobus noibus t̄mōdo ex parte noiatui declinat̄ur. Itaq; si ex duobus noiatuis cōposita est/ex pte vtriusq; flectitur. sicut iustus randa/republica. Si vero ex mō & obliquo retulit/solus nt̄us declinat̄. sicut iuri/peritus/plabificum. Deniq; si ex duobus obliquis cōstat/nō declinat̄ur. Ipa nāq; tota indeclinabilis est. sicut hmōi. ramispalmarū.

Alter/holus/leo/ros/sine flexu iuncta manebunt.

¶ Quattuor sunt nominatiui qui cū alio recto cōpositi nō declinant̄. scz alter vt alteruter. tra. trū. huius alterutrius. &c. Holus/vt holusatrum huius tri. Leo/vt leopardus/huius. di. Ros/vt rosmarinus huius rosmarini.

Toti composito tolles quo rectus egebit.

¶ Quocumq; casu deficit nt̄us vnus in cōpositione/hoc eode totū cōpositum deficit. vt vnusquisq; caret v̄cō/qnia quisq; v̄cō nescit. Iusurādum caret genitiuo datiuo & ablatiuo pluralibus. quia illic ius deficit.

Primus par quarto & quinto neutralibus addit:

Ac det a/plurali si nostro flectitur vsu.

¶ Nōmē q̄ est ḡnis neutrius habet tres casus similes tam in singulari/ q̄ in plurali/ scz n̄m/ act̄m/ & v̄cōm. pluraliter t̄m in a/ finitur si latinā declinationē recipit. vt hoc tēplū. hac tēpla. hoc corp⁹. hac corpa. hoc cornū/ hac cornua. Q̄ autē paica/ virus/ pelagus/cētā/ & similia/ non termināt̄ur in a/ in numero plurali. hoc ideo est quia pluraliuc nō declinant̄ur.

Par primus quinto. tamen/ l/pluruncq; recedit.

¶ Vocatiuus fere semper similis est nominatiuo/ tam in singulari/ q̄ in plurali. vt musa/ deus/ canis/ manus/ species/ Musq; dei/ canes/ manus/ species. A sic quādo t̄m/ littera in vocatiuo singulari remouetur. vt hic t̄deus/ o t̄idus. h̄c t̄et̄his/ a t̄et̄hi. sed de hoc peculiarit̄us videbis.

Sincopa s̄pe datur pluralibus in genitiuis.

¶ Sincopa (qua est ablatio littere vel syllabę de mediā dictione) reperitur in ḡtō plurali quocūq; declinationis. Prime. vt christicolū pro christicolarū/ graiugenū pro graiugenarū. Sc̄ d̄a vt vitū p̄ vitorū. deorum pro deorum. Tertie/ vt celestū pro celestū. amatū pro amatium. Quarta. vt cornum pro cornuum/ tributum pro tributuum. Quinta. vt speciem pro specierum/ dium p̄ dierum. Vnus tamen in polysyllabis prima. & dissyllabis maribus sequenda fere quentius admittit.

Tertius & sextus pluraliter assimilantur

Datiuus & ablatiuus plurales semper sunt in terminatione similes, vt his
mens / dominis / canibus / manibus / speciebus.

Prima inflexio nominum

A S/es / e / simul am / vel a / rectio prima reponit

Prima declinatio habet quinque terminaciones pro nominatio, as /
vt anas. es / vt anchises. e / vt pentecoste. am / vt Abraham. a / vt virga.

As / es / e / græcum est: am gens hebreæ ministrat /

Mos latialis: a: dat: tamen & quandoq; pel asgus:

Nomē primæ declinatiois in as / sicut damocetas / helias. In es / sicut alcides
manasses. In e / sicut magdalene / grāmāticæ. semper est græcum. vel saltem mo
re græco deductū. Am vero sicut Adā / Roboam. semper est hebræum. Sed a
nunc latinū. sicut filia / nata. nūc græcū sicut poeta / cometa.

H / vel / a / sed mulier / doctrina / figura reponit

Nomen primæ declinationis femininū gen. ris in a latine terminantū plā
ræq; & iue / more græco finiri potest: & ita sicut musa / vel sicut penelope infle
ctitur. cuiusmodi est primæ propriū nomen mulieris. vt hæc Catharina. ne.
vel hæc Catharine. nes. sic Genouefa / Magdalena / Barbara / Margareta. &c.
Marta autem appellatam est sicut maris / ergo non est sub regula. Secun
do nomen alicuius scientiæ. vt hæc grammatica huius grammaticæ. vel hæc
grammaticæ grāmāticæ. sic rhetorica / logica / dialectica / phisica / methaphis
ca / arithmetica / astrologia / musica / poetica / &c. Tertio nomen alicuius figuræ
vt Ironia. & vel hæc ironie. es. sic apostropha / aphibologia / sinalepha / sinochdo
ca. & cætera.

Appellans in quod mittit / datur es quoq; quinta:

Nomen appellatiuū primæ declinationis in ia terminatum / etiam in es ter
minatur: & sit de huiusmodi quinta. vt luxuria. & vel luxuries. et. sic segnicia /
migticia / materia. &c.

Genitiuus

Ae / as / es / ai / vel ius / genitiuus habebit

Sed tamen as a nostro sermone recedunt.

¶ Genitiuus primæ declinationis quinq; terminaciones recipit. e / vt huius poete. as vt huius familias. es vt huius penelopes. ai vt huius aulai ius vt huius nullius. Plaut. in baccidi. Nostre familias habe curam. Vergl. Aeneid. v. Aulai in medio libabant pocula bacchi. De alijs autem dubitat nemo Verū tamen licet veteres genitiuus in as & in ai vsi sint dicentes terras pro terræ. vitas pro vitæ. nepai pro nepa / pictai pro pictæ. Nunc a latino vsu iste terminatio nes omnino abhorrent.

¶ Datiuus.

Ac diphthongum /e/ simplex /i/ tertius effert.

¶ Datiuus primæ declinationis tres sortitur terminaciones /e/ per diphthongum: vt reginæ / mariæ /e/ sine diphthongo / vt penthecostæ / penelope. I vt vni / so li. Errant igitur qui diphthongos omittunt.

¶ Accusatiuus.

Am quartus latijs. an / as / vel / a / græcia iungit /

Es quoq; confert en / quod in e tantum sibi feruat.

¶ Accusatiuus primæ declinationis tres habet terminaciones. quia nomē latinum habet an: vt hanc / culpam / pugnam. Nomen græcum in as & in a. habet am more latino & an more græco. vt hunc eneam vel eneam. thoman vel thoman / planetam vel planetam / poëtam vel poëtam. Græcum vero in es habet am / an / & en. vt hunc anchisam / anchisam. & anchisam / nunq̄ autem anchisam per / m / vt stulti loquunt. Sed græcum in e tantummodo en recipit. vt hanc e thecoffen. nunq̄ penthecostem per / m.

¶ Vocatiuus & ablatiuis.

Quintus a / vult / & sextus. at es (vel e) quoq; fert e /

¶ Vocatiuus & ablatiuis primæ declinationis duas terminaciones hnt. Nā omnia ferre nomia primæ declinationis vtrū & ablatiuū in a mittūt. vt mentis / cathedra. Sed q̄ i es exeunt vtrū & ablatiuū in e mittūt. vt anchisa vel anchisæ. Quo vero nom in e faciunt tantum in nō & ablatio recipiunt e. vt penthecoste.

¶ Declinatio hebræa.

Am vel a hebræorum nūq̄ nisi in æ variatur.

De orthocletis nominibus. Eo. xxiiij.

¶ Nomen hebræum in am vel in a terminatum habet omnes casus. Nomina tunc similes præterq̄ in Genitiuo & Datiuo ubi habet & diphthogum. vt Adā Abraham: paicha: mammona.

¶ Quod fit in am meliore modo vertetur in amus.

¶ Hebræum nomen in am quod vulgo declinatione prima inflectitur. longe rectius vertitur in amus sub declinatione secunda. vt ab Adā adā/adamus mi/sic Abrahamus/Roboamus. Balaamus &c. Qua in re certissimum litterarum emporium. Baptista Mantuanus celeberrimam palmam primus obtinuit. Dixit em. s. parth. Mar. Lanigeras abrahamus oues per littora pascens pro abraham. Ibidē. Sic puer Isaacus &c. Pro Isaac. Ibidē. Sic esromus aaron &c. pro Efron. Ibidem. Populis Balaamus eoīs &c. Pro Balaam & alijs. Ter centum in locis simile fecit & quidem elegantissime.

¶ Declinatio græca in e.

Es patrio/en quarto dabit e/reliquis similitur.

¶ Quod si plurali flectas imitare latinum.

¶ Nomen græcum in e habet omnes casus nominatiuo similes præterq̄ i genitiuo ubi habet es: & in accusatiuo quem mittit in en. vt hebdomadē | hebdomades. Illes | q̄ si pluraliter declinantur/latinam inflectionem sequi debent: vt hæ hebdomades. arum, Ilæ. arum.

¶ Pluralis numerus.

¶ Ecti plurales dant æ. Patrius fit in arum.

¶ Nominatiuus & vocatiuus plurales primæ inflectionis terminantur in e vt culpe virgē. Sed genitiuus in arum exit vt culpārū virgarū.

¶ Tertius & sextus dant is. sed quartus in as fit.

¶ Datiuus & ablatiuis plurales primæ inflectionis terminantur in is. vt cuius virgīs. Sed accusatiuus exit in as vt culpas virgās.

¶ Ablatiui in abus.

Ambæ. mula. duæ. liberta. equa. vel dea. tantum.

Dant abus/ si doctorum documenta sequamur.

¶ Sex nomina in textu datiuos & ablatiuos solum in abus doctorū vsu tenent d. iij.

minant significantie per se quidem nota sunt. Sed his apertius enotescere poterunt. Ovidi. de tristibus. Ambabus mors vna datur &c. Apul. de ma. Quid nostris de mulabus tandem actum &c. Papi. in syl. Palensis it vincit duabus. &c. Plautus de Mercato. at jat tot libertabus quas sufficiant &c. Suetonius. de Cef. equabus maluit q̄ equis triumphare. Ovi. in epi. Non ita iudicis iun & a deabus erit. *Et sic fito in nuptiis q̄ p̄ ab ab*

☞ **Dati ui & ablatiui in is & iabus.**

Abus & is animam/dominam/famulam/quoq; seruam/

Natam/afinam/iungunt. sic & tibi filia donat.

¶ Septem nomina in textu datiuos & ablatiuos sine differentia in is & abus legitime terminant. significationes notiores sunt q̄ quibus explanatio debetur. De terminatione abus nulli dubium esse arbitror: sed de is inquiramus. Cic. ad vxorem & filiam animis meis quasi extremum hec deferenda prebo testimonium (pro animabus) Curtius. De omnibus ea importuna visa sunt (pro dominabus) (quia de matre & vxore darij loquitur) Plautinus Quo tu istis comitata famulis (pro famulabus siue peditecis) Idem Conscius ut queo clanculum &c (suple fauco) (pro co seruabus) Sap. Man. in Bucco. A. Fuit vt mos est. natis comitata duabus &c. (pro natabus. Macro. vnus que maiore vafet; artu solent delectari (pro afinabus.) Iusti. Vxore & filijs duabus raptis sese in pedes dedisti (pro filiabus) Puer autem precedentes regulas in exemplis sequentibus velut in gremio in speculo dicat.

¶ Hic Thomas; huius thome; huic thome; hunc thoma; vel thoman; o thoma; ab hoc thoma. Pluratiuo deficit; sicut omnia in as prima q̄ sunt propria.

¶ His Manasses; huius manassa; huic manassa; hunc manassam; manassam; vel manassen. o manassa vel manasse; ab hoc manassa vel manassa. Pluratiuo; nescit; sicut omnia in es prima que propria sunt. De appellatiuis aut secus est.

¶ Hac hebdomada; huius hebdomades; huic hebdomade; hanc hebdomadem; haru hebdomadarum; ab hac hebdomade. Pluraliter ha hebdomada; haru hebdomadarum; his hebdomadis; has hebdomadas.

¶ Hic Adam huius adae; huic adae; hunc adam; o adam; ab hoc adam. In as prima propria sunt omnia.

¶ Hic poeta vel poetes; huius poetae; huic poeta; hunc poetam; vel poetam; o poeta vel poetes; ab hoc poeta. Pluraliter hi poetae; horum poetarum &c.

¶ Hec Mula; huius mula; huic mula; hanc mula; o mula; ab hac mula. Pluraliter he mule; haru mularu; his mularu; has mulas; o mule; ab his mularu.

¶ Hac filia; huius filia; huic filia; hac filia; o filia. ab hac filia. Pluraliter ha filia; haru filiaru; his filijs & filiabus; has filias; o filia; ab his filijs & filiabus.

¶ Hoc Pascha; huius pascha; huic pascha; hoc pascha; o pascha; ab hoc pascha; Pluratiuo carct. & omnia neutra prima in a preter; solenta.

☞ **Sequenda inflexio de latinis.**

Nominatiuus singularis.

D At restis er/ur/ur/vel ys/umq; sequunda latinis.
Nominatiuus sequunda inflectiois Latina quinq; habet terminations, et vt puer. ir vt vir. ur. vt satur. us vt deus. um vt templum.

Et pler umq; fit us ne quando decipiariis.

¶ Nomen in er sepe reperit in us & ita duos vñs habz. Vt hic euander/vel egandrus /o/ euander vel euandre, sic puer vel puerus | teucer vel teucrus meander vel meandrus. Alexander vel alexandrus &c.

Genitiuus.

I genitiuus habet: nec ei crescentia fertur.

¶ Cūs sequunda inflexionis terminatur in i/ sine crescentia, vt dei templi.

Prosper/iber/dexter/dæter/gener/asper/adulter/

Presbiter/& citer/vesper/ceter/puer/exter/

Et tener/atq; miser/lacer/& loeer/& liger/ac quæ/

Dant ir ur. & quæ componit gero/vel fero/crescunt.

¶ Decem & octo nomina in er sequunda inflectiois habent crescentiā obli quis, pfer. a. um. huius pferi. ra. ri. forlix fortunatus. Iber. a. um. hui⁹ iberi ra. ri. Hispanus. a. um. Sz hic iber vel iberus stirius hispania. Dexter. era. uz. huius eri. era. eri. fortunatus/forlix. Cū aut dicitur dexter/dextra dextrū. hui⁹ dexti. | dextre dextri p duras syllabas sincopa est. Dæter. tera. terum. huius dæteri. tera. teri. peruerius. a. um. Gener. huius generi maritus filia. A foer aspera asperum: huius asperi. era. eri. durus austerus. est aut sincopa cū dicitur aspra asprū huius aspri. pre. prii &c. A dūter. era. erū. hui⁹ eri. ere. eri. fraudax & sibi usurpans quod suū nō est. Presbyter huius presbyteri. præcū nomē est. Senior in quocūq; officio. Itaq; multi sunt sacerdotes q non sunt presbyteri & cōtra Multi sunt pbr-teri qui non sunt sacerdotes quia in re grammaticorū vulgus stulte hallucinatur. Citer. tera erū huius citeri. era. eti. negligens qui minus facit q̄ debeat. Vesper huius vesperi/ stella vel tempus vespertinum. Ceter. era erum. huius ceteri. tere. ri. reliquus. a. um. Puer huius pueri. qui inter infantiam & adolescentiam est. Exter. era. erū. huius exteri. ra. ri. extraneus. a. um. Tener. a. ū. huius ri. ra. ri. debilis & mollis. Miser. a. ū. hui⁹ miseri. ra. ri. paup̄ vel cui miseradū ē. Lacer. a. ū. hui⁹ laceri. re. ri. lacerās vel lacerat⁹. Socer hui⁹

soctri: pater vxoris. Liger huius ligeri. proprium nomen viri troiani. sed liger huius ligeris / fluius Gallie. His additur nomina in ir. sicut viri / semiuir / duuuir / triumuir / tremir / leuir. nec plura. Nomen in ur / satur / fatura / saturatus / (quod solū est) Cōposita in er / a / gero & fero. vt clauiget / dapi fer: amiger: luci fer. Nec vero te moueat q̄ genitiui p̄dictorū noim non crescunt super noiatū uñ femininū / vel neutrum quia hic de solis masculinis loquimur.

Bacchus / & ingenuus / liber (non cætera) crescit.

¶ Liber quadrifariam sumitur. Primo est Bacchus deus vini vel ipsum vinū tūc est substantiuū. Sc̄do est ingenu / ingenua / ingenuū / siue nō iubectus. tūc est adiectiuū. & p̄ his duobus significatis h̄z crescitā in ḡto liberi. Macro. Liberū patrē prius inuocare libet. Mātū. in epi. Meris religio libera corda facit. Tertio est volumē. Quarto cortex arboris / tūc est substantiuū & nō habet crescitā in ḡto libri. P̄ h̄iel. in saty. Quāta tuos deceant aios mihi cōdere libro. Verg. in geor. V doqz docent inolecere libro.

Fixum sit gibber ternæ / adiectumq; secundæ.

¶ Gibber bifariam capitur. Primo ē habēs gibbū siue tumorē in dorso / vel alio quocunq; in mēbro. tūc est adiectiuum. quod declinatur. Gibber gibbera gibberū: huius gibberī. erg. erī. Valerius maxi. lib. ij. Gibberos in preta milites trahere stultū est. Sequūdo est ipse gibbus / siue tumor. tunc est substantiuum declinationis tertie. gibber. huius gibberis. Iuuenalis satyra. v. Attritius gibbere natus. &c.

Vnus / vter / totus / vllus / quis / solus / & alter /

Atq; alius / cum compositis dat ius genitiuo.

¶ Octo noia sc̄dē inflexiōis habēt singularē ḡm in ius cum suis cōpositis. vt vllus. a. ū. huius vllius. sic nullus nulla. um. huius nullius. Vter. a. trū. huius vtrius. sic neuter. a. trū. huius neutrius &c. significatiōes clare

¶ Quando est duplex vnum plarunq; mouetur.

¶ Quando genitiuus habet induplex alterū nōnunq; tam in prosa q̄ in carmine deponitur / vt anthoni pro anthoni. peculi pro peculi. Vergi. in Euccho. Nec spes libertatis erat nec cura peculi.

¶ Dativus & ablatiuus.

¶ Tertio & sexto: sed in i / dant octo datiuos.

¶ Dativus & ablatiuus sc̄dē inflexiōis terminatur in o / vt domino / templo Sed octo nomina que habent geniuos in ius / cum suis cōpositis habent datiuos in i / vt huic neutri. viri. &c.

3. **Accusatiuus & vocatiuus.**

Vm dabitur quarto. quintus primo similitur:

¶ Accusatiuus sequūde inflexionis terminatur in *vm* vt hunc deum hoc tē plium. Sed vocatiuus fere similis est nominatiuo. sicut in *pambulis dictū* est. vt o magister/o vir/o sator.o verbum.

Ex us fiet e/ sed fili tantum modo dices.

¶ Nōmē in us sequūde inflexiōis vocatiuū in *e*/ mittit. vt o domine/o Chrīste. Sed filius habet o fili.

Vs vel/e/dant fluuius/populus chorus/hagne/latinus/

Et deus. at quæ sunt in ius tibi propria/dant/i.

¶ Sex nōia in us/ scē inflexionis habēt vtiōs in us. & in *e*/ sine aliqua differentia. hic fluuius/o fluuie/vel fluuius: aqua fluēs. Varro. Te fluuie danubi nymphæqz omnes sollicitæ exoro. Verg. vij. *æneid.* Corniger helperidū fluuius regnator aquarū Ad dās. Hic populus/o popule vel popul⁹: gēs. Psal. At tēdite popule meus legē meā. Vale. maxi. libro. ij. Bū tē populus meus abijce quēlo. Hic chorus/o chore vel rus. turba. Plauti. Quid hoc chore qd̄ inceptas Lucr. lib. ix. Huc chorus o venerandē tuos cito diuise gressus. Hic agnus/o hagne vel hagn⁹ aial notū. Apul. in magia. Hagne tenelle quo fugis deuorā dīs. In sacris. Hagnus dei qui tollis p̄cā mūdi. Hic lanius; o lanne vel latinus quidā rex Italiæ. Ouis. in epi. Ad generū ceteri classe latie veni. Vergi. vij. *æneid.* Socer arma latinus habeto. i. habeas. Hic deus/o deę vel deus claret. Prudē. de virgine. O deę virtutū custos rectōqz benigne. &c. Psal. Miserere mei deus. Sed propriū nomē quod ius/in ntō habet. vti in *i*/ mittit. vt hic Anthonius; o anthoni. Hic Laurentius/o laurenti. dico aut̄ ppriū: quia appellatiuū in ius/hz vti in *e*. Vt hic notan. s o notarie. Hic armētanus/o armētarie. Demūt vnū (genius) quod facit geni: sed ego propriū tē puto. Est m̄ natura deus: & voluptatis.

3. **Pluralis numerus.**

Recti plurales dant/i/ sed a/neutra repositunt

Tu tamen ambo duo pro neutro/ & pro mare dices.

¶ Ntūs & vtiūs plurales sequūde inflexionis terminantur in *i*/ vt hi domini. Neutra verō in *a*/ finiuntur vt hæc templa. Sed ambo & duo pro masculinō & neutro tam in nominatiuo q̄ in vtiō retineat/o.

Orum dat patrius. sed iam / simul um / dabo festis.

¶ Gtūs pluralis sequēdæ inflexionis terminatur in orum. vt dñorum / tēplo-
rum. Sed nomen significans festū / ium / & orum / in genitiuo recipit. vt fatu-
ralia / (festa faturni) / horum faturnalium vel saturnaliorum. Sic bacchanalia /
Dyonisia / (festa Bacchi) / Floralia / (festa flore) / palilia / (festa palis) &c. De sanc-
tis autem habes in præambulis.

Tertius & sextus dant / is / in / ibus / dabo festum

¶ Dtūs & abltūs plurales sequēdæ inflexionis exeunt in is. vt his dijs vel
deis / sicut hi dij. vel dei dicimus. Sed nomen significans festum / iatiuum &
abltū in ibus mittit. vt faturnalibus / bacchanalibus.

Ambō duo dant / obus / at / os / quartus tibi præbet.

¶ Ambo & duo pro masculino & neutro datiuos & abltōs in obus mittunt.
vt ambobus / duobus. Sed actūs pluralis sequēdæ inflexionis terminatur in os
vt dños / ambos / duos. Duo pro duos & ambo pro ambos inuenis. Verg. viij.
æneid. Si duo præterea tales ides tulisset. Tertia viros / duo id est duos. &c. Mar-
tia. in epigrā. Etysum possidet ambo nemus. i. ambos. sed caue imitari. hanc
vērō formulam de lacnis habeto.

¶ Hic magister / huius magistri / huic magistro / hunc magistrum / o magis-
ter. ab hoc magistro. Pluraliter hi magistri / horū magistrorū / his magistris
hos magistros / o magistri / ab his magistris.

¶ Hic vir / huius viri / huic viro / hūc virū / o vir / ab hoc viro. Pluraliter hi viri.

¶ Hic iacobus / huius iacobi / huic iacobo / hunc iacobum / o iacobe / ab hoc
iacobo. Pluratio caret sicut propria nomina.

¶ Hic deus / huius dei / huic deo / hunc deum / o dec vel deus. ab hoc deo. Plu-
raliter hi dijs vel dei / horum deorum / his dijs vel deis / hoc deos / o dijs vel dei
ab his dijs vel deis.

¶ Hic vincētius / huius vincētij vel vincētijs / huic vincentio / hunc vincentiū
o vincenti. ab hoc vincentio. Propriū est.

¶ Hoc bellū huius belli / huic bello / hoc bellū / o bellū. ab hoc bello. Plurali-
ter hæc bella / horū bellorum / his bellis / hæc bella / o bella / ab his bellis.

¶ Hic Satur / hæc satura / hoc saturnus / huius saturni. ra. ri. hunc saturo. re. ro.
hunc saturnum / hanc saturā / hoc saturnum. o satur. a. urn. ab hoc saturo / ab hæc
ra. ab hoc re. Pluraliter hi saturni / hæc saturni / hæc satura / horū saturnorū / harū
saturarū / horū saturnorū / his saturnis. hos saturnos / has ras. hæc satura. o satu-
ri. ra. ra. ab his saturnis. Declina cōformiter adiectiua in us / & in er / sicut bon⁹
malus / prosper / miser.

¶ Hic Vter / hæc vtra / hoc utrū. huius vtrius / huic vtri / hunc utrū / hæc vtrā
hoc utrū / vtrō deficit. ab hoc vtro / ab hæc vtra / ab hoc vtro. Pluraliter hi vtri
hæc vtræ / hæc vtra. &c. Sic fleste octo noia quæ habent genitiuum in ius. cui⁹
suis compositis hoc dempto quod vnus / solus / & totus / habent vocatiuum sic
cut / bonus quo reliqua deficient.

¶ Sine singulari. Pluraliter hi ambo; hę amba; hæc ambo; horum ambortę harum amboram; horum amborum. his ambobus. ambabus; ambobꝰ. hos ambo; has ambas; hęc ambo. o ambo; amba; ambo. ab his ambobus; ambabus; ambobus. sic flecte duo nisi q̄ vel ō deficit.

¶ Sine singulari pluraliter hæc floralia; horum floraliũ vel floraliorum. his floralibus; hæc floralia; o floralia. ab his floralibus; sic flecte alia festissima nomina.

¶ Sequenda inflectio. de græcis.

L V s: o s: u s: o n: o: tibi flectio græca ministrat.

¶ Nominatiuus græcus sequenda inflexionis quinq; terminatiōes habet. eus/ vt orpheus. os/ vt androgeos. us/ vt panthus. an/ vt Ilion. ovt Sapho/ alecto.

I v e i: vel e o s: recte dabit eus genitiuo.

O: ternus: sextusq; sed o n: vel a: quartus habebit.

E u: quintus. sed in es: nonnunq; eus tertia mutat.

¶ Nomen in es: terminatũ habet i. ei. & es. in gto. o in dto. o in ablatiuo on/ & a in actio. eu in vto. Omne tamen nomen in eus/ potest terminari in es/ & sicuti declinationis tertia. Vergi. in buc. Orphi. caliopea Iuna formosus apollo/ orphi. p orpheon dicit. carius em est ab orphe orphis. Sic. cõtra. oẽ græcus in es/ maculini generis inflexiois tertig pot terminari in eus/ & fieri scã. Vt gi. iij. anei. Et terrã altricem seui execramur vlixit ab vlixus: dices ergo.

¶ Hic Orpheus: huiꝰ orphi orphi vel orpheos. huic orphco. hũc orpheũ vel orpheo: orpheu; ab hoc orpheo. Vel hic orphes: huiꝰ orphis vel orphi/ huic orphi. hunc orphem: orphes. ab hoc orphe. Ita hic Achilles huius achillis: vel achilli. &c. / et hic Achilleus. huius achilli achillei vel achilleos &c. Oia aut huiꝰ credo esse propria virorum.

O s: semper dabit o sed & o n: quartus retinebit.

¶ Nomen græcũ in os/ habet oēs casus in/ o act. męq; in o/ & in on/ mittit. Vt hic Androgeos: huius androgeo: huic androgeo. hunc addrogeo vel androgeon. o androgeos. ab hoc androgeo. Verg. vj. aneid. In foribus letũ androgeo. &c. gtius est. Sic hic apollo: huius apollo. hic orpheos. huius orpheo. Hic athos: huius atho. hic cos. huius co. & gñaliter qñ græce in os/ longum desinant.

Sed logos: genitiuus: e: quintus flectere debet.

¶ Logos habet genitiuum in i. & vocatiuum in e / in reliquis casibus sequit
regulam. Hic logos: huius logi: uic logo: huc logo vel logon. o logos vel lo
ge. ab hoc logo. hi logi &c. Plau. Logi nondum habes exordium. i. sermonis
Idem. Mei perbellæ loga. i. facula sermo. Cic. pro Gallo. Ego e certe scio o
logos (qui ludi dicti sunt) animaduertisse. sic graeca desinentia inos breues. sicut
Sophos: Meios: Chaos. nisi forte neutraliter aliū declinandi modū sortiātur.

¶ On quarto / u quinto: reliquis us flecte latino.

¶ Graecum in us longum mittit accusatiuum in on & vocatiuum in u. ceteri
vero casus latinam sequuntur declinationem: ut hic Panthus: huius pāthi
huic pantho: hunc panthom: o panthu: ab hoc pantho. Proprium est. Verg. iij.
aenei. Quo res iuxta loco panthu quam prindimus arcem. Sic ædipus Me
lampus. Pauca vel nulla alia sunt huiusmodi.

¶ On sequitur neutrum / quod nostra inflectio donat.

¶ Graecum in on declinatur sicut neutrum in um apud latinos. Hoc Pelion: hu
ius pelij huic pelio: hoc pelion: o peliō: ab hoc pelio. Propriū est inōtis. Verg.
aeneid. iij. Ter conati sunt imponere pelion ossam.

¶ O patrius dabit us / on quartus / cetera dant / o.

¶ Graecum in o longum: habet genitiuum in us: & accusatiuum in on: vel in
o: reliqui casus exeunt in o. Hac Didō: huius didus: huic dido: hanc didon vel
dido: o dido: a: hac dido / Proprius multers. Phile. lary. viij. Quid dido: mi
sere spontanea fata recluda: Verg. aenei. Et noie didon saepe uocatur &c. v. bi &
dido quoq; legi pōt. Sic Mantho: clio: calisto: erichto. alecto: sapho: & iunilia.

¶ Hoc tamen / o / terne multi posuere recentes.

¶ Plurq; grammaticorum nomen graecum in o: cōuertit ad certam latino
rum. de. clinationem: & dicunt. Hæc Didō huius didonis. Ouid. in. f. aenei. Ho
spitio vltus didonis cuncta benigne &c. Alecio tamen an satis recte quia i hoc
antiquos non imitatur. Nolo autem puer credas hic me de sequenda graeco
rum declinatione loqui. Nam quedam ex hīs quæ dixi sunt tertia: & quedam
quarta apud grecos. Sed latine ad sequendam declinationem ea reduco: quæ
plures terminationes in sequenda declinatione latina q̄ in alijs habent.

¶ Tertia declinatio.

S Exaginta & quinque tibi dat tertia fines

Dogma: cubile / latro: lac / dauid: & bogud / halec

Hinc / l / r / s / simul / p / s / post / b / vel / n / dabis omni

Vocalis n/vel p/super s/remouens u.

R/supers/etiam cunctis (dempto i) sociabis.

Aes/aus/vls/ems/vt/irps/alx/anx/inx/ simul vnx/ arx.

Erx/ & iynx/rub/raph/y/nec tibi plura notau.

¶ Nominatiuus tertia inflectiōis sexaginta & quinq; terminatiōes habet. Ica/vt dogma.c/vt cubile.o/vt latro. Ac/vt lac. Ec/vt halec. Id/vt dauid. Vd/vt bogud. Al/vt aial. El/vt mel.il/vt vigil. ol/vt fol. ul/vt cōsul. Ax/vt par. ex/vt ver. ir/vt martyr. or/vt foror. vt/vt ratur. mur.as/vt mzs. cs/vt pgs.is/vt glis os/vt mos.us/vt ius. Ax/vt trax. ex/vt rex. ix/vt nix. ox/vt nox. ix/vt crux.

Abs/vt trabs.ebs/vt pēbs.ibs, vt lbs.obs/vt scops.ubs/vt vrbs/ (3) r/interponatur) Ans/vt fans. Ens/vt ges.ans/vt tirs.ons/vt mōs.vns/vt arums. An/vt tūa.en/vt romē.in/vt delphin. on/vt demon. Aps/vt daps. eps/vt sepe. ips/vt slips.ops/vt inops. Ars/vt pars. ers/vt iners. ers/vt mors. vrs/vt tibus. Aes/vt praes/ & aes (nec piura. A us/vt laus & fraus (nec plura) Vis/vt puls (tātuz) Ems/vt hēms (tātū) Vt/vt caput cū ppositis. Iep/svt slips. (Colum) Alx/vt calx. Anx/vt lanx. Ix/vt menix. Vnx/vt cōiunx (sed melius cōiunx vt sepe dixi) Arx/vt arx. ex/vt mern. Iyns/vt iynx (tātūuz) Rub/vt cherub Raph/vt seraph y/vt hoc moly huius molyos. Epy/epuos. ¶ Quia autē breuitatis gratia aliorū ordinē imitauit/difficiliusculē forsitan vertē aliorū intellēgētiā apprehēdere posses. Propterea tertium & quartū qui ceteris difficultiores sunt sic ordinabis. Tu dabis/l/omni vocali/quia omnibus vocalibus postponi pōt. sic tu dabis r/omni vocali/tu dabis s/ tu dabis/x/tu dabis s/ post b. lbs/tu dabis s/post n.i.ns/semper repetendo omni vocali. Sequis sic n/ & c. Cōstrue. Sic dabis n/omni vocali remouēs. i. remouēdo/u. Sic dabis p/luper s. i. ps/remouēdo/u. Cetera clara sunt.

Genitiuus ab/a.

A græcum est: dat atis/vel atos. prima atq; secunda.

Declinare potes/veterem si peripicis vsu.

¶ Nedū breuitati studeo cōfusione parā. in hac formatione genitiuorū euz ser ordine sequar/quē in generibus nominū tenui. Est ergo prima regula.

¶ Nomē tertie inflectiōis in a/terminatū est semper græcum: mittitq; grām in atis/vel in atos. quod sub prima/ & secūda declinatione etiam inflecti pōt. vt hoc poemā/hui⁹ poematis vel poematos. sic hęc poema poeme & hoc poematum. ti. Sta. in hī. Verbis alternis dulce poema canit. Plau. in mercato. Nichil hac ipsa mediūssidius poema rēficulopus (ablatiuus est) Cice. de ta.

Petri Pontani. Caput Sequendum.

Quid nobis cum poematorum signamentis. &c. Sed duo modi ultimi exoleuerunt. Similitia sunt dogma/christina/enigma/probleuma/amblyema/zeuma/sinca/theogoreuma/kenichuna/stigma & pluraq; alia.

Ab e.

Quod latium est vertes/e/peris/siflexile constat.

¶ Nomen in e/tertia inflexionis est semper latinum. mittitq; genitiuū mutādo e/in is. vt mare maris. cubile cubitis. nisi forte indeclinabile sit. vt hoc caepe quod & hec cepa dicitur.

Ab o.

Onis/o/dat. sed in is do go muliebre reponit.

¶ Nomen in o/tertia inflexionis genitium in onis terminat. vt spado spadonis. sermo sermonis. Sed nomen in do/vel in go/serminis generis genitium in is. mittit. vt hac formido formidinis. hec hyrundo hyrundinis. hac carthago carthaginis. caligo caliginis.

Sic virgo/margo/cardo/vel apollo/cupido/

Turbo/homo/nemo/ordo/pones. Caro dat tibi carnis.

¶ Noue sunt noia tertia declinationis in o/que genis non sint genis tantum scilicet. habet tamen in is. vt Virgo virginis. Margo marginis. Cardio cardinis. Apollo apollinis. Cupido cupidinis. Turbe turbinis. vetus vel trochus (sed turbo turbonis. est proprium nomen viri) Homo hominis. Nemo neminis. Ordo ordinis. Sed caro facit carnis. significata patet in genibus.

Enis dat anio/nerio: quibus en quoq; seruit.

¶ Duo sunt noia tertia inflexionis que nomen in o/vel in en/& genitium in enis. terminant. hic anio vel anien. huius anienis. est fluvius non procul a roma. Luca. in Sicilia. Gelidas anienis ad vndas &c. hac nerio vel nerien/huius nerienis. est vxor vel virtus in aetia. Plur in amphitruone. Mars peregre adueniens subibit nerie nomen vxorem suam.

Vnedo sit quis arbor/fructusq; dat onis.

¶ Vnedo quis arborem & fructum significet & ita generis sit feminini. habet tamen in vnedonis in genitio. Est aut vnedo siluestris arbor pferens rubra pomma/que ante sunt asperitudinis vt duo simul comedi non possint. & ita dicitur ab vnus. a. tum. & edo es. vbutu multi vocat. Plur in merca. Binas et pute mandis vnedones.

Bis duo compago/ambago/contago/propago/

Dant inis/at rectus in ges/ conuertitur in gis.

¶ Quattuor sunt nomina tertiæ inflexionis quæ terminantur in go/vel in ges/mittunt. Sed quæ terminantur in go habent grammata in inis. & quæ in ges habent grammata in g s. Hac compago compago/ambago/contago/propago est terminatio rei conuictio. Qui. iij. mera. Atq; yta dicitur in calamis compago/terg. &c. Pacu. Saluete gemine met compago languimus. Hac ambago. inis. vel hac ambages gis. est longa in quacumq; re circuitio. Plau. in baccidibus. Quid sit uelut ambaginis nequa. Verg. ij. geor. No. hinc te carmine ficto. Atq; per ar. bagas & longa exorta te mebo. Hac contago. inis. vel hac contages contagis. est macula contracta ex alteri rei tactu. Plauti. Nisi cauetis contagine vos inficiet aliqua. Corne. de vita Ale. na. Ad fera bella redit mebris contage fugata. Pro eode dicimus & hæc conta gio onis. & hoc contagiū contagij. Iuue. saty. iij. Dedit hæc contagio labæ & do bit in plures. &c. Verg. in buc. Nec male vicini pecoris contagia ledat. Hac propago. inis. & hac ppages gis. prima producta est ramus vitis terre defixus. sed prima correpta est geminis. Verg. ij. geor. Flexos ppaginis arcus. &c. Man. in syl. Propagis nostri rarius vber erit. Verg. vj. aenel. Si romana potes, itala vit tute ppago. Phil. xv. sary. Nobilis & celebri gñata ppago fereris.

Ab ac/ec/& d.

Ac tis/& ec ecis. sed dis dauid/bogud optant.

(Sic declinantur) pluraliq; omnia defunt.

¶ Vnū nomē in ac/sez Lac habet lactis. Liquor satis notus. Vnum in ec/sez Halec habet halecis. piscis cognitus. Dauid dauidis. Bogud bogudis facit. sunt duo nomina regū. multi tñ hæc duo vltima indeclinabiliter ponūt, nullum autem illorum quattuor pluralium recte habet. vt patebit in etherocletis.

Ech proprium hebræum recte vertemus in echis.

¶ Nomē propriū hebræū in ech terminatū (licet passiv sine declinatu ponatur) recte tñ declinatū & grammata in echis mittit. vt Melchisedech melchisedechis. Ab ac/sez abimalecius. Bap. ma. in isaiis. Hoc est sacrificij melchisedechis opus.

Ab L.

L/sibi contrahit is: sed lis mel/fel/retinebunt.

¶ Nomē tertiæ inflexionis in l/littera terminatū mittit grammata in is/ addēdo is super/l. vt sal salis. vigil vigilis. cōsal cōsalis. sol solis. Sed mel & fel habet is. in gto. Mel inellis/opus apuz cō cura. Fel inellis/amaritudo cū animalis.

Petri Pontani. Caput Sequendum.

Nil/nihil/vt neq non declinabile dices.

¶ Nil/nihil sine declinatu sunt sicut neq.

L/recte flectes quod gens hebræa ministrat.

¶ Nomen hebræum in i litteram terminatum/rectius declinabiliter sub inflectione tertia. q̄ indeclinabiliter usurpatur. vt hic A belabelis. hec Rachel Rachelis. Mant. j. parth. Mar. Pinguis & p̄ficum donis imitentur ab elem. Ita tellico tamen si in v̄sam tuam huiusmodi nomina contrahis quia sacre litteræ ubi sine declinatu ponuntur. immutanda non sunt.

Ab n/

An in dant is & os. euantis procreat euan.

¶ Nomen tertia inflexionis in an/vel in in/terminatum mittit genitium in is latine/addendo/is cum nominatiuo. & in os græca (quia quodlibet tale ē græcum). vt hic titan/huius titanis/vel titanos. Sic p̄an/p̄an isphabian/hic delphin/huius delphinis/vel delphinis/sic eleusim/salamim. Sed Euan nomen bacchi. i. bonus filius/habet euanis in genitiuo/vel indeclinabiliter positus.

En latium dat in is. græcis is & os sociatur.

¶ Nomen tertia inflexionis terminatum in es habet in is in genitiuo si latine nunc est. vt stramen straminis. sulmen sulminis. Si vero græcum est genitiuum in is & in os mittit. vt hic splen/huius splenis/vel splenos. hic ren/huius renis/vel tenos. hic lien. huius lienis/vel lienos. Pauca vel nulla sunt alia in vsu.

Quicquid hymen signet tibi donat hymenis hymenos.

¶ Hymen siue sit sacerdos / siue cantus nuptiarum / siue pellicula qua primo coitu in vtero virginis corripitur / semper facit hymenis & hymenos in genitiuo/vel sine declinatu est.

Quod fit in on dat onis: sed sæpius exit in ontis.

¶ Nomen in on tertia inflexionis (quod semper græcum est) genitium nunc in onis/nunc in ontis mittit. vt Damon demonis. canon canonis. ammon amonnis. demophoon demophoontis. sarpedon sarpedontis. laocoon laocoonis. Nec aliam habes certam regulam.

Ab r/

Is post r/iunges. duplex r/farris habebit:

¶ Nomen tertia inflexionis in r litteram terminatum habet genitium in is addendo is cuius nominatiuo. vt calcar. aris. mulier. eris. maris. r. rris. foron.

De orthocletis nominibus: Ho. xxix.

eris. sulphur / uris. Sed fas h3 farris in genitio duplicato r: Quod soliv / us grammaticorum ratione provenit; quapropter ridiculo mihi sunt. q hoc uer men & alia multa sic poni differentie causa dicunt.

Lar proprium lartis dabit. heparis hepatos/hepar.

¶ Lar proprium nomen imperatoris Lartis in genitio facit. pro alijs signifi catis habet laris per regulam. Hepar vero latine heparis; græce hepatos mite sic hallucinantur qui primam cōscripserunt quia per ita (græcam litteram) que semper producitur scribi debet. Id autem (q3 ad rem non pertinet) addo ne te cum alijs multi tum auctor doctrinalis decipiat inquiras & diceas heparis iubaris &c.

Cris tibi dant alacer/acer/volucer/tria tantum.

¶ Tri sunt adiectiva terminata in cer/quæ genitios in cris mittant. Alacer alacris/cre/huius alacris latus. Acer cris/cre/huius acris, subtilis & fortis. Volucer. cris. cre. huius volucis veloc.

Cum natis imber/celebr/bris/lungo saluber.

¶ Tri noia ex euntia in ber habent gen in bris cum suis cōpositis: imber imbris pluvia. q & olim mensis martius dicebatur. Hinc sunt composita septem ber. i. septimus mensis ab imbr. i. martio. sic october; noueber; december. Hic celebr hæc bris. & hoc bre. huius bris. e inclutus & nobilis. Hic saluber. hæc bris & hoc bre. huius salubris. i. salutaris siue salutaris; sed ad aerem vel ad corpus magis refertur. ut locus/hortus/campus saluber; terra; regio; patria salubris/pratura/predium/cæsum salubre.

Bris beris in terna/brimulciber adde sequenda.

¶ Nomen mulciber quod a mulceo;es; & imber imbris deducitur est vulcanus. tã sub sequenda q̄ sub tertiã declinatione in flectit. sed quã est declinatus sequendi h3 mulcibri in g3o. Plau. in auia. Mulcibrium accersit capitis periculo. Quando vero est tertij facit mulcibris vel mulciberis. Martia. in epyg. Nil nisi flammis omni mulcibris istud erat. Ouidius. in epig. Mulciberis capti marq3 venusq3 dolis.

Hæc dant tris venter/mater/frater/pater/vter/

Accipiter:lynter. & quod descendit ab illis.

¶ Septem nomina substantiva in ter habent genitium in tris euz suis compositis. sicut a nomine pater. diepiter; marpiter; opiter & similia. Venter ventris alius. Mater matris. Frater. Fratris. Pater patris. nota sunt. Vter; vtris. lagana Accipiter accipitris; falco avis. Lynter lytris; nauticula piscatoria; aut vas in quo fues comedunt.

Sic adiectiuum pones quod definit in ster.

Nomen adiectiuum terminatum in ster genitiuum mittit in eris. vt hic canis pestifer hęc campestris & hęc campestre. huius campestris. sic Palustris / Prædator / Equester / Siluester. &c.

Hoc iter tibi dat / quod iter formare videtur.

¶ Iter sequendū regulam huius itineris in gō: & iter huius itris. huius grammaticonū vius relinquens nō in iter / obliquos seruauit: & cōtra relinquens obliquos itris itri & c. nō in & casus ei similes. Iter tibi retinuit. Plau. i. bacci. Ergo iter in ~~ter~~ meū meūnes. Lucre. lib. viij. Cōcussos ~~ter~~ & labefactos itere multo.

Sic Iouis illud habet / quod Iuppiter edere credis.

¶ Hic Iouis huius Iouis: & hic Iuppiter huius Iuppitris pro eodem dicitur. hęc Iuppiter in rectis / & Iouis in obliquis vius grammaticorū in obliquis retineat. Lucre. lib. iij. Te pitius æthereas tandem Iouis alter in edes. Idem. xj. Iuppitris ætherei tanta hęc clementia mouit.

Ter græcum ferre semper formatur in eris.

Nomen græcum in ter genitiuum in eris mittit. vt sothee huius sotheris / dicitur / huius eris. sic panther / luter / character / phiseter &c.

Robur / ebur / iecur / atq; femur / dat oris genitiuo.

¶ Quattuor nomina in vr genitiuum in oris terminant. Robur. oris. species quercus vel fortitudo. Ebur eboris / dens elephatorum. Iecur iecoris intestinum hominis quod amoris sedes appellatur. Femur femoris pars corporis

Sed cor dat cordis. tantum hęc remouenda notauit.

¶ Cor huius cordis in gō. hęc sunt q̄ excipienda a gñali regula inuer / eris:

Ab. S.

As atis donat. As assis / mas maris effert.

Hoc vas dat vasis: hic vas vadis / ac duo signant.

¶ Nomen tertius inflexionis in as terminatum format genitiuum in atis: vt veritas. huius veritatis. mecanas / huius mecanatis. Sed quattuor excipiuntur. quia aliter mittunt. As / huius assis. Pondus duodecim vnciarum / obolus: & solida possessio. Mas / huius maris maculus. hoc Vas huius Vasis / in quo aliquid reponitur. hic Vas huius vadis / qui pro alterius debitis spondet manet. vci est ipis sponso.

Quando virum lapidemus notat græcum as/petitantis.

¶ Nomen græcū in as quod vel virū vel lapidem significat/et in antis forte
mat. vt pallas. antis, Gigas. a.antis. Elephas. antis. Dyamas atus Acragas acra
gantis quis sit mons: sic tamen appellatur ab acragante illic sepulto.

Cætera sunt in adis vel ados/modo græca notentur.

¶ Nomen græcum in as quod neq3 virum/neq3 lapidē designat/adis vel ados
in genitiuo recipit. vt hæc Hebdomas/huius hebdomadis vel hebdomados.
hęc Pallas/huius palladis vel pallados. sic Lampas. Dorcas. Olympias. Ar
chas. monas. Decas &c.

Sed nugas/fas/atq; nefas/inflexile pones.

¶ Tria sunt nomina in as sine declinatu. hic & hæc & hoc Nugas/huius nu
gas &c. i. mendax & vaniloquus. hoc fas/huius fas. &c. ius vel licitum. hoc
Nefas/huius nefas &c. Injuria vel crimen illicitum.

Es dat itis si mas est: aut commune duorum.

¶ Nomen in es tertie inflexionis masculini vel communis generis duorum/
h3 gtm in itis. vt hic Trames huius tramitis. hic & hæc Miles/huius militis

Verres dat verris: sed vates vatis habebit.

¶ Verres habet verris in genitiuo. est porcus non castratus vel fur. Vates ha
bet vatis. est deus/propheta/vel poeta.

Sed paries/aries: interpres & indignes: impe...

Et præpes/perpes/locuples/magnescq; terescq;

Inquies & mansues/hebes/addit etis genitiuo.

¶ Tredecim nomina in es partim masculina partim communia genitiuum i
etis terminant. Paries parietis/murus. Aries. etis. masculus ouis. Interpres.
etis. qui vel que aliquid interpretatur/siue explanat. Indiges. etis. sanctus vel
sancta nullo indiges. Impes. etis. impetus vel impetuolus. Præpes. etis. ver
fox quasi placis volans pedibus. Perpes. etis. perpetuus. a. um. Locuples locu
pletis ditius/cui loca bonorum plena sunt omnia. Magnes magnetis/lapis qui
ferum ad se naturali virtute contrahit. Teres/teretis/rotundus. a. um. cū lon
gitudine/sicut est hasta. Inquies inquietis/sollicitus vel turbatus/& sine quie
te. Mansues. etis. benignus & misericors. Hebes. etis. rudis & infatuatus. Si
vero de quæritatis ratione hic quicq; efflagitas. te (quisquis es) inconsultum te
puto. pueri etiam ad ea respondere nequeunt/que nunq; ipsi audierunt. quæritatum
autem determinatio viximè fere totius grammatice. locū ubi merito vèdicat.

Hæres/pes dat edis/cum multis compositiuis.

¶ Hæres & pes cum suis compositis habet edis. in genitiuo. vt hæres heredis. Cohæres cohæredis. Exhæres exhæredis. Pes pedis. Tripes tripedis. Bipes bipedis. &c.

Dat tibi nomen idis: quod de sede retinetur.

¶ Nomen in es/cōpositum a verbo Sedes sedes. genitiuum in idis/ format. vt Kates praedis. Obles obfidis. sic Reles. Deles. &c.

Appellatiuis græcis genitiuus in etis.

¶ Nomen græcū in es/ appellatiue qualitatis genitiuū in etis/ mittit. vt Lebes lebetis. Tapas tapetis. sed & tapete tapetis. & hoc tapetium tapeti. pro eodem dicitur.

Etis/ is/ i/ proprium græcum es/ plurimq; ministrat.

¶ Nomen græcum in es/ si sit proprium genitiuum in etis. in is. & in i. mittit. re cōperit. vt hic Dares/ huius daretis/ daretis/ & dari. hic Chremes/ huius chremetis/ chremis & chremi. sic (i vis) Aristoteles. Achilles. Vlisses. Aristophanes. Ioannes q̄q̄ hebraeum est. &c.

Es muliebre tibi mutatur in/ is/ genitiuo.

¶ Nomen in es/ g̃nis/ scilicet. habet genitiuū in is/ mutato es/ in is/ vt hæc Labes huius labis. hæc Fames huius famis. sic Strages/ Clades. Aedes. Proles. &c.

Hæc per etis seges/ atq; quies/ abies/ teges/ edam.

¶ Quattuor noia in es/ formati g̃nis habet genitiuuz in etis. hæc Seges/ huius segetis: quicquid seminatur aut metitur. Quies. etis. tranquillitas. Abies. etis. arbor quæ & sapinus appellatur. Teges. etis. agnuncula pauperum. & stramineum tegimen: quo. vel sub pedibus sternitur. vel ad perietes contra rigorem frigoris cōnectitur.

Mercedis merces: cererisq; ceres retinebit.

¶ Merces facit in g̃to mercedis. est premiu. Ceres vero facit cereris. est dea mensuratrix frumeti/ vel ipsum frumentum. aut panis.

Hagnes hagnetis nemo nisi barbarus inquit:

Hæc hagne græce flectes. hæc hagna latine.

¶ Hagnes hagnetis. qd̄ plurimq; declinat̄ barbarū est. sed vel hæc hagne hagnes græcæ: vel hæc hagna hagna latine inflecti d̄. Est aut̄ virgis nome. casti

Lapis huiusmodi

vel castitas interpretatur. Ambro. in vita eiusdem quis aut sanctissime illius hagnes no obstruiscat &c. Vna. De virginib⁹. quida natalis dux erat hagna

Is rectio similem tibi formabit genitium.

¶ Nomen in is terminatum habet g^m n^o similem. vt panis huius panis, canis huius canis. sicut clausis/febris/peffis/pellis/cutis/testis.&c.

Sed lapis/ & cupis dat idis/ cum compositiuis.

¶ Duo latina in is habent g^m in idis cum suis compositis. Lapis lapidis pe- tra. Cupis idis. acies/ sive acules. Bicuspis bicupidis. habens duas cuspides. sic tricuspis tetracupis &c.

Exanguis similat: sed sanguis sanguinis edit.

¶ Licet sanguis in genituo sanguinis mittat exanguis tamen ab eo compo- situm/ genituum exanguis facit. vt patet in praambulis.

Cassis idis galea est/ cassis sis rhete vocatur.

¶ Cassis bifaria in capitur. Primo est galea/ quam bellatores contra ictus in capitibus gestant. tunc habz cassis in g^o. Sequendo est rhete/ quo vel atres vel fere/ vel pices captantur. tunc habet cassis in g^o. Vide in capite de gⁿib⁹.

Iffis pondus habet: medium non flexile semis

¶ Semis duas habet significantias. Primo est pondus. i. media pars assis sive libra tunc habet semissis in genituo. Sequendo est medius. a. um. tunc est in declinabile. & magis in composito q^o in simplici reperitur.

Ris cinis/ impubis/ cucumis/ cum vomere/ puluis.

¶ Quinqz nomina in is (quae & in er formari possunt) genituum in eris mis- tunt. Cinis vel ciner huius cineris impulerizatio combustibilium. Impubis vel impuber. huius impuberis nondum primam habens lanuginem: sive bars- bulam. Cucumis vel cucumer: huius cucumeris herba de genere pepontum. Vomis vel vomer. huius vomeris. cauda aratri vel ipsura aratri. Puluis vel puluer huius pulueris. est cuiuslibet rei incineratio.

Sis tellus/ tis lappa dabit/ glis bestia gliris.

¶ Glis (vt in generibus dictum est) ubi & testimonia requiras trisaria sumi- tur. Primo est argilla. tunc habet glissis in genituo. Sequendo est lappa. tuc facit glitis. Tertio est bestiola multam dormiens. tunc habet gliris.

Dant samnis/ lis/ dis/ memphis: charis: & quiris: itis.

¶ Sex noia in is. hnt g^m in itis. samnis. itis. populus Italia. Lis litis riza.

Dis ditis substantiue pluto adiectiue diues. memphis memphitis latine vel memphis memphios graece: est vrbis egypti. Charis. itis. gratia. Quiris quiris tis hasta vel mars. vocabulu m est abinun & pro populo romano sumitur.

Is vel idis/vel idos/graecum is plerumq; reponit.

¶ Graecum nomen in is sumitur: tres interdū gōs h3 in is/ in idis / & in idos. vt hic caelis. huius capis. dis. vel dos. hęc apis. huius apis apidis vel apidos sic patris acilis / agis; pixis; pyramis / paropis / parotis / diplois.

Sed pyrois / simois / opois / formantur in entis.

¶ Triā nomina graeca in is formant genitiuum in entis. hic pyrois huius pyroentis. est vnus equorū solis. Vel ipse sol. Corne. de vi. Alex. Explicuere manus ipso pyroentis in ortu. Hic Simois / huius simoentis / fluuius Troianus. Verg. iij. aene. A hna venus phrygię genuit simoentis ad vndam. Hac opois / huius opoentis / oppidum inter locros. quod & opus opentis. dicitur. Strabe lib. vii. opoentis ad maria ebulliebat lacus ignibus &c.

The thetis aspirans thetidis. thys tethyos edit.

¶ Thethys Bithaniam sumitur. Primo est mater Achyllis. sic aspirat priorē syllabā sic thetis. & habet thetyōs in gō. Phil. saty. iij. Nec thetidis lac hry mas nec amate vulnere tibus Fletibus equalis. Sequēdo est vxor Oceani regina aquarū. tunc priorē aspirat syllabam. sic tethys. & h3 in gō tethyos. Mant. ij. Parth. Maria. Tethyos occidue populi littatq; britanniam. &c.

Quod fit in en & in is (sicut pollis) dabit in is.

¶ Nomen quod in en & in is nōm in ititigū in in is terminat. vt hęc phorcina vel phorcis: huius phorcinis. sic Delphin vel delphis. Eleuin vel eleuis. Salamin vel salaminis. A cūm vel actis. Trachin vel trachis. &c. His additur Pollis quod licet non habeat nōm in in. tñ pollinis. In gō facit. Est autem pollis tubulior pulvis farinae. Est & nomen grandis giganteus que aduersus milites heroli magni in hispania duriter promicuisse fatitur.

Hic os vult oris / tibi cetera dantur in otis.

¶ Nomen in os gene. mafcu. format gūm in oris. vt hic ros rotis. flos floris. mos moris. Alia vero otis in genitiuo recipiunt. vt Sacerdos. otis / compos. otis. Impos. otis. sic dos. nepos / monoceros. egoceros &c.

Quod fit in os & in or genitiuum format in oris.

Namq; vbi rectus erit duplex nihil s tibi fiet.

¶ Nomen cuius nominatiuus in or & in os terminat gūm in oris format. vt

hic honor vel honos huius honoris: sic odor / lepor / arbor / sapor / spor. &c. Re-
 nota
 gata namq; est quoties nominatiuus duas terminatiões hz, quarū altera est
 ab illi qui ab illiscedunt. vt alteram terminatiōem sequant. et vt hic sanguis
 est sanguis huius sanguinis: & alia multa de quibus paulo ante diximus.

Bos bouis: at custos dis vult. os oris & offis.

¶ Bos habet in genitiuo bouis: custos. dis: os. oris pro bucca. & offis pro di-
 rita illa que inter carnes concluditur. reliqua sunt clara.

Glossis flos / gloris lignum / glos fœcina glotis.

¶ Glos vt in generibus plane dictum est vbi & testimonia habes) trifariam
 accipitur. Primo est quidam flos: tunc facit glossis. Sequūdo est lignū emor-
 tuum. tunc habet gloris. Tertio est vxor fratris. tunc mittit gloris.

Tros & athos / minos / thos / heros / ois & oos.

¶ Quinq; nomina in os q̄ græca sunt genitiuum in ois vel in oos terminant.
 Hic tros: huius trois vel troos sunt rex troig. Sed hic & hæctros est nomē ge-
 tis. Hic Athos huius athois vel athoos: est mons Macedonia. Hic minos hu-
 ius minois vel minoos: fuit rex cretæ qui propter suam iustitiā iudex animas-
 rum apud inferos esse fingitur. Hic thos: huius thois vel thoos aial de gene-
 re Iuporum. Hic heros: huius herois: vel heroes dominus nobilis.

Parthenos & rhinoceros dant otis & ontis.

¶ Duo nomina in os habent otis & ontis in genitiuo. Hic & hæc Parthenis
 os huius Partheniōtis vel Parthēdiōtis ē amtor vel amatrix virginittis.
 Mar. in epi. Hoc opus eterne partheniōtis erit. Hic rhinoceros huius rhino-
 cerotis vel rhinocerontis animal habens vt an cornu in naribus. vnicornis
 alias nuncupatur. Mar. in epig. Et pueri nasum rhinocerontis habent. De ter-
 minatione otis in vtroq; genitiuo nulli dubium esse puto. est & rhinoceros
 vasculum. quo oleum in balneis guttatim stillatur.

Vs dat oris. sed eris viginti vnumq; reponunt.

Manus / acus fœdas / viscus / pondus / glomus / hulcus /

Sydus / holus / vellus / funus / cum vulnere / pignus /

Fœnus / opus / vetus / atq; sceius / genus / & latus addas /

Rudus / onus: sed oris pignus: fœnus quoq; donant.

Petri Ponta.

Caput Sequendum.

¶ Nomē in us / nō femininū habet oris in gō vt tēpus t̄pis: corp⁹ corporis. sic facinus / tergus / pectus / lepus. &c. Sed vnū & viginti sunt noia nō feminina quę gtrū in eris mittūt. Munus eris. donū vel officiū. A cus aceris. purgamentū frumētī. Fœdus eris. pactū & cōcordia. Viscus visceris / caro q̄ inter pellem & ossa delitet pro intestino accipitur. Pōdus eris. onus vel rei maiestas. Glomus eris. cōgeries fili. Dicitur & hic glomus. inī. Hūlcus hūlcis tumor cutis notēri sanie pueniēs. Sydus eris. stellatū signū vel queuis stella. Holus quacūq; herba in horto crescit. Vellus velleris. pellis cum lana vel ipsa lana per se. Funus eris. cadaver / mors / vel exequia facta pro defunctis. Vuin⁹ eris. plaga. Pignus eris. vadiū siue depositio. Fornus eris. usuraria mutatio. Opus eris. vniuersūq; labor. Vetus eris. antiquus. Scelus eris. crimē. Genis generis / generatio vel modus rerum. Latus eris. costa quę est inter humeros & ciuēs. Rudus eris. fragmentū lapidū / & congeries frustorum alicuius fracti adificij. Onus oneris. pondus. ¶ Hęc duo tamen pignus & sanus genitiuum in oris. & quidem frequentissime mittunt.

Vs quod femineī generis formatur in vt is.

¶ Nomē in us tertie inflexionis feminini. gen. habet gtrū in t̄tis: vt virtus huius virtutis. sic feruitus / iuuentus / salus. &c.

Sed subscus incus / palus / hæc pecus udis / habebunt

¶ Quattuor noia in us / scilicet. gene. tertie declinationis habent gtrū in udis. subscus / udis. id quo tabula inter se cōnectūtur. Lactā. de leg. Subscude distrupta soluūtur cōpagines. &c. Incus / incudis. id in quo fabri ferrarij cudūt. Palus / udis. locus luto plenus. vel ipsum lutū. Pecus pecudis omne animal humana carens effigie. sicut & pecus pecoris.

Telluris tellus: veneris venus edere constat.

¶ Tellus habet telluris in gō. est terra / vel dea terre. Venus habet veneris. est amor / pulchritudo / vel dea amoris / & pulchritudinis.

Vris dant monosyllaba. sus & grus / uis / edunt.

¶ Nomen in us / tertie inflexionis vnicā habens syllabā mittit genitiuum in uris. vt Thus thuris. Pus paris. sic Rus. Ius. Mus. &c. Sed Sus habet suis. est porcus vel porca. Grus habet gruis: est avis.

Intercus dat vtis fixum seu mobile ponas.

¶ Intercus substantiuum est morbus qui inter carnem & cutem fuit. Sed adiectiuum est patiens talem morbum: semper Intercutis habet in genitiuo. Vide in capi. de generibus.

Græcum nomen in us / untos simul untis / habebit.

¶ Nomen grecum in us/tertię inflexionis mittit genitiuum in otos. vel in ontis. vt hec amathus huius amathontos vel amathuntis. sic opus/ hydros/ cerasias/ placus/ sumus/ trapezus/ hiericus/ phicus/ philus/ sipus. &c. Suntq3 nomina locorum omnia.

Grecum quod dat pus dat odos vel odis genitiuo.

¶ Nomen grecū in pus/terminatū format genitiuum in odos vel in odis. vt Tripus huius tripodos vel odis. (caue cū barbaris/hic tripod dicas) sic melapus/ædi pus. q tñ & ædipus. pi. & ædipodes huius dicitur.

Diphthongata duo præter prædis & æs dabit æris.

¶ Duo sunt nomina quæ per æs diphthongatū scribuntur. Præter prædis/possessor vel diæ. Aes æris generale nomen metallorum.

Dis laus/fraus. triplex tibi syllaba donat emaus.

¶ Laus & fraus habet dis/in genitio nec plura sunt in aus. nam quod in sacris de castello. Emaus canitur. per duas syllabas; mēdosum est; debet em per tres syllabas proferri & sicut dominus declinat.

B/dat bis/p pis/phi phis/dabit/s/ subeunte.

¶ Nomen in b/s/terminatū format genitiuum in bis. vt arabs arabis. calybs calybo bis. scrobs scrobis. vrbs vrbis. Sed nomen quod in p/s/exit genitiuum in pis format. vt daps dapis. seps sepis. stybs stybis. inops inopis. Quod vero in yphs terminatur; genitiuum in phis/mittit. vt gryphs gryphis. cynniphs cynniphis. addūt nonnulli cateliphis cateliphis. & ktraphs ktraphis.

Tu tamen e/recti mutabis in tæ/genitiuo.

¶ Quādo nominatiuus habet e/ante b/s/vel p/s/debet mutari in i/i/in genitiuo. vt Celebs celibis. Princeps principis.

Cum monosyllaba sunt/tunc non e/vertere debes.

¶ Quando in nominatiuo vnus syllabę e/ante b/s/vel p/s/ponitur in genitiuo mutari non debet. vt Rixbs rixbis. Seps sepis.

Asst hyemis dat hyems. pultis puls. aucupis auceps.

¶ Hyems habet hyemis in genitiuo est pars anni fatis nota. Puls habet pulsus. est forbulam. Auceps habet aucupis. est captator aucium.

Dat capitis caput. Ast/ipitis tibi compositum dat.

¶ Caput facit capitis in genitiuo. Sed omnia eius composita habent pitis; vt inciput incipitis. occiput occipitis. auceps aucepitis. biceps bicipitis. praeceps

Præcipit et cætera.

N/autr/super s/tibi tis dabit in genitiuo.

¶ Dicitio in n/s/vel in r/s/terminata genitiuū in tis format: vt animās animantis. gens gentis. tiryus tiryathis. Mons montis. A rurs aruntis. Pars partis. Iners inertis. Mors mortis. Tibur's tiburtis.

Dant dis/glans/nesrens: quod pendo libraꝝ donat.

¶ Tria nomina in n/s/genitiuum in dis mittūt. Glans gladis fructus quæcum/ quo olim homines nunc porci vescuntur. Nesrens nesrendis porcell'. qui licet ablaetatus sit teneriores adhuc dētes habet/ q̄ vt fabas aut alia quæuis durifucula frendeat/ siue mōrdeat. I. libripens libripendis quod a pendo pendis/ & libra librā componitur is est qui vel nummos vel res in publico venūdas dat ponderate habet.

Erons folium dat dis. frons pars capitis tibi dat tis.

¶ Frons bifariam sumitur. Primo est folium vel ramus arboris. tūc habet in gō frondis. sequūdo est anterior pars capitis. tunc habet frontis. test uno nia habes inter genera.

Dis vult lens vermis. sed tis fluuiale legumen.

¶ Lens/duobus modis accipitur. Primo est vermis qui crinibus inhæreere solet. tunc habet lendis in genitiuo. Vt g. Vnda maris capiti lendes deducte iniquas. Sequūdo est herba in ripis fluuioꝝ maxime cresces qua anseres libenter vescūtur. tunc habet lentis. Pk. lib. vij. Ingenio apud veteres auctores equanimitatē fieri vescētibus lente.

Vntis eo queo cum natis dat participanti.

¶ Participiꝝ præsentis temporis ab eo & queo cum compositis genitiuum in vntis terminat. vt lens euntis. Exiens excuntis. Quiens queuntis. Nequi ens nequeuntis.

Entis ab ambio. sed dis natum ex eorū ministrat.

¶ Ambiens quod est participiꝝ ab ambio habet ambiētis: sed cōposita a nomine cor formant genitiuum in dis. sicut simplex. vt cōcors cōcordis. Discors discordis. Vecors vecordis.

Ab x.

Cis tibi nomen in/x/dabit: x/tamen inde retractes.

¶ Nōmē in/x/mittit gtrū in cis/ remonēdo/ si quod est in nō. vt pax huius

cis. sex huius facis. picis huius picis. precor huius precis. crux huius cis.

E super /x/ mutabis in /i/ poly sillaba si sint.

Nomē polysyllabū habens /e/ ante /x/ mittit gr̄m in cis. mutando /e/ in /i/ vt vindex vindicis. Iudex iudicis. Sed si monosyllabū est nihil mutatur. vt fex fe cis. Nex necis. Prex precis.

Quinq; relex / celex / mirmex / veruex / ecis halex.

Quinq; sunt noia in /x/ quæ gr̄m in ecis / mittūt. Hic Relex resecis. palmes qui in vite succiditur. Celex celecis: nomē fluuij in paphlagonia. Mirmex mirmecis: proprium nomē serui. Veruex veruecis: aries castratus. Barbari muto nē appellat / cum muto virilis sit metula. Halex halceis: garum & picis. Vt de in capite de generibus.

Rex: lex: grex: remex: coniu: illex: aquilex: frux:

Inq; pitix dant gis. sic plurima græca reponis.

Nouē sunt noia latina in /x/ litterā terminata quæ gr̄m mittunt in gis. quibus adduntur plurima græca. vt sequentes regulæ docebūt. Rex regis qui regit. Lex legis regulā vel institutio. Grex gregis turba pecudū. Remex remis gis qui nauim remo impellit. Coniu coniugis qui vel quæ matrimonio cōiungatur. nec in unx / sed in ux / enit. quia non a coniungo coniungis. sed a coniugo cōiugas (vt in gnibus dixi) dēcedit. Illex illegis irregularis. cōprehende exlex / selex. Sed hic & hæc & hoc illex illicis a verbo illicio illicis. est res quæ suis voluptatibus & blandicijs aliud ad se trahit. verū hæc illex illicis quercus vt habes in generibus. Aquilex aquilegis putearius qui de effodiendis puteis certo in loco rationē habet. Frux frugis: quicquid de sortu terræ in nostrū ali mētum conuertimus. hæc fruges sapius dicitur. Impetrix impetigis est scabies dura & alpera lichenen græci vocāt. vide inter græca lichen. Quia autem impetrix cæmen ingredi non potest themis in faciens coniunctionemq; inter polui.

Sphynx: ortyx: biturix: iynx: meninx: & iapix:

Phyx: srynx: aux: styx: allobrox. strix: & iazyx:

Atq; phalanx: & oryx: mastix: pharinxq;: larinxq;:

Pompholigem: lelegemq; addo. gis vel gos habebunt.

Viginti sunt noia græca in vulgatiore vsu / quæ genitiuū in gis / vel in gos / mittūt. Sphynx sphngis / v' sphngos. mōstrū capite virgineo / dorso pēnato & ij.

& pedibus leoninis: quod apud thabas transcuntibus asigmata proposuisse fingitur. Ortyx ortygis vel. gos. cothurnix avis barbari calcem vocant. Ritu turix biturix vel. gos. populus galli. Lynx lyncis vel. gos. avis/vulgis tortuelam vocant. Meninx meningis vel gos. pellicula quæ cerebrum inuoluit/ & regio lotophagorum. & nympha ad quam visses diuertit. Iapix iapigis vel vel gos. rex & ventus apulie. Phryx phrygis vel. gos. troianus. Strynx lryngis vel. gos. fistula & nympha quæ in harundinez/ versa fingitur. Aux augis vel. gos. aptis siue curuatura in curri bus. Styx stygis vel. gos. palus inferni & filia oceani. Allobrox allobrogis vel. gos. populus galliæ qui labaudienfis dicitur. Strix strigis vel. gos. avis nocturna. & malefica mulier/ quæ infantes facinat. Iazyx. gis. vel gos. populus septentrionis in germania. Phalax. gis. vel gos. turba militum. araneus/ & digitorum internodium. Orix. gis. vel. gos. animal blueffre in getulia: cuius pili caput verius crescunt. Mastix mastigis/ vel. gos. flagellum. Phatix. gis/ vel gos/ dea stis & famis. Larinx laringis/ vel gos. rector larius/ qui dei sunt penates. Pompholis pompholigis/ vel. gos. scoria siue lodes meralli. Lelex telegis vel. gos. populus & terra prope chararas in assyria. Horum autem testimonia hic omittenda breuitas persuasi que tamen ex Cornucopie aut. Calepino inuentu facilia sunt.

Plurima gallorum sic ponam nomina regum.

¶ Multa nomina regum gallorum terminata in x græcam formationem sequuntur: quia genitium etiam in gis vel in gos mittunt vt bærix bæriogis vel gos. sic Lūnorix ambiorix/ verigentorix/ orgentorix/ esoredorix &c. Quæ in hystorijs gallorum leguntur.

Tis: nox: nifq: senex: vis: nix: tilis adde suppellex.

¶ Nox habet noctis in genitio: tempus est tenebrosium. Ser ex habet senis. est qui iam arate tranacta neci appropinquat. Nix habet niuis notū est. Suppellex habet suppellectilis possessio vel facultas.

Chis: thomyx: & onyx. mastix damus: atq: dionix.

¶ Quattuor nomina sunt in x terminata quæ genitium in chis aspiratū recte mittunt. Thomyx thomichis testis ex canabe factus. Onyx onychis preciosus lapis. Comprahende compositum Sardonix donichis. mastix mastichis. est gummi vel coloru aggregatio. Vide in generibus. Dionix dionichis vel diongis. aut diongos. est fossor vel ipsa fouea.

Astianax & hylax. hipponax: iungite bibrax:

Dant actis tantumq: briax patrio dabit axis.

¶ Quattuor sunt nomina in ax quæ genitium formant in actis: Astianax actis. filius Hæctoris troiani. Hylax, actis. proprium nomen canis hipponax

actis. proprium nomen poeta. Bibraz/actis populus galliæ propriæ Cesararum urbem. Sed vnum est in az quod genitiuum habet in axis scilicet Brian. xis. proprium nomen viri.

Vnx non vns vncis semper dabit vncia natis.

Compositum a nomine vncia q̄ semp in vnx & numq̄ in vns terminatur genitiuum in vncis mittit vt quiquunx. Septuunx/cis/deunx/cis. Id autem per superiores regulas satis dignosci potuit: sed contondenda illorum erat insania qui eiusmodi nomina per ns scribi debere contendant.

Datiuus & accusatiuus.

In tertio/em quarto Latiali more repones

Datiuus singularis tertiæ declinationis: terminatur in/i/ vt huic fratri. Accusatiuus in em vt hunc fratrem.

Græcum nomen in is si recto est par genitiuus

Accusans dat in im/ sed in in/ plarumq; ministrat

Nomen in is terminatur cuius genitiuus similis nō reperitur habet actum in im vel in in. Sed quia huiusmodi nomen pueris cognitum difficile est. nota aliquot particulas. Prima est. Nomen fluij in is. vt araris. tyberis vel tybris tygris/phaeis/iaibis (Sed Iordanis iordanem facit) Sequunda propriū nomen viri. vt Alexis. Daphnis. Paris. Adonis &c. Tertia nomen mulieris. vt Chrysis. Misis. Ibis. Archillis. Quarta nomen deorū. vt Apis. Buisis. Ofris. Quinta nomen deorum. vt Isis. themis. tethis. nenecis &c. Sexta nomen figurarū vt antithesis. antithesis. antiptosis. sylepsis &c. Septima nomen appellatiuū variegationis. vt maguderis. charibdis. phthyfis. pleurecis. diecesis. polis. & composita. Quæ omnia licet aliquando in genitiuo crescant. genitiuum tamē similem etiam nominatiuo habere comperiuntur: & ita regulam tenent.

In tussis/rauis/cucumis/vis/& sitis ædunt.

Quinq; sunt nomina latina terminata in is que accusatiuum singulare in im tantū mittunt. Tussis hanc tussim citilatio pulmonis vel pectoris ad guttur. Rauis hanc rauidem quæ vel nimium clamando: vel ex frigore post calorem prouenit. Cucumis: hunc cucumem iam patuit. Vis hanc vim violētiam. Sitis hanc sitim appetitus bibendi & translatus omnium rerum.

Sed peluis/clauis/buris/cum recte securis.

Et febris/turris/puppis/cum naue bipennis.

Torquis/pestis/aqualis/in em vel in im tibi donat.

¶ Tredecim sunt nomina latina tertiae declinationis quae mittunt accusatiuū in em & in im. Peluis hanc peluē vel pelaium vas in quo lauat. Clauis hanc clauē vel im. quo hostia referantur. Buris hanc burē vel būrim. cauda aratri. Restis hanc restem vel im. funis siue cōrda. Securis hanc securē vel im. quo ligna findimus. Febris hanc febrē vel im. morbus satis notus. Turris hanc turrem vel im. arx. Puppis hanc puppē vel im. posterior pars nauis. Nauis hanc nauem vel nauim. quo aquas traicimus. Bipennis hanc bipennē vel im. securis quae utrimq; scindit. Torquis hanc torquem vel im. cathena in la aurea quae nobilium coilis imponitur. Pestis hanc pestem vel pestim. pestilentia. Aqualis hanc aequalē vel im. est meatus per quem aquae labuntur.

Omnibus in græcis vna hæc tibi regula seruit.

Is petit in/ sed idis dabit em/ dabit os per/ a/ quartum

¶ Græcum nomen in is varios habens grōs varios hz & accusatiuos. Naz/ a/ quo in is descendit actūs in im. sicut iam dictū est. ab idis venit em. ab os foras matur a. vt paris: huius paris paradis: vel dos. hunc paridem vel parida.

Græca notes/ quia plusq; vltus te nemo docebit.

O vel/ a/ d/ n/ r/ s/ x/ quod & n/ genitiuo:

Præbet. a/ dat quart. s. si græco more reponas

Nostra lege dat em, neutralia nota putantur.

¶ De nominibus græcis vltimū magis q̄ grāmatorū p̄ceptiones cōsulere iudicat. qm̄ nunc latine nunc græce flectuntur. & ita tā latinis q̄ græcis regulas seruant. Itaq; oia q̄ sequuntur hnt actū in em more latino. & in a more græco nisi genus repugnet. Primo græcū in a. vt dogma. crisina. Sequendo græcū in o. vt stūbo symo. Tertio græcum vel hebraicum in d. vt David/ bogud. Quarto græcum in n. vt Pan/ Titan/ Syten/ Lychen/ Delphin/ Eleusin. Canon. Demon. Quinto græcū in r. vt acer/ crater/ martyr/ gaddi/ hector/ rhetor. Sexto græcū in s. vt gigas/ archas/ chremes/ dares/ pyxis/ paropsis/ heros/ mynos/ addipus melampus. Septimo græcum in x. vt thorax/ pheax/ lelex/ mirmex/ styx/ phryx/ celox/ allobrox. Vltimo omnia græca quae habent n in genitiuo quod nōtis nescit. vt symois symoentis/ pyrois pyroentis/ amathus/ amathontis & similia q̄ p̄ceptione declarari non possunt. ¶ Neutra vero ex p̄ambulis istis nota sunt. sicut toscular/ stumep/ animal &c.

¶ Vocatiuus.

Par recto est quintus latius: i. græcia demit

¶ Sicut in præambulis dictum est vocatiuus tertie declinationis similis est nominatiuo. vt o pater/ o frater. Præterq̄ in græcis in quibus i. p̄ctumq3 remouetur. vt o Pallā: o lampas: o chreme: o Achille: o colchi: o tethy q̄ i. s/ recis plant: hoc latina declinatio facit. vt o Pallas Lampas & c.

¶ Ablatiuus.

I sexto dat in e vel in al vel in artibi neutrum.

¶ Nomen tertie inflexionis neutrius ḡnis: cuius nt̄s i e i al/ vel in ar terminatur/ ab iñ in i tñ mittit. vt mare: vt ille aial: ve ctigal tōcular: lacunar.

Far/ prænestē/ iubar/ soraçtē/ & gauſape/ nectar/

Epar/ sal/ dant/ e/ tantum. vix cetera flectes.

¶ Octo noia excipiunt a regula iā dicta quia ablatiuū in e tñ mittunt. Far farina: vel frumentū. Prænestē oppidū samnitū. Iubar claritas. Soraçtē mons & oppidū. Gauſape mappa: & quiuis pannus multū pilosus. Nectar lenis vinū qui potus deorū esse fingitur. Epar intestinū. Sal condimentū salis notū. sed masculino rectius q̄ neutro ḡnis p̄ctur. Si qua alia in e terminata ablatiuū in e mittit: indeclinabilia sunt. vt cepe: quod tñ hec cepe: melius profertur.

Mensis. & as gentile per/ im/ vel in addere quarto.

Quo solet. i tantum sexto tibi mittere debet.

¶ Nomen tertie declinationis quod vel mensē significat. vt quintilis: sextilis: septēber/ october/ nouember/ december/ vel quod in as terminatum gētem denotat. vt Lugdunas/ Tolofas/ arpinas/ Rauennas/ nostras/ vestras: vel quod in. aut in acclatiuo donat. vt Charibdis: maguderis/ ibis/ thetis & c. ablatiuum in i tantum mittit.

I vel e dat sexto quod in em vel in im dabo quarto.

¶ Nomen cuius accusatiuus in em vel in im terminatur ablatiuum in i vel e format. vt peluis clauis: buris & c. vide in accusatiuo.

Nauis/ ciuis/ auis/ clauis/ pugil/ anguis/ & vnguis.

Et vetricis/ strigilis/ postis/ vigil/ annis/ & ignis/

Trix verbale/ imber. classis. cum nepte. supellex.

Petri Ponta. Caput Sequendum.

Dantur in/i/vel in/e/sexto vel utrius habetur.

¶ Decē & septē nomina substantiua ablatiuū in/i/& in/e/ mittunt. quibus additur verbale nomen in trix. sicut vitrix/vitrix/altrix. &c. significaciones ad bi iam patent.

Mobile quod negat/e/recto dabit i/vel e/sexto.

¶ Adiectiuū tertiæ declinationis nō habēs/e/in nō ablatiuū in/i/vel in e/terminat. vt audax/sexilis/uetus. Si autē nominatiuū in e/ habeat ablatiuus in/i/terminum exit. vt satis patuit ibi. I sexto. &c.

Hospes/vel sospes/pauper/vel degener/huber

Hæc sexto dant e/tantum. plus dat tibi pluri.

¶ Quinq; sunt nomina quæ licet adiectiue nōnunq; ponantur. ablatiuum tamen in/e/tantum mittunt. Plus vero habet pluri in ablatiuo significaciones supra patent.

Proprietas hominis/vel virtus ampla poetæ

Si bene conspicitur plura immutata videbis.

¶ Hominis proprietas aliquādo exigit vt adiectiuū tertiæ declinationis substantiue accipiatur. tuncq; ablatiuū in/e/tantum mittit. vt Iuuenalis/martialis/lateranensis/maior/senior/sexilis. &c. Authoritas etiā Poetæ nonnūq; efficit vt noia cetera iā dictas regulas pferantur. vt mare pro mari. caeleste p caelesti. rhæte prophæti. &c. Oui. in Ibi. Et summa Iybio de mare carpat aqua. Idē. ij. meta. Finē specie caeleste resumpta Iuctibus imposuit. Papi. in Iherix. Capitur rhæte leones. sed caue simile facias nisi prius poeta sis ea fulgure authoritate qua illi qui hæc immutant.

Cætera quæ restant per e/tantum ponere debes.

¶ Nomina tertiæ inflexionis de quibus hæctenus nihil dictū est abicōs in e/ tñ mittunt. vt panis/canis/pater/mater/soror/frater/sacerdos. &c.

¶ Numerus pluralis.

¶ Nominatiuus. Accusatiuus. & Vocatiuus.

Es recto & quarto pluralibus edere noris.

¶ Nominatiuus/accusatiuus/& vocatiuus/ plurales tertiæ inflexionis terminantur in es: vt patres/fratres. nō addo in textu quintum. quia in præterito

Nullis dictum est vocatiuum esse finalem notatiuo.

Sed gadis/syrtis/trallis/sardis/simul alpis.

Es/aut/is/donant: in yos: genitiuus yes/dat.

¶ Quoniam sunt nomina que nominatiuum accusatiuum & vtrumque plurales in is/vel in es sine differentia mittunt: Gades vel gadis infula in Hispania. Syrtis vel syrtis harenosa loca in mari libyco. Tralles vel trallis oppidu in Libya. Sardes vel sardis vrbs libya. Alpes vel alpis montes altissimi gallie ab Italia diuidetes: qui petrius montibus cooperuntur & albetunt, quod Hannibal Italia intradens transibiles primus fecit. Græca vero quorū genitiuus singularis in yos terminatur tres illos casus plurales mittit in yes/vt hæc erymnis huius erymnios. pluraliter erymnyes. sic libys: methamorphosis. &c.

Cum genitiuus ium dabit, ais bene quartus habebit.

¶ Quando genitiuus pluralis exit in ium. actus in es/vel in eis/re/te terminatur. debetque ais per diphthogum scribi vt productū esse & a genitiuo differre cognoscatur. vt artes artium: has artes vel arteis. sic treis/ plureis/ omneis/ feliceis. &c.

Quartus in a/ primi numeri (si pluribus addi)

Rite potest) dabit as casu accusante sequuntur.

¶ Quando accusatiuus singularis in em/ & in a/ terminatur actus pluralis in es/ & in as/ legitime exit. vt huc daemones vel daemones: hos daemones vel daemones. sic pyzidas: gigantes: lampadas. &c. Dico in textu si pluribus addi rite potest. quia multa habent em/ & a/ in actō singulari que deficiunt pluratiuo. vt pallas: Hector/ Buiris. &c.

Sextus/e/ donat/a/ verum/i/ tantum vult ia/ neutris.

¶ Quando ablatiuus singularis nominis neutrius finitur in e/ tres illi casus plurales exeunt in a/ vt nomina corpora. sed quā ablatiuus terminatur in i/ casus illi formantur in ia/ vt cubilia/ altaria/ felicia.

Sed tantum vetus a: sicut quod comparat edit.

¶ Vetus pro genere neutro facit vetera. sicut nomen comparatiui græcus. vt doctiora meliora.

Plus & aplus tre tibi formam sectantur vtramque.

¶ Plus pro genere neutro habet plura. & pluria. est comparatiuum nomen a multus. a. 13. Cornelius de vrba Alex. Pluria copositis peragat certamina detrahis. Aplus tre habet aplus tre & aplus tria: est quicquid in nauis adhibet citra

necessitate, turpiter errant qui p/m/scribunt. Cice. In arato. Fulgent argētē
stellis aplūria puppis.

Ludicra non terne sed primę est atq; secundę.

¶ Quis Priscianus & Alexander nomē Ludicra in tertio declinatu reponēt/
nunq; tamen est tertia; sed primę & sequēda in sectionis. Declinatur em̄ ludi
cer vel ludicr⁹. era. crū. sicut Valla recte ostēdit. i. ioculatorius. a. um. Itaq; lu
dicra in ntō; actō; & vō pluralibus regulariter habet licet niger. a. magnus
a. In lege nāq; scriptū est. Qui artē ludicrā exercuerit in quattuordeciz ordinē
bus primis ne sedeat. Vergilius etiā. v. Æneid. ait. Necq; enim leuia aut ludicrā
petuntur prēmia.

Genitiuus.

Nomen festorum dat ium/ sed sepius orum.

Tu sic vectigal/ tu sic ancile reponas.

¶ Nomē plurale alicuius festi (de quo in sequēda declinatioe dictū est) gtm̄
in ium vel in orū mittit. vt Bachanalia horū bachanalīū vel bachanaliū.
sic saturnalia: palilia; lupercalia; vulcanalia. &c. Quibus duo addūtur (licet nō
sint festorū nomina) scz Vectigal horum vectigaliū vel vectigaliorum; est tri
butū illud quod soluitur pro vectura aliquarum rerum. Iusti. lib. ij. Vectiga
liorum quia reponitur in stationem capite plexus est. Ancile horū anciliū vel anc
liorū. est breuis cōtū circūquaq; concisum; quale olim de celo ante pedes nu
mę pompilię Rōmę decidisse fertur. Curtius. Anciliorum duo aliquārisper
quesierunt. &c. terminaciones autem (vt sape dicit) quę clare sunt intestatas
vbq; relinquo.

Cum dedit /i/ sextus: per ium/ genitiuus habetur.

¶ Quoties ablatiuus singularis in /i/ terminatur genitiuus pluralis in ium/
ex it. vt a cubili horū cubiliū. a felici horum feliciū. ab amantī horum
amantium.

Nomen quod facio/ capio/ fors/ & plica/ donat

Collatum/ & cuius trachum dat ium/ vel a recto.

Et vetus/ atq; memor/ vel inops/ vigil/ & pugil/ um dant.

¶ Nomē cōpositū a facio. sicut artifex/ optifex/ carnifex. &c. a capio. sicut muni
ceps/ particeps/ maniceps. &c. a fors sicut pors/ exors/ disfors. &c. A plica. sicut
implex/ supplex/ duplex. &c. Cōpō. atiuum. sicut maior/ minor/ melior. &c.
¶ Nomē cuius abstractū substantiū in /i/ vel in /ū/ terminatur. sicut complex/

haec dos / custos / a quibus locupletia sacerdotum custodia dicuntur. Item hinc
quinq; vetus / raemor / inops / vigil / & pupil / haec oia habent um. in genitiuis
plurali. significata patent.

Plus dat ium / seu quae tantum pluraliter effers.

¶ Quis plus sit comparatus gradus / habet tñ plurim in genitiuis / & oia nomina ter-
tia declinationis quae pluraliter terminantur / & oia nomina tertia declinationis
nates penultimum / in omnia nomina. sic tres / manes / proceres. si aliter inuenias si
copia est.

Cum sextus per / e / fit: tunc / um / genitiuis habebit.

¶ Quia ab hinc singularis in / e / terminat: genitiuis pluralis in / um / terminat. ut a no-
mine horum nominum. a flumine horum fluminum. &c.

Vas vadis / as / mas / nix / cor / nox / os / lis / caro / famnis /

Dis / glis / atq; quiris / per ium / formant genitiuos.

¶ Tredecim sunt nomina quae quis mittat ab hinc singulares in / e / genitiuis tñ plura-
les in ium / formant. Vas vadis: spoliis. As possessio vel obolus. Mas masculus
Cor sedes vitae. Nix aqua ad glaciem tendens. Nox tenebrositas. Os oris bucca.
Lis iurgium. Caro sine humanum sine bestiarum
dicitur. Dis diues: quia die Pluto pluraliter nescit. Glis ris. arbor. Glis glis
lappa: Glis glis argilla. semper / um / habet. Quiris hasta: pars vel clavis
manus. haec oia latius supra patent.

Es / is / non crescens patrio per ium / simul edam.

¶ Nomen in / es / vel in / is / non crescens in genitiuis singulari genitiuis plurali in / ium / mittit
ut Vepres veprium. Vallis: vallis: vallium. sic edes. sedes. sentes. febris.
reptis claus. &c.

Hæresis / & suboles / cum fruge / vel indole / panis /

Et strigilis / iuuenis / volucris / canis / um tibi donant.

¶ Nove sunt nomina quae excipiuntur a regula iam dicta: quia genitiuis plurali mittunt in
um. licet non crescunt in genitiuis singulari. Hæresis diuisio vel secta. Suboles progenies
Fruges fructus. Indoles signum probitatis futura quae in puero deprehenditur. Pa-
nis cibus horum. Strigilis linteum quo in balneis utitur et ferramentum quo equi
in stabulis fricantur. Iuuenis florentes adhuc habens gratiam. Volucris avis: quae
volucris adiectum volucrum facit. per regulam. Cum dediti. &c. Canis animam
latrans. Pileis naras: tydus indgens.

Um fruges: & apes: sedes: vates: & ium dant.

¶ Quattuor sunt noia in es non crescentia in gto singulari qua genitiuū pluralem in um & in lum sine differentia mittunt. Fruges horū frugum vel frugium. sic apes. Sedes siue per/ija sedeo: siue per/ica, cedo scribas. & vates. signficata ex dictis patent.

B/p/quod super/s/l/n/r/quod super/s/x/

Dant patrios in ium. recto monosyllaba si sint.

¶ Nomen monosyllabum in /b/s/vt plebs. in /p/s/vt daps. in /l/s/vt puls/in/n/s/vt gens. in /r/s/vt pars. in /l/z/vt calx/in/n/x/vt lanx/in/r/z/vt arz. genitiuum pluralem in ium mittit.

Ne dubitas aliter quisq; si proferat a a thor.

Litterulam patrio vates iungunt. vel omittunt.

¶ Generalis regula pro omnibus his que dicta sunt de gtis pluralibus talis ē sicut poetæ gtos plurales per syncopam nonnunq; efferunt. vt celestium p celestium. penatum pro penatium. Ita plerumq; genitiuo aliquid addunt. vt alituum pro alitum. colituum &c. Propterea si aliter q; supra dictū est que dam inuenias ad hanc regulam retorqueri debent.

Ferre boum vult bos /bobus sexto atq; datiuo.

¶ Bos h3 boum in gto. bobus in dtō & ablatiuo pluralib⁹. significatio siquet

¶ Dativus & ablatiuus

Tertius optat /ibus. sed /a/ neutrum rectius is dat.

¶ Dativus & ablati plurales tertie declinationis exeunt in ibus. vt patribus/ foronibus. Sed neutū in a. rectius is q; ibus facit. vt his poematis/torematis/ chrisinatis. &c. melius q; poematibus/torematibus/chrisinatis.

¶ Non expresse ablatiuum in textu quia dictum est in prambulis datiuum pluralem fere similem esse ablatiuo. Subiectam igitur nota formulam.

¶ Hoc Sophisma. huius sophismatis vel sophismatos. huius sophismati hoc sophisma. o sophisma. ab hoc sophismate. Pluraliter hec sophismata. horum sophismatum. vel græce sophismaton ab his sophismatibus. vel melius sophismatis. de omnibus terminatis in a dic pariformiter.

¶ Hoc Cubile. huius cubilis. huius cubili. hoc cubile. o cubile. ab hoc cubili. Pluraliter hec cubilia. horum cubilium. his cubilibus. Que terminantur in e sic flectes omnia nisi in textu excepta ponantur.

¶ Hic leo huius leonis. huius leoni. hunc leonem. o leo ab hoc leone. Pluraliter hi leones. horum leonum. his leonibus. hos leones. o leones. ab his leonibus. Nota que excipiuntur.

¶ Hoc Lac. huius lactis. huic lacti. hoc lac. o lac. ab hoc lacte. Pluratiuum nescit. sicut omnia in c/ & in d/ terminata.

¶ Hic aut hoc Sal huius salis/ huic salis/ hunc salē/ vel hoc sal/ o sal. ab hoc sale. Pluratiuum caret. nā sales p facētis fermōib⁹ plurale nomē est/ sine singulari.

¶ Hic Paan/ huius pēanis vel pēanos/ huic pēani. hūc pēanē vel pēana/ o pēā ab hoc pēane. Pluraliter hi pēanos. horū pēanū vel pēanon. &c.

¶ Hic Lichen/ huius lichenis vel lichenos/ huic licheni/ hunc lichenē vel lica/ o/ lichen/ ab hoc lichene. Pluraliter hi lichenes/ horum lichenum/ vel lichenon/ his lichenibus/ hos lichenes vel lichenas. &c.

¶ Hic Stilbon/ huius stilbōtis/ huic stilbōti/ hunc stilbontem vel stilbonta/ o stilbon/ ab hoc stilbonte. Plurali deficit.

¶ Hoc epar/ huius epatis vel epatos/ huic epati/ hoc epar vel epata/ o epar/ ab hoc epate. Plurale nescit.

¶ Hic Sother/ huius sotheris vel sotheros. huic sotheri. hunc sotherē vel sothera/ o sother/ ab hoc sothere. Pluraliter hi sotheres/ horū sotherum/ his sotheribus/ hos sotheres vel sotheras. &c.

¶ Hic & hac Martyr/ huius martyris vel martyros/ huic martyri/ hunc & hanc martyrem vel martyra/ o martyr/ ab hoc & ab hac martyre. Pluraliter hi & hę martyres. &c. hos & has martyres vel martyras.

¶ Hic & hęc & hoc Vericolor/ huius vericoloris/ huic vericolori/ hūc & hęc vericolore & hoc vericolor/ o ve. color/ ab hoc & ab hac & ab hoc vericolore vel vericolori. Pluraliter hi & hę vericoles & hac vericoloria/ horū harum horū vericolorium/ his vericoles/ is/ hos & has vericoles/ vel versicoles/ & hac vericoloria. &c.

¶ Hoc ebur/ huius eboris/ huic ebori/ hoc ebur/ o ebur/ ab hoc ebone. Pluraliter hac ebora/ horum eborum. &c.

¶ Hic & hęc Gigas/ huius gigantis vel gigantos/ huic gigāti. hunc & hanc gigantem vel gigāta. o gigas/ vel giga/ ab hoc & ab hac gigāte. Pluraliter hi & hę gigantes/ horū & harum gigantum/ his gigantibus/ hos & has gigantes vel gigantas. &c.

¶ Hoc Hyppomanes/ huius hyppomani/ hoc hyppomanes/ o nes/ ab ne. Pluratiuo caret. & sine declinatu poni potest.

¶ Hic Dares/ huius daris/ daretis & daretos/ huic dari vel daret/ hūc darem/ daren/ daretē & daretā/ o dares vel dare. ab hoc dare vel daretē. Plurale nescit.

¶ Hic Paris/ huius paris paradisi vel parados/ huic pari vel paridi/ hunc parem/ paren/ parin/ paridem & parida. o paris/ vel pari/ ab hoc pare/ pari vel paride. proprium nomen est.

¶ Hic & hac tros/ huius trois vel troos/ huic troi/ hunc & hanc troem vel a. o tros vel tro/ ab hoc & ab hac troe. Pluraliter hi & hę troes/ horum & harum troium/ his troibus/ hos & has troes vel troas. &c.

¶ Hęc Amathus/ huius amathōtis vel amathontos/ huic onti. hanc tem. vel ta. o amathus/ vel thu. ab hac amathonte. Plurali caret.

¶ Hic adipus/ huius adipodis vel adipodos/ huic adipodi/ hunc adipodem/ vel da. o adipus vel adipu/ ab hoc adipode. proprium est.

¶ Hęc Plabs/ huius plabis/ huic plabi/ hęc plabem/ o plabs/ ab hac plabe.

Pluraliter hæ plabes / harū plēbium / his plabibus / has plēbes vel plabēis. &c.

¶ Hic hæc & hoc Præceptus / huius præcipitis / huic præcipiti. hunc & hanc præcipitē & hoc præcepto / o præcepte, ab hoc ab hac ab hoc te. vel ti. Pluraliter hi & hæ præcipites & hæ præcipitia / horum & harū & horum præcipitum vel præcipitum / his præcipitibus / hos & has præcipites vel præcipiteis / & hæc præcipiteia. & cætera.

¶ Hic & hæc & hoc Vorans / huius vorantis / huic voranti / hunc & hanc vorantē & hoc vorans / o vorans / ab hoc ab hac ab hoc vorante vel ti. Pluraliter hi & hæ vorantes & hæ vorantia / horum & harū vorantium & horum vorantium pro neutro / quia genitiuus non potest esse minor nominatio in syllabis. his vorantibus. & cætera.

¶ Hæc Strynx / huius stryngis / vel stryngos / huic stryngi / hæc stryngem / vel strynga / o stryng / ab hac stryngē. proprium est.

¶ Hic Hastianax / huius hastianactis / huic hastianacti. hūc hastianactē vel hastianacta / o hastianax / ab hoc hastianactē. proprium est.

¶ Hæc Erimny / huius erimnyis vel erimnyis / huic erimny / hanc erimnen erimnen erimny vel erimny / o erimnyis vel erimny / ab hac erimne vel erimny. Pluraliter hæ erimnyes / harum erimnyon / his erimnyibus / has erimnyes vel erimnyeis / o erimnyes / ab his erimnyibus.

¶ Hæc Nerio vel nerien / huius nerienis / huic nerieni / hanc nerienem vel neriena / o nerio vel nerien / ab hac neriene. proprium est.

¶ Sine singulari. Hæc alpes vel alpis / harū alpium / his alpibus. has alpes vel alpeis / o alpes vel alpis / ab his alpibus.

¶ Sine singulari. Hæc Mornia / horum mornium / his mornibus. &c.

¶ Hic Acer / hæc acris / & hoc acre. huius acris. huic acri. hunc & hanc acritē & hoc acre. o acer / acris / acre. ab hoc ab hac ab hoc acri. Pluraliter hi & hæ acres & hæc actia. horum harum horū acrium / his acribus. hos & has acres vel acreis & hæc acria. &c. De singulari tibi fili / in hoc declinatio exēpla dare longum nimis esset / propterea de his tantum loqui visus est quæ maioris exactitudinis indigere creduntur.

Quarta inflectio.

Quarta per us / primum quintumque inflectio donat.

¶ Nominatiuus & vocatiuus singularis quartæ inflexionis terminantur in us / vt hic visus / hæc manus.

Neutra per / u / primo numero nunquam variantur.

¶ Nomen neutrum in / u / quartæ declinationis est semper indeclinabile in numero singulari / vt hoc cornu / gelu / veru.

Vel / vel uis / genitiuus. at / u / vel / u / tibi ternus.

¶ Nomen quartæ declinationis masculini vel feminini genis / mittit genitiuus.

De orthocletis nominibus.

Fo. xl.

Singulariter in us/vel in uis/& dñm in u/vel in ui. vt huius currus vel currus.
huic curru vel curru. huius anus vel anus. huic anu vel anu. nec vereare vtd
quia grāmaticorum lumen Aulus Gellius approbat libro quarto capite deci
mo sexto. Itaq3 Therētius in eunucho ait. Eius anus opinor causa quę erat
mortua pro anus. & Verg. j. aneid. Parce metu siterea. &c. pio metui: est enī
casus dandi.

Vm/ quartus dabit: u/ sextus tibi rite ministrat.

¶ Nomen quartę inflexionis masculini vel feminini generis mittit accusati
uum singularem in um/ & ablatiuum in u/ vt hunc visum; ab hoc visu. hanc
manum; ab hac manu.

Vm/ quarto/ u/ reliquis in casibus optat Iesus.

¶ Iesus sic declinatur. Hic Iesus. huius Iesu. huic Iesu. hunc Iesum. o Iesu. ab
hoc Iesu. Pluratiuū nescit apud latinos. licet apud hebraeos habeat. Est autē
Iesus trium syllabarum nomen hebręum/ quod interpretatur. Saluator vel
Salutaris. Caue imitris dicētem. Dat Iesus um/ quarto. &c. Tum quia (dat)
produxit cōtra naturam/ tum quia per duas syllabas pro fert. cum per tres syl
labas mediā productā efferri debeat. demq3 quia vitimam corrigit; quę natu
raliter producit. hęc cōtra meam consuetudinē de nomine Iesu latius dico.
quia non solum ceteris dictionibus/ sed etiam omni bono quod enarrari posse
fit meo cordi dulcius atq3 amabilius est.

¶ Numerus pluralis:

Cum rectis quartus fit in us. per uum/ genitiuus.

¶ Nomē quartę inflexionis masculini vel for. gñis format ntrū/ actū
& vtrū plurales in us/ gtrū in uum. vt hi/ hos/ o vius. horum visuū.
ha has. o manus. harum manuum.

Cum tertio sextum per ibus/ deducere debes.

¶ Datiuus & ablatiuus plurales quartę declinationis terminantur in ibus;
vt visibus manibus.

Ficus/ acus/ partus/ quærcus/ portus/ tribus/ artus/

Et lacus/ a/ penus/ & Ipecus/ arqus/ vbus dant.

¶ Duodecim nomina quartę inflexionis. datiuos & ablatiuos plurales in ibus/
terminant. vt ficibus/ acibus. &c. significata patent in capite de generibus.

Lamentum u/ questus: sed lucrum/ i/ quæstus habebit.

Quæstio de terminatione
 ¶ Quæstus bifariâ accipitur. Primo est lamentationis scilicet sine diaphthongo scribitur: quia a quæstibus descendit. tunc facit quæstibus per u. in dattivo & ablativo pluralibus. Sequundo est iurum: tunc scribitur per e/diphthongii. quia a quæro quæris venit & habet quæstibus per i.

Quæstio de terminatione
 Si fortasse aliter reperis chirographa peccant.

¶ Si vnq̄ has terminationes ibus & vbus in aert. reperis mēdura scriptura est/nec imitati debēs. vt si veribus inuenias dic verubus debere scribi &c.

Cornu/siue veru/tonitruq; /spicuq; genuq;

Pluralem numerum retinent /cui cætera defunt.

¶ Quinq; sunt nomina in u quartę declinationis quæ li. et in singulari numero non variantur in plurali tamen more neutralium. fiētuntur. vt pluraliter h. cornua/cornuum. verua veruum. &c. Alia vero in u terminata pluraliter declinant vt gelu/pecu specu &c.

Hæc pinus/laurus/ficus/cornus/quocq; quærcus.

Et colus atq; domus/sunt quartæ siue sequundæ:

¶ Septem sunt nomina quæ tam sequunda q̄ quarta inflexione declinantur. vt hæc pinus: huius pini: vel hæc pinus: huius pini? vel pinus. &c. significatio nes omnes dictę sunt inter genera.

Declinare domus te recte hæc norma docebit.

Omni bus in re ctis dabit vs: solumq; tenebit.

Vs /vis /i /patruus. v /vel /o /vel /ui /tibi teras.

Donat in vin quartus: sed in /o /tibi sextus habetur.

At pluralis uum genitiuus format /& orum.

Ternus ibus. sed quartus in os vel in us tibi mittit.

¶ Domus sic inflectitur. Hęc domus. huius domus domus & domi: huic domus / domui / & domo. hanc domū / o domus. ab hac domo. Pluraliter. Hęc domus. hęc domū / vel domorū. his domibus. hæc domus / vel domos. o domus. ab his domibus. Quicqd alij tradāt declinationē hæc firmiter habeto.

¶ Sic. Senatus. huius senatus / vel senatus. huic senatus / vel senatui. huic sena-

tm. o. senatus. ab hoc senatu. Pluraliter. Hi senatus. horum senatum. his senatibus. hos senatus. o. senatus. ab his senatibus. Sic Hac Man⁹ huius manus: vel manūs. &c.

¶ Hoc cornu per omnes casus in singulari. Pluraliter. Hac cornua. horū cornuū. his cornibus. hęc cornua. o. cornua. ab his cornibus. Hoc Gelu per oēs casus in singulari. Pluralitium nescit.

¶ Hęc Tribus. huius tribus vel tribuis. huic tribu vel tribui. hęc tribum. o. tribus. ab hac tribu. Pluraliter. Hęc tribus. harum tribuū. his tribubus. has tribus. o. tribus. ab his tribubus.

¶ Hac Pinus. huius pinus pinuis vel pini. huic pinu pinui vel pino hanc pinū o. pinus vel ne/ab hac pinu vel no. Pluraliter. Hęc pinus vel pini. harū pinuum vel pinorū. his pinibus vel pinis. has pinus vel pinos o. pinus vel pini. ab his pinibus/vel pinis. Pro regula aut illud habe: q. Manus & Domus simul declinātur. pter q. in articulo quia temp. femininū est. Gralla pariformiter declina.

Quinta inflexio.

Quintæ rectus in es: patrius vel ternus in ei.

¶ Nominatiuus quintæ declinationis terminatur in es. genitiuus & datiuus in ei. vt hac species. huius speciei. huic speciei.

Quondam es/e/simul/i/patrio plaricq. dederunt.

¶ Genitiuus singularis quintæ declinationis in es in e & in i/apud vetustos ternarij cōperitur. vt huius dies/die i vel dei. Testis est Aulus Gellius lib. ix. cap. xliij. Itaq. Plau. in baccidi. ait. Dies exacti letitia adhuc gestio. & Verg. in Georg. Libra die somniq. pares vbi fecerit horas. Idem enei. j. Munera letitia. nq. dei. in quibus dies/die & dei genitiui sunt pro diei.

Em quarto. es quinto. e sexto/tu ponere debes.

¶ Accusatiuus singularis quintæ declinationis terminatur in em. vocatiuus in es. ablatiuus in e. vt hanc speciem. o. species. ab hac specie.

Numerus pluralis.

Cum rectus quartus fit in es. genitiuus in erum.

¶ Nominatiuus accusatiuus & vtrūq. plurales quintæ declinationis terminantur in es. gūs in erum. vt he/has/o species. harū specierum.

Tertius & sextus ebus. post trunca videbis.

¶ Datiuus & ablatiuus plurales quintæ declinationis exeunt in ebus: vt his speciebus. Multa autem sunt trunca. id est truncata siue defectiua quæ in sequenti capite declarantur.

¶ Hæc Res. huius rei. huic rei. hanc rem. o res. ab hac re. Pluraliter. Hæc res. harum rerum. his rebus. has res. o res ab his rebus.

¶ Hic aut hæc Dies huius diei. nunc olim huius diei diei vel dei. huic diei huic vel hanc diem. o dies. ab hoc vel ab hac die. Pluraliter. Hi dies (in masculino tantum) horum dierum. his diebus. hos dies. o dies. ab his diebus.

¶ Hæc Scabies. huius scabiei. huic scabiei. hanc scabiem o scabies. ab hac scabie. Pluraliter deficit.

Excusatio.

Hi latium morem sequimur. si græca requiris.

Disce latina prius. græcari est turpe latinum

Cuique ignorant. prædictas concipe normas.

Græca scies quantum latialis flexio poscit.

¶ Quoniam inflexione græca multi multa tradere solent. Ita ut latinum igno-
rantes græca docere non erubescant. his supersedendum mihi omnino vide-
tur: quæ latino usu recepta non sunt. Disce puer prius latine loqui quæ te græcis
permisceas. non enim latino in certu vituperabere si græce nescias. sed merito si
latine ignores. quantum tamen ad declinationes nostras attinet. si iam dicta res
te profeceris græca ad latinum usum satis declinare poteris.

Patronymica.

DES/as/is/vel ne patronymicum tibi donant.

Quæ plastes/lampas/pixys/rhodope bene fleant.

¶ Quattuor sunt terminationes nominum patronymicorum. scilicet des. ut
Titides/aneades. A s. ut Aeneas/illias. Is ut colchis/aneis. Ne ut nerine/adra-
stine. Quorum declinationem si nosse iurat. quæ in des. excunt fleantur. si-
cut plastes/plasta sive anchises/anchise quæ in as. terminantur: sicut lampas
vel dorcas mouentur. quæ in isticu. pixys/paropis. quæ in ne. sicut rho-
dope vel penthecoste. Cum ergo de singulis regulas superius habeas. hæc eas repe-
tere superfluum fore dixi.

Pro mare des. pro scemineo tu cætera pones.

¶ Omne patronymicum in des. ad masculinum spectat. ut loertiades est viuisse
laertis filius. Eonides est iason eionis filius. Sed in as. in is. vel in ne. ad femi-
ninum pertinet. ut Aeneas/gneadis/vel gneados/filia gneg. Priamis/priami-

In quibuscūq; autē ex emplaz vnum dedimus de masculino & feminino mutiplex dari potest.

☉ Patronimicorum in des formatio.

Ae primā vertes in/a: cui des pro mare iungas.

☐ Si patronimicū masculinū quæris a nomine primæ declinationis: r-uta g/genitiur in a; & adde. des. vt aneas anea, aneades. da. Pelias. pelia. peliades. psliada.

Des post/i/ponas in terna: siue sequenda.

☐ Si patronimicū masculinum petis a noie sequēde vel tertiæ declinationis adde des/catui terminato in i/Priamus mī priamides da. Rhafus. i. rhesides e. &c. Hector: huius hectoris ri. Hectorides da. Antenor: huius antenor: nis: huic ri. Antenonides. dg. &c.

Sitamen/i/duplex: per/a/vertere disce supremum.

☐ Quādo ptūs inflexionis sequēde duplex ij recipit: vltimū mutatur in/a/ ante des. vt Menetius ij. menetiades da. Acrisus ij. acrisiades. da. Laurenti^o laurentij. laurentiades da.

Sed genitiuus ei recte mutatur in ides.

☐ Cum vero genitiuus in ei/terminatur fere semper mutatur in ides. vt pelus pelci pelides: orpheus orphei: orphides.

☉ In as.

As tibi reddet ades: medio de syllaba ca dat.

☐ Patronimicū in as/itū descendit ab altero patronimico in ades/terminato: formaturq; a nominatiuo deposita syllaba de. vt a Pelias pelias. ab Aeneas aneas. &c.

☉ In is.

Sic is format ides: sed ab ei des parit eis.

☐ Patronimicū in is/formatur ab altero patronimico in ides terminato/ etiam deposita de/syllaba. vt a priamides priamis. idis. vel idos. Ab rhesides rhesis. idis. vel dos. Si tamen illud patronimicū in ides/ descendit a genitiuo in ei/ tunc ides mutatur in eis. vt a peliades pelcis/ idis. vel idos. ab Orphides orphei/ idis/ vel idos. sic libreri/ nomina. Achileis/ Encis/ Alexandreis. &c.

In ne.

I simplex ne vult: sed ij mutatur in one.

Et fert in e sed vates plurima mutant.

¶ Patronymicum in ne formatur a genitio adiuncto ne si vnicum i habeat vt ab Adraſti/ adraſtine es/ a Cadmi cadmine/ es. Nam si genitiuus ij duplex recipit. Vt inura mutatur in one. vt ab acrisi/ acrisione es/ A meneti/ mensione. es. Si vero genitiuus exit in ei: tunc ei mutatur in ine. vt/ a Nerel/ nerine/ nerines. a Pelei peline/ es. Licet autem hæc regula ad instructiõem puerorum faciant: non tamen vq; quaq; firmæ sunt. vt imitari non possunt: qm̄ poeta; pro ratione carminum sepe addunt mutari aut demunt litteram vel syllabam: vt Anchisades. pro Anchisades: Laertides: pro laertides. Tytides p tydides. Aenides pro gneades apud Vergiliũ.

Composita a quis.

Q V post/ en: num: si: ne: alius componere debes.

Et qua petunt. quæ despiciunt/ vbi flectis vtrumq;.

¶ Nomen quis quinq; particulis in compositione postponitur. Prima est en. vt equis ecqua ecqued/ vel ecqd: & mutatur in/ littera inc. Secunda est. num vt nunquis nunqua: nunquod/ vel nunquid. Tertia. vt siquis: siqua: siquod: vel siquid. Quarta est ne. vt nequis: nequa: nequod/ vel nequid. Quinta est alius. vt aliquis: aliqua: aliquod vel aliquid. Et in casibus in quibus habes qua vel qua declinando nomen quis semper composita iam dicta terminatur in a & nō in e. Dices ergo equa tam in singulari q̄ in plurali/ & non ecqua sic nunqua nō nunqua. siqua non siqua: nequa: non neque: aliqua non aliqua.

Post quis sex hæc pone: piam: q̄: nam: q;: putas: quis.

¶ Nomen quis sex particulis pponitur. Prima est piam: vt quipiam/ q̄ piam/ quoppiam vel quippiam. Secunda est q̄. vt quisq; / quæq; / quodq;. vel quicq;. Tertia est. Nam. vt quinam/ quenam/ quodnam: vel quidnam. Quarta est q; vt quiq; / neq; / quodq;. Quinta est. Putas. vt quisputas/ queputas/ quodputas vel quidputas. Sexta quis. vt quisquis/ quæque/ quodquod vel quicquid.

Vis/ dam/ cumq; / libet. post qui componere disces.

¶ Nomen qui quattuor particulis pponitur in cõpositione. Prima est vis. vt quivis. quevis. quodvis/ vel quidvis. Secunda est dam. vt quidam que dam/ quoddam vel quiddam. Tertia est cūq; vt quicūq; / quecūq; quodcūq; nāq; quicūq;. Quarta est libet. vt quilibet. quelibet: quodlibet: quilibet.

Hæc qua negant, sed quæ capiunt / ubi flexus utrumq[ue].

¶ Decem composita in duobus posteris versibus habita habet semper / quæ & non qua in locis in quibus declinando nomen quis reperit quæ vel qua. ut quæpiam non quæpiam. quæq[ue] non quæq[ue].

¶ Reductio.

Si quid de pronomibus cognoscere gestis

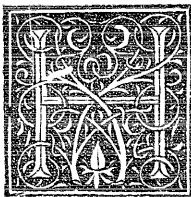
Nostram isagogen videas: te cuncta docebit.

¶ Ne forte quispiam admoretur cur de pronomina declinationibus nihil dixerim: præsertim cum omnes fere grammatici de his aperte differere soleant. Si quicq[ue] de pronomibus quaris nostræ isagogen perlustres. Nā illic quod ad rudimenta Palladij trunculi spectat inuenies. Maiora autē in regulis constructionum & elegantiarum videbis.

¶ Teq[ue].

¶ In te IESV spes mea recumbit.

Caput Tertium de anomalis siue heterocletis.

A C T E

nus hæc tantum quæ dat tibi regula dixi /

Nunc contra legem quædam ponenda videbis:

¶ In duobus præcedentibus capitibus dictum est de his q[ui] certas grammaticarum regulas sequuntur. Nunc vero de illis differendum est, que alio q[ui]busdam legibus excedunt: ea vel anomala vel heterocleta nuncupant: quorum eadem significatio est: q[ui] anomala siue heterocleta nomen est, quod aliu[m] declinandi modū h[ab]et q[uam] lex cōis no[m]i[n]i obtineat. ut q[ui] dicitur græca est. Anomala iuxta interpretationem contra regulam. Heterocletum dicitur declinatio.

Res: genus: & numerus / casus / vel flexio / norma.

Mutant. & nobis heterocleta nomina donant.

¶ Heterocletis siue heterocletatio fit quinq; modis. Primo mutatione significationis. vt hæc littera est elementum. hæc litteræ sunt epistola. Sequendo mutatione generis. vt hoc cælum. Pluraliter hi cæli. Tertio defectu numeri. vt hoc aurum sine plurali. hæc monia sine singulari. Quarto carentia alicuius casus. vt tabi tabo. Quinto variatione declinationis. vt hoc vas vasæ Pluraliter hæc vasa, orua. De his si nobis aspiet Iesus sequentia differant.

♣ Masculina in neutra.

Carbasus: infernus: taygetus: cætus: auernus:

Ilmara: pangæus: vel gargara: supparus: istis.

Intyba: tanara: dindyma: pilea: mænala iunges:

Mascula sunt primo numero. sed neutra sequendo.

¶ Quattuordecim sunt nomina semper masc. ge. in singulari numero. & neutrius in plurali. hic aut hæc carbasus: (si hæc carbasæ carbasorū / velum. Infern⁹ inferni. hæc inferna. orum. locus damnatorum. Sed infernus profundus vel imus adiecti sum est declinaturq; infernus / na / nura. Taygetus taygeti. hæc taygetæ taygeto / um: mons laconie Cætus cæti. hæc cæta / sine declinatu piscis græ diffimus. Auernus auerni. hæc auerna auernorum / lacus cæpani / qui descensus ad inferos esse fingitur. Ilmarus ri. hæc ilmara orū. mons tracie / partim salis / partim fructuosus. Pangæus pangæi. hæc pangæa pangæorū / promontoriū tracie. Gargarus gargari. hæc gargara gargarorum / locus / mons / & oppidum phrygiæ. Supparus suppari. hæc suppara supparorum. est vestis angustior / q̄ ad corporis leuitatem induitur. hic aut hæc intybus intybi. hæc intyba intyborū genus Karba. Tanarus tanari. hæc tanara tanarorum / promontorium laconie in cuius summitate est specus qui ad inferna descensus esse creditur. Dindym⁹ dindymæ. hæc dindyma. orum. mons phrygiæ cybele sacer. Pileus pilei. hæc pilea pileorum / tegmen capitis. sed hoc pileum rectius dices. Mænala mænali. hæc mænala mænatorum / mons A archadia. hæc autem longis robotarum ta Simon hæs (sed vt iam sepulchre dixi) hæc tantum fulire cõstitui in quibus vel ab alijs grammaticæ artis scriptoribus decifere videos vel aliquid magna dubio factis haberi iure potest.

♣ Masculina in neutra: vel in mascula:

Masticus: euentus: permissus: balthea: iussus:

Sibilus: atq; locus: locus: hæc aut hidare possunt.

luna
vate
p q
vint
fuerit
m
m
a

Octo sunt nomina quae in singulari sunt generis masculini tantum & in plurali aliquando neutrius; aliquando masculini. **Mafficus**. ei. haec maffica vel hi maffici mafficorum; **mons campanic lenifimū proferens vinum**. hic Euentus huius euentus. haec euenta. orum. vel hi euentus. uum. est quod casa vel foratona euenit. hic **Permissus** huius permissus. haec permissa. orum. vel hi permissus suū. permissio vel coeesso. hic **Baltheus**. ei. haec balthea vel hi balthei. orum. zona militaris. hic **Iustus** huius iustus. haec iussa. orum. vel hi iustus. suū. mandatum sive pceptum. hic **Sibilus**. li. haec sibila vel hi sibili. orum. Haec huius spiratio. hic **Locus loci**. hęc ioca vel hi loci. orum. ludus. hic **Locus loci**. haec loca vel hi loci. orum. oē spatium quo aliquid continetur. **Ridicula** mihi differentia hęc est, quae pro sede argumētū. loci locorum tantum esse dicendum praecipit. quia tales sedes translative solum loci vel loca appellantur. de his autem tribus euentus. iustus & permissus in capite de constructione & elegantia dictionum latissimum disputabimus.

¶ Feminina in neutra

Pascua/pergamus/ & simul arbutus/atq; supelle x/

Et zizania/ de muliebri in neutra feruntur.

Quique nomina sunt generis feminini in singulari numero; & generis neutrius in plurali. haec **Pascua**. a. haec pascua. orum. locus in quo pecora pascuntur. hoc pascuum dicunt nonnulli sed raro. haec **Pergamus** mi. haec pergamina. orum. mons & oppidum troia. haec **Arbutus**. ti. haec arbuta. orum. arbor. & herba. hęc **Supelle** x. alis. hęc supellectilia. ium. possessio. haec **Zizania**. a. haec zizania. orum. adulterinum semen; quod verum semen corrumpit translative discordia. hoc zizanium nonnulli dicunt quod nomine imitari. **Carbasus** autem & in tribus licet ambigui sint generis inter masculina tamen reponere malui; quia in femininis non rara inuenta sunt.

Nomina doctrinae per a (sicut pascua) flectes.

Nomen in alicuius scientiae in singulari numero est feminini generis primae inflexionis. Sed in plurali est neutrius generis & sequenda declinationis. Itaque sicut pascua inflectitur. ut haec grammatica huius est. Pluraliter haec grammatica. orum. Sic thistorica; logica; physica; metaphysica; arithmetica; geometria; musica topica; buccolica georgica; & similia quae tamen in singulari scientia in plurali libros. illius scientiae magis significant.

Sed cum mobilibus (seu reptilibus) altilis addes.

Plurique arbitrantur nomen altilis esse heterocletum quod minime est ad lecturam esse & significat & mouetur. porcus altilis qui in hana nutritur ut pinguet. est gallina altilis. Oestruus altile; porci & gallinae altiles; examina altis.

lia. Plau. de mercatore. Altilem tibi habe capum. Idem. Altile nihil domi. Apul. de magia. Altiles duo quos iadudu domi seruo erunt anferes dono. non magis ergo heterocleta ar/ q̄ reptilis vel flexilis; licet interdum sine expresso substantiuo ponatur. quia fere de animalibus illis dicitur quæ vt pinguecās studiose aluntur.

☉ Neutra in masculina.

Argos: & elysium: cœlum: ex hoc: hi tibi donant;

¶ Tria sunt nomina in singulari numero generis neutrius: & in plurali generis masculi. hoc Argos. si. hi argi. orū. oppidū prope athenas. hoc Elysiū elysij. hi elysij. orū. locus sacellū aitarum quē nos Paradisum vocamus. hoc Cœlum; celi. hi cœli: orum. aer. Paradisus. & palatum oris.

☉ Neutra in masculina vel neutra.

Sed claustrum: filum: rastrum: frænum: atq; capistrum:

Et porrum: clathrum: atq; forum: plaustrum: quoq; flectes.

Hoc primo: sed in hi: vel in hæc numerante sequundo.

¶ Nouem sunt nomina in singulari numero generis tantū neutrius. 3 in plurali: tam masculini q̄ neutrius. hoc Claustrum/ s. hi claustri vel hæc claustra orū. quo aliquid clauditur. hoc Filū filii. hi filii vel hæc fila. orū. quod ex lana: vel lino fit. hoc Rastrū rastris. hi rāstri vel hæc fra. orum. rusticantum instrumētum quo terra raditur. hoc Frænum. ni. hi frani vel hæc frana. orū. quo equus dirigitur. hoc Capistrum. tri. hi capistri vel hæc fra. orum. vinculum quod iumentis ne fugiat imponitur. hoc Porrū. ri. hi porri vel hæc porra. orū. genus holieris viridissimi. Sed hic Porus vnico/ r/ est meatus sudoris vrine/ vel alterius cuiuscunq; rei: nec heterocletatur. hoc Clathrū. thri. hi clathri/ vel hæc thra. orū. lignum vel ferrū quod tranuerse ad tenebras vel caueas ponitur/ ne cui libet ingressus pateat. hoc Forū ri. hi fori/ vel hæc fora. orum. locus in quo res venduntur vel tractantur. hoc Plaustrū. stri. hi plaustri vel hæc fra. orum. curus.

☉ Neutra in foemina.

Nundinum erit: seu delitium: vel cæpe: epulumq;

Ex neutro quæ foemineum deducere quærunt.

¶ Quattuor nomina sunt in singulari numero generis neutrius. & in plurali generis foemini declinationis prima: hoc Nundinum. ni. hæc nundinæ. arū.

est publicum imperium, quod barbari liberū vel francū festū aut forū appel-
lant. hoc Delitium. tñ. hæc delicia arum, voluptas & gaudium. hoc Cape sine
declinatu singulariter. hæc cape. arū. hæc grandisculam habes radicē qua
eam scindendi vel olfaciēti lacrimas extorquet. hæc Capa. pe. tñ. etiā benedic-
tetur. hoc Epulū li. hæc epula arū/coniuium vel cibus.

☞ Neutra in fœminina vel neutra.

B/vel: a: dant ex um/ tibi balnea amigdala tantum.

¶ Duo nomina sunt in singulari numero gñis neutrius declinationis sequenda.
sed in plurali tā fœminini primæ q̄ neutri⁹ sequenda. hoc Balneū. nei. hæc bal-
neæ. arum. vel hæc balnea. orū. balneatio siue aquarū ablutio. hoc amygdalū
dali. hæc amygdala. arū. vel hæc amygdala. orū. fructus. qui longa & græca nux
appellatur. Sed hæc amygdalus. Pluraliter hæc amygdali est ipsa arbor.

☞ Neutrum in commune trium.

Plus neutrum primi numeri: plus omne sequendi.

¶ Plus in singulari numero est generis neutri⁹. sed in plurali est generis om-
nis. dicimus em̄ hi & hæc plures/ & hæc plura/ vel pluria.

☞ Nomina varia in flexionis.

Vas vasis ternæ est. sunt hæc tibi vasa sequundæ.

¶ Vas vasis in numero singulari est declinationis tertie: sed in plurali est in-
flexionis sequundæ. dicimus em̄ hoc Vas/ huius vasis/ huic vasi. &c. Pluraliter
hæc vasa/ horū orū. &c. Antiqui dixerūt hoc vasum, quos imitari nō habes.

Iugerum habes variare sequundæ iugera ternæ.

¶ Iugerum in numero singulari est inflexionis sequundæ: sed in plurali est decli-
nationis tertie. Variatur em̄ hoc iugerum. huius iugeri. ro. &c. Pluraliter
hæc iugera. horum iugerum. his iugeribus. &c. est terre spaciū quod per
hōm̄ vel equos unū die arat. Plu. v. natura hist. Iugerum vocatur q̄ in go-
bom̄ in die arari possit. Iuuenal. saty. vij. Iugeribus paucis Iumbos donat
clientis.

Non iuger sed iugus/eris. vel iugere donat.

¶ Quod multi hoc iuger declinant mendosum est. quia inflecti debet. hoc
Iugus huius. eris. ab hoc iugere. Pluraliter his & ab his iugeris. alijs canib⁹
solicite. Itaq; in singulari tertie in plurali sequundæ declinationis formā habet.
rex aliud est iugus q̄ iugerum. Qui de heroi. Fœlici nobis habere iug⁹ erat.

Popo. mel. Euehat plus iuguris spacio. Tibul. Ut multo innumeram iugere
pascat ouem. Var. de re rust. In hispania vltiore metiuntur iuguris.

Adverb. rite: diu: noctu est. venit impete ab impes.

¶ Platorūq; opinio est grāmaticorū hęc quattuor noia situs/dies/nox/ita
petus habere ablatiuos in e/& in u. (sed salua meliori sentētia) rite/diu/& no
ctu/nō sunt noia sed aduerbia. & impete nō ab impetus: sed ab impes impetis
ablatiuus est. Cetera huius forme vel iā patuerunt/vel inter abundantia pate
bunt. Si autē tria prima adiectiuus interdū iuncta esse videantur/ error est scri
bētis qui litterā pro littera posuit.

♁ Mascula sine plurali.

Sanguis: sol: mundus: limus: muscus: fimus: æther:

Cestus: sal: ponthus: fumus: viscus: penus: aer:

Vesperus: & vesper: puluis: carcer: geminus:

Hęc sine plurali numero tibi mascula dantur.

Si reperis aliter vel res: aut vsus oberrat.

¶ Decem & nouem sunt noia generis masculini: quę sequundū verę grāma
ticę vsurū pluratiōe deficiunt: quę si vsq; in plurali reperitū. vel abusus grā
maticus est: vt sanguinū sanguinibus: vel significationis immutatio. vt car
ceres pro locis iunde erumpunt equi in certamine curruli. De alijs multis dic
similiter. Sanguis/ cruor/ vita/ progenies/ pōm. Sol planeta. sed pro calore dies
vel anno/ pluratiuum habet. Perū. laty. v. Tecum etem longos memini cōsu
mere soles. Mundus tota creaturarū machina/ Sed pro partibus non adhor
ret a plurali. Plau. de merca. Pape deus mundos quot pagrafti. Limus terra
litiosa. Muscus lanugo qua vel ad cortices arborū. vel ad alias qualcūq; res
vsurgit. Fimus latamen siue sordes: q; de stibulis abijcitur. Aether/ coeli cla
ritas/ vel aer. Cestus sine diphthōgo est venenis & cuiuslibet spōis zona/ vel ca
stitas: sed Cestus cum diphthōgo. est clipeus ille pugiliaris quo olim pugna
re solebant. hoc cestum vero sine diphthōgo. est furca qua vitibus subiicitur
nē decidant. De primo tantū hic loquimur. Sal condimentum generale. Pon
tus: mare: vel regio. Fum⁹ exalatio ignis: pro obscūritate vel vilitate trāsle
titue plurali iam recipit. Plau. in baccide. Quos mihi fumos eructabit nebu
lo. Viscus tel. quo aues cōglutinatas capiūtur. Penus puentus. vel locus pro
uentū. & pro toto suo ambitu hic accipitur. Aer elemētū inter ignē & aquā
Vesperus & vesper/ siue stella siue officium/ siue psalmos designet eodem sensu

Petri Ponta. Caput. Tertium

per modo sumitur . tamen pro pluralitate rerus vesperos vespere / & vespera i
 toto plurali habes. Hiero. in epi. Illo autem te miseram tantos non prætermis-
 surum vesperos. femininum passim in ore est. Piu. de sacris. Tam sacra nõ de-
 cuit nulla præce vespera lingu. Puius terra leuior. Carcet locus captiõpura
 Geniuus vltimus dens maxillaris: vel detractio.

Æcceminina sine plurali.

Bilis/harena/lues/tellus/pax/gloria/tuffis.

Lux fuga/culpa/salus/mors/vitz/prosapia/tabes/

Gaza/fames/cholera/& labes/pix/cuinidole/phama.

Galla/strues/humus/atq; sitis/vel vespera/proles/

Plebs/pituita/quietes/saboles/& talio/pubes:

Fœminei generis sunt: nec pluralia noscunt.

¶ Tringinta quattuor sunt nomina gene. fœ. q̄ sequendum cõmunem vsũ
 pluraliuo deficiunt Bilis amara choiera vel ira. Harena. terra littoralis. Lues
 infectio vel pestis. Tellus terra/vel dea terra. Pax cõcordia. Gloria honor. Tuf-
 fis titillatio pulmonis ad guttur. Lux claritas. vel dies. Fuga cursus/ vel perle-
 cutio. Culpa defectus/ vel peccatũ. Salus saluatio vel sanitas. Mors interitus.
 Vita viuendi conditio. Prosapia progenies. Tabes macula intrinseca. siue senia-
 es viscerum. Gaza thesaurus. Fames esuries. Cholera noxia passio in homine.
 Labes macula in re quacũq;. Pix piscis glutimen quo naues & fila calcifi-
 cum linuntur. Indoles signũ probitatis futura maxime in puero. Phama gra-
 cum est: rumor latine dicitur. Galla illud est æereum quod lutores in digitis
 suendo habent. est & concuuitas illa in qua fructus quareus continet. Strues
 constructio vel aggeratio. Humus terra. Sitis bibendi appetitus. Vespera tem-
 pus vespertinum vel officium illud quod in templo canitur. Proles generatio:
 filius vel filia. Plebs populus. Pituita noxius humor de cerebro ad nares deo-
 scendens. Quies requies. Saboles progenies. Talio pœna similis peccato. Pubes
 tuuentus/ & prima lanugo/ siue barba. Si autem horum aliqua pluralitue vsũ
 sepiuntur contra vsũ est nec consulo imiteris. Non enim hic omnia qua ab
 omnibus dicta sunt: sed qua hæc nostra grate recte dici possunt edoceo.

Mens/loquitur/iuuenis: parcus: sapiens: & avarus:

Cor: stultus: legit: atq; senex: sanus: memor adde.

Pauper:amicus:composita vel simplicite forma.

Hæc sine plurali abstractum muliebre reponunt.

¶ Quattuordecim sunt dictiones a quibus abstracta siue substantiua/plura-
tuo carent: tam in simplici q̄ in composito. A nomine mens demens. amēs;
inde dementia amentia. A loquor. magniloquens. vaniloquens &c. Inde ma-
gniloquentia vaniloquentia. &c. A iuuenis. iuuentus iuuenta & iuuentas. a
Parcus. parcimonia. pcitas. paritudo. A sapiēs. sapietia. Ab auarus. a uaricia
A cor. vecors. secors. discors. excors. &c. Inde vecordia. secordia. discordia. ex-
cordia &c. A stultus stultitia. A lego negligēs. diligens. &c. Inde negligētia
diligētia &c. A senex senectus. senectas. A sanus. sanus. velanus &c.
Inde insanā velanā &c. A memor memoria. A pauper. paupertas. Ab amic⁹
amicitia. sic ab inimicus inimicitia. vbi aut̄ aliter reperis excusa caue imitari.

Omnia quæ quintum retinent tibi nomina flexum.

Iungas: res/acies/speciesq; diesq; mouentur.

¶ Nomen inflexionis quinta pluralitio deficit. vt spes: fides: progenies: ma-
teries &c. Quattuor excipiuntur: quæ pluralitium habent: scilicet res. acies: spe-
cies: dies. Ab a quoq; in plurali nonnunq; inueniuntur fateor: sed nos de vlt
loquimur. non de abutis.

¶ Neutra sine plurali.

Iusticiū/baratrum: cocnum: lethum: vel ahænum:

Nil: nihil: & nihilum. lac mammona: mane: macellum:

Falsq; nefalsq;: crocum: senium: spicumq;: salumq;:

Halec: manna: solum: vel ador: pus: pasca: necessum.

Nitrum: inchar: virus: vesperq;: geluq;: necesse:

Et viscum: vulgus: vitrumq;: salumq;: lutumq;:

Pyr: folium: pelagus: gaddy: ver: vesperum: hir: zuum:

Fel: glutem: scenum: temethum. iubar: allium: & hepar:

¶ Nomen significans aliquam rem liquidam siue humidam plurali uo deficit ut acetum. ceruicia. oleum. sappa. passum. defrutum. onofacium &c.

Vnda. latex. aqua. lympha fretu. mare. gurgues. & equor.

Mel. uinum. flaus. stagnum. lacus. atq; lacuna.

*uino super bosia
uino super bosia*

Fons. flumen. forica. puteus. latrina. paludes.

Quamuis rem liquidam signent pluraliter addes.

¶ Viginti sunt nomina que licet rem humidam significant plurali uo tamen recipiunt. Vnda. latex. aqua. &c. significationes nota sunt nisi qd latex est aqua latens. Lympha est aqua. Gurgues impetus aquarum. stagnum est aqua stans uel locus i quo stat. Lacuna fossa sordida. Forica loc. i quo cacat. Latrina id.

Andum humi crescens: mensura aut pondere vnum

Quod frutices herbasue notat plurale recusat.

¶ Nomen significans rem aliquam in terra nascentem sicut Avena. triticus. spelta. vitium. Et nomen significans rem mensura vel pondere vendibilem sicut iardum. butyrum. calcus. piper. zinziber. Zucharu &c. Et nomen designat fruticem uel herbam sicut narcissus. Hiacynthus. salvia. petroselinum &c. Plurali uo deficit. Cu aut in plurali reperitur pticula tm illius rei designat. ut habeo hyacinthos. narcissos. i. flores pticulares de genere hyacinthi uel narcissi.

uino super bosia

Fru mentum. fragum. melo. faba. pisa. lupinus.

Ordea. vel far. ruta. pepo. pluralia seruant.

¶ Decem sunt nomina significancia rem crescentem in terra pondere uel mensura vendibilem. que plurali uo retinent. Fru mentum satis est notum. Fru gum fructus nascens inter damos. Melo genus cucumeris. Faba & pisa satis notescunt. Lupinus herba lupis inuisa. Ordeum est granum de specie fru menti. Far. Ruta. satis nota sunt. Pepo herba de genere cucumeris.

Mons. homo. silua. deus. elementum. vrbs. insula. flumen

Bestia plurali caret: aut tibi plura reponit.

Cetera plurali si offendas propria non sunt.

¶ Nomen montis sicut Camelus. Olla. pelton. Nomen hominis sicut Heres.

Petri Pon. Caput Tertium.

les. Cacus. Aeneas. Antheus. Nomen filii/ sicut Ida. Feronia. xperia. Nomē dei vel deæ sicut Iuppiter: bachus: tethys Iuno. Nomen elementi sicut terra/ aqua/aer/ignis. (quæ quattuor in plurali particulas tantum significant.) Nomen vrbis sicut Rhoromagum. Roma. Lugdunum. Avinio. Nomen insulae sicut Anglia. Lesbos. paphos. Delos. Nomē fluij sicut Padus. Sequana. Tybris. Liger. Nomē bestie sicut Ielaps. lycisca (noia canū). Rhoebus. Aetho. Pyrois phlegon. A eōs/ quæ sunt nomina equorum/ hæc omnia carent plurali numero: nisi forte in plurali tantum declinatur sicut Athene athenarum: L. hebg/ arū. Treca/ arū. Parrisi/ orum. Si autem horū aliqua in plurali comperiantur significationis proprietatem amittūt: sūtq; appellatiua. vt catones metelli. scipiones. ¶ Vbi notabis q̄ nomen proprium tribus modis fit appellatiuum. Primo causa distributionis quando adiungitur signo distributiue siue vniuersali. vt omnis petrus legit. nullus iohannes frudet. Sequundo causa numeri/ quando pluralitas multorum eodem nomine vocatorum exprimēda est. vt Iacobi scipiones catones. Tertio causa transumptionis: quando proprietas persone per nomen proprium designatur. vt Nerones. i. atroces qualis fuit Nero. Salomones. i. sapientes qualis fuit Salomon. Simoes. i. astuti proditores. qualis fuit Simon. &c.

♁ Mascula tantum pluralia.

Fasces/ cancelli/ casses/ cum annalibus/ artus/
 Et cum carceribus/ lemures/ cani quoq; fastus/
 Inferi/ & ambo/ duo/ superi/ loculicq; / soriq;
 Natales/ manes/ maiores/ atq; minores/
 Antes/ atq; lares/ proceres/ vepresq; / falefcq;
 Et cum cœlitibus/ vel furfuribus/ geminiscq;
 Sic pugillares/ sentes/ fasti/ atq; penates/
 Et seres/ menses/ pisces/ cares/ quoq; mores/
 His scyriungas/ aborigenes/ atq; quirites.
 Quod prius esset in as: codex: post: liber adunant:

Et quæ festa notant aliquodue genus dominorum.

Plurali tantum numero tu flectere debes.

Quod si forte aliter mauiis id parcius esto.

¶ Duo & quadraginta sunt noia pluralis numeri generis masculini: quæ singulari numero sequendum certiorẽ vsum deficiunt. Falces/iũ. honores. Man tu. j. Parth. Maria. Perpetuos falces & sine carẽtia iura. sed hic falcis est onus vel pòdus. Ver. in Buc. Cãtantes vt eamus ego hoc te falce leuabo. **Cancelli**/orũ. ligna vt feriamẽta quæ ante fenestras & hmoi ingressus domorũ ponũtur. Castes. ium. thacia. Annales. hystorie singulorum annorum. Artus artũ. membra. Carceres/um. loca. vñ equi ad currendum exũpant. Lemures/um. larũ. nocturne phantasmata. Cani/orũ. albi capilli in capitibus senũ. Fastus. uum. libri in quibus totius anni res gesta cõtinentur. Luct. iij. Nec meus eudoxi vincetur fastibus annus. Inferi/orũ. spiritus tartara incolentes. Ambo duo nota sunt. Superi/orũ. cõlestes. Loculi/orũ. sacculi pecuniarij. siue crumenæ quæ multæ in mariuptio vno sunt. Fori/orũ. loca per quæ a prora ad puppim nauis discurrũt. Natales/ium. generis conditiones quæ fere nobiles sũt. Manes/ium. animæ defunctorũ. Maiores/rũ. antiqui qui ante nos fuerunt. Miores/norum. posteri qui nobis succedent. Antes/ium. Fossella sunt in vitibus: & ordines quibus vineæ disponunt. Lares/ium. dei familiares. Prõceres/ium. Ligna quæ domos ad ruinã tedetes sustinent: tranlatiue sunt gubernatores ciuitum. Vepres/iũ. spina. Sales/iũ. facetiæ & scommata. Corlites: cõstitũ incoia cõli. Furrures/um. pustula quæ in capitibus puerorũ nascuntur. Gemini/orũ. fratres. eodẽ partu nati. Pugillares/iũ. tabellæ in quibus scribitur vel graphiũ quo scribitur. Sentes/iũ. spina. Fasti/orũ. hystoria singulorum annorũ. Hinc liber fastorũ Ouidij. Mãtuani & aliorũ. Penates/iũ. loca secretiora vel dei familiares. Seres/iũ. populi in India apud quos sericu ad arboribus colligitur. Mẽles/iũ. mẽstrua sunt quæ mulieres singulis mẽnibus ad purgationẽ patiunt. Piscis/piscium. signũ zodiaci. Cares/ium. populi in Assyria. Mores morũ modi viuẽdi. Scyri/orũ. cauernæ frumẽtariæ sicut in capadocia & thracia frequẽtes sunt. Aborigenes/um. vetustissimi populi Italia. Quirites/iũ. ciues Romanani. Cõdices/iũ. orũ. epistolæ: vel confirmatoriæ litteræ testamẽti. Posteriores/orũ. successores. Liberi liberorum filij quæ tria vitima per tres diciões intelligas in textu codex: post. liber. His autẽm tres regulæ adijciuntur. Prima est. Pleraq; nomina in ates quæ singulariter in as terminantur singulari numero carent. vt optimates. Summates. Primates. magnates. infimates. &c. Sequẽda multa festorũ noia ge. ma. singularẽ numerũ nõ habet. vt Apollinates. quinquates. circẽses. &c. Tertia noia exprimẽtia genes alicuius nobilis familij singulari numero deficiũt. vt Luces. Fabij. Quintilij. Tatientes. Iocri. gabij. cornelij. Grachi. &c. ¶ Si vnq; iam dicta noia in singulari reperias raritatẽ studiose excusa. tu autẽ sape illis in singulari vti causet. nisi forte p alio significato. vt mos motis. est cõsuetudo mores lõge aliud.

Petri Ponta. Caput Tertium.

☞ Fœminina singulari carentia.

Blanditiæ/monigæ/bigæ/trigæ/atq; quadrigæ/
Sciugæ/& infidix/ambages/ambæq; duæq;
Aræ/x des/cantes/idus/nonæ/atq; calendæ/
Antię/& excubię/cunæ/crates/quoq; diræ/
Diuitię/exuuiæ/induuia/phaleræq; foresq;
Gratiæ/& exequiæ/gades/grates/quoq; sortes/
Ferię/& inferię/latebrę/laficq; genæq;
Litterę/& induciæ/gingiuæ/primitiæq;
Et cum compedibus/decretales/& apinæ/
Fortunæ/inficię/mappę/naresq; minæq;
Neniæ/& illecebrę/paleæ/scalęq; natesq;
Nuptiæ/opes/inimicitia/scopęq; plagæq;
Thermæ/suppetiæ/sordes/valuę/atq; tenebræ/
Copiæ/& antennę/furix/tricæq; precesq;
Quisquiliæ/nugæ/fauces/argutiæ/& alpes/
Branchiæ/& eumenides/decimę/atq; facetię/& antæ/
Præstigiæ/salebræ/scatebrę/primæ/atq; platię/
Reliquię/vel sarcinula/vel etesię/itina/

De heterocletis nominibus.

Fol.

Gerræ/citellæ: partes: officinæ: athenæ.

Pappæ: siue buæ: charites: terræ: areæ: in istis

Sextiæ erunt: vigila: minuit: cæreg: manus q:

Atq; fides. his addit in/x/ tibi certior v/sus

Plurali tantum numero hæc muliebria flecitur.

Sipauci raro hæc mutant: ver vnica hyrûn do.

Non facit: inuentu raris neq; regula danda est.

Cærum & tria sunt nomina feminini generis quæ certiore vsu singulari
 referunt. Blandicia/arum. blandimēta. Monige/arum. currus qui vno equo
 trahuntur. Bigæ/arum. qui a duobus. Trige/arum. qui a tribus. Quadrige/
arum. qui a quattuor. Seingsæ/qui a sex. vel pro curribus totidem rotas hæc
 bentibus capiuntur. Incidia/handiarum. clandestina fraudes. Ambages am-
 bagis/sermones nullius momenti vtpote qui verbis longi sunt. sed ad rem
 nihil conferunt. Ambæ/arum. Duæ/arum. patent. Aræ/arum. Perates. & loca in qui-
 bus sunt altaria. Aedes priuata domus. Sed aedes. is. est templum. Cantes/
ium. fissile & panora. Idus. ium. Nonæ/arum. certi dies in mense. sicut calendæ
 calendarum primi dies cuiuslibet mēsis de quibus abunde in sequēda parte tra-
 ctabitur. Antia antiarum. capilli super frontē demissi. Excubias/arum. vigilia
militū vrbe vel castra tuentiū. Cunæ/arum. lectuli infantū. Crates/ium. ferræ
mēta sup quæ aliqua igni torrētur. vel rustica instrumēta/ quibus sua aratra
 fossiāt. Dira/arum. infernæ furie. Diuitiæ/arum. opulentia. Exuuiæ/arum. spolia
 vestium. Induuiæ/arum. vestes siue indumenta. Phalæx/arum. ornamenta
 equorum. Fores/ium. anteriores Ianuæ. Gratiæ/arum. dex. Execuis/arum. offi-
 cia quæ pro defunctis celebrantur/ obsequium stulti inuiciant. Gades/ium.
insula prope quas hercules coiūnas fixit. Grates/ium. actiones gratiarū. Sor-
tes/ium. oracula deorum. siue reuelationes diuinæ. sed Sors tis. ioge aliud e-
feriæ/arum. festi dies. a ferētis victimis. quod autem vulgus ait prima feria/
 sequēda feria omnino barbarum est. sed prima feriarum/ sequēda feriarum
 &c. dicēdum est. Sed ne me quisq; imprudens arguat. quia primam huius no-
 minis ferias produco cum omnes fere aiij eandem corripiant. certo sciat pri-
 mam debere produci contra naturam sui primitiui. Horatius libro. ij. Car.
 Longas o vtinam dux bone ferias (versus est asclepiadeus). Inferiæ/arum. offi-
 cia quæ pro defunctis post meridiem celebrari solent. Barbari vigiliis mortuo-
 rum appellāt. Latebræ/arum. loca quibus aliqua absconduntur. Lactes/ium/
intestina maxime hominū & ouium per quæ cibus ad podicē labitur. Genæ/arum.
partes inter mentum & oculos: sed pro oculis aliquando accipiuntur. Lits

De pappæ...
 Pappæ ab...
 Pappæ ab...

vel pappæ...
 pappæ...

pappæ...
 pappæ...

Ballon u...
...

Petri Ponta

Caput Tertium

tere. arum. epistole: quando singulariter pro epistola inuenis poeticum est. Ina-
ducie. arum. cessationes ab armis (pro tempore certo) sicuti treugas appellat
Gingia. arum. sedes dentium in buca. Primitia. arum. prima: & principalia
 quaruncumq; rerum. Compedes. um. vincula pedum quibus rei perstringu-
 tur. Decretales. liu. statuta pontificum. Apine. arum. nuge: & res friuole. For-
 tun. arum. piperitates. sed fortuna est dea vel euentus. Inicic. arum. negatio-
 nes. sive contradictiones. & maxime cum verbo eo is. ut in re vera nunq; infi-
 cias. Ibo. i. nunq; negabo. Mape. aru. panni qui super mesas sternuntur. Ma-
res. ium. duo spiramina basi. Vline. arum. minationes. & murorum pinnacula.
Nenie. arum. carmina que mulieres de vita defuncti in custodiendo cadauere
 cum uulatu maximo canere solebant. pro ineptis cantantium accipiuntur. Ii-
lecebre. arum. crapule & voluptates. Palee. arum. purgationes granorum. Scal-
le. arum. gradus ligni. Nates. ium. clunes. Nuptie. arum. festa & sacra meta
 matrimonij. Opes. um. diuitie. Inimicitie. arum. odia. Scope. arum. verrucula
 quibus domus mandatur. Plage. arum. rhetica. Therme. aru. calefactoria bal-
 nea. Stupnas barbari dicunt. Suppetie. aru. auxilia. Sordes. ium. cupiditates &
 auaritie. nam sordes. is ois. est turpitude. Valne. aru. porte q; se se reuoluunt.
Tenebra. aru. obscuritates. Copie. aru. exercit? militu causa uero carminis p
 illo significato Verg. lib. ij. xnel. Copia dicit. Antennae. aru. signa quibus ad
 malum positis vela pendent. Furic. arum. ultrices inferne. Trice. arum. capilli
 quibus pedes gallinacei inuoluuntur. pro pigritia capi possunt. Preces precuq;
orationes. Quisquis arum. purgamenta terre & arboru. & res quecuq; nul-
 lius momenti. Nuge. aru. uerba friuola. Fauces. ium. ingressus cataractarumq;
 loci. sed ad os magis referuntur. Argentia. arum. subtilitates sive bonę sive ma-
 le. Alpes. ium. motes inter galliam & italiã. Branchie. aru. sunt cartilaginee
 pisciu quas ad ceruicem pro auribus habere videntur. Eumenides. du. furs. in
 ferre. Decline. aru. partes q; ex frugibus ecclesie debentur. Facetie. aru. vrbani-
 tates reru atq; uerboru. Aut. arum. lapides q; vtriuq; lateris sunt sustinet. &
 firmant. Præcipue. aru. illusiones oculoru quoruq; fiat modo. Satebra. aru.
 loca aquosa & aspera ultra q; saluendū est. Scatebra. aru. ebullitiones aquarum
 aliquo ex loco surgentiū. Prime. aru. principales partes alticius rei. Lati-
na. aru. festa olim ioui in latialimote dedicata. Reliquia. aru. ptilicula q; restat
Sarcinula. aru. exigua onera vel parua res vna cōgregata. Etesia. aru. venti q;
 quotannis flant. xl. dies post ortum caniculi. subfolanos appellat. Itina. aru.
 clauis adunci quibus aulaa figi solēt. Gerra. aru. crates viminea. & nuga nul-
 lius efficacia. Chifella. aru. instrumenta quibus sarcina in mulis & equis portan-
 tur. Partes. iij. factiones militu. Officia. aru. maledicta uerba detractiois
 & calumnia plena. Affensa. aru. oia loca regionis atticæ. Nam pro vrbe cōtinetur
 ibi. mōs homo &c. Papæ. aru. cibi infantiu. Bux. aru. potus eorundē. hęc duo
 pro rebus omnino friuolis accipiuntur. Charites. tum. gratia. Terra. arum.
 partes regionis p elemento terra caret plurali. Atea. aru. splendoris repercussus
 a corpore rotundo. Sexilia. aru. aqua marina q; sexta quoq; hora fluat ac refluit
A vigil. as. Vigilia. arum. q; nocturne potis dicuntur. A minuto. is. minutia
 arum. particula minuti. A care quod est oppidū ethuria. Carmonia. aru.
 q; cuq; sacrificia. A manus manubia. aru. pecunia ex pda uendita recepta. A ho-

Inter...
...

His magna lia cum penetrahbus: addere debess

Et mellaria sic multicia: vel loca nauis.

Tantum hæc plurali numero neutralia flectes:

Si reperis aliter: raro est nichil hinc mouearis.

¶ Septuaginta & vnum sunt nomina generis neutrius quæ certiore vsu pluratiue tantum declinantur. Classica classicorum sonitus tubarū vel ipse tubæ. Bac̄tra bac̄trorū populū scythiæ vel ipsa scythia. Cythere/orum. vrbs in cypro & mons in Boetia. Axtaxata/orum. oppidum armenia. Castra castrorum. locus in quo militum tentoria figuntur sed castrum in singulari est castellum vel (vt vulgo dicunt) fortalitium. Arma armorum. instrumenta cuiuscunq; artificij. Flamina flaminū. status venti. Iusta iustorum. exequiæ vel inferiæ defunctorum. Cibaria/orum. elegantia fere lautiora. Liba liborum. cuiusdam generis panes. Crepidia/orū. parua res quæ pueris ludendi gratia dantur: sicut enficuli/equuli/pupæ/tintinabula. &c. Ambo & duo iam patent. L. umi in luminum/oculi/singulariter inuenitur/poeticum est. Fiabra fiabrorum/spiramenta venti. Ceraunia/orum. montes epyri assiduo fulmine/percussi. Tēpe sine declinatu loca thessalia tēperatissima. Altaria altarū/ara. qui hoc alta re dicit certo viti repugnat. Ertā extorum. intestina quæ eminent. sicut cori & hepar. Illā illium etiam intestina. Serta sertorū/corona flores. Sed hæc Serta ferti. genus est herba. Mapalia mapalium. casa pastorum. Roftra rostrorum sublimia loca e quibus cōsules Romani cateriq; oratores concionabantur ad populum. Sed rostrum rostri. bucca est autum. Apiaria apiariorū. loca in quibus aces mellificant. Pondo sine inflexu libra. singulariter tamē hæc libra non pondo. Pluraliter hæc pondo non sic libra dices. Seria seriorum. res graues & honestæ: quibus nullus inest locus. Lachna lachanorum. quavis generis holeris. Effata effatorum. vitina imprecationes augurum. Tripudia tripudiorum. saltationes. Tefqua sine declinatu loca deserta & inculta. Carthæia carthæiorum. foramina in arbore nauis quibus funes imponuntur. sunt & pocula lata. Spolia spolorum/exuvia. Cūnabula & incunabula incunabulorum. lectuli infantum vel principia rerum. Lustra lustrorum. serarum & metricum cauerne: sed hoc lustrum: est olympias sive spaciū quinq; annorum. Iuga iugorū/montiū cacumina. sed hoc Iugum collare equorū vel boū. Mornia mornium. defensiones quibus vrbs cingitur. Pālearia/orum. pelles q̄ pendēt sub collo boū vel equorū. Milia miliū. miliaria. Transtra. orū. loca per quæ nauis de prora ad puppim transeunt: vel quæcūq; sedilia in nauis. Pugillaria pugillariū. tabella sicut pugillares. Vide inter masculina singulari carentia. Magalia magaliorum/casa rusticorū. Munia muniarum. officia publicæ quæ populus ex lege debet. Carē sine declinatu grandes balci maris. tamen hic carus si dicitur. vt habes supra. Hostia/orum. patēres fluuiorum aditus vel marini portus. Sed hostium tanus nullo desit. Pāana/orum. cantus puz

dari. Intestina. orū. nota sunt. sed Intestus. nō. un. est. Intimus. s. ū. Hyberna /
 orum. loca in quibus hyems transigitur. Scythia. orum. loca in quibus p. defen-
 sione statur. Verbera / orum. percussiones. Aestiva / orum. loca in quibus aestas
 perficitur. Sponsalia / orum. nuptiae vel quae nuptiarum nomen accipiunt. Para-
 pherna / orum. vel paraphernalia / ium. munera quae sponſa praeter dotem cō-
 feruntur. Bellaria / orum. quaecumq; cibaria vel pocula vltima mēſa ponuntur
 sicut poma placent / casei / melliceraton / nectar. &c. Sponsalia / ium. vel orum.
 quod dant leuiores est leuonia / ium. vltimos nō. dicitur a magnis. p. ius
 inducitur. hoc autē nomen circulo quor. quia in carmine heroico poni nō. po-
 test. Ocularia / orum. oculi vitrei quibus lenes vtuntur. vt clarius videant.
 Precordia / orum. pelliculae cingentes cor in quibus passionis anima continē-
 tur. Vetera / orum. loca quadam. Auita / orum. figurati panni qui ad parietes
 autarum tenduntur. verenda / orum. pudenda / orum. membra libidinosa tam
 virorum q. mulierum. Vinacea / orum. pelliculae quae remanent post uiam s. z
 pressam. Praesepia / ium. vel orū. loca in quibus equi vel boues cubant vel uasa
 in quibus eorum passus ponuntur. Ostrea ostreorum. species concharum.
 Comicia / comitorum. cōgregationes populū ad constituendos magistratus
 sed locus in quo haec fit. nt. hoc comitium vocatur. Viuaria / viuariorum. se-
 pta in quibus bestiae viuentes pascuntur. Magnalia / magnalium. res magna
 & mirabiles. Penetralia / ium. secretiora loca. Mellaria / ium. & orum. aluearia
 apum. Multicia / orū. tenuissima vestes per quas cādidā corpora relucēt. Naua-
 lia / ium. loca in quibus stant aut fiunt naues. ¶ Haec autem nonnunq; in sin-
 gulari offendes sed quia hoc raram est. imitari nō. habes.

parapherna / orū
 paraphernalia / ium
 & cetera

Nomina festorum predictis addere debes.

¶ Multa festorum nomina predictis adijciuntur. quia cum neutra sint singu-
 lario deficiunt. vt orgia / bachanalia / dionysia / supercūa / floralia / quinq; ua-
 tria. &c. de quibus supra.

Adiectiua sine singulari.

Pluralem nunq; vnus habet nisi fixa coarctent.

¶ Nomen vnus vna vnū / plurarium deficit nisi substantiis iungatur qua
 numero carent singulari. vt vni carceres / vnae nuptiae / vna arma.

Post vnum ad centum tantum pluraliter edes.

¶ Nomen numerale cardinale ab vno vsq; ad centum singularitium nescit.
 et duos / tres / quattuor. & cetera.

Ni tria prima notes numeralia non variantur.

¶ Omnia numeralia cardinalia a tribus ad mille sunt indeclinabilia. vt quae-
 tuor / quinq; / sex. &c.

Nil dat diuiduum præter pluralia nomen.

¶ Nomen diuiduum id est per certos numeros distributum quibus adiectiue inflectatur singulari deficit. vt singuli singule singula. Bini binæ bina. sic terni: quaterni: quini: vsq; ad centenos.

His quot tot: recte non declinata subaddo:

¶ Quot & tot sunt omnis generis pluralis numeri sine declinatu & ad numerationem spectant.

Formæ nominum.

AP/monop/dip/trip/tretrap/pentap/simul exap/

Toton componens per formas nomina disces.

¶ Septem sunt formæ nominum/que adiectiuis grecis exprimentur: per compositionem huius nominis ptois ptoios. i. casus. Prima est. Aptota. i. impar tita quia sine distincto casu. vt nil: nihil. Secunda est Monoptota. i. simplex quia vnicum casum distinctum habet. vt ab hoc natu. Tertia est Diptota. i. bipertita: quia duos casus distinguit. vt hæc fors ab hac forte. Quarta est Triptota. i. tripartita: quia tres casus variat. vt vis: vim: vi. Quinta est Tetraptota: id est quaternaria quia quattuor casus distinctos recipit. vt necis: neci: necē: necē. Sexta est Pentaptota. id est quinaris: quia quinq; casus diuersos habet. vt nullus: nulli: nulli: a nullo. Septima est Exaptota: id est senaria. quia sex casus distinguit. vt totus: totius: totii: totum: tote a toto. ¶ Acertes autē syllabam pto semper debere produci in dictis adiectiuis ne te fallant illi qui in hoc capite eandem corripunt.

Aptota siue indeclinabilia.

Nomen in /i/ vel in /v/ numerans/aut littera/hebræum:

Vel quod materiale datur: non flexile ponas.

¶ Nomen in /i/ terminatum: sicut gummi sinapi. In /u/ sicut cornu/gela. Nomen materiale cardinale. sicut quattuor quinque. Nomen litteræ cuiuscumq; idioma tis. sicut. ab. e. alpha. beta/ gamma/aleph/ beth/ gmel. nomen barbarum maxime hebraum. sicut noe/ dathan/ abacuth. deniq; nomen materialiter positū & omnis pars indeclinabilis nominaliter accepta. vt ergo pro causa viuere pro vita. vel se pro voluntate &c. aptoton & sine declinatione est. Multa tamen aliter reperiuntur de quibus abunde dictum est supra.

Neq; cæpe: pedum: nugas: hir: pondo: necessum:

Fas: præne fite: nefas: quot: toti: git: præstos: necesse:

*pridulus quod s' antea
fuerit iudicium fuit*

Sub: al: ador: muthul: cim: nil: nihil in star: iader:

*subtilis muthul
nil nihil in star*

Fit: præsepe: nepet: tempe: cum gaufape: cæte:

Vfus doctorum non declinanda reponit.

¶ Viginti nouem nomina predictis addenda sunt quia indeclinabiliter ubiqz ponuntur. significationes patent pauca exceptis. Pedum est baculus pontificis/ & cuiuslibet pastoris. Subtal planta pedis vel palma manus. Ador est species faring subtilissima: Nec vero lectionis dignam grammaticorum regulam dico gram de hoc nomine ador effutiant. Si enim declinabile eū vfus voluit si vero declinetur penultimam ancipitem habet. vt apud vganium & auferoniam videre licet. Instar. Similitudo.

*Subtal id
pedum
palma manus*

De his que aliquo casu deficiunt

Recte pus: puris: puri: cum pure ministrat.

¶ Nonnulli grammaticorum hoc nomen pus inter aptota reponunt/ illis tñ acquiescendum non cenfeo: quoniam vñ doctissimorum authorū sic infectitur. hoc Pus: hinc *pus* hinc *puri* hoc pus. opus. ab hoc re. sine plurali e' p'cedo h' re sanies que in vlcibus & apostematis delitet. Cornelius celsus. Nefors per lumbos fistula puris erumperet Hyeroni. In epi. Quis tanto tamqz fetido puri appropinquare alius auderet. Prudē. Impressam penitus putredine pure peresam. &c.

*pus
pus.*

Hoc pyr dat pyros: pyri: sextumqz recusat.

¶ Pyr græca dictio ē declinaturqz. hoc Pyr. hui⁹ Pyros. huic Pyri. hoc Pyr. o Pyr. sine ablatio quem græci non habent. Apul. lib. ij. Quantum pyros tñ erit laticis. Plauti. Pyri huic libos applica. Plaut. in baccidibus. Pyr quod ha bes vnde gestas. ¶ Hoc nomen hic non inseruissim nisi te deceptum in illorū traditione timuissim qui inter aptota reiiciunt.

Hoc virus viri: viro bene flectere possum:

¶ Grammaticorum turba hoc nomen virus indeclinabile censet/ tu autē non verere cum doctis authoribus sic declinare. Hoc Virus. huius viri vel virus huic viro vel virus: hoc virus. o virus. ab hoc viro vel virus. sine plurali. est ma lus odor vel venenum/ L'cretius libro quarto. Liquit em supra tetri primor dia viri. Idem lib. vij. Concoctioqz suo contractus perdere viro.

In rectis tantum satias, satiesqz leguntur:

Capitulum in fine supra

Tanta ^{facit} ^{quod} ^{non} ^{est} ^{mirum} ^{quod} ^{quidam} ^{caput} ^{del} ^{die}
mibi ^{compos} ^{to} ^{vabam} ^{quasi} ⁱⁿ ^{chabissima} ⁴⁹⁰
Petri Ponta. Caput Tertium.

*Spici matris
pae ifugiu
pang Sabot*

Satias & faties eandem habent significacionem, quandam enim saturitate rei designant, sed in nominativo & vocativo singularibus tantum reperiuntur hęc satias o satias, sic hęc faties o faties. Theren. in heurontumperō. Vbi satias cepit fieri commuto locum. Corne. de vita. Akx. Imbelles animos faties inimica fatigat, quis autem sermel apud iucilium, satiate legas, nihil saucaris quia de paucis non est regula.

Primum vel quantum dabit expes cetera nescit.

Expes (id est sine spe vel extra spem) solū in nominativo & vocativo singularibus reperitur, ut hic & hęc & hoc expes | o expes. Horati. de arte. Fractis enatat expes nauibus aere dato &c.

Frons/foemen/ditio/frux/daps/nex/vix/quocq;/re: ex:

Prex/ops/& verber/primor/uiscus/later ipsis.

In rectis q̄ raro leges/bene cetera flectes.

Quattuordecim sunt nomina quorum r̄. i. i. nominatiui & vocatiui in cōmuni vñ non habentur. Itaq; in quattuor tantum casibus numeri singularis declinantur. Nam vel toto plurali deficiunt/vel plurale integrum habent, huius Frondis, huic frondi, hanc frondem, ab hac fronde. Pluraliter frondes integerum est; huius Ditionis, huic ditioni, hanc ditionem, ab hac ditione. Pluraliter caret, est subiectio, huius Feminis/est femoris. Cetera nota ex precedentibus esse puto. Si autem horum rectos aliquando inuenies modeste superportato: tibi vero rarissime inuentis parcellime vtendum esse arbitror.

Aleo/ganeo/vel labeo recti: sed & em dant

Tria sunt nomina que sequendum vñm duntaxat nominatiuum/accusatiuum/& vocatiuum singulares habent. In plurali autem completa sunt, hęc Aleo, huic aleonem, o aleo, est aleator, q̄ aleis ludit. hęc Ganeo, hanc ganeos, nemo/ganeo, scura & scortator ac meretricū insectator, hęc Labeo; huic labeonē; o labeo, qui magna & lata habet labia. Pluraliter vero, hi aleones/ganeones/labeones integraliter accipiuntur: sed labeo, proprium viri romani integerum est in singulari; pluralitudo deficiens.

Quzrens/distribuens referens/Jubitanq;/negansq;/

Quinto deficiunt, quibus & pronomina iunges

Tu/meus/& noster/nostros/tamen excipiantur.

Interrogatiuum sicut quis, qualis, quantus (cum interrogatione). Distributiuum sicut uterq; omnis; quisq; Relatiuum sicut qui; que; quod; qualis

De heterocletis nominibus

EO. liij.

ius (cum relatione): Dubitans siue infinitum sicut quidam quispiam aliq. Negatiuum sicut neuter: nullus nemo: caret uocatio vtriusq; numeri. quib; adduntur omnia pronomina. exceptis quattuor tu: meus: noster: & nostras. Si aut omes & ambo vtrm recipiant collectiua sunt no distributiua. Nec vero mea sententia dices: meus habere mi in uocatio/ sed o meus a. um. Ma in teneo est. quemadmodum nostra Ifagog; prima satis declarat.

Sexto tantum astu/ promptu/ natu/ obijce ponunt.

Sed plerumq; aliter reperis/ authoribus audi.

Quattuor sunt noia quoru soli ablatiui singulares reperiri dicuntur Astu: subritute. Promptu: ratione vel causa. Natu: gte. Obijce: obstaculo. sed ego ut apud authores reperiuntur. hic astus. proptius. natus. obex integraliter declinare non verebor. partius tamen id faciendum puto. Nonnulli addunt eue: tu: iustu: permissu: impete: no: tu: diu quibus acquiescendum non censeo. Na quattuor prima inte gra sunt duo vero postrema sunt aduerbia licet interdum nominaliter poni videantur.

Vult patrius spontis: seu sextus sponte requirit.

Nomen spons (quod non est in usu) sic declinatur huius spontis ab hac spo te. i. uoluntatis uoluntate que nullo cogente prouenit. Var. lib. iij. Spontis iure statuerat finem. Verg. Georg. j. Illic feliciter uie sponte sua ueniant. Nec tu il lo genitiuo uti quicq; uerearis nam ille que diu Varro. Aulus. Gellius. Columella. Philephus. & alij uiri literatissimi id per sepe faciunt.

Lux/cruX/nex/thus/ius/xs/rus/mel/fel/mare/vinum/

Defruta/hyems/os/mulsa/forum/far/hordea/morum/

Hæc patrio/temo/& sexto pluralibus absunt.

Decem & nouem sunt nomina quorum genitiui datiu; & ablatiu; pluralis raro aut nunq; in usu sunt. Lux claritas uel dies. CruX patibulu; cui; ignominiam animarum redemptor Iesus conuertit. in gloriam. Nex mors. Thus incensum. Ius iusticie conditio. Aes quoduis metallum Rus ager. Mel opus apum. Fel amaritudo & malis/ uel ira aut sordes. Mare/Vinum patet. Defru: tum est mustum siue notum uinum vsq; ad mediam partem exustum. barba ri combustu claratum uocant. hyems os. oris. patuerunt. Mulsam dulcis potus ex uino & melle. sed hæc mulsa g. est potus ex melle & aqua. Forum. Far. Hordeum nota sunt ex dictis. Morum fructus satis notus.

Fors primo & quinto. sed sexto forte repones.

Præsto vult primum & quartum numero sub utroq.

¶ Præsto sic declinatur. Singulariter hic & hæc & hoc præsto. hūc & hæc & hoc præsto. Pluraliter. hi & hæc & hæc præsto. hos & has & hæc præsto. Sed in actō rarius inuenitur. & nunq̄ nisi ante infinitiuum esse vel synonymum vt præsto ad sum. præsto adsumus. præsto me esse videbis. præsto vos esse gaudeo.

Dic repetundarum pluraliter & repetundis.

¶ Hoc participium repetundarum sic variatur. Pluraliter harum repetundarum & his repetundis: & semper cum verbo accusandi vel damnandi iungitur vt in regulis honeste loquendi latius videre poteris.

Quæ terminatione abundant.

Tigius/pileus/angiportus/rictus/acinus/

Baptifinus/baculus/rhenus/buxus/quoq; pomus/

Iubilus/abrotanus/cubitus/calamistrus/hibiscus/

Curriculus/clipeus/chirographus/atq; galerus/

Costus/christalus/coleus/punctusq; crocusq;/

Cyperus/helleborus/calcanæus/atq; sagunthus/

Galbanus/luctus/fundus/guttus/quoq; finus/

Commentarius/& sensus/fretus/atq; papyrus/

Scrypulus/hysopus/monitus/lesertius ipfis

Spicus/dictamus/hebenus/dispondius/addes

Mundus/peccatus/hemistichus& peribolus/

Supparus/& taxus/ceratus/viscusq; thymusq;/

Xystus/thæsauros/vallus/puluisculus/vrio

In sensu dant vs/ant um, si scripta reuoluas.

¶ Quinquaginta octo sunt nomina que vsu doctiorū in vs vel in vna sine differentia reuoluntur. Hic Tignus vel hoc tignum orane lignum quod edificio feruit. Hic Pileus vel hoc pileum patuit. Hic angiportus vel hoc angiportum viculus angustus inter domos/cuius tantum ab vna parte est exitus: sicut quanda syllaba huius nois natura corripitur sed (ne me culpes) carmen sic ingredi non potest. multa autem cogimur immutare qui ad vtilitatem puerorū omnia versiculis breuiter querimus enucleare. Hic Rictus vel hoc rictum os & hiatus maxime bestiarum. Hic Acinus vel hoc acinum granulum in quo cumq; fructu reperitur: sicut in pomo/pyro/vna &c. Dicitur & hoc acinus pro eodem. Hic Baptismus vel hoc baptismum purificans ablutio. Hoc Baptisma, atis. etiam dicitur. Hic Baculus vel. lū. iustus. Hic Rhenus vel hoc. num. Fluuius germaniæ. Hæc Buxus vel hoc. um. arbor satis nota. Hæc ponsus vel hoc munus. etiam arbor. sicut hoc pomum fructum quoq; significet. Hic Iubilus/ vel hoc. lum. vox clamore magno letitiam exprimentis sicut inter rusticanos fieri solet. hæc abrotanus vel hoc abrotanum herba quæ nimis refrigeratis ad instauracionem caloris conducit. hic Cubitus vel hoc. tum. curuatura brachij & mensura quedam. Hic Cajamistrus vel hoc. strum. acus maior quæ res facta & adhibita capilli crispantur. Hæc Hibiscus vel hoc. um. herba dilecta ouibus & hagnis habens similitudinem malæ. Hic Curriculus vel hoc. lum. currus vel curus/ vel locus in quo curritur. Hic Clypeus vel hoc. um. scutum militare. Hic Chirographus vel hoc. phum. scriptura manus propria. Barbari cedulam appellant. Hic Galeus vel hoc. rum. pileus maxime ex stramine vel corio factus. Hæc Costus vel hoc costum genus speciei aromatica. cancliam vulgus nominat. hic aut hæc Chrissalium vel hoc chrissallium patet in generibus. Hic Coleus vel hoc coleum/ saccus lino vel canabe vel corio factus. est & mensura quadrupla continens vinas. pro eodem est culeus vel culeum: sed prima syllaba prodegitur. Hic Punctus vel hoc punctū satis liquet. Hic crocus vel hoc croci species satis nota. Hic Cypus vel hoc cypus/ herba vel flos alio nomine ligustum. Hic Helleborus vel hoc helleborum herba qua modeste sumpta purgat infantum: sed immoderanter accepta gignit interitum. Hic Calcaneus vel hoc calcaneum extremitas calcis. Hæc Saguntus vel hoc saguntum/ vides in Hispania & item in Libya. Hic Galbanus vel hoc galbanum iucus herbe. Hic Luctus vel hoc. tum. tristitia. Hic Fundus vel hoc Fundi/ ager. & in unum cuiusq; n. Hic Guttus vel hoc guttus/ vaiculus oris angustus quo unguentum vel aqua rosacea aspergi solet. Hic Sinus vel hoc. um. sinus/ scilicet in quo hæc vel ferunt rustici mulieres conseruant. Hic commentarius vel hoc commentarium liber in quo aliqua breuiter tractantur vel declaratio cuiusq; sententiæ. Hic Sensus vel hoc sensum sententia vel opinio. Hic Fretus vel hoc fretum mare. Hæc papyrus vel hoc papyrus pellis ruscæ in qua scribere solebant: vel iste iuncus. Hic Scripsus vel hoc scripsulum genus ponderis dicitur libras cum semi continens: est & summa pægyptia quam multi libræ grecorum appellant. Hic Spicus vel hoc spicus extremitas recentis arboris: hæc spi-

ea etiam dici potest. hac Dicamus vel hoc. mū. harba quæ si a ceruo vel cerua lethale ferrum intus habente manditur ferro procul expulso dolorem omnem sanat. hoc Hebenas vel hoc hebenum | arbor cuius lignum nigerrimum est. hic Dispondius vel hoc dispondium pondus duarum librarum. hic Mundas vel hoc mundum / ornatus mulieris. hic Peccatus vel hoc peccatum scortatus. hic Hemistichus vel hoc hemistichum mediætas vnius versus. hemistichi unum quoq; appellatur. hic Peribolus vel hoc peribolum circulus vel circuitio. hic Supparus vel hoc supparum patuit. hac Taxus vel hoc taxum arbor odorata noctua. hac Cefalus vel hoc cefalum arbor satis nota. sed fructus & hoc cefalum per se nuncupatur. hic Vilcus vel hoc viscum glutinum quo aues capiuntur. hic Thymus vel hoc thymū materia illa quem apes & floribus ad conficiendum fauos colligunt. hic Xylus vel hoc. sū. ampla porticus in qua athletæ certando exercentur: est & talum vel spiculum. deniq; est voluptatis deambulatorium varijs herbis & arboribus circumditum. hic Tharsaurus vel hoc tharsaurum repositorium diuitiarum. hic Vallus vel hoc vallum munio ante urbem & quævis trabs fortissima. hic Puluisculus vel hoc puluisculum modicus puluis. hic forsan testimonia requiras quæ ex amplissimo grammaticorum vulgo facile discere poteris. hæc enim tibi non trado tã vt in vsum tuum requireras q̄ vt scripta auctorum studiose excuses.

Buccina / cingula / ganea / symbola / syngrapha / crusta /

Postica & labia / tetrina / insopnia / rapa /

Menda / & margarita / faba / pisa / cauilla / colostrā /

Dana / cum mulstra / pistrina / dat vñ / vel a recto.

¶ Viginti sunt nomina quæ in a vel in um sine discrimine significationis vilitate exeunt. hæc Buccina vel hoc buccinum tuba: sed hic Buccinus est ipse sonitus. hæc Cingula vel hoc cingulum / cinctura siue hominum siue bestiarū hæc Ganea vel hoc. um. locus meretricum. hæc Symbola vel hoc. lum. collatio fortiorum eorum qui simul obonati sunt. hæc Syngrapha vel hoc syngraphum certificatio veritatis: nomine multorum conscripta & signata. hæc Crusta vel hoc. tum. cuiusq; rei externa superficies licet crustum in agis eduliorum | & crusta aliorum sit. hæc Postica vel hoc. cū. posterior ianua. hæc Labia vel hoc labia satis liquet. hæc Tetrina vel hoc. um. locus in quo textitur. hæc insopnia vel hoc. um. visio nocturna. hæc Rapa vel hoc. pum. hæc a vulgaris. hæc Menda vel hoc. dum. macula / vitium / error. hæc Margarita vel. tum. preciosus lapis ias. qui & margaris appellatur. hæc faba vel hoc fabum. hæc Pita vel hoc pistrinum quæ duo patent. hæc Cauilla vel hoc cauillum subtilis irrisio vel fallacia quæ & cauille nominatur. hæc colostrā vel hoc colostrū lac densum quod foeculentis statim post partum reddunt. hæc Lana vel hoc lanitū vellus. hæc mulstra vel hoc mulstrum vas in quo mulgent: quod & mulstrale dicitur. hæc Pistrina vel hoc pistrinum locus & vas in quo pinitur.

Capitulum de Syngrapha

Capitulum de Crusta
Capitulum de Postica
Capitulum de Labia
Capitulum de Tetrina
Capitulum de Insopnia
Capitulum de Rapa
Capitulum de Menda
Capitulum de Margarita
Capitulum de Faba
Capitulum de Pisa
Capitulum de Cauilla
Capitulum de Colostrā

Capitulum de Dana
Capitulum de Cum Mulstra
Capitulum de Pistrina
Capitulum de Dat Vñ
Capitulum de Vel a Recto

Scorpio pro Octavo.
compositus qui est p[ro]p[ri]a
adulatio. in ab. i. b[ar]o
pro Octavo. i. b[ar]o

Petri Pon.

Caput Tertium.

Scorpio/pauo/capo/lanio/vel pufo/ frabo/

Ludio/gobio/donant o/ vel/ us/ hac tibi rectis.

¶ Octo sunt nomina quae in o/ vel/ us/ sola inflexionis differentia terminantur.
hic Scorpio vel scorpis/ bestia venenata punges cauda/ vel caute signu/ vel
nodosum flagellu/ hic Pauo vel/ us/ atis satis nota. hic Capo vel/ us/ gallus ca
strat/ hic Lanio vel/ us/ aialia ma[er]at. hic Pufo vel/ us/ puer pathic/ hic
frabo vel/ us/ frabus. qui transire videt. hic Ludio vel/ us/ ludius. histrio. mulier lu
dia dicitur. hic Gobio vel/ us/ gobius/ pisciculus satis notus.

Mas dans os patrio dabit/ us/ variante sequunda.

¶ Nomen masculinu cuius g[ra]tus terminatur in os quomodo cu[m] 33 ip[s]i termi
netur format de se vna n[omi]ne in us/ declinationis sequenda. vt hic Ita huius
titanis vel titanos. a quo hic titanus titani. hic Delphin / huius delphinis vel
delphinus. a quo hic delphinus. ni. qui & hic delphis appellatur. Hic Elephas
huius elephantis vel. tos. a quo hic eleph[an]tus elephantis. Hic Arabs/ hui[us] ara
bis vel arabos. a quo arabus arabi. Hic Aethiops huius aethiopsis vel aethio
pos/ a quo aethiops aethiopi. Hic Abax huius abaxis vel abacos/ a quo hic
abacus/ ci. Hic Dyacon huius dyaconis vel dyaconos. a quo hic dyaconus dya
con. hic Aedon huius adonis vel adonos. a quo adonus adon. Si qua alia
inuenies vide pariformiter dicas.

Congrus/hiberus/alexandrus/ laendrus/ euandrus/

Et teucus/gibbus/filerus/vel in er/ vel in us/ do.

¶ Octo sunt nomina quorum nominatiui in us/ vel in er/ sine differentia fini
untur. vt congrus vel conger. &c. quae vel sunt propria virorum/ vel appellati
ua iam patuerunt.

Quod lauo componit es: um/ vel o/ si flexere quibit.

¶ Nomen declinans a copposito huius verbi lauo trisariam declinatur in es/
in um/ & in o/ vt a Proluo proluis. Hac Proluget proluet. hoc Proluuij
proluuij. h[ec] Proluuius proluuionis. sic ab Illuo. is. Diluo diluis. Abluo. is.
Colluo colluis. &c.

Vs: vel a: (seu quaris) tibi carrus arabeus edunt.

¶ Duo sunt nomina quae nominatiui in us/ vel in a/ mittunt. Hic Carrus/ vel
hac carra. i. caruca. Hic Araneus vel/ hac aranea. bestiola nota vel id quod te
xit filum.

Vm/ vel o/ tu fabulo: consortio: adagio prebe.

De heterocletis nominibus.

Fo. lviij.

¶ Tria sunt noia quae in o/vel in um/indifferenter exeunt, vt hic Sabulo vel hoc sabulum species terrae, hæc consortio vel hoc consortiuz societas, hæc Adagio vel hoc adagium similitudinarie proverbium.

Is vel e/natalis rhatidis dic atq; noualis.

¶ Tria sunt noia quae nominatiuos singulares in is/vel in e/ mittunt, hic Natalis vel hoc le. natiuitatis dies/vel festum, hic Rhatidis vel hoc ta. cassis, hæc etiā rhatia dicit, hic Noualis & hoc nouale renouatus ager post cessationez.

Cum declino tapes bene flecto tapete tapetum.

¶ Hic Tapes tapis, hoc tapete tapetis, & hoc tapetum tapeti, pro eodem recte dicit. Est autem figuratus pannus qui vel abaco vel menia aut alteri cuiusq; rei subseruitur.

Tu quoq; sic nepes nepis nepete repones.

¶ Hic nepes; hæc nepis, & hoc nepeta pro eodem oppido dicitur.

Narix/naricium/narice/flectere possum:

¶ Hæc Narix naricis, hoc naricium naricij, & hæc narice narices pro eodẽ oppido locorum recte declinas.

Ramus ramale flectes: & anapis anapus.

¶ Hic Ramus & hoc Ramale pro eodem dicitur. Et hic Anapis vel hic anapus nomen fluij.

Cære & cærete, per ium/conclauē reflectis.

¶ Hæc Cære caris, & hæc cærete cæritis pro eodem oppido thuscia. Hoc conclauē conclauis, vel hoc conclauium conclauij, locus secretior in domo; qui enteris accuratius obseratur.

Campago/ambago/contago/propago fit in ges.

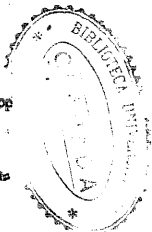
¶ Quattuor sunt noia quae in go/vel in ges/nominatiuos terminant, vt hæc propago, inis, vel hæc propages, gis, progenies, Cætera in declinatione patent.

Nomen quod fit in al/vel in ar/per/e/sæpe videbis.

¶ Nomen in al/vel in ar/terminatum per sepe mutatur in e, vt hoc capital vel capitale, sic animal, ceruical/tribunal/vectigal, &c. Hoc puluinar/vel hoc puluinare, sic iacunar: cochlear: calcar: toreular, &c.

Hoc tonitru vel uum/simul hic tonitrus bene flectis.

¶ Hoc tonitru, indeclinabile, hoc tonitruuz tonitru, vel hic tonitrus/ huius

*hic d' apoc. sine die
post ser. of. hinc finis
hinc q. e. r. s. d. m.*

tonitrus: pro eodem dicitur. est autem tonus factus in nubibus.

Hæc; sinapis habes: sed & hoc p^{er}urumq; sinapi.

¶ Hæc sinapis: huius sinapis. & hoc sinapi in^{abile} recte dicit. Est autem herba seu semen qd̄ proficit cū tāta acrimonia vt lacrimas comedeti excitet.

Hoc cornu & cornum simul hic cornus dare possum.

¶ Hoc Cornu indeclinabile. hoc cornū/ni. & hic corn⁹ corni pro eodē habes

Appellatiuum nomen quod/a/dat tibi quarto

Dat per /a /fœmineum primæ: velut æthera monstrat.

¶ Nomen appellatiuum habes a/in actō singulari format de se vnum nomē primæ declinationis formi. gñis. vt æther. hunc æthera a quo hæc æthera m. sic ara: lampada, dorcada, &c.

Hęc dat apis vel apes/adipes/& adeps/tibi sanguen

Sanguis. in us/vel in u/deflecte genuq; geluq;/

¶ Hæc Apis vel hęc Apes/huius apis. mellaria multa. hæc adeps vel hæc adipis: huius adipis flos farina; vel pinguedo terra. hic sanguis vel hoc sanguē. inis. patuit. Hic genus/huius genus. vel hoc genu indeclinabile. Hic gelus. huius gelus. vel hoc gelu sine declinatu. vel (si mauis) hoc gelū geli plarūq; inuenies.

S/monosyllaba/fœmineis bissyllaba fiunt.

Clamor/odor/vel honor/vapor/& labor/ac lepor/arbor.

¶ Monosyllabum nomen formi. gñis. in ū litteram terminatū bissyllabū sepe efficitur. vt hęc plebs vel plabes. hæc trabs vel trabes. hæc stips vel stipis. hæc kobs vel kopis. &c.

Dant or/& os/recto. nec quid discriminis edunt.

¶ Septē sunt noia: quę cōmuniore vsu noiatiū in or/& in os/ mittunt. vt hic clamor vel clamos. hic odor vel odos. &c. significationes patent.

Oedipus est ternę: sit & œdipodes tibi primæ

¶ Hic œdipus: huius œdipodis vel os. vel hic œdipodes: huius œdipodæ p eodē declinatur de quo supra.

Delphis is. in dat phorchis/aris/vel thrachis/eleusis.

¶ Quinq; noia sunt quas /is/ & in pro nominatio recipiunt vsq; cōmunicre.
 Sic delphis vel delphin/piscis. Hic phorchis vel phorchin. huius phorchinis.
 filius neptuni. Hæc aris vel arin. hæc trachis vel trachin. hæc eleusis vel eleu-
 sin nomina sunt oppidorum.

Plurima conticeo quæ supradicta recludunt.

¶ Pluraq; in supradictis capitibus declarata sunt quæ hoc in loco repeti suo
 seruacaneu esse duco. utpote hæc quæ sequuntur. hic aut hoc sal. hic penus ni
 hoc penum ni. hoc penus oris. hæc penus huius penus. hoc penu indeclinabi-
 le. sic specus. hic vel hoc sexus. Item hæc dubia. Cassis. Siles. Finis. Talpa. Eu-
 bo. Panthera. Serpens. Grus. Margo. Dies. Aluus. Clunis. A deus. Cortex.
 Lins. Dama. Turtur. Sardonis. Pāpinus. &c. hic vel hoc vulgus. guttur. ius-
 bar. & pluraq; alia quæ non succurrunt. sed hæc enumerari ut pueris in me-
 moriam reducatur.

De his quæ significationem variant.

Hæc ops per totum telluris sit dea flexum.

Huius opis/vel opi/vel opem/vel ope auxiliatur.

Hæc opis nymphea est. sed opes gazas tibi monstra.

¶ Ops opis declinabile per omnes casus singulares est dea terræ vel ipsa terra
 Plaut. in aulula. Superum nobis matrem aduocemus opem. &c. huius opis
 huic opi. hanc opem. ab hac ope. sine rectis & plurali. facultates & auxilium
 designat. Mant. in epi. Presentem miseris ferre soletis opem. hæc opis. huius
 opis. huic opi. hanc opem. o opis. ab hac opi est nymphea. Verg. aeneid. ix. Ve-
 locem interea superis in sedibus opim cōpellabat. Sed pluraliter hæc opes opes
 sine singulari sunt diuinitia. Mat. de mor. conten. Fama voluptates honor atq;
 potentia regnū. Et magne fano subiciuntur opes.

Littera per cunctos elementis sit nota casus.

Plurali tantum si detur epistola signat.

Quos primo numero vates plærumq; reponunt.

¶ Littera notā elemēti significans sicut /a/ /b/ /c/ per oēs casus in vtroq; nume-
 ro declinatur. nec defectiui est. dices itaq; kripi vñā litterā /c/ /a/ vel /b/ duas
 litteras /c/ & /d/ quod alias non liceret. Cic. in epi. Manu alexidis amabaz
 q; proxime accedebat ad similitudinē tuę litterę. id est scripturę siue ptractio-
 nis elemētari. Sed littera p epistola singulari deficit. nec in sig. hinc numeratū

bus dug tres. quattuor &c. Sed istis vñq; bing temē &c. sicut & alia omnia que singulari uo carent. vt scripsi quaternas litteras non vnīs respondi. Quoties vero littera pro epistola in singulari reperitur poeticum est. eo q; litterę. arum. in carmine exámetro vel pentámetro recipi bene nequit. Ouid. in epi. Quas legis ab raptā briseidę littera venit.

Hæc ædes templum est. sunt ædes templa domusq;.

¶ **Ædes** dis. templum significat integrumq; est in vtroq; numero. vt visitæ u. i. vnam ædem / duas ædes. i. duo templa. Sed ædes. ium. sine singulari sunt præuatę domus. vt locauit vnas binas ternas ædes. i. domos.

Hic aditus porta est. verum hoc adytum sacra pandit.

¶ **Aditus** per i. nostrum quartæ est inflexionis viãq; significat a verbo adeo dis. Verg. æneid. vi. Occupat æneas aditum foribusq; propinquat. sed adytus per y græcum est declinationis sequundę & secretiorem templi locū designat ubi sacra reponuntur. Latine enim inaccessibile explicatur. Verg. æneid. ij. Iliq; adytis hæc tristitia dicta reportat.

Os oris bucca est: os offis copula carnis.

¶ **Os** oris ad buccã. os offis ad totum corpus pertinet. significata satis patet

Frons frondis folium: sed frons frontis caput esto.

¶ **Hęc** frons huius frondis est folium arboris: sed hæc frons huius frontis est pars anterior capitis.

Lens lendis vermis: lens lentis flumine crescit.

¶ **Hic** aut hæc lens. huius lendis est genus vermium quos pedunculi vel gignunt. sed hæc lens. huius lentis est legumen a lenibus gratissimum. Hæc pluraq; inter declinationes habentur. sed hic ad firmiorem puerorum instructionem repetuntur.

Dono fides fidei qua credo. fides lyra dis dat.

¶ **Fides** quando est de rebus diuinis non vnīs credentia. habet fidei in geniti uo. Sed quando est corda cytharę vel ipsa cythara habet fidis. dicitur tamē & hęc fidis huius fidis.

Hic aut hæc ficus fici proferre valemus.

Hæc ficus ficus duntaxat flectere possum

Hic ficus fructum vitiumq; in corpore signat.

Hæc ficus, quocumq; in flexu est fructus & arbor.

¶ De hoc nomine ficus grammatici passim litigant. Ideoq; latius declarant, ut apertior essem. Vnde notandæ sunt tres regulæ. Prima cū ficus tam sequenda quam quarta sit inflexionis, quando est sequenda tam masculini q̄ feminini est generis. Macrobius, lib. iij. Grossi appellantur fici qui non maturescunt. Var. de re. rusti. In ea fico quam edimus, sed quando est quartæ semper est fæ. Hyero. super Hieremiam. Calathus intus ficus bonas habebat. Sequenda est ficus masculini generis sequenda declinationis fructum & corporis motum significat qui in articulis tam manuum q̄ pedum nascitur: vel masculinæ in inguinibus turpiter coeuntium. Plinius. Fici mirabiles sunt & abortiuæ quæ non maturescunt. Plaut. in bacci. Quem patior ficum lurco ex te est. Tertia est Ficus fæmi generis, siue sequenda siue quarta declinationis fructum vel arborem denotat. Var. de re. rusti. Ficos quas edimus maturas perferunt. Plinius li. ix. ¶ Coarquant fici quarum radices longissime sunt. Cor. de vi. Alex. Non istas alias poteris deserere ficus. Cice. in ora. Sele v̄ or alta de ficu suspenderit.

Ne te decipiant stulti documenta magistri.

Hic aut hoc vesper/rus/rur/vra/inflexere quibus

¶ De declinatione & significatione huius nominis vesper diuersi diuersa tradunt, sed quod sentio hoc vnum est. hic vesper vesperi sicut puer pueri, hoc vesper vesperis sicut huber huberis, hic vesperus vesperi: sicut dominus domini, hæc vespere vesperæ sicut mula mula. hoc vesperum vesperi sicut scannum scannum. Inne aliqua differentia significationis per omnes casus & in vtroq; numero declinari potest. Testimonia autem inter masculina & neutra plurali carentia æstam habes.

Quicquid habet caput hoc solo dependet ab vsu

¶ Qui permulta negat quæ non ars vlla recuset.

¶ Generale est documentum eorum omnium quæ in hoc capite dicta sunt, ne forte rationem scilicet itis/vius ita precipit, multa autem vsus repellit, quæ ars sola admittet, verum recte loquendi magister authorum vius est.

7296.

¶ In te IESV spes mea recumbit.

12. 113.

Caput quartum de quattuor gradibus.

IC TIBI

de graduum formis documentare

cludo.

¶ Prefens caput est de quattuor gradibus comparationis qui sunt. Positiuus vt doctus Comparatiuus vt doctior: superlatiuus vt doctissimus. Insuperlatiuus vt q̄ doctissimus. Est autem comparatio per excessum: significationis collatio.

De positiuus.

Quæ minus: quæ ve augeri vox mobilis optat.

Quattuor in gradibus fixum sociare valebit.

¶ Adiectiuum nomē cuius significatio augeri vel minus potest recipit comparationem quattuor graduum. vt albus vir. Albior puer albilissimus infans. Longe albilissimus cygnus. lila vero quorum significatia neq; augetur; neq; diminuitur nunq̄ nisi abusuē comparantur: sicut omnis nullus quidam | aliquid; æternus perpetuus &c. q̄ aut̄ interdum substantiua siue propria siue appellatiua noia comparari videtur hoc est trãsumptiue pro adiectiuis quã proprietatem importat vt Hercules herculior herculissimus. q̄ herculissimus. i. valens & fortis qualis erat hercules. Cornus. niior. nissimus. q̄ cornissimus. i. rigidus & durus sicut est cornus. Latius hæc in nostra isagoge prima.

Nil præter nomen positiuum rite vocabis.

¶ Omnis positiuus nomen est. Nam solum nomē comparationem recipit casualem hinc est q̄ participium comparatum in nomen transit. vt amans. amantior. amantissimus. q̄ amantissimus.

Sunt anter/ deter/ iater/ potis/ & propus/ vltet/

Et nuper/ penitus/ poster/ super/ & prius/ exter/

Inferus & citer latialis nomina linguæ.

De Quatuor gradibus. no. 1. Bo. lxx.

Quattuordecim sunt dictiones de quibus grammaticorum vulgus nihil
 peperam sentire videtur. Cum enim (vt iam dixi) solum nomen casualiter con
 paretur, nunc a verbis nunc a prepositiōibus & aduerbijs nunc a participijs de
 paratiua superlatiuaq; extorquent, quorum hallucinationē fac ex his cognos
 cas. Anter vel anterius. a. um. i. precedēs. Plaut. Antera ex parte declinat pro
 fluuium. hinc anterior antimus nō ab ante. Deter vel deterius. a. um. detritus
 a. um. cui bonum deest. Cor. de vita Alex. Detera proicctis armis p̄cordia sin
 quant. hic deterior. minus. non a verbo detero. is. Inter vel interius. a. um. qui
 infus recipitur. Cornelius tacitus lib. ij. amissis p̄ intera bella nobilibus obel
 le conabatur. hinc interior intimus non a prepositiōe intra. Hic & hec potis &
 hoc pote ē potes vel bonus. Perſ. saty. iij. Et potis es niger vito pigere thia
 Idem saty. i. Qui pote vis dicam nugaris &c. Hinc potior potissimus. nō a ver
 bo potior. iris. Propus. a. um. i. vicinus. Lucre. lib. xi. de na. rerum. Iple p̄as
 huc adde manus sine viuere potis. hinc propior proximus. nō a prope. Viter.
 a. um. i. excedens. Plaut. in mercato. Vlteros contigisse nō autem limites. hinc
 vterior vitimus nō ab vitra. Nuper vel nuperus. a. um. nouicius. Oui. in epi.
 Nupera pdulci voce puella canit. hinc superior nuperimus nō ab aduerbio nu
 per. Penitus. a. um. interus/sive profundus. Curtius lib. ij. Penitos excutarij
 locus inhibuit. hinc penitior penitissimus. nō ab aduerbio penitus. Posteri vel
 posterus. a. um. subsequens. Verg. gneid. v. Postera phebea lustrabat lampade
 terras orta dies. hinc posterior postremus non a prepositiōe post Super vel su
 perus. a. um. supremus. Verg. enei. vj. Sed reuocare gradum superatq; euadere
 ad auras hoc opus hic labor est &c. hinc superior supremus non a supra. Prius
 a. um. precedens sive prius. Lucil. lib. ix. Quisq; prius vibi certant inमितte
 re gressus. hinc prior primus non a prius. nec vero obstat quod prius neutri
 comparatiui non differt in voce apositiui quia irregulare est. Exter vel exter
 rius. a. um. alienus sive extraneus. Val. in principio. Vrbis romē exterarumq;
 gentium dicta ac facta &c. hinc exterior extimus vel extremus non ab extra.
 Inferus. ra. um. quod inferne est. Oui. meta. v. Per flumina iuro infera sub ter
 ras stygio labentia luco. hinc inferior infimus non ab infra. Citer vel citerus.
 a. um. quod nō satis processit. Vegetius de educatione liberorum. Citeros ve
 ro elicare sermones non permittantur. hinc citerior citimus vel citerrimus nō
 a citra. Horum ego abulus eo iucceuisse arbitror q̄ raro in vsu ea nomina cō
 giuntur. Sed nō ptinus tā falla atq; inepta exmieda graduū erat formatio.

Handwritten notes and a large 'D' with 'Def. a. p.' and 'p. 102' written next to it.

Comparatiuorum formatio.

Casu qui fit in i/medio gradu or dare debet.
 Nomen comparatiui gradus formatur ab illo casu positui qui terminatur
 in i/ addendo syllabam or. vt ab huius docti. hic & hec doctior & hoc doctius
 ab huius forti. hic & hec fortior & hoc fortius.
 Non declinatum sibi declinabile fingat.

¶ Nomen adiectiuum indeclinabile comparationem recipies debet fingi esse declinabile. vt forma cōparationis noscatur. Vt a neq̄ finge nequus nequius a quo nequior nequissimus. A frugi. i. utilis vel modestus finge frugis hui⁹ frugis huic frugi: a quo frugior frugissimus: sed sapius frugalior frugalissimus. licet a frugalis deductū possit.

si ab 10. a. 5. 7.
 Iuniora iunis. aliud iuuenis tibi donat.

¶ Hic & hæc iunior & hoc iunior. (id est minor iuuenes) habet pro comparatiuo. hic & hæc iunior & hoc iunior. Plaut. in baccidi. Iunes meos hic queror deuios. Apul. de magia. Iunę capitulū hoc demulceā. Cice. in epi. Iunior exti matur q̄ cui detur prouincia. Sed hic & hæc iuuenis & hoc iuuenes habet iunior & hoc iuuenis. Pl. lib. vii. Iuuenes iubeat augmētō corpus. Col. li. iij. Iuueniori ex amini solet id accidere. qua in re plurimos cōcutiuisse nō parum demitor.

Rite sinister habet nostro sterior / stirior vsu.

¶ Sinister. a. iun. (id est infelix vel malus) habet hic & hæc sinisterior & hoc sinisterius. vel hic & hæc sinistrior & hoc sinistrior pro comparatiuo. Plauti. Quid scorto isthoc sinistrior? in quā: Māt. ad Gonzagā. Vīsa mihi vox est phleggeto nte sinistrior ipso.

Dico/sequor/loquor/atq; volo/facio/tibi nomen

Mobile quod donant / quasi participantia formas.

¶ Nomen adiectiuum quod ab vno istorum quinq; verborum descendit. scilicet dico/sequor/loquor/volo/facio/format cōparatiuum in encior & superlatiuum in entissimus ac si esset participiū. vt a dico maledicus maledicentior maledicentissimus. sic benedicus. falsificus. veridicus. vanidicus. &c. Caudidicus substantiuū est. A sequor. turpisequus turpisequentior turpisequentissimus. sic Vanisequus. vt tisequus. &c. pedisequus & pedisequa substantia sunt De loquor magniloquus magniloquentior magniloquentissimus. sic Vaniloquus: altiloquus/dulciloquus &c. A volo beneuolus / uolentior beneuolentissimus. sic maleuolus / retriuolus / stultiuolus. &c. A facio magnificus magnificetior magnificētissimus. sic minificus / honorificus / munific. &c.

Tu magnus / paruus / multus / bonus / & malus / ipsos /

¶ Hæc gradus contra legem cognoscere debes.

¶ Satis notum esse arbitror hæc quinq; nomina magnus / paruus / multus / bonus / malus / irregulariter formare sua comparatiua / & superlatiua. Dicunt enim magnus maior maximus. &c. Paruus minor minimus. &c. multus plurimus / multa plurima / multū plus plurimū. &c. bonus melior optimus. &c.

maius peior pessimus. &c. quae in sequenti maledictione aperti⁹ videbis.

Quod dat ius/vel uis/positiuo/tu magis addes.

¶ Qu^o positiuus in ius/vel in uis/terminatur cōparatiuo causa euphoniae de
sicut; cuius loco substituitur positiuū cū aduerbio magis vel aliquo synonymo.
mo. vt pius magis vel multū pius piissimus vel pientissimus. arduus magis
arduus arduissimus. Dic de alijs pariformiter. Tenus autē tenuior & tenuis-
simus. Dic de alijs pariformiter. Tenuis autē tenuior & tenuissimus honestis
sine format. & similia in uis/omnia ergo nihil de u/super is dicēdū putauit. Cū
cero ad Atticū. Plea spes etem tenuior semper fuit q̄ tua littera. Pl. lib. vj.
Tenuiora ferranēta restringi oleo mos est. similliter autem cum litteratissimā
oes tum duo isti quos dixi uiri id nominis passim usurpant.

¶ nomen quod dat cus/nunq̄ bene ci/geminabit.

¶ Nōmē in cus/terminatū cōparatiuū & suplatiuū regulariter format. ne
credas cū multis syllabā ci/debere geminari. vt spurcus spurcior spurcissimus.
non spurcior. &c. Oui. in epi. Spurcior hypsee turbaq̄ procacior ozani. &c.
sic anticus anticior. Plau. in aulula. Amicior nullus mihi uiuit atq̄ is est. pu
dicus pudicior. Mā. de Nīco. tollē. Penelope melior vestaq̄ pudicior ipsa vxor
erat. & cetera.

Si proprio gradus est appellatum tibi fiat.

¶ Qu^o nōmē proprium recipit cōparationē appellatiuū efficitur: quia pro adies-
tione importate sui proprietate vt iam dictū est vsurpat. vt codrus/codrior coo-
drissimus. i. pauper/pauperior/pauperrimus. quia codrus pauper fuit. sic Nerus
neronior/neronissimus. i. crudelis crudelior/crudelissim⁹. quia Nero inter tra-
deles primam obtinuit palmā. salibus tū vtī frequēter tibi non consulo. qui
raro inuētis raro vtendū est.

¶ Superlatiuorum formatio.

Casu qui fit in/i/ternus gradus/s/simius addit.

¶ Nōmē superlatiuū gradus formatur ab illo casu positiuū qui finitur in/i/ad-
dendo litteram/s/cū pticula simus. vt ab huius docti doctissimus. ab hui⁹
forti fortissimus.

Celsus habet summus/potius celsissimus inq̄.

¶ Celsus (i. altus) habet pro superlatiuo sumus/vel (quod libentius dixeris)
celsissimus. Itaq̄ sic cōparabo celsus/celsior/celsissimus/vel summus/celsa/cel-
sior/celsissima/vel summa. &c. Sed ut dicitur. Quo uirtu quibus ingenti⁹
celsissima Christi munita cūpiciam.

Maturus/vetus/atq̄ satur/rimus/& simus edunt.

¶ Tria sunt noia quae sua suplatiua in rimus / & simus / sine discrimine sonant
sc3 matus mator. rimus. vel rissimus. Vetus veterior. rimus. vel veteris
simus. Sator saturior saturissimus vel saturissimus. Regula aut causa est quia
quondam in er / & in us / terminabantur haec nomina. dicebantq3 mator vel rus
veter vel tus / satur vel rus. Itaq3 positua partim exoluisse sed suplatiua ma-
nent quae apud Plautu & Macro. passim offendas.

Haec agilis / similis / facilis / gracilis / docilisq3 /

Ac humilis / terno gradui limus is / remouendo /

¶ Sex sunt noia quae sua suplatiua in limus terminat: formatuq3 a no3 re-
mouedo is / & addedo limus. vt agilis agilior agillimus. Similis similior simi-
limus. Facilis. lior. facilissimus. Gracilis. lior. gracillimus. Docilis. lior. docilli-
mus. Humilis. lior. humillimus. De coposis idem est iudicium.

Cum rectus fit in er / ternus gradus in rimus exiit.

¶ Qu3 potius terminatur in er / superlatiu3 formatur a nominatiuo adden-
dendo unus. vt miser inferior miserissimus. pauper paupior pauprimus.

Sed timus accipiunt tibi dexter siue sinister.

¶ Duo noia in er / h3t timus in suplatiua. sc3 dext3 dexterior dextimus. i.
sc3 h3t felicior felicissimus. Lucre. lib. v. Salue magne parens nobis hic dexti-
mus adis. Sinister sinisterior vel sin3rior sinistimus. i. infelix. lior. ifsimus.
Cor. de vi. A lex. ingenio miser est sumptuq3 sinistimus armis. &c. volo autē
hic aduertat q3 d. & a sunt ibi. S3t anter / dexter. &c. et ibi. tu magnus paru3
&c. deniq3 ibi. dico sequor. &c. Quia haec repeti inutile oino esse arbitror.

Defectiua comparatio.

Longinquus / simul obnixus / memor / atq3 adolefcens /

Et iuuenis terno gradui non attribuuntur.

¶ Quinq3 sunt noia quae h3 copationem recipi3t suplatiua tñ defectiua. i. lon-
ginquu3 lo3giquior. obnixus obnixior. memor memorior. adolefc3s adolefcē-
tior. iuuenis iuuenior. Si causam queris nullā preter excocephaton. i. malum
sonū habeo. Reliqua vero q3 his annumerari solent. h3 rato suplatiua habent
aliquando tñ habent. & sapius habere p3t. sicut diues diuittior diuittissim3. vt
dit3 ditior ditissimus. prauus prauior prauissimus. &c.

Temporior cum temporibus sine fratribus edam.

¶ Hic & hæc teporior & hoc teporius sine alijs gradibus est. In multo oportet nus. In sti. lib. ij. Multo teporior hic homo est atq; docet. &c. Apul. lib. ij. Te porior? hercle spectaculu vidi nuq;. A dverbialiter aut; Col. li. iij. inquit. Pro pter cibi fere teporius ad officina redeant. sic & Quid meta. v. Modo surgis heoo teporibus celo. &c.

¶ Græcum ocyus datur. hinc ocyssimus ocyor exit.

¶ Ocyus græcè dicitur velox. vñ habemus latine ocyor. i. velocior. Pl. lib. ix. non ne diebus ocyore ambitu. ocyssimus velocissimus. Idè. quatuor radices loq; ssi me & senectus ocyssima est. & aduerbia ocyter id est. velociter. Matu. de alph. Impiger arrepta cuneos lecat ocyter hastæ. Ocyus et locius. Verg. æneid. ij. Fugit ocyus caro. ocyssimura vel vel ocyssime. Plauti. Oim cægol. ocyssime des uorans tardissime operatur.

¶ Comparo sed nullo varians aduerbia calu.

¶ Aduerbium comparisonem recipit. sed nõ casualem de qua in præsentia non agit. ut post posterius postremu vel postremæ. ultra ulterius vitimum vel vitime. prope propius proximu vel proxime. &c. Nam præpositiones cõpara ti in aduerbia transeunt. nec tñ vñ casuales cõparatione habet vt supra ostē dit. De vero pronome aliquando apud vetustissimos cõparatum reperis/ imitari non debes: quia antiquitatem nimiu sapit. vt tuus tuior tuissia us. ipius ipior ipissimus.

¶ Quod dat ius vel nus /fero per sepe carebit.

¶ Nome terminatu in ius / sicut indissimus egregius / vel in uus / sicut strenuus assiduus superlatiu ratio admittit. sed positum cum aduerbio maxime vel synonymo loco superlatiu recipit. vt validissime pius maxie strenuus. non tamen vsq; quãq; firma est hæc regula quin (vt ex eplic supra docui) huiusmodi nomen veru superlatiu aliquando recipiat. vt piissimus vel pietissimus. sic strenuissimus arduissimus. &c.

¶ Supremelatiuum.

¶ Multo / longe / cum terno siue sequendo.

¶ Rite supremelatiuum vocitare valebis.

¶ Nome superlatiu gradus est comparatiu vel superlatiu cu vno illaru particularu vel synonymaru q; longe / multo / facile. &c. Na (vt ex eplic causa dicam) plus est multo charior: q; sic charissimus. & ita q; charissimus plus significat q; hoc superlatiu charissimus. Hiero. ad paulinu. Tuum ob diligens studiu mihi charissimus es. In metris karitate vsq; seruaueris profecto loq; charior esse poteris. Cicero in si. offi. Valeat q; mi Cicero tibiq; pluride malis

quidem esse charissimum: sed multo fore chariorem in tabulis monumentis
preceptisq; letabere. Cum ergo charissimus sit superlativum: & longe charior
vel q; charissimus vitra significet necessarium est ut quantum gradus qui est
supremelativus constituantur. de hoc habes latius in prima nostra liagoge.

¶ Hunc igitur indicem pueri sequantur.

¶ Hic albus/albior/albissimus. Hec alba/albior/albissima. Hoc albū aliois/
albissimū. Huius albi/oris/ssimi/albe/bioris/ssime/albi/albioris/ssimi. Hic
albo/albiori/albissimo/albe/ori/ssime/albo/ori/ssimo. Hunc album/albione/
albissimum. hanc albam/ebim/ssimam. hoc album/albium/albium/albium/albium/
albior/ssime/alba/albior/ssima. album/albium/albium/albium/albium. Ab hoc albo/albione/
vel ori/ssimo/ab hac alba/albione vel ori/ssima. ab hoc albo/albione vel ori/ssi
mo. Pluraliter. hi albi/albiores/ssimi. Hec albe/albiores/ssime. hac alba/al
bora/ssima/horum/alborum/albiorum/albissimorum. harum/albarum/albiorum/
ssimarum. horum/alborum/albiorum/ssimorum. His & ab his albis/albiori
bus/ssimis/hos/albos/albiores/ssimos. has/albas/albiores/ssimas. hac/alba/al
bora/ssima. dic in vocatiuo sicut in nominatiuo. ¶ Similis declinatus sunt
omnia sequunde inflexionis comparata nisi terminentur in eriq; se moventur

¶ Nominatiuo & vocatiuo niger/nigrior/nigerrimus. nigra/nigrior/ssima. ni
grum/nigrum/ssimum. In reliquis vt supra

¶ Hic celsus/celsior/celsissimus vel summus. Hec celsa/celsior/ssima. vel summa.
hoc celsum/celsius/celsissimum / vel summum. In alijs sequere formam ex
empli.

¶ Hic sinister/sinisterior vel sinistrior/sinistimus. hac sinistra/sinisterior vel sin
strior/sinistima. hoc sinistrum/sinisterius vel sinistrius/sinistimum & cetera pro
portionaliter.

¶ Hic multus/plurimus/hoc multa/plurima. hoc multum/plus plurimū. Hu
ius multi/plurimi/multę/plurimę/multi/pluris/plurimi. Hic multo/plurimo
multę/plurimę/multo/pluri/plurimo/hanc multum/plurimum/hanc multas
plurimas/hoc multum plus plurimū. O multę/plurimę/multa/plurima: mul
tum plus plurimam. Ab hoc multo/plurimo. ab hac multa/plurima. ab hoc
multo/pluri/plurimo. Pluraliter nominatiue & vocatiuo multi/plures/plurimi
multa/plures/ring. multa/plura vel pluria/plurima. Horum multorum/pluri
um/plurimorum harum/multarum/plurium. marum. horum multorum/plu
rium/plurimorum. his & ab his multis/pluribus/plurimis. hoc multos/plu
res vel plures/plurimos. has multas/plures vel plures/plurimas/hac multa
plura vel plura/plurima.

¶ Hic bonus/melior/optimus. hac bona/melior/optima. hoc bonum/melius
optimum. &c.

¶ Hic acer/acrior/acerrimus. hec acris/acrior/acerrima. hoc acre/acrius/acer
ritum. huius acris/acriosis/acerrimi. acris/acriosis/acerrime. acris/acriosis
acerrimi. Hic acri/acriori/acerrimo. acri/acriori/acerrime/acri/acriori/acerrimo.
hunc acrem/acriorem/acerrimum. O acer/acrior/acerrime. acris/acrior/ac
ritum. acre/acrius/acerrimum. Ab hoc acris/acriore vel acriori/acerrimo. ab hac
acris/acriore vel ori/ssima: ab hoc acris/acriore vel ori/ssimo. Pluraliter no
minatiuo & vocatiuo hi acres/acrioses/rimi/his acrys/ores, sing hac acris.

ora. rima horum. acrium acriorum. rimorum. harum acrium. orum. aceris
marum. horum acrium. orum. rimorum. his & ab his acribus acriores acer
rimis. hos acres vel acries acriores rimos. has acres vel acries acriores. ri
mas. hac acria. acriora. acerrima. &c.

¶ Hic ocyor ocyssimus. hac ocyor ocyssima. hoc ocyus ocyssimum. huius
ocyoris ocyssimi. ocyoris ocyssime. ocyoris ocyssimi. & cetera. sine positio la
tino.

¶ Hic & hac temporior & hoc temporius. huius temporior s. &c. sine positi
uo & superlatiuo.

¶ Hic & hac senex senior. hac senex senius. huius senis senioris. &c. sine su
perlatiuo.

¶ Hic perdoctus / longedoctior / q̄ doctissimus. hac perdocta / longedoctior /
q̄ doctissima. hoc perdoctum / longedoctius / q̄ doctissimum. huius perdocti /
longedoctioris / q̄ doctissimi. perdoctus / longe doctioris / q̄ doctissima / perdo
cti / longedoctioris / q̄ doctissimi. huius perdocti / longe doctior / q̄ doctissimo.
perdocte / longedoctiori / q̄ doctissima. perdocto / longedoctiori / q̄ doctissimo.
hunc perdoctum / longedoctiorem / q̄ doctissimum. hanc perdoctam / longe
doctiorem / q̄ doctissimam. hoc perdoctum / longe doctius / q̄ doctissimum.
O perdocte / longe doctior / q̄ doctissime. perdocta / longe doctior / q̄ doctissi
ma. perdoctū / longe doctius / q̄ doctissimum. Ab hoc perdocto / longedoctio
re vel doctiori. q̄ doctissimo. ab hac perdocta / longe doctiore vel ri. q̄ doctissi
ma. ab hoc perdocto / longedoctiore vel ri. q̄ doctissimo. Pluraliter nominati
uo & vocatiuo perdocti / longe doctiores / q̄ doctissimi. perdoctas / longe doctio
res / q̄ doctissima. perdoctas / longe doctiora / q̄ doctissima. horum perdoctorū
longe doctiorū. huius perdoctorum. harum perdoctarum. longe doctiorum / q̄
doctissimarum. horum perdoctorum / longe doctiorum / q̄ doctissimorum.
his & ab his perdoctis / longe doctioribus / q̄ doctissimis. hos perdoctos / lon
ge doctiores / q̄ doctissimos. has perdoctas / longe doctiores / q̄ doctissimas.
hac perdocta / longe doctiora / q̄ doctissima.

¶ Si hac pauca iuvenes recte perpexerint / cetera puto fore notiora q̄ quib
us alia explanatio debeat.

TeAg.

✠ In te IESV spes mea recumbit.

Petri Ponta. Caput Quintum.
 Caput quintum De præteritis & supinis
 verborum regularium.

NOMINA

vidisti. nunc verba attende do-
 cebo.

In quattuor iam præmissis capitibus de na-
 tura & proprietate noim latis superq; tra-
 ctatū est. in quattuor vero q; sequunt de ver-
 bis agendum testat. vt maturius ad cōstru-
 ctū ionuz & elegantiarū regulas accedamus.
 qnq; vidē in omni ratiōe perfecta nois & ver-
 bi cognitio a prime necessaria est.

Præambula.

Compositum & simplex sub eadem lege mouentur.

Principio igitur ad regulas præteritorū & supinorum accedamus paucula præ-
 libata sunt. Primū est. Verbū cōpositū & verbū simplex eodē modo cōiugan-
 tur. vt si certū habes. rideo esse cōiugationis sequendā. ita derideo/irrideo/sub-
 rideo scire dābes. & cōtra. quia debello as. est primā. ergo & suū simplex bel-
 lo. multa tñ sunt huius regulæ limitatiōes/que partim hic explanabo/par-
 tim suis regulis aptādas relinquam.

Ex do. rernā est. circum/pessum/vænum adimatur

Licet do. as. sit cōiugatiōis prime tñ eius cōposita sūt tertia. sicut reddo. is.
 irado. is. cōdo. is. perdo. is. dedo. is. indo. is. &c. Excipiunt tria que sunt pri-
 mæ simplex. scz circūdo. as. pessundo. as. vauūdo. as.

Dic lauis atq; lauas. nil componens nisi terne.

Lauo: ita primā & tertia cōiugatiōis est. recte em̄ dicis lauo. as. at. & lauo
 is. it. Qui. de tristū. Saucia cōspicuis fontibus ora lauat. Hora. iij. sermo. Ora
 manusq; tua lauimus feronia lympha. Verg. ix. gæid. Visceribus super in tan-
 dens lauit improba teter. Ora. cruor. In duobus autē vittimis exēplis declara-
 tur esse tertia cōiugationis per primā syllabā correptā quæ in præterito pducit
 sed omnia eius cōposita semp sunt tertia. sicut proluo is. abluo. is. diluo. is. il-
 luo. is. polluo. is. colluo. is. &c.

Petri Pontani Caput Quintum

(178. 81. conf.)
a rudo *omdo*
duplex
grad *omdo*
(178. conf.) 12

Pramordeo. es. premordi. Spondeo. es. spondi hinc Despondeo. es. despondi.
Respoideo. es. respodi. Disco. is. didici. sic Edisco. is. edidici. Desisco. is. dedidi.
Ci. Polco. is. poposci. sic Repolco. is. repolosci. Depolco. is. depolosci. Cado. is.
 cecidi. hinc Occido. is. occidi. Recido. is. recidi. Pario. is. peperii. hinc Reperio
 is. repperii. Comperio. is. comperi. Cedo. is. cecidi. hinc Occido. is. occidi. Inci
 do. is. incidi. Cano. is. cecini. hinc Concino. is. concinui. Succino. is. succinui.
Pendo. is. pependi. hinc Expendo. is. expendi. Rependo. is. rependi. Tendo. is. te
 tendi. hinc Contendo. is. contendi. Intendo. is. intendi. Tundo. is. titudi. hinc
 Contudo. is. contadi. Retundo. is. retudi. Tago tagis tetigi. hinc A tringo at
 tingis artigi. Contingo. is. contigi. Pango/pungis pupugi. hinc Compungo.
 is. compugi: sed Repungo repupugi facit fallo. is. fefelli. hinc Refello. is. refela
 li. Praefello. is. praefelli. pedo. pedis. pepedi. hinc Reperio. is. repedi. Compedo. is.
 compedi. Pango. is. pepigi. hinc Repango. is. reperi. Dispango. is. agi. Pello.
 is. pepuli hinc Expello. is. expuli. Compello. is. compuli. Tollo. is. tetuli. hinc
 Substollo. is. substuli. Detollo. is. detuli. Curro. is. cucurri. hinc Discurro. is.
 discurri. sed praecurro facit praecurri.

Ex a quo facit i. per e format vtrumq; supinum.

¶ Quando verbum compositum mutat a simplicis in i tunc supinum retinet
 e. vt facio facis feci factum. Inficio inficis infeci infectum. Iacio iacis ieci ia
 ctum. Desicio desicis deieci deiectum &c.

Hinc/do/go/salio/statuo/sapio/excipiantur.

¶ Quinquuplicia sunt composita quae mutant a simplicis in i & tamen non ha
 bent e in supino. Primo quae exeunt in do. vt a cado occido. is. occidi occasu.
 recido recidis recidi recasum. Sequando quae terminantur in go. vt a tango. gis.
 tetigi. contingo. gis. contigi contactum. pertingo. pertigi pertactum. Tercio
 quae a Salio salis veniunt. quia pro a habent u. vt exilio exilis exilui exilium.
 resilio. is. resultum. Quarto quae Statuo componit quia etiam habent u. vt co
 stituo. constituis constitui constitutum: restituo. is. ui. restitutum. Quinto quae
 a sapio veniunt. quia i in supino retinet. vt respicio. is. respicui respitum. desipio.
 is. ui. desipitum.

Ex e quod effert i per e praeterit/atq; supinat.

¶ Quando compositum mutat a simplicis in i praeteritum & supinum recipit
 e. vt emio. is. emi. emptum. redimo. is. redemi. ptum. eximo. is. exemi. ptum.

Hinc teneo/lædo/cædo/demenda reponam.

¶ Tria sunt verba quorum composita mutant. e. in i & tamen eorum praeter
 ita & supina non retinent e sicut dictum est. Nam a teneo licet habeant e in su
 pino tamen in praeterito non habent. ut retineo. es. retinui retentum: Contineo
 es. continui contentum. quae verba Lædo & Cædo veniunt mutant e diphtho
 gon in i longum quod vbiq; retinet. vt collido. is. collidui collisum. Illud. is. illi

ut illud. Occido. is. occidi. occisum. Considero. censeo. concido. concisum.

Quamvis ex a sit e dum præterit/est a supino.

Licet verbum habens a in presenti mutet illud in e in præterito tamen recipit a in supino. ut fallo. is. fecelli. falsum. tango. gis. tetigi. tactum.

Præteritum quicquid renuit/renuitq; supinum.

Verbum carens præterito caret & supino / & omnibus modis formandis. ut metuo. glico. polleo.

Patris quicquid inest vel abest/hunc orta sequantur.

Puerorum formatiunculas tanq; omnibus notas relinquo. quomodo / scz sex tempora a præterito descendunt. & participia a supinis formantur / quæ ex nostra sagoge satis pernoscitur quæunt de quibus generalis est regula. Si primitivum perfectum est eius derivata integra sunt & contra / si primitivum aliquo truncatur ab illo deducta deficiunt. ut cum scis amo habere amavis in præterito scire etiam debes habere amaveris. ras &c. in plus perfecto. Amavissem. es. &c. In præterito optativi. Amaverim. in perfecto subjunctivi. Amavissem. in plus perfecto eiusdem. Amaverissem. in futuro eiusdem. Amavissem. in plus perfecto infinitivi. Et quis Amo habet amatum. tu. in supinis scis amaturus & amatus eius esse participia. de deficiente habes in precedenti regula.

Præterita & supina prima.

Avi præterito primæ est:atumq; supino.

Verbum prima conjugationis. habet avi in præterito & atum i supino: ut disputo disputas disputavi disputatum. sic formo/certo/bello clamo. &c.

Sex tono/sive crepo/domo/seu/cubo/vel sono/cum pli.

Dant/per ui/per atum/formam veto servat vtramq;

Sex sunt verba primæ conjugationis quæ habent ut per dinitas syllabas in præterito. & itum in supino. **I**onus. **T**onui. **T**onitum. **M**agnum. & **H**orribilem **S**onum **F**acio vel **C**lamo. **C**repo. as. c. cepi crepitum / sonum cum quodam fragore emitto vel rumpor. eris. **D**omo. as. domui domitum. **C**astigo & **S**ubigo. **C**ubo. as. cubui cubitū laceo vel quiesco. **S**ono. as. sonui sonitum. sonum reddo / sicut campana. **P**lico. as. plieui plieitum / involvo vel intrico. Sed veto / prohibeo / vetui & vetavi / vetitum recte format. **M**iant. primo parth. **M**atuz vetuit primos iterum decerpere fructus. **P**ersus faty. v. Excepto si quid mafu ri rubrica vetavit. **T**eren. in m. m. cho. **I**s vetitum quod accipitur. **I**us cre. libro septimo. **I**ratuq; nephas tantum cupit ire vetatum. **S**ex etiam

priora nonnunquam in aui & in atum reperiantur: sed quia hoc non debet esse nisi mouearis.

Aui dat nomen plico/ preponens dat vtrumq.

¶ Compositum a Plico & nomine habet aui in preterito & atum in supino, vt duplico duplicas duplicavi duplicatum. sic triplico quadriplico multiplico &c. Sed compositum a Plico & aliqua prepositione habet ui & aui in preterito itum & atum in supino. vt explico explicas explicui vel explicavi/ explicatum/ vel explicatum. sic replico/ applico/ subplico/ complico/ implico &c. *Verse*, atreidos sequendo. Implicuitq; comam leua &c. Terenti. in heauton. Quot me miser putas curis implicasti. Laetan. libro sequendo instituto. Aliquo vos properat simplicitum malo. Apul. de magia. Pluribus mihi q; equum est oculos lachrymis festinas implicatum &c.

Aui dat vel ui inico de ficiente supino.

¶ Mico as. i. resurgere certo/ salto) habet micoi & micavi in preterito. sine in pino. Fulgentius de incarnatione. Verus & huiusmodi micavit sub imagine Christi. Mart. de Gonzaga. Stronius excussa populo ceruice micavit. sic eius composita demico/ promico/ emico &c.

atum fricui secui donat: iuui inuo iutum.

¶ Frico & Seco habet ui in preterito & atum in supino. vt Frico. as. fricui fricatum est allido. Seco secas. secui fecit tum/ diuido, sed cocco pec e est coccum facio. habet coccaui & coccatum. Iuui iuvas facit iuui in preterito & iutum in supino id est auxilior.

Lotum vel lautum/ simul/ atum/ dat lauo laui.

¶ Lauo facit laui in preterito lotum/ lautum) & lauatum in supino. Persi. saty. iij. Leuia loturo sibi harentina rogarit. Plaut. I autum dabo siquid immum di est. Hora. iij. Ser. A si vbi ma. festum sol acrior ire lauatuz. Admonuit. &c.

Potau potum & potatum potu ministrat.

¶ Potu potas. habet potui in preterito: & potum vel potatum in supino. i. bi bo. Verg. in Bucco. Hec potum veniant sacuri per prata iuuenis. Plaut. in truo cu. Potatum vnitate q; operatum ire mansit.

Vult stetit atq; statum sto: vult dedit atq; datum do.

¶ Sto habet steti in preterito: & statum in supino. i. rebus sum. De habet de di & datum/ est tribuo vel dico.

Asto compositum stitit atq; stitum tibi donat.

De præteritis & supinis verborum. Fo. lxxj.

Compositum a Sto fias; facti fisti in præterito; & situm in supino, vt Præsto. as. præstiti præstitum. Verg. an. præstitit ingentes animos &c. Theriæ in phormione. Quod nolis eo præstitū sic consilio iusto / obfisto / subfisto / asfo &c.

Xum vel in xexo dat quod vel tertia flecitur.

Nexo nexas / vel nexo nexis. habet nexum in præterito; & nexum in supino id est ligo vel constringo. Hanc igitur pueri formulam de prima conjugatione habeant.

DICATIVO MODO presenti tempore. Disputo disputas disputat. Pluraliter disputamus. atis. tant. Præterito imperfecto disputabam. bas. bat. Pluraliter disputabam. batis. disputabant. Præterito perfecto disputavi / sivi / iit. Pluraliter disputauimus / sivi / uerunt / vel uere. Præterito plusq. perf. disputaueram / as / at / pluraliter ramus / ratis / rant. Futuro disputabo bis / bit. Pluraliter disputabimus / di / sputabitis / disputabunt.

Imperatiuo modo presenti tempore. sine prima persona. pro sequenda disputa. pro tertia / disputet. Pluraliter disputet / us / ate / disputent. Futuro sine prima persona. pro sequenda & tertia disputato. Pluraliter disputemus / disputatote / disputanto vel disputantote.

Optatiuo modo presenti tempore. vtinam disputarem / res ret. Pluraliter vtinam / disputarem / disputaretis / disputarent. Præterito perfecto & plusq. perf. vtinam / disputauissem / sses / sset. Pluraliter vtinam / disputauissem / ssetis / sset. Futuro vtinam / disputet / tes / tet. Pluraliter vtinam / disputemus / tetis / tent.

Subiunctiuo modo presenti tempore. cum disputet / disputetis / disputet. Pluraliter cum / disputemus / disputetis / disputet. Præterito imperfecto cum / disputarem / res / ret. Pluraliter cum / disputarem / retis / rent. Præterito perfecto cum / disputauerim / ris / rit. Pluraliter cum / disputauerimus / ueritis / uerint. Præterito plusq. perf. cum / disputauissem / disputauissem / disputauisset. Pluraliter cum / disputauissem / setis / sent. Futuro cum / disputauero / ris / rit. Pluraliter cum / disputauerimus / ritis / rint.

Infinitiuo modo missis numeris & personis presenti tempore disputare. Præterito perfecto & plusq. perf. disputauisse. Futuro disputatum ire. vel disputaturum esse.

Gerundia missis numeris personis & temporibus disputandi; do; dum. Sic supina disputatum; tu. Duo participia sunt disputans & disputaturus.

Si queris quare infinitiuis & gerundijs adicio missis numeris & personis uide nostram isagogen ipsa te docebit.

Indicatiuo tono / tonabam / tonui / tonueram / tonabo. Imperatiuo / tona / tonato. Optatiuo / tonuissim / tonem. Subiunctiuo / tonem / tonarem; tonuerim / tonuissim; tonuero. Infinitiuo / tonare / tonuisse / tonitum ire vel toniturum esse. Gerundia tonandi / tonando / tonandum. Supina tonitum / tonitu. Participia tonans / toniturus.

Indicatiuo uero / uetaba / uetui & uetaui / uetueram & uetueram. uetabo. Imperatiuo ueta / uetato. Optatiuo uetare. uetuisse & uetauisse. uete. Subiunctiuo

vetem: vetare: veterim & veterim. vetuissim & vetuissim: vetuero & vetuero. Infinitiuo vetare vetuisse & vetuisse: vetitum vel vetitum ire & vetitum vel vetitum esse. Gerundia vetandi. do. dum. Supina vetitura. tu. & vetitura. tu. Participia vetas vetiturus & vetiturus. Sic a lauo quattuor sunt participia lauans: loturus: lauturus: & lauaturus. Quia multiplicato supino multiplicatur & participia: sic contra. deficiente supino deficiunt participia ab ipso formanda. ut quia mico supinū nō habet. vñ trā participiū scz micās recipit. His cōsideratis cetera ad hūc locū pertinetia notefcere puto.

Præterita & supina sequenda:

Quicquid donat eo sub declinante sequenda est:

Q Enucleo/beo/sue queo/screo/nauseo/eoq/

Calceo/vel laqueo/meco/seucreo demere debes.

Omne verbum & solum in eo terminatū est coniugationis sequenda ut do. Decē tantum excipiuntur. Enucleo. as. nucleū ex nucle. traho vel declaro. Beo/as. beatum facio. Queo quis: possum. Screo as. sreamata cum sonitu ex puo. Nauseo/as. ad vomitum ducor. Eo/is. vado. Calceo/as. calcios vel caligas induo. Laqueo/as. laqueis ligo vel decipio. Meo/as. vado. Creco as. ex nihilo formo vel constituo.

Dant per ui/per itum/flexus tibi verba sequendi.

Verbum sequenda coniugationis habet ui/in pterito: & itū/in supino. ut fredo/edo/es. ui. ditū. Moneo/es. ui. monitū. sic habeo/arceo/terreo/valeo/doleo. &c.

Censeo/sum & pateo: stum/misceo torreo donant.

Duo sunt verba sequenda coniugationis que licet habeant ui/in pterito nō tamē habent itum sed sum in supino. Censeo es. ui. sentum. iudico vel numero pro eodem. censo census quarta dicitur. Pateo/es. ui. passum. i. manifestor sine aperior. Duo etiā sunt que habent ui. in pterito & stum in supino. misceo es. ui. missum. per/it. Nam his qui per/x/ scribunt non aquiesco. est disturbo vel adijcio. Torreo/es. ui. tostum/vro/cremo/affo/fluo.

Tum doceo/teneo/cassum caritum careo dat.

Doceo h3 docui in pterito & doctū in supino. instruo. Teneo tenui tentū: habeo/intelligo/vel rememor. Careo. ni. itū. vel cassus. sed hoc postremū rarius est/prius. Cicero tñ in orōibus ait. Nihil agit s3 vira cassum pperat. &c.

Cum timeo neutrum per ui/priuabo supinis:

¶ Verbum neutrum sequunda conjugationis habens ut in præterito caret supino. vi. polleo: es. ui. Nideo: es. ui. sic mædeo: rubeo: albeo: egeo. languo: vigeo. &c. Quibus additur timco licet actiuum sit.

Sed studeo/valeo/noceo/placeo//taceoq/

Et doleo/liceo/pateo/lateo/caleoq/

Ac oleo/careo//vel pareo/calleo demas.

¶ Quattuordecim sunt verba neutra sequunda conjugationis que habent ut in præterito: nec carent supino: quia fere habent itum per regulam generalem. Studeo: es. ui. studium operam do. Valeo: es. ui. itum. sanus sum vel recedo. Noceo. es. cui. nocitum. damnum facio. Placeo. ui. placitum. gratus sum. Ia es. es. ui. citum. non loquor. Doleo: es. ui. dolitum. dolorem habeo. Lico. es. ui. litum. placeo. Pateo. ui. passum de quo supra. Lateo: es. ui. latitum: occultor. Caleo. es. cauitum. vel cassum vt supra. Pareo: ui. itum: obadio. Calleo calles: ui. callitum. p. duplex pfecto intelligo: vel callos in corpore acquirō.

Prædeo cum video sedeo vel strideo dant di

Præteritis & sum (sed strideo dæme) supinis.

¶ Quattuor sunt verba in deo que habent di in præterito: quorum tria habent sum in supino. Nam strideo caret illo. Prædeo: es. prædi prantium: commedo etiam quacumq; hora. de illo in sequentibus habes. Video vides: di: vi sum: ioculis concipio. Sedeo es: di. sessum notum est: Strideo es. di. absq; supino. sonitum aliqua collisione facio.

Di/sum/pendeo/tondeo/spondeo/mordeo/duplant.

¶ Quattuor sunt verba sequunde conjugationis que habent di in præterito germinando primam syllabam & sum in supino. Pendeo: es. pependi pensum. itus pensus sum. Tondeo tondes. tonrondi tonsum: lanas & herbas discindo. Spondeo: es. spondidi sponsum promitto. Mordeo. es. momordi morsum dentibus arripio: detraho: & vitupero. sed ne in textu fallaris. Ordo est. pendeo: tendeo. &c. duplant præteritum & dant suple. di. & sum.

Si motum/fotum/votum/cautum/quocq; fautum

Demas. dat ueo ui tibi deficiente supino.

¶ Verbum sequunda conjugationis in ueo finitum habet ui. in præterito absq; supino. es. pæueo. es. pæui. flæueo. es. flæui. sic iureo: aueo &c.

¶ Si præteritis actiuis sunt que supra retinent moueo. es. ui. motum. de his

De prateritis & supinis verborum. Ho. lxxviii.

Virgeo / es / si / sum
Virgeo / es / si / sum

Virgeo / es / si / sum / emundo nitidum facio pro eodem **tergo** is, dicunt. **Maneo** / es / si / sum / moror vel exspecto. **Hareo** / es / si / sum / affigor vel dubito. **Mulgeo** / es / si / sum / lac extraho. **Torqueo** / es / si / sum / vel **torum** premo gnis / pro / jicio. **Indulgeo** / es / si / sum / vel **indultum** gratam operam impedo. **Subbeo** / es / si / sum / s / duplicato mando: saluto.

Quod nihil ex maneo mutat simplex imitatur

Sed quod a vertit in i minui facit: absq; supino.

¶ Compositum a maneo / es / retinens / a sequitur regulam simplicis: vt **permaneo** permani / pmansum: **remaneo** remansi / sum &c. Sed quod a in i mutat h3 ui in preterito absq; supino: vt **emineo** / es / ui / pro / minceo / es / ui &c.

Sorbeo dans p si sine bui: sorptum / vel itum dat:

¶ **Sorbeo** habet sorpsi & sorbui in preterito: sorptum vel sorbitum in supino est pro sive pota: vel deglutio.

Vrui / alii / fulsi / turui / dic: absq; supinis.

¶ Quattuor sunt verba sequunde conjugationis q; habent si in preterito absq; supino. **Virgeo** / es / vrui / cogo. **compello**. **Aigeo** / es / si / frigeo. **congelor**. **Fulgeo** / es / fulsi / replendo. **Turgeo** / es / si / inflor / tumeo.

Virgeo / es / vrui / cogo
compello
Aigeo / es / si / frigeo
congelor
Fulgeo / es / fulsi / replendo
Turgeo / es / si / inflor / tumeo

Donant augeo / rugo / suggeo / lugeo / xi / sum /

¶ Quattuor sunt verba que habent preteritum in xi. & supinum in sum. **augeo** / es / auxi / auxi sum / accumulo magnifico. **Rugeo** / es / ruxi / ruxum / euoimo (sed frequentium ructo / as / sepius est in vsu) **Suggeo** / es / suxi / suxi sum / succo extraho / pro eodem **sugo** / is / frequentius habes. **Lugeo** / es / luxi / luxum / desseo: & heo. A ddi possunt **mulceo**: & **mulgeo** quia inueniuntur habere **mulai** **mulsum**: sed raro ideo curandum non est.

Friget / conuiuet / lucet / xi. nilq; supinant

¶ Tria sunt verba sequunde conjugationis que mittunt preteritum in xi. per xi. & supino deficient. **Friget** / es / fruxi / frigus patior. **Frigui** dicit nonnulli qui bus non credas. **Conniueo** / es / connixi. de quo supra **luceo** / es / luxi / luce emitto. ¶ Sit igitur pccis h3c formula.

¶ Indicatio modo pccati tempore. **Studeo** / es / & Pluraliter **studemus** etis ent. **Praterito imperfecto** / **studebam** / **studebas** / **studebat**. **Pluraliter** / **studebamus** / **studebatis** / **studebant**. **Praterito perfecto** / **studui** / **studuisti** / **studuit**. **Pluraliter** / **studuimus** / **studuistis** / **studuerunt** vel **studuere**. **Praterito plusq; perfecto** / **studueram** / **ras** / **rat**. **Pluraliter** / **studueramus** / **ras** / **rant**. **Futuro** / **studebo** / **bis** / **bit**. **Pluraliter** / **studebimus** / **bitis** / **bunt**.

¶ Imperatio modo pccati tempore sine prima psona / s. sequunda **stude** / pro

tertia studeat. Pluraliter studeamus studeate studeant. Futu. sine prima persona. pro sequenda & tertia studeo. pluraliter studeamus / studeator / studeo vel studentore.

¶ Optatio modo pra. temp. vti. studere. res. ret. pluraliter vti. studeremus. retis. rent. Prae. plusq̄ perfectio vti. studuissem. fles. flet. Pluraliter vti. studuissem⁹. fletis. flent. Futu. vti. studeā. as. at. Plura. vti. nā studeam⁹. atis. ant.

¶ Subiunctiuo modo praesenti temp. cum studeam. as. at. Pluraliter cū studeamus. atis. ant. Prae. imperf. cum studerem. res. ret. Pl. cum studeremus. retis. rēt. Prae. perfe. cum studuerim. ris. rit. Pluraliter cum studuerim⁹. ritis. rint. Prae. plusq̄ perfectio cum studuissem. fles. flet. Pluraliter. cum studuissemus. fletis. flent. Futuro. cum studuero. ris. rit. Pluraliter. cum studuerimus. ritis. rint.

¶ Infinitiuo mō mistis numeris & personis praesenti temp. studere. Praeterito plusq̄ perfectio studuisse. Futuro studitum ire vel studiturū esse.

¶ Gerundia mistis numeris personis & temporibus studendi. do. dū. Sic supra na studitum. tu. Duo participia studens & studiturus.

¶ Indicatio. timeo. timebam. timeui. timeueram. timebo. Imper. time. time to. Optatio timeerē. timeuissem. timeā. Subiunctiuo. timeā. timeerē. timeerim timeuissem. timeuro. Infinitiuo timeere. timeuisse. absq̄ futuro. Gerundia. timeē. do. dum. absq̄ supinis. vnū participiū est timens.

¶ Indicatio sorbeo. sorbebam. sorbui. & sorpi. sorbueram & sorperam. sorbeo. Imp. sorbe. sorbeto. Opta. sorberē. sorbuissim & sorpsissim sorbeam. Subiū. sorbeam. sorberem. sorbuissim & sorpsissim. sorbuero & sorpsuro. Infi. sorbere. sorbuisse. & sorpsisse. sorbitum & sorptum ire vel sorbiturum esse. Gerundia sorbedi. do. dum. Supi. sorbitum. itu. & sorptum. tu. Tria participia. sorbens. sorbiturus & sorpturus. his studiose consideratis reliqua patebunt.

¶ Praeterita & supina tert.

¶ Cio.

¶ Vnctis compositis specio dabit exit / & actum.

¶ Composita a specio specis (quod non est in vñ) mittunt praeteritum in exit / & suinum in actum / vt respicio. is. respexi respectum. aspicio. is. aspexi. aspe&u. sic inspicio. suspicio. conspicio. perspicio. &c.

¶ Eci / actum / facio / iacio / cum compositiuis.

¶ Facio & iacio mittunt praeteritum in eci / & supinā in actum. vt facio. feci. factum. iacio. ieci. iactum. quorum praeteritum composita seru. ant. sed mutat supinum in actum per regulam. Ex a. quod facit / i / & cate. vt perficio. perfectum. sic inficio / reficio / deficio / conficio. &c. Projicio. is. eci. proiectum. sic subijcio / conficio / inijcio / adijcio. &c. qd habes in preambula.

non
 Xi/vel ui/dat etum/vel itum/latio sociatum.

¶ Cōposita a latio. is. (quod nō est in vsu) mittūt præteritū in exi/ & in ui/ si
 p̄nū in estum. vel in ita. et allicio. is. allexi vel allicui allectum vel allicitum.
 Ouid. in epi. A mali generos quos allexere petulci. Piso. in hysto. A vius vnius
 premio multorum allicuit animos. Lucre. lib. iiii. Allectum que mechā fugis
 &c. Cor. de vi. Alex. Allicitum properas que nulla negocia vertent. sic pellē
 ceo. allicio. allicio. &c. Cū autēz latio. is. esset in vsu idē erat q̄ traho/ decti
 pio. sicut specio video. quorum significatio in cōpositis relicta est. Nec plura q̄
 quattuor sunt in cio/ socio/ facio/ latio/ latio/ cum cōpositis.

dat
figi
 ¶ Gio & dio.

Ci/ fugitum fugio: fodi fossum fodio dat.

¶ Fugio/ is. habet fugi in p̄terito & fugitum in supino. carro vel cuito. Fes
 dio habet fodi fossum/ seuca facio. Itaq; vnicū est verbū in gio/ fugio: & vni
 cū in dio/ fodio cum cōpositis. sicut cōfugio/ refugio/ offugio/ subterfugio.
 &c. Infodio/ defodio/ cōfodio/ refodio. &c.

¶ Pio:

Iui/ itum/ cupio. rapui raptum rapio dat.

Iuit/ ui/ sapio sapitum. cæpi quocq; captum

Dat capio. nec plura pio reperire valebit.

¶ Quattuor sunt verba in pio/ terminata quorū cupio facit cupiui cupitum.
 id est desyhero. Rapio facit rapui raptū violenter aufero. sapio facit sapiui & sa
 pui sapitū. p̄stio vel intelligo. Quinti. iij. de oratore. Ad ea quæ plane non sa
 pueras respondere iustum erat. &c. capio facit cæpi captum. accipio vel intel
 ligo.

¶ R. io.

Sed peperit partum paritum pario tibi donat.

¶ Pario/ is. habet peperit in p̄terito. partum & paritum in supino. partum
 emitto.

¶ Tio.

Quassi & itum quatio. cussi cussum dabo natis.

¶ Quatio habet quassi in p̄terito & quassum in supino. moueo distingo.

Petri Pont. Caput Quatum.

sed composita habent cussi/ & cussum/ vt percussio/ tunc percussissum. sic concu-
tio/ discussio/ succussio/ excussio. & cetera.

*Sanj...
f. d. m. i. nos f. p. v. t.*

30Vo.

Quod dat uo/ tibi format ui/ tibi format & utum.

¶ Verbum in uo/ terminatum/ mittit praeteritum in ui/ per duas syllabas/ & supinum in utu. n/ vt arguo/ is. ui. utum. statuo/ is. ui. statutum. sic struo/ imbuo/ & composita a lauo. vt tiluo/ profuo. &c.

Pluui...

Pluui/ utum/ pluo/ vult/ struxi structum struo donat.

¶ Pluo is. habet pluui in praeterito (nō pluui vt stulti somniant) & plutū in fu-
pino: est aqua diffillo. Hysro. in Gene. Nō em̄ plauerat. dñs super terras. Val.
Max. lib. j. In piceno lapides pluuisse aiunt. Vbiq̄q; ergo apud probatos au-
thores inuenis pluuii. aut similia inde formata cerno (scias scribentis esse mē-
dum. Sed struo facit struxi. cū. est compono.

Som...

Dat ruitum ruo: nata rutum xi/ xum/ fluo reddit.

¶ Ruo is. rui. ruitum facit. i. cado vel curro: sed eius composita habent rutū
vt obruo is. ui. obrutum. Diruo ui. utū. Fluio vero format fluxi/ fluxum. la-
bor: transeo.

Ingruo/ cum metuo/ batuo/ cluo/ respuo/ natum

Exnuo/ congruo/ siue luo/ dic absq; supinis.

¶ Octo sunt verba in uo. quae carent supinis. Ingruo/ is. ui. repente aduenio
Metuo is. ui. timeo. Batuo/ is. ui. virgispēcutio vel rē venerē ago. Plaut. in
metra. Nisi pares barueris. &c. Cic. i. officio. Equidē tam etiam obscena ver-
ba pro obscenis sunt. Batuit enim impudenter. &c. Cluo/ is. ui. splendo pū-
gno. Sene. in trag. Armis liquidē vt tibi videre elucebas. sed tam seuo cum
hoste cluere nō putabas. Vbi vtramq; habes significationem. Respuo is. ui.
contemo. Nuo/ is. ui. consentio. sed non est in vsu nisi in composito sicut annuo:
renuo: abnuo: denuo. &c. Cōgruo: is. ui. concordo: cōuenio. Luo/ is. ui. pun-
or: patior.

30Bo.

Bodans bi/ dat itum. vult nubo/ scriboq; pfi/ ptum:

¶ Verbum in bo/ terminatum habet bi/ in praeterito & itum/ in supino. vt bi-
bo/ is. bibi/ bibitū. Glubo. is. glubi/ glubitum/ Sed nubo (i. cooperior: aut
viro trador) facit nubi/ nuptum: & scribo (i. litteras sermo vel lego) habet

Y...

De præteritis & supinis verborum. Fo. lxx.

tempus scriptura.

*De præteritis verbis
habentibus in se
non sunt ablati
sunt enim verba
quædam in latinis
quæ non possunt
in præterito
habere*

A cubo compositum per ui/per itum/dare debes;

Compositum a Cubo habet ui. in præterito & itum in supino. sicut simplex. vt discumbo/is. discubui/ discubitur. Sic incumbo/ procumbo/ succumbo/ recumbo. &c.

Lambo/scabo/ nullum possunt formare supinum.

¶ Duo sunt verba in ho/ qua supinis carent. Larabo iabis lambi. lingo. Scabo/is. scabi/ kcalpo.

¶ Co.

Vi/tum co/donat. pau/ reddit tibi pastum.

¶ Verba in co/ habet ui/ in præterito: & tum in supino. vt cresco/is. ui. tum. sic cõfiteo/ quieto/ cõfiteo. &c. Sed pascio facit pau/ passu. id est nutritio.

Cum vel dis pascio per ui/ didici atq; poposci.

Sumit itum/ vici victum tibi vinco ministrat.

¶ Compesco facit compescui cõpescitum: cohæreo/ domo. Dispesco/ cui. ituz. fer. d. dirimo. Dico/ is. didici. ituz. doctrinam aquirõ. Pospo/ poposci/ itum; peto/ rogo/ vinco/ vici victum; supero.

Ci/ctum/ vult ico. xi/ctum duco quoq; duco.

¶ Ico facit ici. ictum; percussio. Dico dist dictum: loquor. Duco duxi: ductu. dirigo.

Compositum a nosco per itum formabis & otum.

¶ Compositum a nosco/ is. habet ui/ in præterito per regulam. & itum vel otum in supino. vt cognosco/ is. cognoui/ cognitu vel cognotum. Apul. li. iij. Quod nescio cognita propero. Lact. ij. institutionu. Quæ si non sperare viribus totis cognita accelerare vellem. Sic: A gaosco/ ignosco/ ignoto. &c.

Parci parfum dat vel itum/ tibi parco peperci.

¶ Parco facit parci & peperci in præterito. parfum & parcitum in supino. est abstineo vel ignosco. Plinius lib. iij. Italia parcitum est vetere interdictio patrum.

Conqr exi/ simul loquexi dic/ absq; supinis.

¶ Duo verba in co/ habent ui/ in præterito sine supino. Loquensco/ is. conqueni. m. ij.

caput inclino: vel irascor. Oquinisco: is: oquezis: idem. Plaut. in aulula. Singu-
las in voces quas proferebant ardens oqzexit.

Glisco nihil format: sed quæ effectiua vocantur

Primorum dant præteritum: tamen abiq; supinis.

¶ Glisco caret præterito & supino. i. cupio. Sed verba in sco que male incepti-
ua vel inchoatiua vocantur cum effectiua vocari debeant. habent in præteri-
to sicut sua primitiua/ sed supinis deficiunt. vt caleisco is. calui. quia cal: o caleo
sic habet. Frigescio: is: frixi. quia frigeo facit frixi. sic fordesco: nigresco: macre-
sco: marcesco &c. de quibus in regulis latius videbis.

Do.

Di sum do format: cedo cessi dat & effum.

¶ Verbum in do habet di in præterito. & sum in supino. vt cudo: is: cudi: sum
prendo: is: prendi: prentum. sic scando: mando: defendo: accendo. &c. Sed cedo
habet. cessi cessum. f. vtro biq; geminato. i. recedo vel permitto.

Si sum dant / rado / trudo / cum diuido / ludo /

Et vado / ledo / rodo / plaudo / quoq; claudio.

¶ Nouem vnt verba in do que mittunt præteritum in si: & supinum in sum.
Rado: si: sum. de cerpo. Trudo: si: sum. impello. f. do si: sum. partior. Ludo: si:
sum: ludū exerceo. Irrido: de decipio. Vado: si: sum: eo. Ledo: si: sum: dolore affi-
cio aut malum infero. Ro do: si: sum: mordendo comedo. Plaudo: si: sum. letu-
ciam concussis manibus indico. Claudio: si: sum: obstruo.

N posito di sum findo / scindo quoq; fundo.

Et passum pandi / sum vel stum terminat edi.

¶ Tria sunt verba in do que mittunt præteritum in di & supinū in sum depose-
ton quod habet in presenti. Findo: findis. fidi: fisy: diuido. Scindo scindis sci-
di: scisum. Idem. Fundo: fundis: fudi: fulum: emitto. Sed pando faci pandi pas-
sum: declaro vel aperio. Edo es format edi estum vel estu comedo mado.

Dic cecidi casum per itum dic pedo pepedi /

Cædo cecidi. tendo tetendi. pendo pependi /

Dant sum: sed tendo tentum quoq; rite ministrat:

Haec sunt... Petri Pont. Caput Quintum

Si sum dant mergo / fulgo / spardo quoq; tergo.

¶ Quattuor verba in go mittunt prateritum ē: & supi. in sum. mergo / is / merſi / sum; tingo. Fulgo / is / fulsum / fulgeo / de quo supra / spargo / si / sum. huc illuc projicio. Tergo / is / si / sum / purifico.

Dat fixi fixum / fixi / fixumq; supino.

¶ Duo verba in go mittunt prateritum in xi. & supinum in zum. figo / is / fixi / fixum. intra aliud trudo. Frigo / xi / zum / coquo in patella.

Dic tetigi tactum / pupugi punxi quoq; punctum.

Dat pegi panxi pepigi pactum tibi pango.

¶ Tria verba in go primam prateriti syllabam geminant. tango tetigi tactus contingo. Pungo pupugi & punxi punctum stimulo. Pango pegi / panxi. & pegi / pactum factus compono. iungo. canto.

Lingo / angio / satago / dego / sugo / absq; supinis.

¶ Quinq; verba in go carent supinis. Lingo / is / xi / lingua aliquid tergo. Ango / is / xi / coprimo vexo. Satago / is / egi / satisfacio. Degoo / is / degi / vivo. Sugo / is / xi / lac vel alium quemvis liquorem ore paulatim traho.

Ambigo / vergo / nihil penitus tibi mittere.

¶ Duo verba in go carent s. ateritis & supinis. Ambigo / is / circumseo dubito. Vergo / is / inclino.

¶ Ho / Xio.

Xi ctum meio / traho / vcho dat: vox barbara mingo est.

¶ Duo sunt verba in ho: & vnum in lo per i consonantem que mittunt prateritum in xi. & supinum in ctum. traho / is / xi / ctum / rapio / vcho / is / xi / ctum porro curru vel naui. Meio / is / xi / micti quae rina m ermitto. Caue dicas mingo is nisi in albo barbarorum esse maui. Persi. saty. j. Sacer est pueri locus extra. Meite &c. Iuuc. saty. iij. Cuius ad effigiem non tntum meiere. *phas 47*

¶ Lo.

Lo dat ui cuius varie formabo supinum.

¶ Verbum in lo habet vi in praterito. vt consulo. is. consului. Sed supinum diuino modo formatur vt videbis.

Nam colo consulo eant vltum cum compositiuis.

De præteritis & supinis verborum. Fo. lxxij.

¶ Duo verba in lo. cum suis compositis habent ut in præter. et ultimum in supino. Co. lo. is. in cultum orno. amo. habito. ato. conuerſio. Sæcculo. is. succulo. is. perculo. perculis. &c. Confuſio. in. confultum. do. conſilium. cum datiuo. quero. cõ. ſium. cum accuſatiuo.

Handwritten note: *Lat. lxxij*
qui non dicitur h
periculum

Tum vel itum dat. alo. molui. molitum. molo. prebet.

¶ Alo. is. ut. habet altum & alitum in supino nutritio. Molo. is. ut. facit molitum. prana. contero. Caue dicas multum. multu. multor. multrix. barbara em sunt sed molitum. molitu. molitor. molitrix. dicendum est. Plaut. in Baccidib. Nimo. edo. libentius molitum q̄ molitum prebeo. Quinti. in cau. Molitore sublati in precipitia corruerunt.

Handwritten: *fo. lxxij.*

Celluit & cellum. ceculi. culsum. dabo. celo.

¶ Cello. is. sine diphthongo habet cellui in præterito & cellum in supino. i. ce. do. celi. cellum. sic composita excello. ut. excelsum. præcello. is. ut. præcellum. q̄ per secundam quosq̄ proferuntur. Excello. præcello. Sed celo. is. cum diphthongo facit ceculi in præter. & culsum in supino. i. cedo. cecidi. casum. vel frango. egi. fractum. sic composita percello. is. perculi. perculum. accello. is. acculi. acculum. concello. is. conculi. conculum. &c.

Handwritten: *cello. is. sine diphthongo*
facit ceculi in præter.
& culsum in supino.

Li. si. sum. vello. sublatum. substulit. effert.

¶ Vello. habet velli & vultu in præterito & vultum in supino. extrabo. erradico. sed folio. facit sustuli. sublatum. est. remoueo. eleuo. nutritio.

Sum. pepuli. pello. dabit. & sum. fallo. feseili.

¶ Duo verba in lo. primam præteriti syllabam geminant. Pello. is. pepuli. pefum. fugo. ttudo. Fallo. is. feseili. falsum. decipio.

Sallo. li. sum. dat. pfalli. volui. absq̄ supinis.

¶ Sallo. sine p habet falli in præter. & salum in sup. sale. condio. Sed sallo. per p (id est capto) habet pfalli & volo. volui. sine supinis. Sic composita nolo. nolui. malo. malui.

Handwritten: *Mo.*

Mo. dat. ui. dat. itum. præssi. pressum. premo. forniat.

¶ Verbum in mo. terminatum habet præteritum in ui. & supinum in itum. ut. gemo. gemi. genui. gemitum. sic frango. frangi. &c. Sed premo. facit pressum. id est. caleo. virgeo.

Sed. como. sumo. premo. demo. dabo. pfi. ptum.

¶ Quattuor verba in mo/mittunt prateritum in pti/ & supinu in pti. Cemo/ is. compsi. cooptum. orno/ praeipue capillos. Sumo/ is. pti. pti. accipio. Pto mo/ is. pti. pti. emitto. cano. Demo/ is. pti. pti. remoueo.

Emi emptum dat ermo. tremui. tremo nilq; supinat.

¶ Emo facit emi. emptum. mercor. Tremo facit tremui sine supino. timore; vel aliquo intrinseco agitor.

¶ No.

Vi/tum sperno sino sterno cerno tibi donant.

¶ Quattuor verba in no/mittunt prateritum in vi/ & supinum in tu. Spemo is/ sperei. spertum. respuo. Sino/ is. siui situm. permitto. Sterno/ is. sruai stratum: apparo: opprimo. Cerno/ is. creui. cretum. vides.

Do per itum genui posui: temno dabo pti ptum;

¶ Gigno/ is. facit genui genitum. genero produco. Pono/ posui positum: ad do. Temno habet tempu temptum. Respuo.

Dic cecini cantum cano: natus ui/ dat & entum.

¶ Cano facit cecini cantum. modulator. laudo. describe. prophetizo. Sed eius composita habet ui. in praterito & entu in supino: vt cocino is. ui. concentuz. sic accino/ praecino/ succino/ percino. &c.

Hac leni/ lini/ liuiq; litum lino mittit,

¶ Lino h3 triplex prat. scz leni lini & liui. & litu in supino. suffido vel vngo.

¶ Po.

Pti/ptum po. crepui strepui dat itum: noto rupi.

¶ Verbum in po/ terminatum habet prateritum in pti/ & supinum in ptum. vt carpo/ is. carpsu carptum. sic repo/ clepo/ serpo/ sculpo. &c. Sed crepo/ is. habet crepui creptum/ sonitum/ facio/ strepo/ is/ ui/ strepitu. pedibus passimentum. quatio. Rumpo habet rupi ruptum. frango.

¶ Quo.

Liqui dat linquo/ coxi coquo. stum dat vtrumq;

¶ Duo sunt verba in quo/ linquo/ is. liqui licum. dimitto. sed in copoitis usg is est in vsu. sicut relinquo/ delinquo/ oblinquo. &c. Coquo/ is. coxi coctum. paro cibos ad citum.

¶ Ro.

Vi/tum ro/donat: cursum dat curro cucurri.

¶ Verbum in ro/habet vi/syllabam. in praeterito. & tum in supino. vt tero tri ui tritum. quaro quaerui quaeritum. sero seui satum. Sed curro facit cucurri. & cursum: fugio.

Si/sum/vro. Ri/si/sum/verro. dat gero/ssi/stum.

¶ Vro facit vrsi vstum: cremo: Verro verri & verii versum. mundo vel traho. Gero gessi gestum porto re go.

Huit itum sero compositis vel ui/dat & ertum.

¶ Composita a sero q̄ simplicis significatiōe retinet habet eui. in prae. & itū. in supi. vt infero/is. inleui/inleui. cōfero/is. cōferui cōstitū. &c. Sed quae significatiōe alio transferunt: habet ui. per duas syllabas in prae. & eriū in supino vt. assero/is. asserui/asserui. i. assero. Desero/is. ui. desertus. &c. reliquo De sero & furo habes in sequē. capite.

¶ So.

Vi/tum so/mittit. pinso uat pinfuit/istum.

¶ Verbum in so/habet vi/syllabā in prae. & tū in supi. vt lacefso/facessui lacefsum. sic arcesso/accesso/incesso. &c. Sed pinso habet pinfui piftum. farinam dispo ad panem conficiendum.

Si/sum constituunt tibi viso/facesso/capesso.

¶ Tria verba in so/habent si/in prae. & sum in supi. Viso is. visi visum. eo ad videndum. facesso/is. facessi facessum. eo ad faciendum/vel recedo. capesso/is. capi capsum. eo ad capiendum vel capio.

¶ To.

Xi/xum/dant plecto/flecto/peto tuiuit/& itum.

¶ Plecto facit plexi plexum. id est pugio. Flecto/xi. xum. inclino. Peto petui petitum. quaro/eo/percutio.

Xi/vel ui/necto pecto dant: xumq; supino.

¶ Necto/is. facit nexi vel nexui nexum. ligo. Pecto/pecti vel pectui/pectum. or no capillos.

Verto dat verti/versum. meto messuij/essum.

¶ Verto facit verti & versum. muto vel repello. Meto messuij. messum. segetes colligo.

Petri Pont. **Caput Quintum.**

Neutrum sisto vacat: sed agens finit atq; statum dat.

¶ Sisto bifariam capitur. Primo est cesso sicut fito simplex. tunc est neutrum absolutum / & prateritis supinūq; deficit. Sequūdo est tenco vel pascito: tūc est actiuum. habetq; fleti in praterito / & statum in supino. Itaq; statum status verbum est per se integrum.

Si missum mitto. dic stertuit absq; supino.

¶ Mitto facit miū missum. ad alium quippiam do. Sierio facit stertui sine sus pino. do: miendo sonitum flatus emitto.

¶ Vo.

Vtum / vi / soluo / voluo. xi / ctum lege viuo.

¶ Soluo facit solui solutum. restituo / satisfacio / libero. Voluo volui vol utiq; trudendo verito. Viuo vixi. ctum. vitam duco.

Caluo dans calui / nullum dabit inde supinum.

¶ Caluo facit calui in praterito. sed caret supino. decipio: frustror.

¶ Xo.

Texo / xui / textum dat. nexo xui / tibi: nexum.

¶ Texo facit texti textum: sifa dispo: scribo: cōpono: exorno. Sed nexo facit nexui. nexū. ligo. nec plura in xo / reperies. Hic igitur puerorum ad firmitatem noticiam sit index.

¶ Indicatiuo modo presenti tēpore. Respicio. is. it. Pluraliter respicimus. itis iunt. Pto implecto / respicebam / as. bat. Pluraliter respicebamus / atis. ant. Pto perse. respexi / istis. it. Pluraliter respeximus / istis. erūt. vel ere. Pto plusq; perfecto respexerā. as. at. Plura. respexeramus / iratis. rant. Futuro. Respiciam es. et. Pluraliter respiciamus / etis. ent.

¶ Imperatiuo modo pra. temp. sine prima personi. Pro sequēda respice. pro tertia respiciat. Plura. respicia / nus / respicite / respiciant. Futuro pro sequēda cō tertia persona respicito. Pluraliter respiciamus / respicite / respiciunto vel res piciuntote.

¶ Optatiuo mō presenti tpe vitā respicerē: res. ret. Pluraliter vitā respicere mus / retis. rent. Pto plusq; pte. vitā respexissem / ses. set. Pluraliter vitā respexissemus / setis. sent. Futuro vitā respiciam / as. at. Pluraliter vitā respiciamus / respiciatis respiciant.

¶ Subiunctiuo mō pra. tpe. cū respiciam / as. at. Plura. cū respiciamus / atis. ant. Pto imple. cum respicerē / res. ret. Pluraliter. cū respiceremus / etis. rent. Pto pfecto cum respexerim / vis. rit. Pluraliter cū respexerimus / istis. rint. Pte terito plusq; pfecto cū respexissem / ses. set. Pluraliter cū respexissemus / setis.

Sisto

Soluo
Voluo

Caluo

De præteritis & supinis verborum. **Bo. lxxiij.**

Rent. Futuro cum respexero. nis. nit. Pluraliter cum respexerimus respexeritis respexerint.

¶ Infinitiuo mō pñti tpe missis numeris & psonis: respicere. Præ. piusq̄ perfectō respexisse. Futuro respectum ire vel respecturum esse.

¶ Gerūdia missis numeris/personis & temporibus. respiciendi/do/duz. S. supina. Respeci/ā/āu. Participia respiciens respiciurus.

¶ Indicatio Pango: pangebā: pegi: pegegi: & paxi. Pegerā: pepigeram/ & pāxeram: pangam. Imperatio pange pangito. Opta. pāgerem: pegissem: pepigissem: & panxissem: pangam. Subiunctiuo. pangam: pāgerem: pegerim: pepigerim & panxerim: pegissem: pepigissem & panxissem. pegero: pepigero: & pāxero. Infinitiuo pangere: pegisse: pepigisse: & panxisse: pactum ire vel pacturū esse. Gerūdia pangendi/do/dum. Supina pactum/ āu. Participia pangens & pacturus.

¶ Indicatio Glisco: gliscebā: gliscā. Impetio glisce. gliscito. Opta. gliscere gliscā. Subiunctiuo gliscā: gliscerē. Infinitiuo gliscere. Gerūdia gliscen li/do/dum. Vnum participium est gliscens. **¶** Hanc diligenter formulam i. vicia eo: in alijs non falleris arbitror.

¶ Præterita & supina quartæ.

¶ Vi/itum/tibi quarta dabit. sepelire sepultum.

¶ Verbum quarta cōiugationis habet præteritum in /vis/ & supinum in /itum: vt a audio audis audiui auditum. eo/is. iui. itum. Sic gloric. crocio: pollio. ferocio: gannio: grunnio: garrio & cætera. Sed for. elio sepelis sepelui. habet sepultum in supino. est huius abicondo. huius alia quatuorq̄ re.

¶ Singultum singultit habet. dat. vāneo vānum.

¶ Sed veni ventum venio. dic vincio xi/ctum.

¶ Singultio/is. singultui habet singultū in supino. grauiter tussio: & singultum emitto: vāneo/is. vānu. vānum. vendor. Sed venio/is. facit veni in præterito & ventū in supino. notum est. Vincio/xi/ctum/ligo.

¶ Iui/xi/vel ui/dices amicire & amictum.

¶ Amicio is. facit amicitui: amisi & amieni in præterito: & amictum in supino. Vestio cooperio. A pul. de magia. Corpusculum hoc tam inhoneste quis amictuerat: Plaz. in truculē. Sese nondum amixerunt. Cesar in cōm. Nec dum sese toga velites satis cōueniēter amicuisse videbantur. &c.

¶ Xi/ctum. vel (si vis) iui/itum. sancio donat.

¶ Sancio/is. facit sanxi/ & sancii in præterito: sanctuz & sancitū in supino. est n. ij.

Petri Ponta. Caput Quintum

firmiter confecro. Mant. ij. Parth. Maria. Querendum q̄ sit celi sententia tandē.
Communi sanxere prece. Phil. in saty. xlj. Ne quicq̄ reuoluas ita tanciuere pa-
rentes. Corne. de vit. A lex. istud multiplici dudum paradigmatē sanctum est
Lucre. libro. vij. Sancitum quando quidem extat &c.

Haurio /si/ stum /sepio/ p̄si/ ptum /cambio/ p̄si/ ptum.

Dat salui saltum: sed nata dabantur in ultum:

Quattuor hæc tamen iui itum quoq; mittere cernas.

¶ Haurio is/ facit hauri in præterito & hauritum in supino. extrahō. Sepio/ is/ sepi & septum. obstruo. circundo. Cambio campsi & campsum. pecuniam mutuo. Salio salui saltum notum est. Sed eius composita habent ultum in supino. ut resilio/ is/ resiliui resultum sic insilio: exilio: profilio &c. Hæc tamen etiam iui in præterito & itum in supino habere reperiuntur. ut haurio/ iui/ hauritū. Varro. ad Cice. Quum idē quoq; haurierit sese res ipsa prodet. Apul. in cōmen. Laguna facilis hauritū est &c. sepio sepiui/ sepium. Hiero. in eia. Sepiuit eam & lapides ex ea Plaut. in mercato. Sepitum aditus p̄pera. cambio: cambiui: cambitum. Plaut. in Trucu. Ut mecum fors iniqua cambiuit pereō. Idem. Pape iu piter cambia cito sunt omnia. Salio salui saltum. Mant. de Gonzā. In flumiū summo preceps a monte saluiuit. Plauti. Quo is queso saltum. Sic exilio exiliui salitum. sed priore modo potius est utendum.

Si tum fulcio /fartio/ farcio pondere debes.

¶ Tria verba quarte coniugationis habēt si in præterito. & tū in supino. Fulcio: is: fulsi: fultum/ (sub)sento/ orno. Sarcio/ is: farsci/ fartum: reficio quod lacerrum est. Farcio: is: farsci: fartum. condio. pinguefacio.

Sentio /raucio/ si/ tum dant. aut iuit & itum

¶ Sentio habet sensi & sentiui in præterito: sensum & sentitum in supino. est percipio intelligo. Hierony. ad Ioui. A liter nuncq̄ ille sentiuit. Lact. iij. institutio. Age hæc ut vis plane crimen sentitum est. Raucio. is. habet rausi & rausi. rausium & rausitum. est rauce & concaue loquor. Cice. in orationibus ertio quoq; verbo inter loquendū turpiter ob crapula rausiuit. Hiero. in epit. Raustum ne potius q̄ locutum eas vereor. &c. De alijs autem terminationibus te stimonia prætermitto quia vbiq; vulgate sunt.

Ertum/ uit' a pario ductum/ri/ cum re ministrat.

¶ Compositum a pario quarte coniugationis mittit præ. i. ui. & supinum in ertum. ut aperio/ is/ ui/ apertum. operio/ is/ operui/ opertum. Sed quando componitur cum his particulis cum & re. habet ri/ in præterito & ertum in sup. ut comperio: is: comperi/ comperitum: reperio: is: reperi/ reperlum.

Aio nil format veluti rio/quod cupit istinc.

Excipies quod edo pario/nubo/tibidonant.

¶ Aio caret præteritis & supinis, est dico: sicut verbū in rio/desideratūq; forma quod stulti meditatum appellat, ut bibiturio/dormiturio/cacaturio/micturio &c. Sed quæ ab his verbis edo/pario/nubo/veniunt, habent præteritum & supinum. Esurio/is/efurui/efuritum, est esse siue comesse desidero pario/ris/parturui/parturitum parere cupio; nupturio/is/nupturui nupturium nubere affecto, de quibus inter formas vibebis. ¶ Sed hunc pueri in dicem sequantur.

¶ Indicatio modo præsentis tpe/Ferio/is/it. Pluraliter ferimus/itis/iūt. Præterito imperfecto feriebā/bas/bat. Pluraliter feriebamus/batis/bant. Præterito perfecto ferui/isti/iuit. Pluraliter feruimus/istis/erūt vel ere. Præterito plusq; perfecto ferueram/ras/rat. Pluraliter ferueramus/ratis/rant. Futuro feriaz/es/et. Pluraliter feriemus/etis/ent.

¶ Imperatio modo præsentis tpe: siue prima psona: p scda feri. Pro tertia feriat. Pluraliter feriamus/ferite/feriant. Futuro pro scda & tertia psona ferito. Pluraliter feriamus/feritote/feriunto vel feruntote.

¶ Optatio modo præsentis tpe vtinā ferirem/res/ret. Pluraliter vtinā feriamus/retis/rent. Præterito plusq; perfecto vtinā feriuissē/sses/ssēt. Pluraliter vtinā feriuissē/ssis/ssēt. Futuro vtinā feriā/as/at. Pluraliter vniū feriamus/atis/ant.

¶ Subiunctiuo modo præsentis tpe: cū feriā/as/at. Pluraliter cū feriamus/atis/ant. Præterito imperfecto: cū ferirē/res/ret. Pluraliter cū feriremus/retis/rēt. Præterito perfecto: cū feruerim/ris/rit. Pluraliter cū feruerimus/ritis/rint. Præterito plusq; perfecto: cū feruissē/sses/ssēt. Plura. cū feruissē/ssis/ssēt. Futuro cū feruero/is/it. Pluraliter cum feruerimus/ritis/rint.

¶ Infinitiuo modo præsentis tpe missis numeris & psonis: ferire. Præterito plusq; perfecto feruisse. Futuro feritum ire vel feriturum esse.

¶ Gerundia missis nūeris/psonis/& tpiibus. Feriēdi/do/dū. Sic supina feritū feritu. Duo participia ferēs & feriturus. ¶ Huius autē verbi cōiugationē maxime posui ad illorū cōfusionē qui alit hoc verbum habere percussi in præterito: quorum stultitia in sequenti capite recludetur.

¶ Indicatio sepi/sepiebā/sepi/ & sepiui/sepiuē/ & sepiuerā/sepiam. Imperatio sepi/sepito. Optatio sepire/sepiissē/ & sepiuissē/sepiam. Subiunctiuo: sepiam/sepirem/sepiuissē/ & sepiuerim/sepiuissē/ & sepiuissē/sepiro & sepiuro. Infinitiuo sepire/sepiisse vel sepiuisse/septum vel itum ire: & septurum vel septurum esse. Gerundia sepiēdi sepiēdo sepiēdum. Supina septum/septus & septum tu. Tria participia: sepiēs/septurus & septurus.

¶ Indicatio bibiturio: bibituriēbā: bibituriā. Impa. bibituri bibiturito. Optatio bibituriē/bibituriā. Subiunctiuo bibituriā: bibituriem. Infinitiuo bibituriē. Gerundia bibituriēdi, do: dū. Vnum est participiū bibituriēs. De cæteris cōnecta pariformiter

De Prærita & supina verborum in or/
terminatorum.

Verbum quod fit in or/ de passivo sibi fingit.
Præteritum. sed de verbo faciente supinat.

¶ Verbū in or/ deponēs siue cōmune habet præteritum suū sicut verbū passi-
uum ab eo factū: & supinū sicut verbum actiuum quod ab eo fingetur.
De prima. letor aris. habet letatus sum vel fui in præterito. letatū/ tu. in supi-
no. quia si diceretur leto/ as/ aui/ letatū/ tu. præteritū passiuū esset letatus sum
vel fui. supinū letatū/ tu. ergo. &c. sicut ab amor amatus sum vel fui amatū
tu. sic nupor/ testor/ uagor/ cōcionor/ abominor/ glorior/ infidior. &c. De secūda
vercor/ eris/ habet veritus sum vel fui in præterito. veritū/ tu. in supino. quia si di-
ceremus aēt iue verco/ es/ ui/ veritum/ tu. præteritum passiuū esset veritus sum
vel fui. supinū veritū/ tu. ergo. &c. sicut studeor eris/ studitus sum vel fui stu-
ditum/ tu. sic liceor/ mereor/ cū copositis. De tertia. irascor facit iratus sum vel
fui in præterito. iratum/ tu. in supino. quia si haberemus iratū/ is/ iraci/ iratū
tu. præteritum passiuū esset iratus sum vel fui. supinū iratū/ tu. ergo/ &c. si-
cut ducor/ eris/ ductus sum vel fui. ductum/ tu. sic nascor/ fungor/ comple-
ctor. &c. De quarta. blandior/ iris/ habet blanditus sum vel fui in præterito:
blanditum in supino: quia si diceremus blandio/ is/ iui/ itum/ itū. præteritum
passiuū esset blanditus sum vel fui. supinū blanditum/ tu. ergo/ &c. sicut audi-
or/ iris. auditus sum vel fui. auditum/ tu. sic molior/ mentior/ partior/ fortior/
experior. &c.

Oblitus/ fassus/ tuitus/ tutus/ ratus/ aptus/

Comentus/ fretus/ fructus/ fruitusq; sequutus.

Atq; experrectus/ nixus/ nisusq; profectus.

Mortuus/ ac ortus/ vltus/ sic gressus/ & vsus/

Et mensus/ fessus/ orsus/ questus/ quoq; pactus/

Atq; locutus/ nactus/ lapsus/ iunge disertus.

Hæc contra leges aliorum mittere debes.

¶ Viginti sex verba in or/ præteritum & supinum irregulariter formant & cōtra
normam aliorū. Oblituscor/ eris/ oblitus sum oblitus/ tu. tertia. est memoria

dimitto. **Fatcor/eris.** factus sum factum/su sequēde: cōcedo. **Tueor/eris/ta-**
tus sum/tutū/tu. sequēde. defendo. **Tuo/eris.** tutus & tutus sum. tutū/tu.
 sequēde video. **Reor/eris.** ratus sum: ratū/tu. sequēda. arbitror puto. **Api-**
scor/eris. aptus sum. apū/tu. **tertia.** acquiro. Sed eius cōposita magis sunt in
 vſu sicut **adipiscor/indipiscor.** **Cominiscor/eris.** cōmētus sum. cōmētum/tu.
tertia. est cogito/singo. **Frutor/eris.** fretus fructus & fructus sum. fretū/tu.
fructū/tu. & fructū/tu. **tertia.** delector/uter. **Sequor/eris.** sequutus sum. **se-**
quutū/tu. **tertia.** notū est. **Expiscor/eris.** expreſtus sum. expreſtū/tu. **tertia**
er. citor/de sopno. **Nitor/eris.** mixtus & nifus suz. mixū & nifum/su. **tertia**
partio/lebo. **Proficiscor/eris.** pſe. **us sum.** profectum/ctū. **tertia.** vado. **Mo-**
rior/eris. vel moriris. mortuus sum. moritū/tu. **tert.** vel quart. vitā expiro.
Orior/eris. vel oriris. ortus sum. ortū/tu. **tert.** vel quart. nascor. **Vlticor/eris**
vltus sum: vltū tu. **ter.** vindico: punio. **Grador/eris/gressus sum.** gressum su.
tert. vel quart. **eo/Vtor/eris.** vltus sum: vltum/su. **tert.** rei vſitatione habeo. **Me-**
tior/eris. mēsus sum. mēsum/su. **quarta.** mēſuro/cōſydero. **Fatiscor/eris.** fe-
ſus sum. ſeſum/su. **tert.** est resoluo: cōfringor. **Ordior/eris.** orſus sum. orſum
 su. **quart.** incipio: led ordior/eris/orditus sum/orditū/tu. **telā cōtexo:** regula
 re est. **Quero eris:** queſtus sum. queſtū/tu. **tertia.** indoleo lamē: or. **Paciscor/eris:** pa-
ciscus sum. paciscus sum. **tert.** pactū ſive cōcordiā facio. **Loquor/eris:** lo-
quutus sum: loquutū/tu. **tert.** dico. **Nāſciscor/eris:** naſtus suz. naſtū/tu. **tert.**
 acquiro. **Labor/eris:** lapſus sum lapſum su. **tert.** cado. **Miſereor/eris:** miſertus
 sum/ miſerū/tu. **sequēda.** miſericordiā habeo. Si aliqua illorū vſp ſecus repe-
 riantur: rarerent: admodum hoc est ideoz imitari nō habes.

Iſta vacant liquor/veſcor/medeor/reminiſcor.

Quattuor verba in or/arent præteritis & ſupinis. **Liquor/eris:** **tertia.** fluo
 veſcor/eris. **tert.** comedo. **Medeor/eris/sequēde.** **medicor.** **Reminiſcor/eris:**
tertia. memoror: eſto igitur puenis hęc formūla.

Indicatio modo præſenti tpe. **Letor/eris:** vel are: latatur. **Pluraliter** leta-
 mur: amini: antur. **Præſ.** impſecto latabar: aris: vel are. atur. **Pluraliter.** lata-
 bamur: bamini: banſ. **Præſ.** pſe. latatus sum vel fui: atus es vel fuiſti. atus eſt
 vel fuit. **Plura.** latati ſumus vel fuiſmus: latati eſtis vel fuiſtiſtis: latati ſunt ſue-
 runt vel fuerunt. **Præſ.** pluſq̄ pſe. latatus erā vel fuerā: latatus eras vel fueras:
 latatus erat vel fuerat. **plura.** latati eramus: eramus: latati eratis vel
 fueratis: latati erāt vel fuerant. **Futuro:** latabo: aris: vel ere: bitur. **plur.** la-
 tabimur: bimini: latabuntur.

Imp. inō pñti tpe ſine prima per ſona: pro ſequēda latare. pro **tertia** latatur
Plu. latemur: letamini: letētur. **Futuro** pro ſequēde & **tertia** perſona latator
Pluraliter latemur: letaminor: letantor.

Op. mo. præſ. tēp. vti. latarer: eris: vel rere: retur. **Plu.** vti. lataremur: emini-
 rentur. **Præſ.** pluſq̄ perfe. vti. letatus eſſem vel fuiſſem: atus eſſes vel fuiſſes
 letatus eſſet vel fuiſſet. **Plura.** vti. letati eſſemus vel fuiſſemus: letati eſſetis:
 vel fuiſſetis: letati eſſent vel fuiſſent. **Futuro** vtiſiam later eris: vel ere: letet.
Pluraliter vtiſiam latemur: emini: tentur.

¶ Sub. mo. pra. temp. cum laeter/eris/vel ere. letetur. Plur. cū letemur: amini-
entur. Præ. imper. cū laterer:eris: vel rére:retur. plur. cum letaremur:emi-
nirrentur. Præ. perf. cum letatus sim vel fuerim:letus/ sis vel eris. letatus sit vel
fuerit. Plur. cum letati simus-vel fuerim⁹. letati sitis vel fueritis:letati sint vel
fuerint. Præ. plu. perf. cum letatus essem vel fuisset/ letatus esses vel fuisset/
letatus esset vel fuisset. Pluraliter cum letati essemus vel fuissetus/ letati es-
setis-vel fuissetis/letati essent vel fuissent. Futuro cum letatus ero vel fuero/
letatus eris vel fueris/letatus erit vel fuerit. Pluraliter cum letati erimus vel
fuerimus/ letati eritis vel fueritis/letati erunt vel fuerunt.

¶ Infi. modo pra. tem. mistis numeris & personis/letari. Præ. plu. perf. letatū
esse vel fuisse. Futuro letatum ire:vel letaturum esse.

¶ Gerundia nūstis numeris personis:& temporibus/letandi: do: dum/ Sic
supina letatum tu. Tria participia sunt letans letatus:& letaturus.

¶ Indiciu modo p̄sen, tem. vereor. eris/vel ere/retur. Pluraliter veremur:
veremini:rentur. Præterito imperfecto verebar. aris &c. Pra. perfe. veritus sum
vel fui &c. Præ. plu. perfe. veritus erā vel fuerā &c. Futuro. verebor eris &c.
Imper. verere vereatur. Plur. vereamur/veremini vereantur. Futu. veretor.
Plu. vereamur/veremini/verentor. Opta. vererer. &c. Præ. plu. p̄se. veritus
essem vel fuisset &c. Futuro/verear/aris &c. Sub verear/aris &c. Præte ip̄se
se:vererer &c. Præte. perfe. veritus sim vel fuerim &c. Præ. plu. p̄se. veritus
essem vel fuisset &c. Futu. veritus ero vel fuero &c. Infinitiuo/vereri. Præte.
plu. perfe. veritum esse vel fuisse. Futuro veritum ire vel veriturum esse. Gerū-
dia verendi:do:dum. Supina veritum/ta. Parti. verens:veritus:veriturus.

¶ Indiciu. Fungor: fugebar: functus sum vel fui. functus eram vel fue-
ram. Fungar. funderis vel fungere fungetur. Pluraliter fungemur. gemini:
fugentur. Imper. fungere/atur. Pluraliter fungamur: gemini: gantur. Futuro
fungitor. Pluraliter fūgamur: gūminor: fūgātor. Opt. fūgerer: gereris. &c.
Functus essem vel fuisset &c. fūgar: aris &c. Subiū. fūgar. /fūgerer/ fū-
ctus sim vel fuerim. functus essem vel fuisset. functus ero vel fuero. Infiniti-
uo fūgi: functum esse vel fuisse: functum ire vel fūcturū esse. Gerūdia fū-
gendi. do. dū. Supina fūctū fūctū. tria p̄cipia fūgēs fūct⁹ & fūctur⁹.

¶ Indiciu. Largarior: largiebar/ largitus sum vel fui: largitus eram vel fue-
ram/ largiar. Imperatiuio largire/ largitor. Optatiuio. Largiter largitus essem
vel fuisset: largiar. Subiunctiuio largiar: largiter largitus sim vel fuerim: lar-
gitus essem vel fuisset: largitus ero vel fuero. Infinitiuo largiri: largituz esse
vel fuisse: largitum ire vel largiturum esse. Gerundia largiendi: do: dum. Supi-
nū largitum largitu. Quattuor participia, largiens largitus largiturus/ & lar-
giendus. Itaq; quarta fere tertiam sequitur.

¶ Indiciuio Fruor: fruebar: fructus: fretus: fruitus sum vel fui. fructus fr-
tus fruitus eram vel fuerā: fruar. Imperatiuio frueri fruitor. Opt. fruerer: fru-
ctus: fretus: fruitus essem vel fuisset: fruar. Subiunctiuo: fruar/ fruerer fru-
ctus: fretus/ fruidus sim: vel fuerim. fructus fretus: fruitus essem vel fuisset.
fructus fretus fruitus ero vel fuero. Infinitiuo. frui. fructum fretum fruituz
esse vel fuisse. fructum fretum fruitum ire. vel fructurum freturum fruiturū
esse. Gerundia fruendi: fruendo: fruendum. Supina fructum: fructus: frutum:

De verbis defectiuis & anomalis: Fo. lxxvij.

Sis: fructum: fructu. Septem participia fruens: fructus/fructus/fructus / fru-
cturus / fructurus: fructurus. & nonnunquam octauum esse fruendus.

Indicatio Vescor: vescere: vescari. Imperatio vescere: vescitor. Optatio
vescerer: vescar. Subiunctio vescar: vesceres. Infinitiuo vesci. Gerundia vescē
di/vescendo/vescendum. Vnuz est participium vescens. **H**is recte cognitis
cetera clare omnia non dubito.

Te 96.

In te IESV spes mea recumbit.

Caput sextum de verbis defectiuis & anomalis.

C E R T A

rum nunc verba notes expertia
legum.

Hoc in capite sexto de verbis defectiuis
& irregularibus tractatum est. Verbum de
fectiuum est. quod aliquo accidente deficit.
vt cado/saxo. Sed verbum irregulare siue ano-
malum est quod coniugando aliorum ver-
borum regulas non imitatur. vt dic duc. pro dice & uce.

Sis/sultis/capsis/sodes/apage/euge/choerces.

Sis: sultis/capsis/sodes/apage/euge/choerces.
Sis: Sex verba adeo defectiua sunt vt nihil preter unicam sequendam personam
ex eis reperiat. Indicatio singulari sis. id est si tu. Pers. lat. prima. Vide sis
ne maiorem tibi forte limina frigidant. Indicatio plurali sultis. id est si vultis.
Plaut. in trucu. Canete sultis sanum gestat in cornu. Imperatio singulari
si capsis id est cape si vis. Therenti. in phor. Capsis dum locus datur &c. Indi-
catio singulari sodes. id est si audes vel contentus es. There. in Andria. Dic sodes
quis heri christidem habuit. Imper. singulari apage. i. remoue abduc. Plaut. in bac-
chi. Apage nobis camiffice hunc. Pro eodem dicitur & apageis. Apul. de mag-
gia. Apageis tam cruentos deos. Imper. singulari euge. i. bene vale. Pers. lat. j.
Euge poeta &c. Audies qui nonnulla illorum interiectioni vel aduerbio attri-
buere malent quibus non acquiesco.

Vt cedite atque cedo sic quae so qua sumus edam.

Indicatio *Suz/es/est.* Pluraliter *sumus/estis/sunt.* P^o in p^ofecto *erā/as/*
&c. P^o p^ofecto *fui/fuisti.* &c. P^o *plur^o p^ofecto fueram/ras.* &c. Futur. *ero.*
eris. &c. *Impatiuo sis: vel: es: sit.* Plau. in *bacci.* *Intus es dū venio.* Plura. *sum^o.*
titis. estis vel esse: sint. Lucre. de pla. *Estis ab vrbe pcul quibus scilicet lacuia ce-*
re. Man. in Buc. *Este pcul magice nō sum sanabilis artes.* Futuro *esto.* Plura
liter sumus: estote: sunt: vel suntote. Optati. *essem/esses.* &c. P^o p^ofecto *fui*
sem fuisses. &c. Futuro *sum/sis.* &c. Subiūctiuo *sum/sis.* &c. P^o in p^ofecto *esse:*
esses. &c. P^o p^ofecto *fuerim fueris.* &c. P^o *plur^o p^ofecto fuissim/ fuissies/*
&c. Futuro *fuero fueris.* &c. Infinitiuo *esse.* P^o *plur^o p^ofecto fuisse.* Ceteris
caret oibus. nec ens participiū. sed nomen est vrb^o latinū. Futurus autē nō a
*sum/es/est/ sed ab antiquo verbo suo suis descendit quo tñ Vergilius *æneid.**
viii. vti^o dicēs. *Tros italūre suat nullo discrimine habebō.* (proit) Et Plau.
in trucu. Ne quis tā audax suat homo qui obuia obstitat mihi.

Indicatio *eo/ies/it.* Pluraliter *imus/itis/eunt.* *ibā/ibas.* &c. Futuro *ibo/*
is. it. Pluraliter *ibimus/ibitis/ibūt. vel eam/ees/ect.* Pluraliter *eemus/eeis/*
eent. Impe. *i/ eat.* Pluraliter *eamus/ite/ eant.* Futuro *ito.* Pluraliter *eamus ito*
te/ eunto vel euntote. In ceteris oibus verbū quartæ coniugatiōis sequitur.
Nec queo/ quis (i. possum) aliter coniugabis.

Indicatio *inquo/ is/ it.* Pluraliter *inquitur.* Quinti. de paupere. Ad hæc
ego inquo nihil. Persi. saty. *i.* Hoc tuat hic inquis. &c. Iuue. saty. *iiii.* Artib^o
inquit honestis nullus in vrbe locus. Cice. *in ver.* Vbi sunt paphile inquitur.
scyphi. Præterito p^ofecto *inquisi/ inquit.* Cice. de ora. lib. *ij.* Tu vero inquisi
molestus nō eris. Futuro *inquires.* & Boe. de con. A d hæc quid tandē inquis
Plauti. Quid nobis demū inquit. Imperatiuo inque inquit. Ther. in phor.
Ab te emittere inuitum eā inque. Futuro inquit. Plau. in bacci. Ita dii fa-
xint inquit. Futuro optatiū & præsentī subiūctiuū inquam inquis in-
quiat. Pluraliter inquamus inquitatis inquitant. Cice. ad herē. Quid enim tū
bi vis aliquis inquitat reliquis deficit secundum viam;

Indicatio *edo/ es/ est.* pluraliter *edimus/ editis/ edunt.* Plauti. Nihil non
es glubo. Vergi. *æneid. iiii.* Est mollis flamma medulas. *edebā/ bas.* &c. *edi.*
editi. &c. *Edera ederas.* &c. *Edam/ edes.* &c. Imperatiuo *es/ vel ede: edat.* Plu-
raliter edamus/ este/ vel edite: edant. Plaut. in *baccidi.* Es bibe vt videtur.
Apule. de magia. Este & gaudete dulces animule. Futuro *esto vel edito.* Plu-
raliter edamus/ estote/ vel editote/ edunto/ vel eduntote. Plau. in *trucu.* Esto
vbi vbi lubet ferculum vocat. Seneca in episto. Hoc estote iantum amici in-
quit. Optatiuo essem/esses. &c. Verg. *Geor. i.* Vt mala culmos esset rubigo.
Edi/ essem edisses. &c. *Edam/ edas.* &c. Subiūctiuo *edam/ edas.* &c. *essem/esses.*
&c. ederim/ ederis. &c. *edissim/ edisses.* &c. *edero/ ederis.* &c. Infinitiuo *esse: edi-*
se/ esum aut estum ire/ vel editum aut estum u3 esse. Ennius. *Esse duos vel tres*
nisi carnes ego vidi. Est autem (ne quid te faliat) vester canis gallice leurier ni-
sus aus gallice espreuter. Gerundia edendi edendo edendum. Supina esum/
esur: vel esum esu. Tria participia edēs/ esurus/ & esurus. Passiuū aut edor-
ederis est vbiq; regulare. præterq; in tertia p^ona præsentis indicatiui: qua ha-
bet esur. p. caitur. Oui. de pō. Esur vt occulta vitata putredine natus. Sz ne
decipiāris cōposituz ab edo es/ simplicis naturā sequitur. Itaq; nō comedo. is.

De verbis defectiuis & anomalis. Fo. lxxix.

Aditur: sed comedo comes: comest. & c. in alijs modis & temporibus. Plaut. in bacchi. Sine modo veniat tener quem absentem comes. Idem. Tam facile vices. **V**idetur vixes comest. Plin. lib. iij. Comesse fetus suibus nō est p̄dignū. Sic exedo exes exest & c. Tul. de natu rerū. a grido lacerat et exest mētē. **I**ndicatio volo; vis; vult. Pluraliter volumus; vultis; volunt. Volebā; volebas & c. volat; voluisti & c. volueram; volueras & c. volam; voles & c. Imperatio velis; velit. Pluraliter velim?; velitis; velint. Futuro velito. Pluraliter velimus; velitote; velint. Optatio vellem; velles & c. voluissem; voluisses & c. volam; volas & c. Subiunctivo volam; volas & c. vellem; velles & c. voluerim; volueris & c. voluissem; voluisses & c. volueris; & c. Infinitivo velle voluisse. ceteris cas. et. vnum participium est volens. Sic mallo; uis; & nolo; nonuis coniu gabis; nisi q̄ nolo habet in imperatio singulari noli; nolit. Pluraliter; nolite. Futuro nolito. Pluraliter nolitote.

Indicatio Ouat. (i. gaudet) Imperatio oua. Infinitivo ouare. Participiuz est ouans. raro vel nunq̄ plura inuenies.

Aueo; es. (i. cepio; is.) saluores. (saluus sum) valeo. es. (validus sum) nullo modo defectiua vocari debent; nisi q̄ auco & saluoco preteritis & iussis deficiunt. ut in precedenti capite satis patuit. Quomā. ubi saluto inquiring: aue nihil aliud dico q̄ bene cepe siue bonam habe voluntatem. Cicero in offi. Cū sumus negotijs curijs vacui tum aueimūs aliquid audire & discere. Cum dico Saluo est is saluus. Hora. in epi. Vrbs amatorem fuscum saluere iubentis & c. Cuz inquit. Vale est is validus. Quinti. de ora. Hos omnes valere iubeto ergo (ut duriusculo eloquar) in numero stultorum penitus habēdi sunt q̄ hactina verba defectiua cecent. Multoq̄ stultiores qui explicit explicunt latinis immiscēt. cum nunq̄ ab homine latino proferantur. Dices igitur expliciuz finitus; vmbilico coronidi ve datus est liber; vel expliciti finiti & c. libri.

Quando ne quesitum est/n verbi in fine coheret.

Ne interrogatiue acceptuz in fine dictiois e deposito recte componitur nec propterea defectiua dictio redditur. ut videon. i. video ne? The. i. eum. Videon philorchium? viden. id est vides ne? Verg. Aeneido. vj. Viden vt gemine st. ut vertes chriffe. videmun; id est videmus ne? Plaut. in merca. Redcuntem foro senem vid. nun; videbon. id est videbo ne? Idem. Pape Hercule qua meca sunt videbon? De alijs verbis dic p̄formiter. In omnibus fere modis /tpib? & p̄foris

Hæc raro for. fer/dor/der/furo scripta videbis.

Quinq̄ persona primæ rarenter sunt in vsu. s. for faris: fer feris vel fere & c. Dor danis & c. Der deris vel dere. & c. Euro; vel; furioris. Forum tamen composita in vsu creberrima sunt. sicut affor; circundor; perfuro & c.

Dic/duc/fac/fer/habes. facio tantum face donat.

Quatuor verba apocopen in imperatio patiuntur. quia dico habet dic p̄ face. duco duc pro duco. facio fac pro face. fero fer pro fere. Composita autem a

Handwritten notes in the margin:
Quatuor verba apocopen in imperatio patiuntur. quia dico habet dic p̄ face. duco duc pro duco. facio fac pro face. fero fer pro fere. Composita autem a

Handwritten notes at the bottom of the page:
Sed in alijs modis & temporibus. Plaut. in bacchi. Sine modo veniat tener quem absentem comes. Idem. Tam facile vices. Videtur vixes comest. Plin. lib. iij. Comesse fetus suibus nō est p̄dignū. Sic exedo exes exest & c. Tul. de natu rerū. a grido lacerat et exest mētē. Indicatio volo; vis; vult. Pluraliter volumus; vultis; volunt. Volebā; volebas & c. volat; voluisti & c. volueram; volueras & c. volam; voles & c. Imperatio velis; velit. Pluraliter velim?; velitis; velint. Futuro velito. Pluraliter velimus; velitote; velint. Optatio vellem; velles & c. voluissem; voluisses & c. volam; volas & c. Subiunctivo volam; volas & c. vellem; velles & c. voluerim; volueris & c. voluissem; voluisses & c. volueris; & c. Infinitivo velle voluisse. ceteris cas. et. vnum participium est volens. Sic mallo; uis; & nolo; nonuis coniu gabis; nisi q̄ nolo habet in imperatio singulari noli; nolit. Pluraliter; nolite. Futuro nolito. Pluraliter nolitote.

Quanti hinc hoc possunt ...

Quanti hinc hoc possunt ...

Petri Pon.

Caput Sextum.

Verg. aenei. iiii. Si bene quid de te ... Licet liceris licui affimo. Persius. saty. v. Et certum graecos curio centuisse licetur. Cice. de or. Quati licuisse tu scribis ego id quoq; audieram. Lator laueris laui. mundor. Plauti. Nullo adhuc aere lauitur. P. laut. in baccidi. Rogas laut bibit & prope dormit. Pacifcor paciferis. pepigi. pactum facio. Verg. aenei. vii. Mortemq; vocant pro laude pacisci. Idem ibidem. Bissenos pepigere dies. Tergor (& poti?) abstergor/abstergeris. absteris/mundor. Cicero de sa. Non hac ab oculis facile tergitur lacrima. Idem in retho. Facile absterit quod maduerat. Oppertior/iris. opperiri expecto. cuius futurum est opperiar & opperibor. sicut a partior partiar & partibor. Hora. in episto. Nec tardam opperitor nec precedentibus infesto. Plau. lib. j. Hora ne iam opperisti. Theret. in eunu. Hic ego interea viram opperibor. Apul. lib. iij. Vterq; subblatus est parens bona iure partibimur. Abstringor/geris. abstrinxit. obigor. Cice. in epi. Tu tuo abstringeris proloquio. Idem in offi. Quem data fide nuper abstrinxerat. Nax vero dubita qd hac praeterita alijs quocq; verbis seruiant. vt in praecedenti capite ostensum est. quoniam nihil inconuenit diuersa verba eode gaudere praeterito. dummodo rei diuersitate efferant. vt a crelo/is. creui. a cerno/is. creui. Qd si fidelius requirit testimonium vide. Aul. Gelliu. li. ij. ca. xxi. Vbi hac fere eadem tradit.

Handwritten marginal notes on the left side, including 'abstergeris', 'partior', 'partibor', 'abstringor', 'obigor', 'crelo/is', 'creui', 'cerno/is', 'creui', 'fidelius', 'testimonium', 'vide', 'Aul. Gelliu', 'li. ij. ca. xxi', 'Vbi hac fere eadem tradit'.

Vapulo/cum liceo/nubo/exulo/væneo/sio/

Neutra voce tenent passiuum significatum.

Sex sunt verba neutrapassiuia; quia sub voce neutrali passiuam habent significationem. Vapulo/as. percutor. Lucre. lib. ij. Grandine qd te tu tam multo vapulat idu. Liceo/es. affinor. Man. cont. impu. scri. Dug licere volunt sua sit quæcunq; voluptas. In mores acut spicula multa pios. Nubo is. coniugor. vito vel contogor. Oui. de tri. Heu qd discordi nupti omica viro. Exulo. as. extra propria terra mittor. Mat. j. parth. Maria. Vir pluribus exulat annis. Conspicitus hoim fugiens. &c. Væneo/is. vendor. Lact. de pass. Diuuz hoimq; fa ius modicu venit ob affem. Fio/is. notum est. sub quo comprehendes & eius composita vt desio/suffio/qd licet a simplici qnq; decifcat. no tamen mediana habet vbiq; correptam vt quidam mihi contemporaneus sopniauit de quo alias plura disseram.

Nullum est deponens quod non commune vocari

Interdum possit. sed crebrum respice morem.

Quia deponens alteram significationem deponit nullum est deponentale verbum. quod in vtraq; significatione accipi non possit. hac tamen in communiore via habentur nec noua abs te fingi conulerem. sed tantum hac tibi trado. vt similia inuenta exculare valeas. Largior/iris. tribuo vel tribuor. Hor tor/aris. admonco vel admoncor. Oculor/aris. oficulum do vel accipio. Expector/iris. tento vel tentor. Stipulor. aris. incito vel incitor. moror/aris. expecto

Handwritten marginal notes at the bottom left, including 'vapulo/as', 'liceo/es', 'nubo is', 'exulo. as.', 'Fio/is', 'Expector/iris', 'tentor', 'Stipulor', 'aris', 'incito', 'incitor', 'moror/aris', 'expecto'.

vel expector. tardo vel tardor. hospitor hospitaris. recipio vel recipior. hospis-
tio. Criminoꝝ criminarius. accuso vel accuſor. Amplector amplectetis. circum-
do vel circumdor proprie brachijs. Veneroꝝ veneraris. honoro vel honoror.
Dignor dignaris. dignum iudico vel dignus iudicor. Aduloꝝ adularis adula-
tionem facio vel recipio. Obluifcor obluiferis. obliuifioni trado vel trador
Interpretoꝝ/declaro vel declaroꝝ. Solor/solaris. conſolationem do vel accipio.
Alia huiusmodi pene infinita ſunt: quare certam dare nolui regulam.

Quem flexum donent impersonalia ſignis.

¶ Impersonalium verborum declinatio ſummopere notanda eſt. tum quia
in ſolis tertijs perſonis ſingularibus ſicitur. tum quia multis deficit exem-
pla ſunt.

¶ Indicatio oportet/oportebat/oportuit/oportuerat/oportebit. Imperati-
uo oporteat. Optatio oporteret. oportuiſſet. oporteat. Subiunctiuo. oporteat
oporteret/oportuerit/oportuiſſet/oportuerit. Infinitiuo oportere/ oportuiſſe.
reliquis deficit.

¶ Indicatio. taderet/teꝛdebat/teꝛdui vel pertaxum eſt. taderat vel pertaxum
erat. taderit. Imperatiuo tadeat. Optatio. taderet taderat vel pertaxum eſ-
ſet. tadeat. Subiunctiuo. taderet/ taderit/ taderit vel pertaxum ſit. taderat
vel pertaxum eſſet. taderit vel pertaxum ſit. Infinitiuo. taderet/ taderit vel per-
taxum eſſe. ceteris caret.

¶ Indica. euenit/ eueniebat/ euenit/ euenerat/ eueniet. Imperatiuo eueniat.
Opta. eueniret/ eueniſſet/ eueniet. Subiunctiuo. eueniat/ eueniret/ euenierit.
eueniſſet/ euenierit. Inſi. euenire/ eueniſſe/ ceteris deficit.

¶ Sic de paſſiuis quoq; dicendum eſt.

¶ Indicatio bellatur/ bellabatur/ bellatum eſt vel fuit/ bellatum erat vel
fuerat/ bellabitur/ bellatur/ bellator. Optatio bellaretur/ bellatum eſt
vel fuiſſet/ bellatur. Subiunctiuo. bellatur/ bellaretur. bellatum ſit vel fuerit.
bellatu eſt vel fuiſſet/ bellatum ſit vel fuerit. Infinitiuo bellari/ bellatum eſſe
vel fuiſſe/ bellatum iri. reliquis deficit.

¶ Sic doceatur/ legitur/ auditur & omnia verba harum formarum cõformi-
ter declinabis.

Et nimis antiquum: & conceſſum reſpue verbum.

¶ Neq; verbum nimis antiquarium. neq; verbum aliunde accomodatam
latino viũ dignum eſt. deprimo. non dices cum antiquis exceſſis. pro excedas
Iritatiſſis pro iritates. locaſſim pro loces. prohibeſſis pro prohibeas. Taxis pro
tagas. Danunt pro dant. Perdiunt pro perdant leuaſſo pro leuabo. Duis p des
creduis pro credas. duit pro det ſupplicatiſſis pro ſupplices. negaſſis pro neges.
adaſſint pro aſſint. Duas pro des. Seruaſſis pro ſerues. & plura ſexcenta alia
que paſſim apud comicos ſolos reperies. De ſequẽdo. Non etiam cum ſiuitis
dices. Arguor in præterito conuictus ſum. Cerno vidi. ferio percuſſi. furio in-
ſaniti. liquor ſiqueris. liquet factus ſum/ aio dixi medeor medicatus ſum.

Poſcor poſtulatꝫ ſum. quatiõ concuſſi. reminifcor. recordatus ſum. ſido. ſedi
 Tollor ſublatus ſum. Velcor paſtus ſum. & alia innumera non niſi vetularꝫ
 deliramenta prope focum excogitata. Quoniam ſi huiusmodi accommoda-
 tione. vti licet nullꝫ omnino verbum defectiuum eſt. quere ex me cedo quo
 modo habet in indicatiuo per tuam regulam reſpondeo. dico/ ſero/ loquor/ ſer
 mocinor/ aſſor/ do/ prebro/ concedo/ & ſimilia infinita quia ſynonima ſunt.
 quere etiam forem quomodo inſectur. Reſpõdeo ſum es eſt. Sed hæc miſſa
 facio / quia neminem niſi ſopno epymenidis obrutum hæc latere arbitror.

TELOR.

☞ In te Ieſu ſpes mea recumbit.

☞ Caput ſeptimum de octo formis
 verborum.

FORMAS

octo tibi breuiter diſtinguere curo.

¶ Nunc de octo formis verborum eſt dicendum. que
 ſunt perfecta. frequentatiua; eſt. ſua de vocatiua/
 motiua; imitatiua; diminutiua; & apparitiua. Forma autem eſt quadam ver-
 bi origo qua ſignificationis diſtinctio apprehenditur.

☞ Perfecta.

Perfectum dices quod non aliunde reſultat.

¶ Verbum perfectum ſue perfecte formæ eſt quod a nullo formatur ſed
 alia verba de ſe format. vt curro/rogo. Si autem nihil de ſe format. nullius eſt
 formæ. vt cedo/ ſerem. &c.

☞ Frequentatiua.

Atum ito. ſed gi/ to petit. ex u/ cætera dant o/.

Quod ſit in or/ parit or/ prima; q; eſt omne frequentans.

¶ Frequentatiuum verbum est quod per suum primitiuum: & aduerbium sequenter aut equiuacens recte exponitur. de quo quinq; habentur regulae. Prima est. Quando primitiuum est primae coniugationis habens atum in supino. tunc atum in supini vertitur in ito. vt rogo rogas. rogatum rogatu. rogit rogitas. sic secuto: dictito: scriptito. &c. quia ab vno frequentatiuo aliud honeste formatur. Secunda est. quando praeteritum primitiui terminatur in gi. adiuncto to frequentatiuum habetur. vt lego: legi: legito. Fugio fugis: fugi: fugito. &c. Tertia. In alijs omnibus frequentatiuum fit mutando u in o/ vt cursam cursu. curso cursas. visum visu. viso visas. & caetera. Quarta. quando primitiuum exit in or/ frequentatiuum quoq; in or/ finiri debet. vt tueor tueris: tutior tutaris. Minor minaris. mitor mitaris. &c. Quinta. Omne verbum frequentatiuum est primae coniugationis. vt viuro. & caetera.

Sciscitor/ & scitor/ nato/ fundito/ quaerito/ sector

Et pauito/ loquitor/ agito/ cum pascito/ demas.

¶ Decem verba frequentatiua afforum formationem verborum. non obsecrant. Sciscitor/ aris. & scitor/ aris. pro sciscito est interrogo quare. Plaut. in amphi. Sciscitor vera ne sint quaerens. Horatius in epistolis. Scitari libet ex ipso quero quacuq; refers dic ad conam veniat. Nato natus. pro nito nitas. in aquis agitor. Persius saty. i. Soma delumbe salua. Hoc natas in labris. &c. Fundito funditas. pro fuso fusas. abunde fundo vel propino. Plaut. in merca. Me miserum in ptina. hic sitiens funditabo. Quaerito/ as. pro quaerito as. victi aliquo vili lucro acquiri. Quanti. de rust. Nunc lucet mihi miser hinc inde quaerit. Sector aris. pro sequutor: est attente vel multum sequor. Persius saty. v. Verentem sese frustra sectare cantum. Pauito/ as. cum pauco supinum nos habeat. i. multum timeo. Corn. de vi. alex. Saucius obscuris hostem pauitabat in vmbis. Loquitor/ aris. pro loquitor aris. sepe vel multum loquor. Laetan. contra iudeos. Attamen ita loquari nondum erubescunt. Agito agitas. pro egito vel acto. id est vexo disturbo. Mant. de virgi. Pectoris infectos agitant peccata recessus: sed pro simplici nonnunquam sumitur. Vergi. ij. Georgi. Ipse dies agit festos. Pascito/ as. pro pascito as. id est abunde nutrio. Varo de re. rust. Greges & armenta in montibus herbis salicibus pascitant. Noscito autem de illorum numero non est. quia nosco habet notum & noscitur in supino & ita recte formatur. Noto vero cuius prima correpta est non venit a notum notu. sed a nomine nota. nec frequentatiuum dici debet.

Effectiua.

Scocum personis dant effectiua sequendis.

¶ Verbum motiuum est quod in lo/terminatum per gerundium sui primitiui cum præpositione ad/& verbum eo/ is. aut synonymum explicatur. estq; coniugationis tertie. nec certam formationis regulam habet. vt viso visis. eo ad videndum. capesso capessis. eo ad capiendum. sic facesso: accersso: arcesso. & cetera. De stultorum albo iure censentur: qui hæc & similia desycratiua vocant.

¶ Imitatiua.

Socj imitatum dices: quod nomine ducis.

¶ Verbum imitatum est quod in lo/ finitum imitationem sui primitiui significat. Formaturq; ab illo casu sui primitiui/ qui terminatur in I. vt a patri patrizo. id est patrem imitor. Therē. in phormione. Laudo thespī a patrizas ubi te virum iudico. sic matriso: fratriso: lupiso: capriso. &c. Plau. in trucu. Au din voce stræpera vti capriset. Est autem coniugationis primæ. & nullo deficit. quædã tanẽ in or/ exant. vt philosophor: poetior. &c.

¶ Diminutiua.

Verbum quod minuit in lo/ finire solemus.

¶ Verbum diminutiuum est quod in lo/ finitum sui primitiui diminutionem importat. estq; coniugationis primæ & formatur a sequẽda persona presentis indicatiui mutando as/ es/ vel is/ in si/ & addendo lo/ vt a tento/ as. tentillo tẽtillas. est modice tẽto. Plau. in bacci. Quid si gerat tẽtilla quæso. A sorbeo sorbes/ sorbillo as. parum vel paulatim sorbeo. The. in heauto. Cyathos sorbilans paulatim hunc producam diem. a caluo caluis/ cauillo cauillas: vel cauillor: aris. parũ & latenter caluo. i. decipio. Quanti. de ora. Cauillare solitis rara fides adhibetur. Cic. de natu. deorum. Atq; etiam in eo cauillatus est. a garrulo: is. garrillo vel irregulariter garrulo: parum garrulo. Pitisso autem id est parũ gusto non est proprie huius formæ nisi secundum significantiã: Theren. in andria. Pississando modo mihi quid vini assumpsit. &c.

¶ Apparitiua.

Verbum apparet ico/ quod dans actum manifestat.

¶ Verbum apparitiuum est quod in ico/ terminatum actum primitiui in manifesto fieri denotat. estq; coniugationis primæ: & formatur a sequẽda persona presentis indicatiui mutando as/ es/ vel is/ in i/ & addendo co/ vt a bello bellas: bellico bellicas. id est epparenter bello. Statius. Theba. viij. Bellicat ery philon nec adẽt qui quominus auct. Ab albo: es. albico: as. id est manifeste albo. ¶ Mant. primo Parth. Maria. Albica factum niueo velamine corpus.

A fodio fedis: fodico: as. manifeste fodio. **A** nutrio is. nutrico: as. manifeste nutrio. **A** vello is. vellico: as. Hora. in fer. Vellicet absentem demetrius. &c.

T806.

☞ In te IESV spes mea recumbit.

☞ Caput octauum de his que ad plenam verborum noticiam habendam maxime attinent.

A V C V

la que verbis profusa documen

ta reexam.

¶ Quod in tribus nouissimis capitibus de verborum conjugatione abunde tractatum est. hic tamē superuacaneū nihil fore dixi si qua'dam. gñales doctrinas de verbis adhuc inseram. que cū ignorantur maximā saepe apud authores pariunt confusionem. Si autē eorum que dicuntur veritatis exēpla incredul⁹ aliquādo posuissis. ad alios grammaticos qui plixitate gaudent. vel ad vocabularios codices te refero. & omnia tibi sole clarus enotet. Ego obiter meo

more pueros instruam. Non nihil tñ testimoniorum vbi peropus erit administrationis gratia hac additione amicorum consilio substituum.

☞ Confusa in prima persona presentis indicatiui.

Appello/fundo/volo/compello/fero/mando/

Dico/duco/lego/cedo/confusa vocantur.

¶ Uecem verba habent primam personam presentis indicatiui confusam. tu3 quia varij sunt conjugationis: tu3 quia diuersa significāt: interdū q3 (licet ad hunc locū non attineat) spiritatē variāt. Appello: as: au: arum: voco. Quid. tu fast. iā q3 potens in iſſo genitore appellat amico. Appello: as: appuli: appallus: applico vel adduco. Theren. in andria. Poeta cum primam animum ad scribē-

De quibusdam ad verba spectantibus. Fo. lxxxiiiij.

dum appulit. Vergi. aeneid. iij. Hinc me digressum vestris deus appulit oris.
Fundo: as. aui. atum. lacio stabilio. Cice. de sa. Pacem fundate. inconcussam
deorum est. Fundo: is. fudi fufum. liquefacio vel emitto. Plaut. in aulu. Pas-
 soppides meas ad vna igne fudit. Vergilius aeneid. j. Septem ingentia victor
 Corpora fundat humi. Volo: as. aui. atum. velociter mouere proprie auium.
 Theren. in phor. Ne frustra illic expectet vola. Volo vis volu: abiq; supino vo-
 luntatem habeo proprie hominum. Persi. saty. v. Licet vt volo vitare num-
 sam liberior bruto. Compello as. aui. atu. alloquor. Verg. aeneid. ij. Vitro si es
 ipse videbar compellare viram. Compello: is. null. nullum. cogel vel congre-
 go. Quid. ij. meta. Me compellit amor quae sit sententia fari. Vergilius in Buc-
 colicis. Compulerantq; greges Corydon & Thyrsis in vnum. Sero: feras. se-
raui: scratum/ claudio. Plau. de mer. Sero quod habes si sapis cautius. Sero se-
 ris seui vel leui satum. planto vel semio. Cice. de na. deo. Quod multo labo-
 re serimus faciemerit alter. Mando madas aui. atum. precipio huc committo.
 Theren. in heautō. Huc mades si quid recte curatum velis. Lactan. lib.
 ij. in sti. O miseris atq; miserabiles qui stulticiam suam littetis. memorieq;
 mandauerunt. Mando madis di. sum. comedo. Plaut. in bacci. Mandis ne vt
 offeruntur omnia. Dico dicas aui. atum. prima correpta confecto: confirmo.
 Verg. aeneid. j. Conubio iungam stabili ppriamq; dicabo. Dico: is. xi. xum.
 prima producta splendide loquor qd est oratoris. Verg. aeneid. j. Est locus hie
 riam graui cognomine dicunt. Educo educas aui. atum. media correpta nu-
 tritio. Verg. aeneid. vij. Quattuor hic iuuenes totidem quos educat vrens. Edy-
co educis si. et um. media producta extra duco. Verg. aeneid. nono. Hoc dicens
 eduxit corpore telum. Lego legas aui. atum. prima longa mitto vel in testa-
mento relinquo. Plauti. Ad testin iam te legabo. Lucre. lib. v. Mite pater
 moriens nobis sestertia legat. Lego legis pi. ctum. prima breui colligo tran-
 seo furor/ libros seuoluo. Verg. in Bucco. Qui legitis flores & humi nascen-
 tia fraga. Idem ibidem. Siue oram Illirici legis. equoris. &c. Idem ibidem.
 Vel quae sublepi tacitus tibi carmina. &c. Persius. saty. j. Quis leget haec &c.
 Sedo sedas aui. atum. pacifico: lenio. Man. in Bucco. Dum sedare sitim prope-
 rat hinc amplius. &c. Cedo cedis cessi cessum. prebeo vel obordio. Plaut. in au-
 lu. Cede cito dextram. Mant. j. Parth. Maria. Ceditq; nouo latonia phorbo.
Cado cadis cecidi casum. percutio vel occido. Verg. aeneid. ij. Caduntur via
 giles. & cetera.

Quae primae & tertiae sunt coniu-
 gationis.

As/is/nexo/lauo/arto/repo/sono/& a cubo donant.

Quaeq; verba pro eodem significata sunt primae & tertiae coniugationis sic
 cut composita a cubo as. de quibus in preambulis pteritorum & supinorum dis-
 ctum est. Nexo nexas: vel nexois. xui. xum. ligo. Sta. iij. The. Se multo ne-
 zas in hamo. Senē. in frag. Neze fortius parebit. Lauo lauas lauauit lauatum

vel vidio/vidis/aut si maioris vido/vidis/oculis percipio. Persius satyra prima. Auriculas vide sis ne maiorum tibi forte &c. Tergeo/terges/vel tergo/terpis mundo. Iuuenalis satyra quarta/Vasa aspera tergeat alter. Oleo/ves/vel olo/olis feteo. Plaut. in bacci. Olunt ades arabicas. Coniueo: ues vel coniuo/coniuius consentio nisi tu oculorum. Lucret. libro sexto. Plurima dissimulant nimum coniuere. cauti. Excelleo/excelles/vel excalio/excaliis/præsto laudibus. Corne. de vita Alexan. Omnibus ingenti vult exallere triumpho. Rideo/rides/vel rido/ridis/trifum facio. Plaut. in merca. Hem q̄ ridam vbi te cōtuebor &c. Ferueo/ferues/& feruo feruis/caleo/accelero. Vergilius primo Georgicorū. Feruece non illa quisq̄ me nocte per vndas. Licet autem hæc ita passim apud probatissimos auctores septiuicule inueniantur communioem vsū sequi consulerem.

☉ Verba tertix & quartæ.

Aut orior/potior/morior/cupio parioq̄

Sunt ternæ/aut quartæ. sed tutum consule morem.

¶ Quinq̄ verba tertix & quartæ conjugationis esse leguntur. Id testabor qđ plus habet dubij. Orior oriris orire/vel oreris/orere/pascor cresco. Ouidius. quinto Metamorpho. Tā quoties oreris vridiq̄ in cespite flores. Potior/potiris/potire/vel poteris/tere/obtinco/sed in infinitiuo dic potiri nūq̄ poti. Ouidi. in episto. Tuq̄ tuis armis nos te poteremur achille. Morior moriris morire/vel moreris/morere/perco. Vergi. Aeneidos sequundo. Nunc morere hoc dicens altaria ad ipsa trementem Traxit Cupio cupis/cupe cupere / vel cupio/cupis/cupi cupire. de sydero. Luca. lib. quarto. Nature primus terrarum clausura cupiet. Pario/paris/pare parere. vel pario paris parire/fortum eruit: o/ A cœnius. Oua parire solet genus pennis decorata. eo tamen quod rarius occurrit rarerit vti inemento.

☉ Eadem præterita duobus verbis.

Tendeo/tendo/tetendi/pendeo/pendo/pependi.

Lugeo/luceo/luxi. mulgeo/mulceo/mulsi.

Frigeo/frigo/xi/per/ruiq̄/aceo/vel uo dat.

Et cresco/cremo/creui/paueo/quoq̄/pasco.

Dant pau. vector cum. verror versus habebit:

Sic pandor patior passus: quæ dupla vocantur.

¶ Decem sunt præterita quæ duobus verbis significato differentibus singula conueniunt tetendi / tetendisti a tendo / tendes: id est extensus sum. & a tendo tendis: id est eo. Pependi / pependisti a pendo / pendes. id est suspensus suspensus sum: & a pendo / pendis / pondero vel existimo. Luxi / luxisti a lugeo / luges id est tristior. & a luce / lucis / claro. Multi / multisti. a mulceo / mulces: id est mi tigo piano. & a mugeo / muges: lac extraho. Frixi / frixisti. a frigeo / friges: fribus patior: & a frigo: frigus. aliquid coguo in fartagine. Acui acuisi ab aceo / acis. id est acidus sum. vel ab acuo acuis acutum facio. Creui creuisi / acreo crecis: id est nascor & a cerno cernis: id est video. Pauli / paulisti / pauco paues: id est timeo: & a pascio pascis / nutrio. Verfus sum vel fui a vector vertes: id est immutor / & a vector / verteris: id est protrahor. Palui sum / vel fui a pandor panderis: id est aperior: & a patior pateris / suffero: & ita vocantur præterita dupla: quia geminis verbis congruunt. Istitis possunt addi omnia verba lico terminata. de quibus in præcedenti capite habes. Hæc autem clariora esse arbitror quæ vt testimononia requirant.

¶ Simplicia quæ mutant / a / in / e / per compositionem.

Halo / mando / patro / lacto / damno / sacro / tracto /

Arceo cum pario / pasco / scando / apto / fatisco /

Et parco / carpo / cum farcio / spargo / pacifcor /

Partior & gradior patior dat e compositiuis.

¶ Vnum & viginti verba mutant a in e per compositionem. halo / as. (spiraculum mitto) in halo / anhelas / idem. sed cum ex nihilo mutat. vt exhalo / exhaliat mando / mandas / iubeo. Commendo / commendas. idem sed cum re & de nihilo vertit. vt remando / remandas. demando / demandas. Patro / patras. Fatio. Impetro / impetras / perpetro / perpetras. Lacto / lactas. lacte e nutrio / oblecto / delecto / blandicijs attraho. damno / damnas. A d vituperium indico condemnor / condemnas / idem. Indemno / indemnas / non damno. Sacro / sacras / lacrum facio. Consecro / consecras. idem. execro / execras. vel execro / execrasis / maledico. Tracto / tractas / dispono / pertracto / pertractas / ad finem vsq; duco. detrecto. detrectas / dimpio vel abientem vituperor. obtrecto / obtrectas. idem. Arceo arces. veto ne ad malum quis accedat aberceo aberces. idem. coero / coeres / retineo / exerceo / exerces / artem meam frequenter ago. Pario / paris. partuz / emitto: comperio: compens: inuenio: reperio: reperis. idem. operio: operis. tigo. Pacio: pascis. nutrio. Comperio. coepicis: prelubeo ne comedas. deo

hæc autem clariora esse arbitror quæ vt testimononia requirant.

hæc autem clariora esse arbitror quæ vt testimononia requirant.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

in a / in / e / per compositionem.

peti
con
Ide
aliq
faci
is. a
cis /
cept
pleo
go i
ris. i
imp
con
suffi

Ta

Fra

Et p

Dar

¶ V

lentic

miner

nihil i

Sileo.

es. sul

comp

moris

as. ini

fringe

beo: p

idem

clio: is.

ficio: c

posito

tem c

De quibusdam ad verba spectantibus. Fo. lxxxvj.

pecco: depectis a passu repello. Dispecco dispeccis. idem. sed translatiue reframo
 constringo; significant. Scando scandis. in altum tendo: ascendo: ascendis.
 Idem descendendo: descendis. deorsum venio. Aperto aptas aptum & conueniens
 aliquid facio. ineptio: ineptis. vel ineptior iris: id est nihil recte aut loquor: aut
 facio. cum ad & co nihil mutabis. vt adepto adeptas coopto coaptas. Fatisco:
 is. aperiore defetifcor eris. idem. Parco parcis: abstineo: ignosco / deperco / deper
 cis / comperco / compercis. idem. Carpo / carpis. colligo reprehendo / decerpo / ex
 cerpo. idem. Farcio farcis. condim. ntis / repleo. coferrio / differtio / sim
 pleo. Spergo spergis. paulatim huc illuc mitto / dispergo is. distribuo / consper
 go is. irroro. respergo. idem. pacifcor / eris. pactum facio. depeccifcor depeccifce
 ris. pactum frango: compeccifcor eris. pactum confirmo. Partior / iris / diuido /
 impartior: iris. compertior compertiris. idem. Grador eris. vado: Congredior
 congrederis. simul vado. Ingredior intro eo: egridior exeo. Patior: patiens
 suffero. perpetior: perpeteteris. competior competeteris. idem.

*finitio est pallo
 in pto am laph.
 pto pto am laph
 pto pto am laph
 pto pto am laph*

☉ Simplicia quæ mutant a in i / per compositionem.

Tango manet / taceo / lateo / pando / cado / amico /

Frango / habeo / fateor / iacio / facio / sapioq /

Et placeo / rapio / capio / cano / ago / salioq /

Dant a. sed i per compositum melius retinebunt.

[Vnde viginti verba mutant a in i per compositionem. Tango: is. palpo vel
 sentio. attingo: is. Contingo: is. Pertingo: is. idem. Maneo: es. notum est. pro
 mineo: es. Supra tollor. Emineo: es. inso. Sed cum his particulis per re: & cõ.
 nihil est mutandum. vt permãneo: es: remãneo: es: commãneo: es. Taceo: es.
Sileo. conticeo: es. reticeo: es. Obtriceo: es. idem. Lateo: es: abscondor. Deliteo
 es: subliteo: sublites. Colliteo: es: idem. Pango: is: canto. iungo. Impingo: is.
 compingo: is: impingo: infligo. Cado: is. ruo: occido: is. media breui: idem vel
 morior: concido: is: recido: is. idem. A amico: amicas. amicum facio inimico
 as / inimicum acquirõ. Frango / frangis. rumpo / perfringo / is. infringo / is. cõ
 fringo / is. idem. Habeo habes. possideo col. ibeo: retineo. adhibeo / dono / inhi
 beo / prohibeo / veto. fatcor / iris. concedo / narro / confiteor / eris. profiteor / eris
 idem diffiteor diffiteris / nego. Iacio. is. propello / abijcio / is / proiectio / is. reije
 cio / is. idem. Facio / is / ago / inflicio / is / maculo / conficio / destruo / vel misceo p
 ficio / conduco. Sed quoties facio cum particula componitur que non est præ
 positõ nihil mutat. vt calefacio frigefacio. nisi forte ad primam coniugationem
 compositum transeat. vt magnifico / fortifico / mirifico &c. Sapio / sapis.

*quidam cum
 in pto am laph
 pto pto am laph
 pto pto am laph
 pto pto am laph*

Post desipit opinio per paulatim desipit

Petri Pon.

Caput Octauum.

gusto vel intelligo. Desipio/intellectum mentis perdo. Relipio/intellectum re cupero. Placeo places/gratus sum. Displiceo displices/gratus non sum. sed cō placeo nihil mutat. Rapiō rapis/violenter aufero. Corripio rīpis. Arripio: rīpis; Dsrīpio: rīpis; fere idem. Capto capis fumo. Concipio pis. Arripio pis. Recipio pis. nota sunt. Cano canis; canto: Concino is. Praecipio is; Succino is. ideq Ago agis; facio. Redigo redigis; repono. Exigo exigis; repello vel requiro. Prodigio prodigis; sumptuose expono. Adigo adigis; cogo. sed perago nihil variat. Salio salis notum est. Exilio exilis; extra salio. Profilio profilis; longe salio. sic desilio/infilio. & cetera.

☞ Simplicia quæ mutant /e/in/i/per compositionem.

Cædo/premo/teneo/sedeo/rego/emo/lego/quæro/

Et ledo plerumq; dabant /i/compositio.

*Compositio
Cædo/premo/teneo/sedeo/rego/emo/lego/quæro/le
do*

¶ Nouem verba mutant e/in i/per compositionem. Cædo/is. percutio. Occido occidis media longa interficio. Concido conciditis; verberando frango. Premito premis; torqueo. reprimō; comprimō; imprimō fere idem. Teneo tenes; habeo vel intelligo. Contineo es. retineo es. pertineo es. fere idem. Sedeo sedes; q uiesco. resideo/assideo/confideo; fere idem. Rego regis; guberno. Corrigo corrigis. Dirigo gis. Erigo is. nota sunt. Emo emis; comparo. Redimo redimis; idē. Adimo adimis; remoueo. Perimo perimis; occido. Lego legis; patuit. colligo; diligo; negligo. &c. Quæro queris; peto. conquiro is. disquirō is. &c. Lædo is. offendo. collido is. allido is. relido is. fere idem.

☞ Simplicia quæ mutant au/in/e/vel in/u/

Audio vertit e. claudio fraudo per u/tibi mutant.

¶ Unum est verbum mutans au; in e/ audio is. obaudio is. alias autem nihil mutat. vt exaudio. duo mutant au/ in u/ claudio is. includo; recludo; occludo; fraudo as. de frudo as. q̄ a patris recte obseruari comperias; ideo vigilant; 9 fruitendum puto.

☞ Au in/o.

Au permutat in o/ plando cum compositiuis.

¶ Composita a plando habent; o/ pro au/ vt explodo; complodo; replodo; displodo. & cetera.

☞ A/in/u.

V quatio/salto/calco/scalpo/capio dant.

¶ Quinq; verba mutant a in u per compositionem. quatio: is: agito. concutio percutio: discutio idem. Salto: as: multū salio exulto: resulto insulto. fere idē. calco. as. pedibus contero. Inculco: exculco: proculco. idem. Scalpo: is: detraho. Exculpo: is: /sculpo: is. statuas vel imagines excindo. Capio: is. occupo: as Aucupo: as. Alias autem capio a in i/ mutat vt nuper ostensum est.

¶ **V** in e.

V per e mutabit iuro componere si vis.

¶ Iuro mutat u in e per compositionē. Peiero: as. Deiero: as. coniero: as. idē. qua in re barbarum vulgus turpissime hallucinatur vbiq; enim periuro adus to coniuo per u/ in sequunda syllaba proferri audias cum re vera per e proferri debeant. Plaut. in mer. Si quid fecit scelerate pro illo lingua pferat. Gel. lib. iij. noē. artica. Nam cum amicus eum rogaret vt pro re causaq; eius filius deieret &c.

Quia a non dicitur in iuro

¶ **S**implicia verba quæ non sunt in vsu.

Clino/pleo/cuso/pello/leo/frigeo/sipo.

Et fragor/specio/Lacio/pedio/nuo/fendo/

Hæc in simplicibus fugiens composita requirās.

¶ Tridecim verba non sunt in vsu nisi per compositionem. Clino: as. a quo declino: as. inclino: as. reclino: as. Pleo: es: a quo repleo/impleo/compleo. Cuso: as. a quo incuso: accuso: recuso. Pello: as. a quo compello/ as. appello: as. Leo: es. a quo deleo/eleo: releo. Frigero: as. a quo refrigero. perfrigero: confrigero. Sipo/sipas. a quo dissipo/consipo/præsipio. Fragor: fragaris a quo suffragor: ofragor: refragor. Specio: is. a quo respicio/aspicio/cūspicio. Lacio/lacis. a quo illicio/is: pelliceo/pelliscis. Collicio/collicis. Pedio/pedis. a quo præpedio/imæpedio/compedio. Nuo/is. a quo annuo/renuo/abnuo. Fendo. is. a quo defendo/infendo/offendo. Hæc autem tibi tradita sunt. tum vt probatorum locos authorum aliquando excusare possis: tum vt tibi non videaris omnibus promiscue pro arbitrio posse: vii.

Clino a non dicitur in iuro

ΤΑΛΟΣ.

¶ **I**n te IESV spes mea recumbit.

Ioānes Bellomayus Sueffionēsis. In Petri
Pontani Cæci Brugensis. Primam
grammatices partem lucerna
curaq; diligenti nuper ab
eo labeculis extersam.
Et ubi opus visum
est Testimonijs
recogni-
tam.

Cæ ars eximio discussa palemone fulget:
Cuius & authorem laurea ferta decent.

Qui vaser ingenuos iuuenes præceptor ad ornat:

Consona debilibus sufficit ingenijs.

Clarius vlla nequit pueris doctrina parari.

Quæ nihil obscura traditione refert:

Flandria Parrhisie tam illustrem palladis orthon

Ediderit: cuius splendida fama viget.

Ille est barbaricis sopheræ qui sordibus vnq;

Irrita grammatices dogmata prima tulit.

Conciliasse sibi phœbeos crede sopheristas

Cæcum: virgineos incoluisse lacus.

Quicquid grammatici multis dixere diebus:

Illius hic modica vos docet arte labor

Petrus Pontanus Cæcus Brugenſis in Aruo

Irriguo ſeu it/phocia grana ſua.

Illius nulla queunt calibeis torta lacertis

Vincula magnificum vi prohibere melos

Nox vbi perpetuo iam lumine tetra careret.

Hoc opus inſtituit/claſſicus ille parens

Ergo vbi fata ſinent animam pertingere celos.

Numina diuinam ſancta regemus opem.

Habes candide lector Petri Pōtani Cæci Brugenſis Grā
matice artis. Primam partem Octo ſuccinctis diremptam ca
pitibus eiufdem nuper locupletatam cura Adiectisq; tertio
vbi opus viſum eſt testimonijs. ſane breuiſſimum: ſed opti
me frugis opuſculum. Impreſſum Parrhiſijs cura & ſumpti
bus Bernardi Aubriij bybliopole commorantis: in vico
Sancti Iacobi ſub ſigno dñi Martini. Vbi & venum pſtat
Prælarī vero pumice. Nicolai de Pratis in eadem vniuerſita
te peruigilantis bybliographi terſum prodijt. Anno domi
ni Milieſimo quingentefimo viceſimo, Pridie Kalendas Se
ptembris.

In primis
De vocalibus in consonantibus regule generalis

Hic primis Cor in 2° consonantibus p^o placeat p^o in
e. e. p^o in 2° consonantibus dicitur in 2° in 2°